Ελληνικά

Από το κείμενο στη λέξη

© Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.
Εργαστήριο Διαπολιτισμικών
και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)
Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου
74 100 Ρέθυμνο
Τηλέφωνο: 28310-77635, 77605
Fax: 28310-77636
e-mail: ediamme@edc.uoc.gr
www.uoc.gr/diaspora
www.ediamme.edc.uoc.gr

ΕΛΛΑΔΑ 2008
Ανάπτυξη παντού. Ανάπτυξη για όλους.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΕΜΠΤΟ

Ελληνικά

Από το κείμενο στη λέξη

Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ, Ρέθυμνο 2008

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΕΙΑ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Το πρόγραμμα «Παιδεία Ομογενών» συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων στα πλαίσια του Μέτρου 1.1. του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ και υλοποιήθηκε από το «Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών» του Πανεπιστημίου Κρήτης.
Για την παραγωγή του διδακτικού υλικού που περιέχεται στο παρόν τεύχος εργάστηκαν τα παρακάτω πρόσωπα:

ΣΥΤΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ
Ευγενία Βασιλάκη
Μυρτώ Λασκαρίδου
Πηνελόπη Μιχαλακοπούλου
Μαρία Πουλοπούλου

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ
Γεωργία Κατσιμαλή

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ
Χριστίνα Ταμβακολόγου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
Μιχάλης Δαμανάκης

Πρόλογος

Το σημαντικότερο κριτήριο για το σχεδιασμό παραγωγής γλωσσικού υλικού στο πλαίσιο του έργου *Παιδεία Ομογενών* ήταν οι ομάδες-στόχοι.
Με βάση, λοιπόν, τις ομάδες-στόχους, όπως αυτές περιγράφονται στο *«Θεωρητικό πλαίσιο και Προγράμματα Σπουδών για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Διασπορά»*, αναπτύχθηκε γλωσσικό υλικό για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας (ΕΔΓ) σε μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στις ελληνικές παροικίες όπου η ελληνική χρησιμοποιείται ακόμα για κάλυψη καθημερινών επικοινωνιακών και λοιπών αναγκών και συνδέεται με κάποιους θεσμούς και κοινωνικούς ρόλους.
Η σειρά του γλωσσικού υλικού για τη διδασκαλία της ΕΔΓ φέρει τον τίτλο *«Πράγματα και Γράμματα»* και δομείται στα ακόλουθα πέντε επίπεδα:

Επίπεδα παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας

ΗΛΙΚΙΑ	ΤΑΞΗ	ΕΠΙΠΕΔΟ	ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
6	**Προδημοτική**	**ΠΡΩΤΟ:**	Προαναγνωστικό-αναγνωστικό
7	**1η**		
8	**2η**		
9	**3η**	**ΔΕΥΤΕΡΟ:**	Εμπέδωση της παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου
10	**4η**		
11	**5η**	**ΤΡΙΤΟ:**	Καλλιέργεια της παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου
12	**6η**		
13	**7η**	**ΤΕΤΑΡΤΟ:**	Αυτόνομη παραγωγή γραπτού λόγου
14	**8η**		
15	**9η**		
16	**10η**	**ΠΕΜΠΤΟ:**	Ενασχόληση με την ελληνική γλώσσα και γραμματεία
17	**11η**		
18	**12η**		

Όπως φαίνεται από τον πίνακα, αντικείμενο του πέμπτου επιπέδου δεν είναι πλέον αυτή καθαυτή η διδασκαλία της γλώσσας, αλλά η ενασχόληση με αυτή και η εμβάθυνση στη νεοελληνική γλώσσα και γραμματεία.
Αυτό σημαίνει, ότι το γλωσσικό υλικό του εν λόγω επιπέδου προϋποθέτει υψηλή ελληνομά-

θεια και ένα αντίστοιχο επίπεδο γνωστικής εξέλιξης, και επομένως απευθύνεται σε εφήβους μαθητές των τελευταίων τάξεων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή και σε φοιτητές στα Τμήματα Ελληνικών Σπουδών σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Εκτιμούμε, ωστόσο, ότι ο αριθμός αυτός θα συνεχίσει να υπάρχει και στο μέλλον, επειδή πολλές χώρες έχουν αναγνωρίσει τα Ελληνικά ως μάθημα επιλογής για τις εξετάσεις που οδηγούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και αρκετοί ελληνικής καταγωγής μαθητές κάνουν χρήση αυτής της δυνατότητας.

Αυτή η διαδικασία εξέτασης των Ελληνικών, ως μαθήματος επιλογής, για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ακούει σε πολλά ονόματα, όπως για παράδειγμα: Abiturfach στη Γερμανία, matric στη Νότιο Αφρική, VCE στη Βικτώρια της Αυστραλίας, Regents στην πολιτεία της Νέας Υόρκης, Gredits στο Οντάριο του Καναδά, GCSE και A level στην Αγγλία.

Το γλωσσικό υλικό του πέμπτου επιπέδου αποτελείται από δύο τεύχη τα οποία μπορεί να χρησιμοποιούνται παράλληλα. Το ένα τεύχος με την επωνυμία *«Ανθολόγιο κειμένων νεοελληνικής λογοτεχνίας»* αναφέρεται αποκλειστικά στη νεοελληνική λογοτεχνία, ενώ το άλλο με την επωνυμία *«Ελληνικά. Από το κείμενο στη λέξη»* εμπεριέχει ποικιλία κειμένων με τα οποία καλούνται οι μαθητές να ενασχοληθούν και να εμβαθύνουν έτσι στην ελληνική γλώσσα.

Τα τεύχη *«Ανθολόγιο κειμένων νεοελληνικής λογοτεχνίας»* και *«Ελληνικά. Από το κείμενο στη λέξη»* μπορούν να χρησιμοποιούνται από τον εκπαιδευτικό παράλληλα, κατ΄επιλογή και βούληση.

Μιχάλης Δαμανάκης
Επιστημονικός υπεύθυνος
του έργου Παιδεία Ομογενών

Εισαγωγή

Το βιβλίο *Ελληνικά. Από το κείμενο στη λέξη* απευθύνεται σε μαθητές 16-18 χρονών και φοιτητές που κατέχουν ήδη τη δομή και το συχνόχρηστο λεξιλόγιο της νέας ελληνικής γλώσσας, αλλά επιθυμούν να επεκτείνουν το λεξιλογικό τους πλούτο ώστε να είναι σε θέση να κατανοούν κείμενα και να πραγματεύονται προφορικά και γραπτά τις προτεινόμενες θεματικές.

Καλύπτει 11 θεματικές ενότητες οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα στο μαθητή να εξοικειωθεί με το λόγο που απαντά σε έντυπη και ηλεκτρονική ειδησεογραφία και του δίνουν επίσης το έναυσμα για διάλογο και επιχειρηματολογία. Ενώ οι φυσικοί ομιλητές έρχονται σε επαφή καθημερινά με τους τύπους κειμένων του βιβλίου, οι μη φυσικοί ομιλητές δεν έχουν την ευκαιρία να εκτεθούν σε επίσημα, τυπικά και ως εκ τούτου αποστασιοποιημένα, από τον αναγνώστη κείμενα. Ο χειρισμός όμως του περιεχομένου των κειμένων απαιτεί προσωπική εμπλοκή και έκφραση απόψεων.

Μεθοδολογικά κάθε ενότητα δομείται σε τρία επίπεδα διαβαθμισμένης δυσκολίας (εύκολο, μέτριο, δύσκολο). Η πρώτη υποενότητα λειτουργεί ως εισαγωγή σε κάθε θεματική με απλές ερωτήσεις κατανόησης σε περιορισμένης έκτασης κείμενο και δραστηριότητες οι οποίες ασκούν το μαθητή σε οικείες δομές και λεξιλόγιο. Η δεύτερη υποενότητα (μέτριας δυσκολίας) στηρίζεται σε κείμενο άλλου τύπου και συστηματοποιεί δομές και λεξιλογικές διαδικασίες (παραγωγή, σύνθεση) εν δυνάμει ανοίκειες στο μαθητή. Η τρίτη υποενότητα με εκτεταμένο, εξειδικευμένο κείμενο εμβαθύνει όχι μόνο στη θεματική αλλά και το χειρισμό των δομικών φαινομένων εφοδιάζοντας το μαθητή με το εύρος του λεξιλογίου που απαιτείται για την παραγωγή κειμένου. Έτσι παρέχεται στον διδάσκοντα η δυνατότητα να επιλέξει το αντίστοιχο υλικό για τις ανάγκες των μαθητών του.

Η διαβαθμισμένη δυσκολία, όπως προκύπτει, σχετίζεται με τα δομικά σχήματα, το μέγεθος του κειμένου και το χρησιμοποιούμενο λεξιλόγιο το οποίο κατά περίπτωση οδηγεί σε επίσημο ή ανεπίσημο λόγο και σε εξειδικευμένο ή μη λεξιλόγιο.

Η παραγωγή ενός κειμένου, προφορικού ή γραπτού, πραγματώνεται με την επιλογή εύστοχων λέξεων για το περιεχόμενο των κειμένων και με τη χρήση κατάλληλων κειμενικών δεικτών (δείκτες συνοχής), οι οποίοι αποτυπώνουν τη λογική διάταξη των επιχειρημάτων και επομένως κατευθύνουν τον αποδέκτη του κειμένου.

Διδάσκονται ανά θεματική ενότητα συγκεκριμένες διαδικασίες παραγωγής λεξιλογίου που αναδεικνύουν ένα δίκτυο σχετιζόμενων σημασιακά και μορφικά λέξεων, οι οποίες είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται σε διαφορετικές περιστάσεις επικοινωνίας.

Κρίθηκε αναγκαίο να παρουσιαστούν πίνακες ιδιότυπων κλιτικών παραδειγμάτων, τα οποία αντιβαίνουν σε συνήθεις κανονικότητες της γλώσσας και κατά συνέπεια αποτελούν δυσκολίες των ελληνικών ακόμα και για τους φυσικούς ομιλητές. Οι συγκεκριμένες δυσκολίες είναι απαραίτητο να αποτελέσουν αντικείμενο συστηματικής διδασκαλίας για τον μαθητή /φοιτητή που στοχεύει στη γλωσσική ακρίβεια προφορικού και γραπτού λόγου και επιθυμεί να προσεγγίσει κατά το δυνατόν το φυσικό ομιλητή της γλώσσας.

Περιεχόμενα

			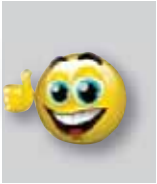	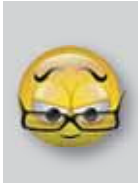
1	**Πώς τα πας από γεωγραφία;** ΕΛΛΑΔΑ.gr Γνωρίστε τη χώρα	12	18	24
2	**Πώς τα πας από ιστορία;** ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ.gr Γνωρίστε τους ανθρώπους στον χώρο και στον χρόνο	30	36	42
3	**Η δική σου σελίδα** ΣΧΕΣΕΙΣ.gr Συνυπάρχουμε, συμβιώνουμε, επικοινωνούμε	48	54	60
4	**Ξέρατε ότι στην Ελλάδα...** ΔΙΑΤΡΟΦΗ.gr Για να ξέρουμε τι τρώμε και να τρώμε καλύτερα	66	72	78
5	**Το σώμα μας** ΥΓΕΙΑ.gr Τι πρέπει να γνωρίζουμε για να είμαστε υγιείς	84	90	96
6	**Πάμε ένα ταξιδάκι;** ΔΙΑΚΟΠΕΣ.gr Για να περάσουμε όλοι καλά	102	108	114

			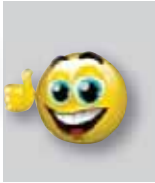	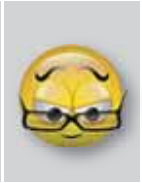
7	**Ο πλανήτης θερμαίνεται κι εμείς ζεσταινόμαστε** ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.gr Ο πλανήτης μας κινδυνεύει. Τι κάνεις γι' αυτό;	120	126	132
8	**Δεν μπορώ να περιμένω** ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.gr Γνωρίστε τα αθλήματα και τους αθλητές	138	144	150
9	**Πες μας ανεκδοτάκι** ΣΧΟΛΕΙΟ.gr Εκπαίδευση για όλους	156	162	168
10	**Ήπιες το γάλα σου;** ΕΡΓΑΣΙΑ.gr Η δουλειά όπως θα έπρεπε (και δεν θα έπρεπε) να είναι	174	180	186
11	**Φασούλι το φασούλι...** ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.gr Από τη λαϊκή της γειτονιάς στις διεθνείς χρηματαγορές	192	198	204
12	**Τι θα δούμε σήμερα;** ΜΜΕ.gr Ενημερώνομαι σωστά, συμμετέχω ενεργά	210	216	222

Ελληνικά: Από το κείμενο στη λέξη

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.ελλάδα.gr/online/mainpage.html

ΕΛΛΑΔΑ.gr

Γνωρίστε τη χώρα

Εύκολο | Μέτριο | Δύσκολο

Θεματικά Κείμενα

Θεματικό Λεξιλόγιο

Παραγωγή Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

1 Πώς τα πας από γεωγραφία;

☐ η Πελοπόννησος
☐ η Χαλκιδική

☐ η Εύβοια
☐ η Ρόδος

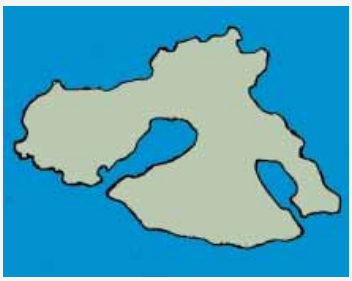

☐ η Λέσβος / η Μυτιλήνη
☐ η Σάμος

☐ η Στερεά Ελλάδα
☐ η Κρήτη

Ποιο μέρος της Ελλάδας αντιστοιχεί στα παραπάνω σχήματα; Διαλέξτε το σωστό.

Done

Η Ελλάδα: Γεωγραφική θέση και κλίμα

Βασικές πληροφορίες

Η Ελλάδα αποτελεί το νότιο τμήμα της Βαλκανικής χερσονήσου και το νοτιοανατολικό άκρο της Ευρώπης. Η χώρα συνορεύει με την Αλβανία, την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και τη Βουλγαρία από βορρά και με την Τουρκία στα ανατολικά.
Η ελληνική ενδοχώρα περιτριγυρίζεται από περισσότερα από 2.000 νησιά, που είναι σπαρμένα στο Αιγαίο και στο Ιόνιο, από τα οποία κατοικούνται λίγο περισσότερα από 200.
Ο πληθυσμός της Ελλάδος σήμερα πλησιάζει τα 11.000.000 και η έκταση της χώρας τα 132.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα
Η Αθήνα, πέρα από πρωτεύουσα της Ελλάδας, είναι το πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό κέντρο των Βαλκανίων.

1 Συνδέστε τις λέξεις από την αριστερή στήλη με τις λέξεις ή φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. **αποτελεί**	α. πόσοι άνθρωποι ζουν εκεί
2. **συνορεύει**	β. το μέγεθος, πόσο μεγάλη είναι
3. **κατοικούνται**	γ. έχει πολλά εδώ κι εκεί
4. **ο πληθυσμός**	δ. έχει γύρω γύρω
5. **η έκταση**	ε. ζουν άνθρωποι εκεί
6. **είναι σπαρμένη με**	στ. είναι / έρχεται κοντά
7. **περιτριγυρίζεται**	ζ. είναι
8. **πλησιάζει**	η. είναι δίπλα δίπλα

2 Απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. **Η Ελλάδα είναι χώρα της Βαλκανικής χερσονήσου. Ποιες άλλες χώρες ανήκουν στη Βαλκανική χερσόνησο;**
2. **Ξέρετε κάποια νησιά στο Αιγαίο και στο Ιόνιο πέλαγος; Μπορείτε να τα δείξετε στον χάρτη;**
3. **Η πρωτεύουσα της Ελλάδας είναι η Αθήνα. Ξέρετε άλλες μεγάλες πόλεις της Ελλάδας; Μπορείτε να τις δείξετε στον χάρτη;**

Η Ελλάδα: Γεωγραφική θέση και κλίμα

Η απόσταση στα ελληνικά μετριέται με μέτρα - χιλιόμετρα.
1 μέτρο = 3,3 πόδια
1 χιλιόμετρο = 0,62 μίλια

3

1. Πόσα πόδια είναι ένα χιλιόμετρο;
2. Ποιο είναι το ύψος σου σε μέτρα;

Η Ελλάδα **συνορεύει με** τη Βουλγαρία.
Η Αθήνα **απέχει από** τη Θεσσαλονίκη 500 χιλιόμετρα.

4

1. Πόσο απέχει το σχολείο σου από το σπίτι σου;
2. Με ποιες χώρες συνορεύει η χώρα σου;

Η Ελλάδα βρίσκεται **νότια της** Βουλγαρίας.

5 **Μπορείτε να τοποθετήσετε τα παρακάτω σύμβολα στην πυξίδα; Φτιάξτε όμως πρώτα τις λέξεις όπως στο παράδειγμα.**

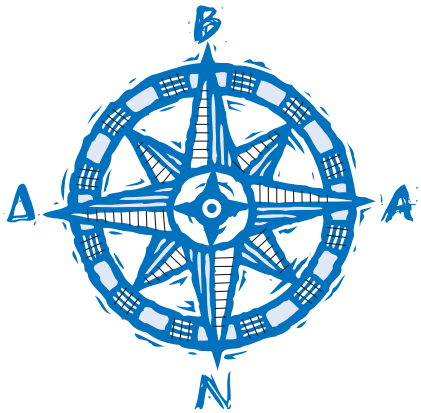

ΒΑ = βορειοανατολικός ◀ βόρειος + ανατολικός

ΒΔ= _____ ◀ βόρειος + δυτικός

ΝΑ= _____ ◀ νότιος + ανατολικός

ΝΔ = _____ ◀ νότιος + δυτικός

Μιλήστε για τη χώρα σας χρησιμοποιώντας τα σημεία του ορίζοντα.

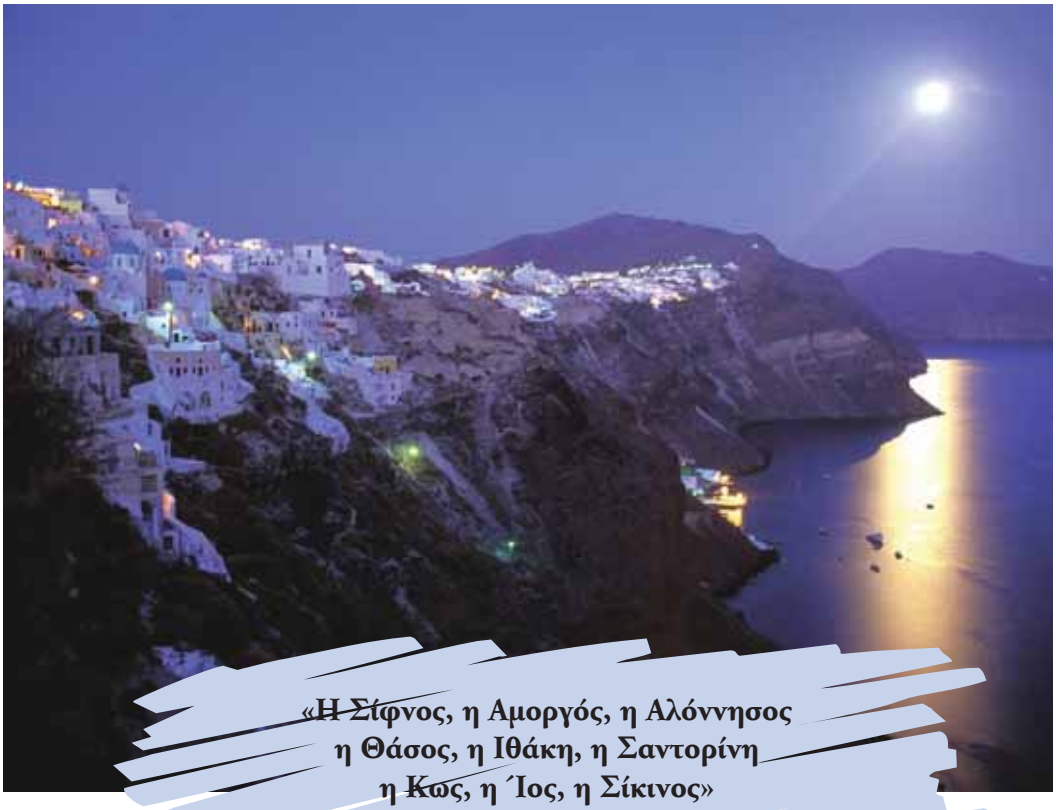

«Η Σίφνος, η Αμοργός, η Αλόννησος
η Θάσος, η Ιθάκη, η Σαντορίνη
η Κως, η Ίος, η Σίκινος»

(Οδυσσέα Ελύτη, *Το άξιον εστί*, εκδ. Ίκαρος)

6 **Ξέρατε ότι...**

Τα πιο πολλά νησιά και οι πόλεις είναι θηλυκά στο γένος; Πού βρίσκονται τα νησιά που αναφέρονται στο ποίημα;

Τα πιο πολλά ποτάμια είναι αρσενικά; Ποια ελληνικά ποτάμια ξέρετε;

Η Ελλάδα: Γεωγραφική θέση και κλίμα

Βασικ πληρο **Το κλίμα**

Το κλίμα της Ελλάδας είναι γενικά μεσογειακό, με ήπιους χειμώνες, θερμά καλοκαίρια, λίγες σχετικά βροχές και πολύ πολύ ήλιο όλο τον χρόνο.
Ωστόσο, δεν έχουν όλες οι περιοχές της Ελλάδας το ίδιο ακριβώς κλίμα:
- Στα ελληνικά βουνά χιονίζει συχνά τον χειμώνα και κάνει πολύ κρύο. Το κλίμα είναι ξηρό, δηλαδή δεν έχει πολλή υγρασία. Συχνές είναι και οι βροχές, ιδίως την άνοιξη και το φθινόπωρο. Το καλοκαίρι η θερμοκρασία ανεβαίνει αρκετά, αλλά ποτέ δεν κάνει πολλή ζέστη.
- Στις παραθαλάσσιες περιοχές ο χειμώνας είναι γλυκός, χωρίς πολύ κρύο, και το καλοκαίρι δροσερό. Σε πολλά μέρη όμως το κλίμα είναι υγρό γιατί βρέχει συχνά.
- Στις περιοχές που βρίσκονται μακριά από τη θάλασσα ο χειμώνας είναι βαρύς και το καλοκαίρι πάρα πολύ ζεστό. Τον χειμώνα το θερμόμετρο κατεβαίνει πολλές φορές κάτω από το μηδέν, ενώ το καλοκαίρι είναι συχνοί οι καύσωνες.
Στην Ελλάδα φυσάει συχνά και όλο τον χρόνο. Πιο δυνατοί είναι οι βόρειοι άνεμοι, ενώ οι νότιοι είναι αυτοί που φέρνουν βροχή. Ένας γνωστός βόρειος άνεμος είναι το μελτέμι, που φυσάει τον Αύγουστο και δροσίζει το ζεστό ελληνικό καλοκαίρι.

(Πηγή: www.live-pedia.gr, με αλλαγές)

7 Τι μπορεί να σημαίνει:

1. με **ήπιους** χειμώνες
   - ☐ με κρύους χειμώνες
   - ☐ με όχι πολύ κρύους χειμώνες
2. **παραθαλάσσιες** περιοχές
   - ☐ περιοχές μακριά από τη θάλασσα
   - ☐ περιοχές κοντά στη θάλασσα
3. οι **καύσωνες**
   - ☐ οι περίοδοι με μεγάλη ζέστη
   - ☐ οι περίοδοι με πολύ κρύο

8 Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

βαρ**ύς**	βαρ**ιά**	βαρ**ύ**
βαρ**ύ**	βαριά	βαρύ
βαρύ / βαριού	βαριάς	βαρύ / βαριού
βαριοί	βαριές	βαριά
βαριούς	βαριές	βαριά
βαριών	βαριών	βαριών

ελαφρύς, φαρδύς, πλατύς, τραχύς, βαθύς, μακρύς

1. Σε αυτή τη χώρα ο χειμώνας είναι πολύ _____ (βαρύς).
2. Όταν κάνει ζέστη, πρέπει να φοράμε _____ (ελαφρύς) ρούχα.
3. Είναι ωραία φούστα, αλλά νομίζω ότι μου πέφτει λίγο _____ (φαρδύς).
4. «Ύπνον _____ (ελαφρύς)», μου ευχήθηκε η γιαγιά και με φίλησε.
5. Προσέξτε πολύ εδώ, γιατί τα νερά είναι αρκετά _____ (βαθύς).
6. Είναι καλοί άνθρωποι, αλλά πολύ _____ (τραχύς) στους τρόπους.
7. Αυτή η μπλούζα είναι πολύ _____ (μακρύς).
8. «Θάλασσα _____ (πλατύς), σ' αγαπώ γιατί μου μοιάζεις».

Ο καιρός

Κάνει / έχει κρύο, δροσιά, ζέστη.

Έχει συννεφιά. Έχει λιακάδα.

Ψιχαλίζει. / Βρέχει.

Χιονίζει.

Φυσάει.

Έχει υγρασία.

9 **Συμπληρώστε τα κενά σύμφωνα με τα εικονίδια.**

1. Ο Κυριάκος μένει στο Ρέθυμνο, στην Κρήτη. Τον χειμώνα βρέχει πολύ και έχει _____. Το καλοκαίρι κάνει πολλή _____, αλλά η θάλασσα είναι δίπλα και όλοι δροσίζονται με ένα μπανάκι.

2. Η Ελένη μένει στην Αθήνα. Το κλίμα είναι ξηρό. Τον χειμώνα έχει συχνά _____ και _____ σπάνια, αλλά κάνει αρκετό _____. Τα καλοκαίρια όμως κάνει πολλή _____.

3. Ο Αντώνης μένει στο Καρπενήσι. Τον χειμώνα _____ συχνά και κάνει πολύ _____. Το καλοκαίρι έχει _____.

Τι καιρό κάνει στη χώρα σου; Μίλησε για το κλίμα χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες λέξεις
και, αλλά, όμως, κυρίως / ιδίως, όταν, επειδή, γιατί

Η Ελλάδα: Μορφολογία, χλωρίδα και πανίδα

Βασικ πληρο | Το κλί | **Μορφολογία**

Η Ελλάδα είναι κατά τα 4/5 χώρα ορεινή. 30 βουνά έχουν ύψος πάνω από 2.000 μέτρα. Κεντρική οροσειρά της χώρας είναι η Πίνδος, που καλύπτει με τα πυκνά της δάση ένα μεγάλο μέρος της Δυτικής Ελλάδας, συνεχίζεται στην Πελοπόννησο, βυθίζεται στο Αιγαίο και καταλήγει στην Κρήτη. Η ψηλότερη κορυφή της Ελλάδας (2.917 μέτρα) βρίσκεται στον Όλυμπο, ενώ το μεγαλύτερο βάθος (4.850 μέτρα) κοντά στο ακρωτήριο Ταίναρο της Πελοποννήσου και είναι το βαθύτερο σημείο ολόκληρης της Μεσογείου. Ανάμεσα στα βουνά σχηματίζονται εύφορες κοιλάδες, αλλά και χαράδρες και φαράγγια, με γνωστότερο αυτό της Κρήτης (Σαμαριά).
«Δεν έχουμε ποτάμια, δεν έχουμε πηγάδια, δεν έχουμε πηγές», έγραφε ο Σεφέρης. Η χώρα μας, με εξαίρεση τη Βόρεια Ελλάδα, δεν έχει μεγάλα ποτάμια και λίμνες. Οι κυριότεροι ποταμοί είναι ο Έβρος, ο Αξιός. ο Αλιάκμονας, ο Πηνειός και ο Αχελώος. Οι λίμνες με το μεγαλύτερο μέγεθος βρίσκονται στη Μακεδονία (Πρέσπες, Λίμνη της Καστοριάς).

(Ευγενία Φακίνου, *Ελληνικό πανόραμα*, εκδ. Κέδρος, με αλλαγές)

1 **Αντιστοιχίστε τις λέξεις από την αριστερή στήλη με τις λέξεις ή τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.**

1. **ορεινή**	α. το ψηλότερο σημείο ενός βουνού
2. **η οροσειρά**	β. αυτό που καλύπτεται από νερό
3. **καταλήγει**	γ. που έχει πολλά βουνά
4. **βυθίζεται**	δ. αυτό που είναι αντίθετο στον κανόνα
5. **η κορυφή**	ε. σταματάει, τελειώνει
6. **εύφορες**	στ. πιο βασικοί, πιο σημαντικοί
7. **η εξαίρεση**	ζ. βουνά ή λόφοι που συνδέονται μεταξύ τους
8. **κυριότεροι**	η. γόνιμες

Η χώρα σου είναι ορεινή ή πεδινή; Έχει ποτάμια και λίμνες; Μπορείς να αναφέρεις τα πιο ψηλά βουνά, τις μεγαλύτερες λίμνες και ποτάμια;

• Ο Όλυμπος έχει **ύψος** 2.917 μέτρα.
• Το **μήκος** των ακτών της Ελλάδας είναι περίπου 15.000 χιλιόμετρα.
• Η θάλασσα κοντά στο Ταίναρο έχει **βάθος** 4.850 μέτρα.

το δάσ**ος**	τα δάση	το μέγεθ**ος**	τα μεγ**έ**θη
το δάσος	τα δάση	το μέγεθος	τα μεγ**έ**θη
του δάσους	των δασ**ών**	του μεγ**έ**θους	των μεγεθ**ών**

το ύψος, το μήκος, το βάθος, το βάρος, το πλάτος, το μέλος, το μέρος, το στέλεχος, το εύρος, το δάσος, το πέλαγος, το όρος, το κέρδος, το κράτος, το έθνος, το λάθος

Ποια ελληνικά πελάγη ξέρεις;

2 Συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Τα μεγαλύτερα πελάγη (πέλαγος) της Ελλάδας είναι το Αιγαίο και το Ιόνιο.
2. Η καταστροφή των ελληνικών _____ (δάσος) συνεχίζεται.
3. Ποιο είναι το _____ (μήκος) του μεγαλύτερου ποταμού της χώρας σου;
4. Ποια _____ (μέρος) της Ελλάδας έχεις επισκεφθεί;
5. Τα Λευκά _____ (όρος) είναι στην Κρήτη.

(Γιώργος Σεφέρης, *Ποιήματα*, εκδ. Ίκαρος)

Η Ελλάδα: Μορφολογία, χλωρίδα και πανίδα

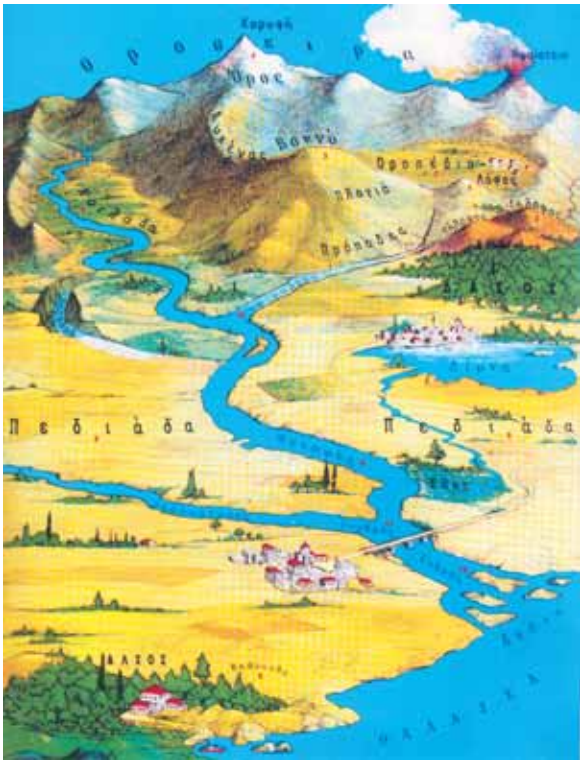

(Ά. Σιόλας – Ε. Αλεξίου, *Άτλας της Ελλάδας*, εκδ. Στερέωμα)

3 Κοιτάξτε τις εικόνες, διαβάστε την περιγραφή των λέξεων στη συνέχεια και βρείτε την αντίστοιχη λέξη στη γλώσσα σας.

1. **η διώρυγα**: τεχνητό αυλάκι που ενώνει δύο θάλασσες. _____

2. **ο πορθμός**: φυσικό πέρασμα που ενώνει δύο θάλασσες. _____

3. **ο κόλπος**: κομμάτι της θάλασσας που μπαίνει μέσα στη στεριά. _____

4. **το πέλαγος** (**το αρχιπέλαγος**): τμήμα θάλασσας, μικρότερο από τον ωκεανό και τη θάλασσα, που συνήθως περιλαμβάνει νησιά. _____

5. **η πεδιάδα**: γη επίπεδη και εύφορη, σε μικρό ύψος από την επιφάνεια της θάλασσας. _____

6. **η κοιλάδα**: μακρόστενη πεδιάδα ανάμεσα σε βουνά. _____

7. **το δέλτα**: η κατάληξη ενός ποταμού στη θάλασσα. _____

8. **το οροπέδιο**: μια πεδιάδα σε μεγάλο ύψος από την επιφάνεια της θάλασσας. _____

9. **το ακρωτήριο**: τμήμα στεριάς που μπαίνει στη θάλασσα. _____

10. **η χερσόνησος**: μεγάλο τμήμα ξηράς που μπαίνει στη θάλασσα. _____

11. **ο λόφος**: χαμηλό βουνό. _____

12. **το φαράγγι** / **η χαράδρα**: στενό άνοιγμα ανάμεσα σε δύο βουνά. _____

Η Ελλάδα είναι μικρή χώρα, **αλλά** έχει μεγάλο μήκος ακτών.

Αν και / **Παρόλο που** η Ελλάδα είναι μικρή χώρα, έχει μεγάλο μήκος ακτών.

Παρά το (μικρό) μέγεθός της, η Ελλάδα έχει μεγάλο μήκος ακτών.

4 Κοιτάξτε τον πίνακα και συμπληρώστε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα.

1. Δεν διαβάζει πολύ, αλλά τα πάει πολύ καλά στο σχολείο.
   Παρόλο που δεν διαβάζει πολύ, τα πάει πολύ καλά στο σχολείο.
2. Δεν είναι πολύ ψηλός, αλλά παίζει πολύ καλό μπάσκετ.
   Παρά_____.
3. Είναι μόλις τριών χρονών, αλλά κάνει πολύ καλό ποδήλατο.
   Παρά_____.
4. Αν και κάνει δύο χρόνια αγγλικά, μιλάει κιόλας τέλεια.
   Κάνει δύο χρόνια_____.
5. Παρά τη μυωπία του, διαβάζει τους αριθμούς των λεωφορείων πριν από μένα.
   Αν και_____.
6. Παρόλο που δεν είχε ξανακάνει ορειβασία, κατάφερε να φτάσει στην κορυφή.
   Αν και_____.

το όρος	ορεινός, -ή, -ό	η οροσειρά
ο / η ορειβάτης	η ορειβασία	

5 Κοιτάξτε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με μία από τις παραπάνω λέξεις στον σωστό τύπο.

1. Εγώ είμαι της θάλασσας, δε μου αρέσει πολύ η ορειβασία.
2. Όχι Γιώργο, τα Λευκά_____ δεν είναι στην Εύβοια, είναι στην Κρήτη.
3. Οι τρεις _____ που είχαν χαθεί προχθές βρέθηκαν χθες σώοι.
4. Πέρυσι κάναμε διακοπές σε ένα _____ χωριουδάκι στο Πήλιο.
5. Η μεγαλύτερη _____ της Νότιας Αμερικής είναι οι Άνδεις.

Η Ελλάδα: Μορφολογία, χλωρίδα και πανίδα

Βασικ πληρο | Το κλ | Μορφ | **Χλωρίδα και Πανίδα**

Η θέση της Ελλάδας ανάμεσα στην Ευρώπη και στην Αφρική, η μεγάλη ποικιλία εδάφους, μαζί με το ευνοϊκό κλίμα, κάνουν τη βλάστηση πραγματικά εντυπωσιακή. Στην Ελλάδα μπορεί κανείς να συναντήσει μια μεγάλη ποικιλία δέντρων: από μεγάλα αειθαλή (πεύκα, έλατα, ελιές, κυπαρίσσια) και φυλλοβόλα (πλάτανοι, βελανιδιές), μέχρι οπωροφόρα (πορτοκαλιές, μηλιές, κερασιές), αλλά και φοίνικες στις νότιες περιοχές. Ακόμα, λουλούδια, από μικροσκοπικά φυτά του δάσους (κρινάκια, μαργαρίτες, κυκλάμινα) μέχρι τεράστιες μπουκαμβίλιες και ιβίσκους.
Η χώρα μας, με 6.000 είδη φυτών (μάλιστα, 700 από αυτά φύονται μόνο στην Ελλάδα) έρχεται δεύτερη στην Ευρώπη σε ποικιλία φυτών, ξεπερνώντας μεγαλύτερες χώρες όπως η Γερμανία ή η Γαλλία.
Στην Ελλάδα ζουν και πολλά είδη ζώων. Στα δάση της Βόρειας Ελλάδας ζουν λιγοστές πια αρκούδες, ενώ αλλού θα συναντήσουμε μικρά και μεγάλα σαρκοφάγα και φυτοφάγα ζώα (λύκοι, ελάφια και αγριογούρουνα, σκίουροι, αλεπούδες, λαγοί).
Το ελληνικό κλίμα είναι πολύ ευνοϊκό για τα πουλιά, αφού ζουν εδώ 430 από τα 450 είδη που ζουν σε όλη την Ευρώπη (ανάμεσά τους αετοί, κουκουβάγιες, ορτύκια, πελαργοί και γεράκια). Το ίδιο ισχύει για τα ερπετά (από τα 90 είδη που ζουν στην Ευρώπη περισσότερο από 50 ζουν στην Ελλάδα). Μεγάλη ποικιλία ζώων θα συναντήσουμε και στη θάλασσα, από σφουγγάρια, αστακούς και χελώνες μέχρι δελφίνια.

(Ευγενία Φακίνου, *Ελληνικό Πανόραμα*, εκδ. Κέδρος με αλλαγές).

6 Διαβάστε το κείμενο και διαλέξτε το σωστό.

1. **Αειθαλή** δέντρα είναι
   - ☐ αυτά που ρίχνουν τα φύλλα τους τον χειμώνα.
   - ☐ αυτά που δεν ρίχνουν τα φύλλα τους τον χειμώνα.

2. **Φυλλοβόλα** δέντρα είναι
   - ☐ αυτά που ρίχνουν τα φύλλα τους τον χειμώνα.
   - ☐ αυτά που δεν ρίχνουν τα φύλλα τους τον χειμώνα.

3. **Σαρκοφάγα** ζώα είναι
   - ☐ αυτά που τρώνε κυρίως άλλα ζώα.
   - ☐ αυτά που τρώνε κυρίως φυτά.

7 **Συμπληρώστε τα ονόματα των ζώων του κειμένου στην πυραμίδα.**

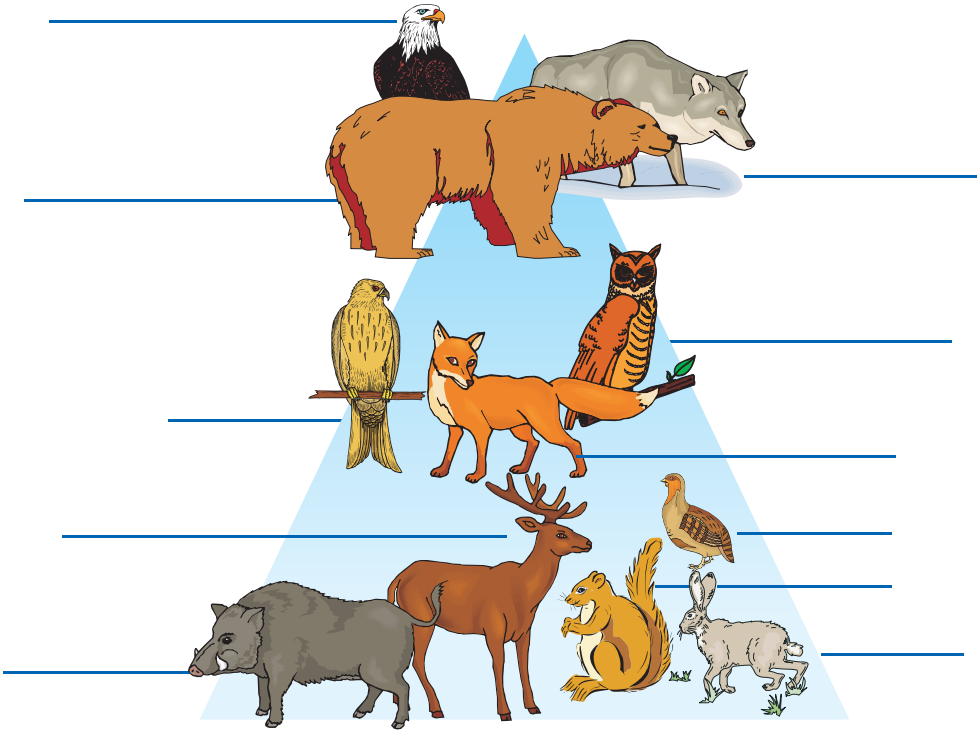

1. **Από τους καρπούς ποιου δέντρου βγαίνει το λάδι;**
2. **Από ποιο δέντρο βγαίνει το ρετσίνι;**
3. **Ποιο δέντρο στολίζουμε τα Χριστούγεννα;**

Η θαλάσσια χελώνα Caretta-Caretta και η φώκια Monachus-Monachus
είναι είδη που απειλούνται με εξαφάνιση και προστατεύονται στην Ελλάδα.

8
1. **Ποια άλλα ζώα αποτελούν προστατευόμενα είδη στην Ελλάδα σήμερα; Μάθετε γι' αυτά και γράψτε ένα σύντομο κείμενο για να τα παρουσιάσετε στην τάξη.**
2. **Ποια είδη ζώων προστατεύονται στη χώρα σας; Συζητήστε.**

Η Ελλάδα: Οι θεσμοί

Βασικ πληρο | Το κλ | Μορφ | Χλωρίδ | **Πολίτευμα**

Το Σύνταγμα του 1975 εγγυάται τις ελευθερίες και τα δικαιώματα του πολίτη και ορίζει ως επικεφαλής του κράτους έναν έμμεσα εκλεγμένο Πρόεδρο της Δημοκρατίας, που διορίζεται από τη Βουλή των Ελλήνων. Ο πρωθυπουργός και η Βουλή παίζουν κεντρικό ρόλο στην κυβερνητική διαδικασία, ενώ ο Πρόεδρος έχει κάποιες μειωμένες δικαιοδοσίες. Ο Πρόεδρος εκλέγεται κάθε 5 χρόνια και μπορεί να επανεκλεγεί μόνο μία φορά.

Τα μέλη της Βουλής εκλέγονται με καθολική μυστική ψηφοφορία για 4 το πολύ χρόνια, ενώ εκλογές μπορεί να κηρυχθούν νωρίτερα για έκτακτους λόγους. Η Ελληνική Δημοκρατία εφαρμόζει ένα εκλογικό σύστημα που επιτρέπει ισχυρή κυβέρνηση πλειοψηφίας ακόμα και αν το πρώτο κόμμα δεν συγκεντρώνει την πλειοψηφία. Για να μπορεί να καταλάβει μία από τις 300 βουλευτικές έδρες ένα κόμμα πρέπει να έχει λάβει τουλάχιστον το 3% του συνόλου των ψήφων.

(Πηγή: www.wikipedia.org, με αλλαγές)

1 Διαβάστε το κείμενο και πείτε αν οι παρακάτω προτάσεις είναι σωστές ή λάθος.

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκλέγεται κατευθείαν από τους Έλληνες. Σ ☐ Λ ☐
2. Αρχηγός του κράτους είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Σ ☐ Λ ☐
3. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί να εκλεγεί ξανά και ξανά. Σ ☐ Λ ☐
4. Οι εκλογές γίνονται κανονικά κάθε 4 το πολύ χρόνια. Σ ☐ Λ ☐
5. Για να μπει ένα κόμμα στη Βουλή, πρέπει να έχει λάβει τουλάχιστον το 3% των ψήφων. Σ ☐ Λ ☐
6. Στη Βουλή εκλέγονται 300 βουλευτές μπορεί και παραπάνω. Σ ☐ Λ ☐

2 Συγκρίνετε το πολιτικό σύστημα στη χώρα σας με το ελληνικό πολιτικό σύστημα. Θα σας βοηθήσουν τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Ποιο είναι το πολίτευμα;
2. Ποιος είναι ο αρχηγός του κράτους;
3. Ο αρχηγός του κράτους εκλέγεται (αν εκλέγεται) άμεσα ή έμμεσα από τους πολίτες;
4. Πόσες έδρες έχει το Κοινοβούλιο (ή τα κοινοβούλια);
5. Κάθε πότε γίνονται εκλογές; Ποιοι έχουν δικαίωμα ψήφου;

3 Αντιστοιχίστε τις λέξεις στην αριστερή στήλη με την εξήγησή τους στη δεξιά.

1. εκλέγω	α. που είναι πιθανό να εκλεγεί
2. η εκλογή	β. που έχει το δικαίωμα να εκλεγεί
3. ο / η εκλογέας	γ. αξίωμα μετά από εκλογή
4. εκλογικός, -ή, -ό	δ. αυτός που εκλέγει κάποιον
5. εκλόγιμος, -η, -ο	ε. που έχει σχέση με την εκλογή
6. εκλέξιμος, -η, -ο	στ. επιλέγω με την ψήφο κάποιον για ένα αξίωμα

εγγυ**ώμαι**	εγγυόμαστε
εγγυάσαι	εγγυάστε
εγγυάται	εγγυώνται

εξαρτώμαι, εκτιμώμαι (εκτιμάται), αντανακλώμαι, απατώμαι, κατακτώμαι συνιστώμαι (συνιστάται), διασπώμαι, απαντώμαι, απορροφώμαι

4 Κοιτάξτε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Αν δεν ___απατώμαι___ (απατώμαι) είστε ο κ. Παπαθανασίου. Τι κάνετε;
2. Όπως _____ (εκτιμώμαι) οι τιμές του πετρελαίου θα ανέβουν στα ύψη φέτος.
3. Η Ελένη έπιασε δουλειά και έτσι δεν _____ (εξαρτώμαι) από κανέναν.
4. Αυτό το φάρμακο δεν _____(συνιστώμαι) σε διαβητικούς.
5. Οι βιολογικές σακούλες _____ (διασπώμαι) γρηγορότερα στον ανοικτό χώρο απ᾽ ό,τι σε κλειστό.
6. Αυτό το είδος δεν _____ (απαντώμαι) στα μεσογειακά οικοσυστήματα.
7. Εμείς θα την κάνουμε τη δουλειά αλλά δεν _____(εγγυώμαι) ότι θα την κάνει κι ο Γιώργος.
8. Το φως _____(αντανακλώμαι) στις μεταλλικές επιφάνειες.

Η Ελλάδα: Οι θεσμοί

Διοικητική Διαίρεση
Τοπική Αυτοδιοίκηση

Οι περιφέρειες είναι διοικητική υποδιαίρεση της Ελλάδας. Υπάρχουν 13 περιφέρειες (9 στην ηπειρωτική περιοχή της χώρας και 4 στα νησιά), οι οποίες διαιρούνται περαιτέρω σε 51 νομούς. Επιπλέον, υπάρχει μια αυτόνομη περιοχή, το Άγιον Όρος, ένα μοναστικό κράτος κάτω από την ελληνική κυριαρχία. Βρίσκεται στην ανατολικότερη των τριών μεγάλων χερσονήσων της Χαλκιδικής
Οι νομοί χωρίζονται σε 147 επαρχίες, που με τη σειρά τους διαιρούνται σε 130 δήμους και 901 κοινότητες.

Περιφέρειες

Αττική _____
Στερεά Ελλάδα _____
Κεντρική Μακεδονία _____
Κρήτη _____
Ανατολική Μακεδονία
και Θράκη _____
Ήπειρος _____

Ιόνια νησιά _____
Βόρειο Αιγαίο ___8___
Πελοπόννησος _____
Νότιο Αιγαίο _____
Θεσσαλία _____
Δυτική Ελλάδα _____
Δυτική Μακεδονία_____

(Πηγή: www.wikipedia.org, με αλλαγές)

5 Μπορείτε να αντιστοιχίσετε τις περιφέρειες στον χάρτη με τα ονόματα όπως στο παράδειγμα;

6 Γράψτε ένα σύντομο κείμενο για τη διοικητική διαίρεση της χώρας σας.

Οικονομία

Η Ελλάδα έχει μικτή καπιταλιστική οικονομία, με τον δημόσιο τομέα να συνεισφέρει περίπου στο μισό του ΑΕΠ. Ο τουρισμός παίζει πρωτεύοντα ρόλο συνεισφέροντας κι αυτός σε μεγάλο ποσοστό του ΑΕΠ, ενώ αποτελεί σημαντική πηγή συναλλάγματος. Τον τελευταίο χρονο (2004) η μεγαλύτερη βιομηχανία στην Ελλάδα με κέρδη γύρω στα 12 δισ. ευρώ ήταν η ναυτιλία.
Η Ελλάδα εξάγει κυρίως αγροτικά πρϊόντα (λάδι, φρούτα και λαχανικά, καπνός) και εισάγει βιομηχανικά προϊόντα.

(Πηγή: www.wikipedia.org, με αλλαγές)

7 Αντιστοιχίστε τις λέξεις ή τις φράσεις στην αριστερή στήλη με τις λέξεις ή τις φράσεις στη δεξιά στήλη.

1. η καπιταλιστική οικονομία	α. τα έσοδα του κράτους
2. ο δημόσιος τομέας	β. η μαζική παραγωγή αγαθών με οργανωμένο τρόπο
3. η βιομηχανία	γ. δραστηριότητες σε σχέση με το εμπόριο στη θάλασσα
4. το ΑΕΠ	δ. το ξένο νόμισμα
5. το συνάλλαγμα	ε. η οικονομία της ελεύθερης αγοράς
6. η ναυτιλία	στ. το κράτος

πρωτεύ**ων**	πρωτεύ**ουσα**	πρωτεύ**ον**
πρωτεύοντα	πρωτεύουσα	πρωτεύον
πρωτεύοντος	πρωτεύουσας	πρωτεύοντος
πρωτεύοντες	πρωτεύουσες	πρωτεύοντα
πρωτεύοντες	πρωτεύουσες	πρωτεύοντα
πρωτευ**ό**ντων	πρωτευουσ**ώ**ν	πρωτευ**ό**ντων

σημαίνων, συμφέρων, ενδιαφέρων, μέλλων, παρών, παρελθών, εξέχων, επείγων, δευτερεύων

Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Σε αυτό το πάρτι γνώρισα αρκετούς _____ (ενδιαφέρων) ανθρώπους.
2. Πώς σου φαίνεται η _____ (μέλλων) γυναίκα μου;
3. Ποια είναι η _____ (πρωτεύων) της Τσεχίας;
4. Δυστυχώς, ο γιατρός δεν μπορεί να σας μιλήσει τώρα, διότι έχει ένα _____ (επείγων) περιστατικό.
5. Για μένα οι λόγοι που τον ώθησαν στην παραίτηση ήταν μάλλον _____ (δευτερεύων) σημασίας.
6. Στη δεξίωση παρευρέθησαν _____ (σημαίνων) προσωπικότητες της χώρας.

8 Η Ελλάδα είναι μέλος της ΕΕ, του ΝΑΤΟ, του ΟΗΕ, ενώ συμμετέχει σε αρκετούς διεθνείς οργανισμούς. Αντιστοιχίστε τους ελληνικούς με τους διεθνείς όρους.

1. NATO	α. ΟΥΝΕΣΚΟ
2. UNESCO	β. ΟΗΕ (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών)
3. EU	γ. ΕΕ (Ευρωπαϊκή Ένωση)
4. UN	δ. ΝΑΤΟ

το προϊόν	τα προϊόντα	το συμφέρον	τα συμφέροντα	το συμβάν	τα συμβάντα
το προϊόν	τα προϊόντα	το συμφέρον	τα συμφέροντα	το συμβάν	τα συμβάντα
του προϊόντος	των προϊόντων	του συμφέροντος	των συμφερόντων	του συμβάντος	των συμβάντων

το παρελθόν, το παρόν, το μέλλον, το προσόν, το όζον,
το ενδιαφέρον, το σύμπαν

9 Συμπληρώστε τα κενά με τις λέξεις στον σωστό τύπο.

1. Θέλει να πάρει τη δουλειά, αλλά δυστυχώς δεν έχει τα απαραίτητα __προσόντα__ (προσόν).
2. Η τρύπα του _____ (όζον) πάνω από τη χώρα μας συνέχεια μεγαλώνει.
3. Η γιαγιά μου είναι 90 χρονών, αλλά έχει ακόμα πολλά _____ (ενδιαφέρον).
4. Αυτές οι δύο χώρες έχουν στρατηγικά _____ (συμφέρον) στην περιοχή.
5. Από ό,τι φαίνεται, Πέτρο, δεν έμαθες από τα λάθη του _____ (παρελθόν).
6. Αυτά τα _____ (συμβάν) τον τάραξαν περισσότερο από όσο έπρεπε.
7. Αυτή η σχέση έχει παρελθόν, αλλά μάλλον δεν έχει _____ (μέλλον).

Το εκλογικό σύστημα επιτρέπει ισχυρή κυβέρνηση πλειοψηφίας, **ακόμα και αν** το πρώτο κόμμα δεν συγκεντρώνει την πλειοψηφία.

10 Συνδέστε τις φράσεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. Ακόμα και αν με καλέσουν στο πάρτι	α. δεν θα το έπαιρνε.
2. Και να σου δώσει χρήματα	β. δεν θα τον παντρευόταν.
3. Ακόμα και αν τον αγαπούσε	γ. εσύ να μην τα πάρεις.
4. Ακόμα και να προλάβαινε το λεωφορείο	δ. δεν θα πάω.
5. Ακόμα και αν της το χάριζαν	ε. πάλι δεν θα μας πρόφταινε.
6. Και να είχα μαγειρέψει	στ. πάλι θα γκρινιάζατε.

Ελληνική Δημοκρατία	
Εθνικό σύνθημα: Ελευθερία ή θάνατος	
Εθνικός ύμνος: Ύμνος εις την Ελευθερίαν	
Πρωτεύουσα	Αθήνα
Μεγαλύτερη πόλη	Αθήνα
Επίσημες γλώσσες	Ελληνική
Πολίτευμα	Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
Ανεξαρτησία: Κηρύχθηκε-Αναγνωρίστηκε	25 Μαρτίου 1821,1828
Έκταση - Σύνολο - Νερό (%)	131.940 km² - (94) - %0,86
Πληθυσμός απογραφή 2001 - Πυκνότητα	10.964.020 - 80,5/km²
ΑΕΠ - Μέτρηση 2005 - Κατά κεφαλήν	$230,684 δισ. (28η) - $21.017 (28η)
Νόμισμα	Ευρώ[1] (€)
Ζώνη Ώρας - Θερινή ώρα	(UTC+2) - (UTC+3)
Internet TLD	.gr
Κωδικός κλήσης	+30

(1) Πριν από το 2001:Ελληνική δραχμή
(Πηγή: www.wikipedia.org)

11 **Διαβάστε τον παραπάνω πίνακα.**

1. **Ποιες καινούριες πληροφορίες σας δίνει σε σχέση με τα προηγούμενα κείμενα της ενότητας;**
2. **Φτιάξτε έναν αντίστοιχο πίνακα για τη δική σας χώρα.**

Ελληνικά: Από το κείμενο στη λέξη

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.οι έλληνες.gr/online/mainpage.html

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ.gr

Γνωρίστε τους ανθρώπους στον χώρο και στον χρόνο

Εύκολο | Μέτριο | Δύσκολο

Θεματικά Κείμενα

Θεματικό Λεξιλόγιο

Παραγωγή Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

2 Πώς τα ηας από ιστορία;

1

4

2

5

3

6

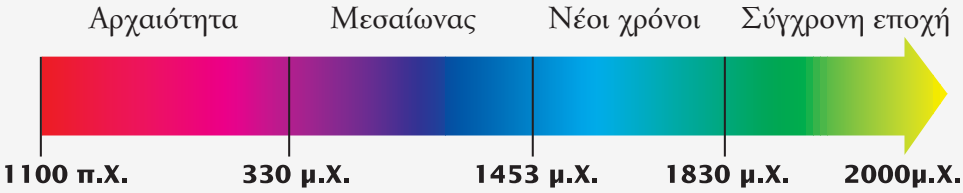

Σε ποια εποχή ανήκει το καθένα; Μπορείτε να εντάξετε τα παραπάνω κτίρια στον άξονα του χρόνου; Για ποιο λόγο έχτισαν οι άνθρωποι το καθένα από αυτά;

Done

Η ζωή έξω

Οι λαοί που ζουν στις ακτές της Μεσογείου χρειάζονται λιγότερη τροφή, ελαφριά ρούχα, και δεν πρέπει να μένουν συνέχεια στα σπίτια τους για να προφυλαχτούν από τον καιρό. Ζουν λοιπόν πιο πολύ στο ύπαιθρο αναπτύσσοντας κοινωνικές σχέσεις και ασχολούνται με το φτιάξιμο καλλιτεχνημάτων που ομορφαίνουν τη ζωή.

(Botsford & Robinson, *Αρχαία ελληνική ιστορία*, ΜΙΕΤ, διασκευή)

1 **Πιστεύετε ότι το κλίμα, η γεωγραφία επηρεάζουν την ανθρώπινη ζωή; Βρείτε παραδείγματα από τη δική σας εμπειρία και την ιστορία της χώρας σας.**

2 **Συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα όπως στο παράδειγμα.**

φτιάχνω ▶ το φτιάξιμο	_____ ▶ το πλύσιμο	_____ ▶ το γράψιμο
_____ ▶ το τρέξιμο	_____ ▶ το λούσιμο	_____ ▶ το βάψιμο
_____ ▶ το πλέξιμο	_____ ▶ το ντύσιμο	_____ ▶ το κάψιμο
_____ ▶ το σπρώξιμο		

3 **Διαλέξτε μία λέξη από τον παραπάνω πίνακα και αλλάξτε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα.**

1. Ο αδερφός μου θα αναλάβει να βάψει το σπίτι.
   Ο αδερφός μου θα αναλάβει το βάψιμο του σπιτιού.
2. Της γιαγιάς μου της αρέσει πολύ να πλέκει και να ράβει.
   Της γιαγιάς μου της αρέσει πολύ το _____ και το _____.
3. Κουράστηκα να τρέχω από το ένα γραφείο στο άλλο.
   Κουράστηκα με όλο αυτό το _____.
4. Θα σας πάρω μόνο 40 ευρώ για να σας ράψω αυτό το φόρεμα.
   Θα σας πάρω μόνο 40 ευρώ για το _____.
5. Εσύ θα κόψεις τη γαλοπούλα γιατί εγώ δεν θα τα καταφέρω.
   Εσύ θα αναλάβεις το _____ γιατί εγώ δεν τα καταφέρνω καθόλου καλά.

6. Θέλω να πλύνω το αυτοκίνητό μου. Πόσο κάνει;

   Πόσο κάνει το _____;

7. Δεν είναι εύκολο να γράψεις ένα παραμύθι.

   Το _____ δεν είναι εύκολη υπόθεση.

το φτιάξιμο	(τα φτιαξίματα)
το φτιάξιμο	(τα φτιαξίματα)
του φτιαξίματος	(των φτιαξιμ**ά**των)

Ένας Αθηναίος θεατής στα εν Άστει Διονύσια (5ος αι. π.Χ.): μια φανταστική εξιστόρηση

Τα εν άστει Διονύσια, μια από τις μεγαλύτερες γιορτές της αθηναϊκής πολιτείας, γίνονταν κάθε χρόνο (τον Μάρτιο-Απρίλιο). Στη διάρκειά τους παίζονταν τραγωδίες αλλά και κωμωδίες: «Στο μικρό διάλειμμα ανάμεσα στα δύο δράματα οι άνθρωποι μετακινούνται για να ζεσταθούν, ενώ κάποιοι υπηρέτες ετοιμάζουν τη σκηνή για το επόμενο δράμα. Ο Ανθεμόκριτος δίνει στον Δημόδωρο (τον γιο του) δύο-τρία ξερά σύκα και ετοιμάζεται να διαφωνήσει με τον ενθουσιασμένο Κόροιβο [τον φίλο του, με τον οποίο παρακολούθησαν μαζί το δράμα του Ευριπίδη]. Στους δύσκολους καιρούς που περνάνε, πιστεύει ο Ανθεμόκριτος, το δράμα πρέπει να βασίζεται στις αρχές που θεμελίωσαν την αθηναϊκή δημοκρατία και όχι να εξαπατά τους πολίτες με ρητορικά τεχνάσματα.»

(*«Μια μέρα...»*, εκδ. Ιδρύματος Σχολής Μωραΐτη, διασκευή)

4 **Με τα εν άστει Διονύσια οι Αθηναίοι τιμούσαν έναν θεό. Μπορείτε να καταλάβετε ποιον; Ποιους άλλους αρχαίους θεούς γνωρίζετε;**

5 **Σωστό ή λάθος;**

1. Ο Ανθεμόκριτος παρακολούθησε μόλις μια κωμωδία του Αριστοφάνη. Σ ☐ Λ ☐
2. Στον Κόροιβο άρεσε πολύ η παράσταση. Σ ☐ Λ ☐

θέατρο ▶ θεατρ**ικός** τραγωδία ▶ τραγ**ικός**
δράμα ▶ δραματικός κωμωδία ▶ κωμικός

6 Υπάρχουν οι παραπάνω λέξεις στη γλώσσα σας; Ξέρετε τι σημαίνουν;

Οι γιορτές στο Βυζάντιο

«Οι Βυζαντινοί, ιδίως αυτοί που έμεναν σε μεγάλες πόλεις, αγαπούσαν πολύ τα θεάματα, που γενικά χωρίζονταν σε δύο μεγάλες κατηγορίες: τα επίσημα και τα πιο λαϊκά. Στα πρώτα, που ήταν πιο οργανωμένα και γίνονταν στο θέατρο ή στον ιππόδρομο, οι άνθρωποι παρακολουθούσαν αρχαία δράματα, αλλά και μίμους, χορευτές ή ιπποδρομίες. Τα δεύτερα τα παρακολουθούσε κανείς στον δρόμο ή στις πλατείες των πόλεων, σε καπηλειά*, γάμους ή πανηγύρια. Σε αυτά οι Βυζαντινοί διασκέδαζαν και με το πιο απλό πράγμα, όπως ένας γυμνασμένος σκύλος που έβρισκε κάτι που έκρυβε ο κύριός του. Ή, πάλι, διάφορα «εξωτικά» ζώα, όπως ένας πίθηκος, μια εξημερωμένη αρκούδα, ένα φίδι».

* Καπηλειά: ταβέρνες της εποχής

(Φ. Κουκουλές, *Βυζαντινών βίος και πολιτισμός*, τ. Γ, με αλλαγές)

7 Σε ποιες κατηγορίες χωρίζονται σύμφωνα με το κείμενο τα βυζαντινά θεάματα;

το δρά**μα**	τα δράματα	το θέα**μα**	τα θεάματα
το δράμα	τα δράματα	το θέαμα	τα θεάματα
του δράματος	των δραμ**ά**των	του θεάματος	των θεαμ**ά**των

το γράμμα, το πράγμα, το ψέμα, το θέμα, το χρώμα, το χώμα, το διαμέρισμα, το αίνιγμα, το διάλειμμα, το παράδειγμα, το πρόγραμμα, το άρωμα, το χρήμα

Η ζωή έξω

8 Συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Το ενοίκιο αυτού του διαμερίσματος (διαμέρισμα) δεν είναι και τόσο ακριβό.
2. Η λύση των _____ (αίνιγμα) βρίσκεται στο τέλος του βιβλίου.
3. Πόσα _____ (παράδειγμα) θέλεις για να μάθεις αυτό τον κανόνα;
4. Έσπασε το μπουκάλι του _____(άρωμα) και βρόμισε όλο το σπίτι!
5. Πρέπει να στείλουμε αυτά τα _____ (γράμμα) μέχρι αύριο.
6. Δεν είναι σωστό να λέτε _____ (ψέμα), παιδιά.
7. Αυτό το διαγώνισμα είναι πολύ μεγάλο. Έχει τρία _____(θέμα)!
8. Σήμερα παίζει στο Μέγαρο Μουσικής η Ορχήστρα των _____(χρώμα).

Ένα σύγχρονο δρώμενο: Τα Αναστενάρια

Στη Βέροια, στον Λαγκαδά και στην Αγία Ελένη Σερρών, ανήμερα της γιορτής των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης (21 Μαΐου), οι αναστενάρηδες χωρικοί χορεύουν πάνω σε αναμμένα κάρβουνα χωρίς να καίγονται, γιατί, όπως πιστεύουν, τους προστατεύει ο Άγιος. Το έθιμο της πυροβασίας προέρχεται από τα αρχαία χρόνια. Ήταν μια γιορτή για την προστασία της νέας σοδειάς, τη γονιμότητα των ζώων και το διώξιμο των ασθενειών. Στα πανηγύρια που γίνονται αυτή τη μέρα σε όλη την Ελλάδα σφάζονται ζώα για την ευτυχία όλου του χωριού.

(Ευγενία Φακίνου, *Ελληνικό Πανόραμα*, εκδ. Κέδρος, με αλλαγές)

9 1. Ξέρετε κάποιες άλλες γιορτές της σύγχρονης Ελλάδας;
2. Ποιες γιορτές έχετε χώρα σας;

Ξέρετε τι είναι το καρναβάλι; Πότε περίπου γίνεται και γιατί;

10 Διαλέξτε το σωστό.

1. Αύριο ο Κώστας έχει _____. Κλείνει τα 25.
   α. τη γιορτή του β. τα γενέθλιά του
2. Φυσικά και δεν δουλεύουμε τα Χριστούγεννα. Είναι επίσημη _____.
   α. γιορτή β. αργία
3. _____ του χωριού μου γίνεται ανήμερα _____ του Προφήτη Ηλία.
   α. Το πανηγύρι / της γιορτής β. Η γιορτή / του πανηγυριού
4. Εγώ έχω _____ μου δύο φορές τον χρόνο, αφού έχω δύο ονόματα.
   α. τη γιορτή μου β. τα γενέθλιά μου

Ποιον μήνα γιορτάζουμε....

Τα Χριστούγεννα_____;
Το Πάσχα_____;
Τις Απόκριες_____;

Τι γιορτάζουμε...

Στις 25 Μαρτίου_____;
Στις 28 Οκτωβρίου_____;

Χορεύουν πάνω στα κάρβουνα, **αλλά** δεν καίγονται.
Χορεύουν πάνω στα κάρβουνα **χωρίς να** καούν.

11 Ενώστε τις παρακάτω προτάσεις όπως στο παράδειγμα.

1. Έπλυνε τα πιάτα	α. χωρίς να τον πάρουμε είδηση.
2. Κοιμήθηκε	β. χωρίς να πει λέξη.
3. Τελείωσε το γυμνάσιο	γ. χωρίς να βγάλει τα ρούχα του.
4. Μίλησε αγγλικά	δ. χωρίς να σπάσει κανένα.
5. Ήρθε σπίτι στις τρεις	ε. χωρίς να κάνει ούτε ένα λάθος.
6. Μας άκουσε	στ. χωρίς να πάρει ούτε έναν καλό βαθμό.

Έξω από τα σύνορα: Το ταξίδι

Τον άντρα τον πολύτροπο πες μου,
θεά, που χρόνια
παράδερνε σαν πάτησε της Τροίας
τ' άγιο κάστρο
κι ανθρώπων γνώρισε πολλών
τους τόπους και τη γνώμη
κι έπαθε πλήθος συμφορές
στα πέλαγα ζητώντας
πώς στην πατρίδα του άβλαβος
να πάει με τους συντρόφους.

Ο Οδυσσέας προσφέρει κρασί στον Πολύφημο, μουσείο Chiaramonti

(Ομήρου *Οδύσσεια*, Α, 1-5, μετφ. Ζήσιμος Σιδέρης)

1

1. **Με το παραπάνω απόσπασμα ξεκινάει η Οδύσσεια του Ομήρου. Ποιος είναι ο κεντρικός της ήρωας;**
2. **Για ποιους λόγους άφησε ο ήρωας της Οδύσσειας την πατρίδα του; Γνωρίζετε κάτι για τον Τρωικό πόλεμο;**
3. **Γνωρίζετε άλλους ήρωες τις ελληνικής μυθολογίας;**

2

Βάλτε τις λέξεις στη σειρά ξεκινώντας από αυτή που δηλώνει την πιο σύντομη διάρκεια.

η ώρα
η ημέρα
ο μήνας
η δεκαετία
το λεπτό
η εβδομάδα
ο αιώνας
ο χρόνος / το έτος
η χιλιετία
το δευτερόλεπτο

το δευτερόλεπτο _____

Τώρα απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. **Πόσα δευτερόλεπτα έχει μια ώρα; Πόσες ώρες έχει μια εβδομάδα;**
2. **Πόσα χρόνια έχει ένας αιώνας; Σε ποια χιλετία ζούμε;**
3. **Ποια χρονιά γεννήθηκες; Πότε ακριβώς;**
4. **Πόσες εβδομάδες είναι οι καλοκαιρινές σου διακοπές;**
5. **Πόσα λεπτά κρατάει το διάλειμμα στο σχολείο σου;**
6. **Και τώρα σταμάτησε να διαβάζεις και κοίταξε το ρολόι σου. Τι ώρα είναι;**

Οι δύο αιώνες ανάμεσα στο 750 και στο 550 π.Χ. είναι η εποχή της αποικιακής επέκτασης. Οι Έλληνες δημιουργούν αποικίες στα παράλια της Μεσογείου αλλά και στη Μαύρη Θάλασσα. Οι αποικίες, μετά την ίδρυσή τους, αναπτύσσουν ιδιαίτερες σχέσεις με την πόλη που τις ίδρυσε (τη μητρόπολη), σαν αυτές που συνδέουν τα παιδιά με τους γονείς τους.

Ο αποικισμός έδωσε απάντηση σε μια σειρά από προβλήματα που αντιμετώπιζε η μητρόπολη: η ίδρυση μιας νέας αποικίας σήμαινε ότι οι κάτοικοι που περίσσευαν θα είχαν πια κάπου αλλού να πάνε, οι φτωχοί θα αποκτούσαν γη και το εμπόριο θα γνώριζε μεγάλη ανάπτυξη. Σήμαινε ακόμη ότι ο ελληνικός πολιτισμός θα ξεπερνούσε τα όρια του ελλαδικού χώρου, αλλά και ότι θα συναντούσε νέες ιδέες, από άλλους πολιτισμούς.

(Botsford & Robinson, *Αρχαία ελληνική ιστορία*, εκδ. ΜΙΕΤ, με αλλαγές)

3 Σε ποια κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα έδωσε λύση ο αποικισμός;

αποικισμός ο: η ίδρυση, η εγκατάσταση αποικίας· αποίκιση: Ο ~ της Μ. Ασίας από τους Έλληνες. Πρώτος / δεύτερος ελληνικός ~.

4 Αντιστοιχίστε τις λέξεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. ο αποικισμός	α. που έχει σχέση με την αποικία
2. ο / η άποικος	β. αυτός που ίδρυσε μια αποικία
3. αποικίζω	γ. ιδρύω μια αποικία
4. αποικιακός	δ. η ίδρυση μιας αποικίας
5. ο αποικιστής	ε. αυτός που ζει σε μια αποικία
6. η αποικία	στ. μένω σε μια αποικία
7. αποικώ	ζ. τόπος όπου μένουν μαζικά από άλλη χώρα

Έξω από τα σύνορα: Το ταξίδι

5 Συνδέστε τις λέξεις από την αριστερή στήλη με τις λέξεις από τη δεξιά στήλη.

1. η επέκταση	α. η λύση
2. η ίδρυση	β. η άνθηση, η εξέλιξη
3. η ανάπτυξη	γ. η εξάπλωση
4. η απάντηση	δ. η δημιουργία

η σχέ**ση**	οι σχέσεις	η απάντη**ση**	οι απαντ**ή**σεις
τη σχέση	τις σχέσεις	την απάντηση	τις απαντ**ή**σεις
της σχέσης	των σχέσεων	της απάντησης	των απαντήσεων

η θέση, η στάση, η πρόταση, η περίληψη, η σκέψη,
η άσκηση, η πράξη, η ερώτηση, η **δύναμη**, η **πόλη**

6 Διαβάστε τον παραπάνω πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τις λέξεις στον σωστό τύπο.

1. Προσπάθησε με όλες του τις δυνάμεις (δύναμη) αλλά δεν κατάφερε τίποτα.
2. Ψάχνω την λύση των _____ (άσκηση) αλλά τίποτα.
3. Πόσες _____ (θέση) έχει αυτό το θέατρο; Υπάρχει πρόβλεψη για κρατήσεις _____ (θέση);
4. Εγώ μια _____ (ερώτηση) έκανα, αλλά πήρα πολλές διαφορετικές _____ (απάντηση).
5. Συγνώμη, ξέρετε που είναι η _____ (στάση) του 414;
6. Θα γράψετε μια σύντομη _____ (έκθεση) με θέμα «Η σημασία των ανθρώπινων _____ (σχέση)».

7 Μπορείτε να βρείτε από ποια ρήματα προέρχονται οι παρακάτω λέξεις;

λύνω	η λύση	_____	η δόση
_____	η απάντηση	_____	η γνώση
_____	η ερώτηση	_____	η μάθηση
_____	η απόφαση	_____	η πλύση
_____	η σκέψη	_____	η κλήση

Μπορείτε να βρείτε στο λεξικό σας και άλλες τέτοιες λέξεις;

Από τον 15ο ως τον 19ο αιώνα, Έλληνες, είτε ως άτομα είτε ως ομάδες, μετακινούνται σε αστικές κυρίως περιοχές εκτός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, όπου οργανώνουν κοινότητες (παροικίες). Οι άνθρωποι αυτοί διαμόρφωσαν την ελληνική αστική τάξη μέσα και έξω από τον ελλαδικό χώρο και έκαναν την ελληνική γλώσσα lingua franca* του εμπορίου και της παιδείας στα Βαλκάνια της εποχής.

*Lingua franca = Κοινή διάλεκτος μέσω της οποίας επικοινωνούν άτομα με διαφορετικές μητρικές γλώσσες.

(Βασισμένο στο υλικό του www.ime.gr)

8 Σωστό ή λάθος;

1. Την περίοδο αυτή οι Έλληνες μετακινούνται και ιδρύουν νέες πόλεις. Σ ☐ Λ ☐
2. Οι Έλληνες των παροικιών ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Σ ☐ Λ ☐
3. Κοινή γλώσσα της Βαλκανικής χερσονήσου για την εποχή είναι τα ελληνικά. Σ ☐ Λ ☐

παροικία η: το σύνολο των ομοεθνών που κατοικούν μονίμως σε πόλη μιας ξένης χώρας, καθώς και η συνοικία στην οποία μπορεί να είναι εγκατεστημένοι: Οι ελληνικές παροικίες στη Δυτική Ευρώπη. Η γαλλική ~ της Αθήνας. [λόγ. < ελνστ. παροικία `παραμονή σε ξένη χώρα΄ κατά τη σημ. της λ. παροικώ]

9 Αντιστοιχίστε τις λέξεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. η παροικία	α. αυτός που ζει σε μια παροικία
2. ο / η πάροικος	β. που έχει σχέση με μια παροικία
3. παροικώ	γ. δημιουργώ μια παροικία
4. παροικιακός, -ή, -ό	δ. ζω σε μια παροικία
5. παροικίζω	ε. οι άνθρωποι που ζουν μόνιμα σε πόλη ή συνοικία μιας ξένης χώρας

Έξω από τα σύνορα: Το ταξίδι

εκτός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
έξω από τον ελλαδικό χώρο

10 Συμπληρώστε τα κενά με έξω ή εκτός.

1. Λυπάμαι, ο κ. Γεωργίου δεν μπορεί να σας μιλήσει γιατί βρίσκεται εκτός Αθηνών.
2. Γιατί άφησες το τυρί _____ από το ψυγείο; Θα χαλάσει.
3. Όταν ακούω τέτοια πράγματα γίνομαι _____ εαυτού.
4. Μην αφήνετε τα σκουπίδια _____ από την πόρτα σας. Να τα βάζετε στους κάδους απορριμμάτων.
5. Αυτή η ταινία παίζεται _____ συναγωνισμού.
6. Θα το πάρω αυτό το μπλουζάκι. _____ του ότι είναι φτηνό μου πάει πάρα πολύ.

Θα πάμε στη συναυλία, **εκτός και αν** δεν βρούμε εισιτήρια.

11 Συνδέστε τις φράσεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. Αύριο θα πλύνω το αμάξι	α. εκτός και αν πεινάς πολύ.
2. Δεν θα πας βόλτα	β. εκτός και αν ανεβάσουν την τιμή.
3. Θα πάμε στο γάμο	γ. εκτός και αν διαβάσεις πρώτα.
4. Θα αγοράσω το αυτοκίνητο	δ. εκτός και αν βρέξει το βράδυ.
5. Του χρόνου θα αλλάξω σπίτι	ε. εκτός και αν δεν αλλάξουν το ενοίκιο.
6. Μην πάρεις σουβλάκι	στ. εκτός και αν είναι εκεί τα πεθερικά μου.

Από τις αρχές του 20ού αιώνα και μέχρι τη δεκαετία του '70 χιλιάδες Έλληνες, υπό την πίεση ποικίλων προβλημάτων (οικονομική κρίση, πόλεμοι, ανεργία), εγκαταλείπουν τη χώρα τους και αναζητούν καλύτερη τύχη προς τις παγκόσμιες αγορές εργατικής δύναμης: ΗΠΑ, Αυστραλία, Καναδάς, Γερμανία, Βέλγιο.

11 **Τι μπορεί να σημαίνει...**

εγκαταλείπουν	☐ αφήνουν	☐ επιστρέφουν
αναζητούν	☐ ψάχνουν	☐ βρίσκουν
εργατική δύναμη	☐ οι εργαζόμενοι άνθρωποι	☐ οι μηχανές που παράγουν

μετανάστευση η: α. ατομική ή ομαδική μετακίνηση από την πατρώα γη σε άλλον τόπο, με βασικό κίνητρο την εργασία: Η υπογεννητικότητα και η ~ είναι από τις σημαντικότερες αιτίες που προκαλούν τη μείωση του πληθυσμού μιας χώρας. Υπερπόντια / εσωτερική ~. Εποχιακή ~. β. μετακίνηση ολόκληρου λαού: Δωρική ~. Η μεγάλη ~ των (γερμανικών) λαών κατά τα τέλη της αρχαιότητας. || (επέκτ.): ~ ζώων / πτηνών. [λόγ. < μσν. μετανάστευσις < μεταναστεύ(ω) -σις > -ση]

12 **Αντιστοιχίστε τις λέξεις της στήλης α με τις φράσεις της στήλης β.**

1. μεταναστεύω	α. που έχει σχέση με τη μετανάστευση
2. η μετανάστευση	β. αυτός που μεταναστεύει
3. ο μετανάστης, η μετανάστρια	γ. η μετακίνηση για εύρεση εργασίας
4. μεταναστευτικός, -ή, -ό	δ. αλλάζω τόπο ή χώρα για να βρω δουλειά

13 **Ποιες είναι οι διαφορές και ποιες οι ομοιότητες ανάμεσα στις τρεις τύπους μετακίνησης που παρουσιάστηκαν στην ενότητα; Γράψτε ένα σύντομο κείμενο.**

Ταξίδι στον χώρο, ταξίδι στον χρόνο

Η πρώιμη εποχή του Χαλκού στο Αιγαίο: Οι Κυκλάδες

Η μετάβαση από την Νεολιθική Εποχή στην Εποχή του Χαλκού, (τέλος της 4ης χιλιετίας π.Χ.) σημαδεύτηκε από βαθιές πολιτισμικές και κοινωνικές αλλαγές.

Η σημαντικότερη εξέλιξη υπήρξε η μετάδοση από την ανατολή της τεχνολογίας του χαλκού, η οποία βελτίωσε τον εργαλειακό εξοπλισμό στη γεωργία, στην υλοτομία, στην αρχιτεκτονική, στη ναυπηγική, ενώ μετέβαλε και τις τακτικές του πολέμου με την κατασκευή αποτελεσματικότερων όπλων.

Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης κατέληξε σε πληθυσμιακή αύξηση και οδήγησε στην εμφάνιση νέων οικισμών με πρώιμη αστική οργάνωση. Αρκετοί από αυτούς ιδρύθηκαν σε στρατηγικά σημεία ελέγχου θαλάσσιων δρόμων και οχυρώθηκαν με τείχη. Η χρήση του χαλκού και η ανάπτυξη του εμπορίου και της εξειδίκευσης συνέβαλαν στην εμφάνιση πιο σύνθετων μορφών κοινωνικής οργάνωσης. Η μεταβολή αυτή γίνεται εμφανής στον τομέα των ταφικών εθίμων, όπου παρατηρείται συχνότερα η τάση πλούσιου κτερισμού (στολισμού) των νεκρών, ενώ στην Κρήτη και στην ηπειρωτική Ελλάδα εμφανίζονται για πρώτη φορά ευρύχωροι τάφοι για πολλαπλές ταφές.

Σε αυτό το περιβάλλον αναπτύχθηκαν τέσσερις παράλληλοι αλλά διακριτοί αιγαιακοί «πολιτισμοί»: ο Πρωτομινωικός στην Κρήτη, ο Πρωτοελλαδικός στην ηπειρωτική Ελλάδα, ο Πρωτοκυκλαδικός στις Κυκλάδες και ο πολιτισμός των νησιών του βορείου και ανατολικού Αιγαίου. Οι πολιτισμοί αυτοί συνυπήρξαν αρμονικά και άκμασαν για το μεγαλύτερο διάστημα της 3ης χιλιετίας. Οι Κυκλάδες, λόγω της στρατηγικής τους θέσης αλλά και του ορυκτού πλούτου που διέθεταν, ανέλαβαν πρωτεύοντα εμπορικό ρόλο και αναδείχθηκαν σε σταυροδρόμι πολιτισμικών επιρροών.

(Πηγή: www.cycladic.gr, με αλλαγές)

1

1. Ποιες αλλαγές έφερε στη ζωή των ανθρώπων της εποχής η εισαγωγή του χαλκού;

2. Ποια πολιτισμικά στοιχεία μαρτυρούν την ύπαρξη πιο σύνθετης οργάνωσης στις κοινωνίες της εποχής;

2

Κοιτάξτε τον παρακάτω πίνακα. Τι παρατηρείτε;

αγοράζω		καταγράφω	
αγόραζα	αγόρασα	κατέγραφα	κατέγραψα
αγόραζες	αγόρασες	κατέγραφες	κατέγραψες
αγόραζε	αγόρασε	κατέγραφε	κατέγραψε
αγοράζαμε	αγοράσαμε	καταγράφαμε	καταγράψαμε
αγοράζατε	αγοράσατε	καταγράφατε	καταγράψατε
αγόραζαν	αγόρασαν	κατέγραφαν	κατέγραψαν

3 **Ποια από τα παρακάτω ρήματα είναι σαν το καταγράφω; Αποφασίστε λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα.**

πληρώνω, φροντίζω, εκβάλλω, μαγειρεύω, διαγράφω, συμφέρω, εξάγω, ταξιδεύω, παράγω, ξεσκονίζω, καθαρίζω, μεταφέρω, συνυπάρχω

κατα-γράφω

	1	2
ανα-	από-	προσ-
αντι-	υπο-	εισ-
κατα-		συν (συμ-, συγ-)
παρα-	περι-	εν (εμ-, εγ-)
μετα-	προ-	εκ / εξ

4 **Σχηματίστε τώρα τους τύπους των ρημάτων όπως στα παραδείγματα.**

1 κατα-		**2 προσ-**	
καταγράφω	▶ κατέγραψα	προσφέρω	▶ προσέφερα
	▶ καταγράψαμε		▶ προσφέραμε
αντιγράφω	▶ _____	εισφέρω	▶ _____
	▶ _____		▶ _____
μεταγράφω	▶ _____	συμφέρω	▶ συνέφερα
	▶ _____		▶ συμφέραμε
περιγράφω	▶ περιέγραψα	συγγράφω	▶ _____
	▶ περιγράψαμε		▶ _____

Η αρχαϊκή και κλασική περίοδος: Αθήνα και Σπάρτη

Από τα μέσα του 8ου αι. π.Χ. ο ελληνικός πολιτισμός άρχισε να αναπτύσσεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Ο κυριότερος θεσμός στον οποίο βασίστηκε η ανάπτυξη αυτή ήταν η πόλη-κράτος, θεσμός που χρονολογείται ήδη από την εποχή του χαλκού. Από τις πόλεις-κράτη που διαμορφώθηκαν εκείνη την εποχή, δύο έχουν ξεχωριστή θέση: η Αθήνα και η Σπάρτη. Η πρώτη υπήρξε πρότυπο δημοκρατικής ανάπτυξης και κέντρο κάθε πολιτιστικής δραστηριότητας (γλυπτική, αρχιτεκτονική, φιλοσοφία, ρητορική). Η δεύτερη, συντηρητική και εσωστρεφής, διατήρησε το καθεστώς της ολιγαρχίας και έγινε η ισχυρότερη στρατιωτική δύναμη στην Ελλάδα μέσω της σκληρής και εντατικής εκπαίδευσης των πολιτών της. Τους επόμενους αιώνες οι δύο πόλεις δημιούργησαν συμμαχίες με άλλες πόλεις-κράτη. Μερικές φορές βρέθηκαν στην ίδια πλευρά, όπως κατά τους Περσικούς πολέμους. Τις περισσότερες φορές όμως βρίσκονταν σε ανταγωνισμό. Αποτέλεσμα αυτού του ανταγωνισμού, και κυρίως του φόβου της Σπάρτης για την επεκτατική πολιτική της Αθήνας, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, ήταν ο Πελοποννησιακός πόλεμος, που οδήγησε στην ήττα της Αθήνας και στη νίκη της Σπάρτης.

(Botsford & Robinson, *Αρχαία ελληνική ιστορία*, εκδ. ΜΙΕΤ, με αλλαγές)

5 **1. Ποιες ήταν οι διαφορές Αθήνας και Σπάρτης σύμφωνα με το κείμενο;**
2. Ποια ήταν η αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου σύμφωνα με τον Θουκυδίδη;

6 **Συνδέστε τις λέξεις στην αριστερή στήλη με τις φράσεις στη δεξιά στήλη. και γράψτε μια πρόταση με κάθε λέξη της αριστερής στήλης.**

1. αναγράφω	α. αποτυπώνω
2. αντιγράφω	β. περνάω ένα μήνυμα σε άλλο κώδικα, μεταφράζω
3. απογράφω	γ. σβήνω, δεν δίνω σημασία πια
4. διαγράφω / ξεγράφω	δ. εντάσσω επίσημα κάποιον σε έναν σύλλογο
5. εγγράφω (γράφω)	ε. κάνω ό,τι κάνει ο άλλος, μιμούμαι
6. καταγράφω	στ. γράφω (σε εξωτερική επιφάνεια ή σε λίστα)
7. μεταγράφω	ζ. γράφω κάτι εκτενές και σημαντικό (π.χ. ιστορία)
8. παραγράφω	η. λέω πώς είναι ένα πράγμα ή μια κατάσταση
9. περιγράφω	θ. γράφω το όνομά μου με το δικό μου τρόπο, σαν στοιχείο που αποδεικνύει την ταυτότητά μου
10. συγγράφω	ι. μετράω καταχωρώντας σε αρχείο
11. υπογράφω	ια. ακυρώνω ένα αδίκημα, καταργώ τις συνέπειες ενός αδικήματος

7 **Χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες από το παρακάτω «βιογραφικό σημείωμα» γράψτε ένα κείμενο για τη ζωή του Θουκυδίδη. Χρησιμοποιήστε τις ακόλουθες λέξεις ή φράσεις:**
καταρχάς / στην αρχή, στη συνέχεια, τέλος, όχι μόνο... αλλά και, γι' αυτό

Ονοματεπώνυμο:	**ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ ΟΛΟΡΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΣ**
Διάρκεια ζωής:	**455 π. Χ. - 399 π.Χ.**
Επάγγελμα:	**Ιστορικός**
Σπουδές:	**Φιλοσοφία (Αναξαγόρας), ρητορική (Αντιφώντας)**
Πολιτική δράση:	**υποστηρικτής της πολιτικής του Περικλή στρατηγός, εξορία από την Αθήνα**
Έργο:	**Ιστορία: 8 βιβλία για τον Πελοποννησιακό πόλεμο (μέχρι το 411 π.Χ.)**
Ενδιαφέροντα:	**Η μελέτη της ανθρώπινης φύσης και των πραγματικών αιτιών του πολέμου**

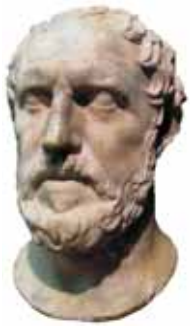

Θεσσαλονίκη: Η βυζαντινή συμβασιλεύουσα

Η μεταφορά της πρωτεύουσας της Αυτοκρατορίας ανατολικά, στην Κωνσταντινούπολη, συντέλεσε στην αναγνώριση της γεωστρατηγικής σημασίας της Θεσσαλονίκης. Η Θεσσαλονίκη γίνεται «Συμβασιλεύουσα», ονομάζεται «Μεγαλούπολις» και κατέχει τη θέση της επόμενης μετά την Κωνσταντινούπολη πόλης

της Αυτοκρατορίας.
Στα χρόνια που ακολουθούν η πόλη γνωρίζει τις επιθέσεις πολλών βάρβαρων λαών, που την πολιορκούν χωρίς επιτυχία Ο πληθυσμός της αυξάνεται από τους εμπόρους που έρχονται εκεί αλλά και από τους κατοίκους της υπαίθρου που, κουρασμένοι και κυνηγημένοι από τους διάφορους επιδρομείς κατέφευγαν σε αυτήν. Μέχρι τον 8ο αιώνα η Θεσσαλονίκη είχε μετατραπεί σε ένα μεγάλο διοικητικό κέντρο και αποτελούσε σταθμό στην επικοινωνία Δύσης και Ανατολής.
Την εποχή εκείνη ένας νέος κίνδυνος εμφανίστηκε στα σύνορα του Βυζαντινού κράτους: Οι επιδρομές των Βουλγάρων. Οι πόλεμοι που ακολούθησαν αποδείχθηκαν πολυέξοδοι και καταστροφικοί, γι' αυτό και οι βυζαντινοί επέλεξαν μία άλλη μέθοδο: αυτή του προσεταιρισμού. Το ρόλο ανέλαβαν δύο Θεσσαλονικείς αδελφοί, ο Κύριλλος και ο Μεθόδιος, που οργάνωσαν ιεραποστολικό έργο. Κατάρτισαν το πρώτο σλαβικό αλφάβητο, μετέφρασαν την Αγία Γραφή και άλλα λειτουργικά βιβλία στα σλαβικά και προσηλύτισαν στον χριστιανισμό τους Σλάβους και αργότερα οι μαθητές τους τους Βουλγάρους. Με τον τρόπο αυτό πέτυχαν οι Βυζαντινοί να ασκούν μεγαλύτερη επιρροή στα ομόθρησκα πλέον βαρβαρικά φύλα.

(Βασισμένο σε υλικό από το www.auth.gr)

8 **1. Για ποιον λόγο η Θεσσαλονίκη αναγνωρίστηκε ως συμβασιλεύουσα κατά τους βυζαντινούς χρόνους;**
2. Για ποιον λόγο οι Βυζαντινοί προχώρησαν στον εκχριστιανισμό των Σλάβων και Βουλγάρων;

9 **Συμπληρώστε τα κενά όπως στο παράδειγμα.**

αντιγράφω αντέγραψα αντιγράψαμε
καταφεύγω κατέφυγα
υπογράφω _____
μεταφράζω μετέφρασα
μετατρέπω μετέτρεψα
καταγράφω _____

Η ενετοκρατούμενη Ζάκυνθος

Οι Ενετοί κατέλαβαν το νησί το 1485 μετά από ένα αξιοθαύμαστο πολεμικό και διπλωματικό παιχνίδι με τους Τούρκους.
Η ενετική κατοχή προσφέρει στη Ζάκυνθο τη σταθερότητα και τις ευκαιρίες ανάπτυξης που για αιώνες είχε στερηθεί.

Ο πληθυσμός ενισχύεται με Ενετούς υπηκόους αλλά και Έλληνες που καταφεύγουν ομαδικά εκεί όταν οι περιοχές τους κατακτώνται από τους Τούρκους. Έτσι η Ζάκυνθος μεταβάλλεται πολύ σύντομα σε κέντρο του ελληνισμού. Οι ελληνικές παραδόσεις συνδυάζονται με τις δυτικές επιδράσεις και οδηγούν σε ένα νέο κοινό πνεύμα που θα εκφραστεί με όλες τις μορφές της τέχνης.

(Πηγή: www.zakynthos-net.gr, με αλλαγές)

10 Σωστό ή λάθος;

1. Οι Ενετοί πήραν τη Ζάκυνθο από τους Τούρκους. Σ ☐ Λ ☐
2. Στη διάρκεια της Ενετοκρατίας το νησί γνωρίζει οικονομική και πνευματική ανάπτυξη. Σ ☐ Λ ☐

11 Ποια είναι η έννοια της λέξης ελληνισμός στο κείμενο; Θα σας βοηθήσει το ακόλουθο απόσπασμα:

«[...] έτσι, κι όταν ακόμα ο ιστορικός επιγράφει το βιβλίο του ιστορία της νεότερης Ελλάδας, είναι υποχρεωμένος στην πραγματικότητα να ασχοληθεί με το σύνολο του ελληνισμού, που ένα μεγάλο του μέρος και επί πολύ χρονικό διάστημα, ακόμα κι ύστερα από την ίδρυση του ελληνικού κράτους, έμεινε έξω από τα σύνορά του».

(Σβορώνος, Επισκόπηση, σελ. 11).

ο εθελοντι**σμός**	ο πολιτι**σμός**
ο αναλφαβητισμός	ο καταναλωτισμός
ο σοσιαλισμός	ο εθνικισμός

12 Τι ακριβώς σημαίνουν οι λέξεις του προηγούμενου πίνακα; Μπορείτε να βοηθηθείτε από το λεξικό σας.

Τα τουρκοκρατούμενα Γιάννενα

Το 1430 η πόλη καταλαμβάνεται από τους Τούρκους. Την εποχή αυτή καταφέρνει να εξασφαλίσει ιδιαίτερα σημαντικά κοινωνικά, οικονομικά και θρησκευτικά προνόμια. Τη μεγαλύτερη ανάπτυξη όμως η πόλη τη γνωρίζει επί Αλή Πασά, ο οποίος δημιουργεί ένα κράτος εν κράτει μέσα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία με πρωτεύουσα τα Γιάννενα. Η πόλη γίνεται μεγάλο διοικητικό κέντρο, συγκεντρώνοντας έτσι το ενδιαφέρον ολόκληρης της Ευρώπης. Ο Αλή Πασάς οργάνωσε την πόλη κατά τα πρότυπα μεγάλων ευρωπαϊκών κρατών, ενίσχυσε τις τέχνες, τα γράμματα και την παιδεία, συνέβαλε στη γενικότερη πνευματική ανάπτυξη της περιοχής, κατασκεύασε έργα. Έτσι, η οικονομική και πολιτιστική ζωή των Ιωαννίνων αλλά και κατ' επέκταση όλης της Ηπείρου, αναπτύχθηκε ιδιαίτερα, με αποτέλεσμα τα Ιωάννινα να χαρακτηρίζονται πια ως «μητρόπολις πάσης μαθήσεως».

Πηγή: www.dhmoi.gr, με αλλαγές

13 **Συνδέστε τις λέξεις η φράσεις από την αριστερή στήλη με τις λέξεις ή φράσεις από τη δεξιά στήλη.**

1. να εξασφαλίσει	α. διευκολύνσεις
2. κράτος εν κράτει	β. γενικότερα
3. προνόμια	γ. να επιτύχει
4. κατ᾽ επέκταση	δ. ακολουθώντας το παράδειγμα
5. κατά τα πρότυπα	ε. σχεδόν αυτόνομο κράτος μέσα σε ένα άλλο

Ο Βόλος των νεότερων χρόνων

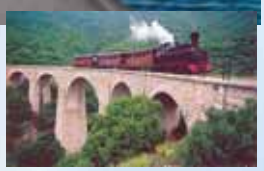

Η ένταξη της Θεσσαλίας στο νέο ελληνικό κράτος (τέλη 19ου αι.) συνδέεται με τη ραγδαία ανάπτυξη του Βόλου. Η βιοτεχνική και γεωργική παράδοση της περιοχής καθώς και τα παροικιακά κεφάλαια που εισέρρευσαν στην περιοχή ευνόησαν την οικονομική εξέλιξη της πόλης με κύριες κατευθύνσεις το εμπόριο και την βιομηχανία. Στα επόμενα χρόνια επεκτείνεται το σιδηροδρομικό δίκτυο και το λιμάνι για να διευκολυνθεί το εμπόριο. Συγκεντρώνοντας όλες τις προϋποθέσεις, ο Βόλος εξελίσσεται προπολεμικά σε σημαντικό βιομηχανικό κέντρο, με κυριότερους κλάδους τα τρόφιμα, το μέταλλο, τον καπνό, την υφαντουργία και τη βυρσοδεψία.

Η οικονομική άνθηση συνοδεύεται από σημαντική πολιτιστική και κοινωνική δραστηριότητα. Στο τέλος του αιώνα θεμελιώνεται το Δημοτικό Θέατρο, ενώ λίγο αργότερα ιδρύεται ο Γυμναστικός Σύλλογος Βόλου. Το 1908, άρχισε να λειτουργεί το Ανώτερο Δημοτικό Παρθεναγωγείο, το οποίο διηύθυνε ο πρωτοπόρος παιδαγωγός Αλέξανδρος Δελμούζος και που έμελλε να κλείσει μόνον τρία χρόνια αργότερα. Την ίδια χρονιά ιδρύεται το Εργατικό Κέντρο Βόλου, το πρώτο στην Ελλάδα.

Η οικονομική άνθιση της νέας πόλης του Βόλου προσέλκυσε και άτομα άλλων εθνικών ή θρησκευτικών ομάδων. Δεν είναι τυχαίο ότι στον Βόλο υπάρχει εβραϊκή συναγωγή και καθολική εκκλησία, οι οποίες φτιάχτηκαν στις αρχές του 20ού αι.

(Πηγή: www.wikipedia.org, με αλλαγές)

14 **Συνδέστε τις λέξεις από την αριστερή στήλη με τις λέξεις από τη δεξιά στήλη.**

1. εισέρρευσαν	α. επρόκειτο
2. ευνόησαν	β. έφερε
3. έμελλε	γ. έμειναν
4. προσέλκυσε	δ. συγκεντρώθηκαν μαζικά, εισάχθηκαν
5. εγκαταστάθηκαν	ε. διευκόλυναν

15 **Ποιες από τις λέξεις αυτές έχουν σχέση με τη θάλασσα (Θ) και ποιες με τη στεριά (Σ); Ποιες και με τα δύο;**

η αλιεία	Σ ☐ Θ ☐	η υλοτομία	Σ ☐ Θ ☐	η υφαντουργία	Σ ☐ Θ ☐
η ναυτιλία	Σ ☐ Θ ☐	η βυρσοδεψία	Σ ☐ Θ ☐	η μεταλλουργία	Σ ☐ Θ ☐
η βιοτεχνία	Σ ☐ Θ ☐	το εμπόριο	Σ ☐ Θ ☐	η κτηνοτροφία	Σ ☐ Θ ☐
η ναυπηγική	Σ ☐ Θ ☐	η βιομηχανία	Σ ☐ Θ ☐	οι συγκοινωνίες	Σ ☐ Θ ☐

Ελληνικά: Από το κείμενο στη λέξη

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.σχέσεις.gr/online/mainpage.html

ΣΧΕΣΕΙΣ.gr

Συνυπάρχουμε, συμβιώνουμε, επικοινωνούμε

Εύκολο | Μέτριο | Δύσκολο

Θεματικά Κείμενα

Θεματικό Λεξιλόγιο

Παραγωγή Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

3 Η δική σου σελίδα

Κόλλησε εδώ τις φωτογραφίες με τα τρία πιο σημαντικά πρόσωπα στη ζωή σου: Μπορεί να είναι μέλη της οικογένειάς σου, μέλη της παρέας σου ή ο «κολλητός» σου, κάποιος από τους συμμαθητές σου, το κορίτσι ή το αγόρι που σου αρέσει. Μίλησε γι' αυτούς στην τάξη.

Done

Οικογενειακά και άλλα...

1 Διαβάστε τα ακόλουθα κείμενα και ταξινομήστε τα στον πίνακα που ακολουθεί. Μπορείτε να φανταστείτε ποιος μιλάει σε ποιον; Προσοχή! Μερικά κείμενα μπορεί να ανήκουν σε περισσότερες από μία κατηγορίες.

Οικογενειακή σχέση
Ερωτική σχέση
Φιλική σχέση
Επαγγελματική σχέση

2 Πιστεύετε ότι μια επαγγελματική σχέση μπορεί να είναι και φιλική; Συζητήστε στην τάξη.

3 **Πώς αποκαλούμε στα ελληνικά το άλλο μας μισό; Κυκλώστε τα σωστά.**

λαχανάκι μου	λαγουδάκι μου	μωρό μου
ζουζούνι μου	φραουλίτσα μου	μέλι μου
καλέ μου / καλή μου	αγαπούλα μου	μάτια μου

4 **Διαβάστε τους παρακάτω τίτλους και εξηγήστε τι σημαίνουν οι τονισμένες φράσεις.**

1. Ο Αντόνιο Μπαντέρας με το **έτερον ήμισυ** για Χριστούγεννα στο Άσπεν.
2. Για δεύτερη φορά **ανέβηκε τα σκαλιά της εκκλησίας** ο Μίμης Ψωμιάδης.
3. **Ο πελαργός έρχεται** και πάλι για την Τζούλια Ρόμπερτς.
4. Για **μήνα του μέλιτος** στο Παρίσι Τζορτζ και Σίλβια.
5. Με την **εκλεκτή της καρδιάς του** στη δεξίωση του Χίλτον ο Πάρης Γουργούλης.

Γιατί ενδιαφερόμαστε για την προσωπική ζωή των διάσημων προσώπων (VIPs); Συζητήστε στην τάξη.

Σ' αγαπώ **γιατί** είσαι ωραία
σ' αγαπώ **γιατί** είσαι εσύ
αγαπώ κι όλο τον κόσμο
γιατί ζεις κι εσύ μαζί.

5 **Για ποιους λόγους αγαπάτε τους δικούς σας ανθρώπους; Συζητήστε στην τάξη χρησιμοποιώντας τα γιατί, επειδή, διότι**

Δάμων και Φιντίας

Ο Δάμων και ο Φιντίας είναι ιστορικά πρόσωπα. Και οι δύο υπήρξαν μαθητές του φιλόσοφου Πυθαγόρα (στην εικόνα ο φιλόσοφος σε έργο του Raffaello Sanzio). Ωστόσο η πασίγνωστη ιστορία για τη φιλία που τους έδενε, που μια πολύ απλή εκδοχή της παρουσιάζουμε εδώ, δεν αποκλείεται να ανήκει στον χώρο της μυθοπλασίας.

Ο Δάμων και ο Φιντίας ήταν φίλοι αχώριστοι. Κάποτε ο Φιντίας κατηγορήθηκε βαριά και καταδικάστηκε σε θάνατο. Κλεισμένος στη φυλακή ζήτησε από τον άρχοντα χάρη να τον αφήσει να πάει στο χωριό του για τρεις μέρες. Του είπε ότι θα του φέρει κάποιον φίλο στη θέση του. «Θα μπει αυτός για μένα στη φυλακή κι αν εγώ δεν έρθω πίσω στην ώρα μου εκείνος θα δεχτεί να σκοτωθεί για μένα». Περίεργος ο άρχοντας ζήτησε να δει αυτό τον άνθρωπο που θα δεχόταν να μπει στη φυλακή για κάποιον άλλον. Ο Φιντίας κάλεσε αμέσως τον φίλο του τον Δάμωνα που συμφώνησε να κάνει όσα είχει υποσχεθεί ο φίλος του στον άρχοντα. Κλείστηκε λοιπόν στη φυλακή και ο Φιντίας έφυγε. Έφτασε η τρίτη μέρα της προθεσμίας αλλά ο Φιντίας δεν είχε έρθει. Όλοι είχαν αγωνία εκτός από τον Δάμωνα. «Μην ανησυχείτε» έλεγε «ο φίλος μου θα έρθει στην ώρα του». Ενώ ήταν έτοιμοι πια να τον σκοτώσουν έφτασε τρέχοντας ο Φιντίας. «Άργησα» είπε «γιατί συνάντησα στον δρόμο ληστές. Τους ξέφυγα όμως και να 'μαι τώρα εδώ έτοιμος να πεθάνω». Κατάπληκτος ο άρχοντας χάρισε στον Φιντία την ζωή του και παρακάλεσε τους δύο φίλους να τον βάλουν κι εκείνον στην παρέα τους.

6

1. **Τι ζήτησε ο Φιντίας όταν ήταν κλεισμένος στη φυλακή;**
2. **Ποιος ζήτησε να πάρει τη θέση του Φιντία στη φυλακή;**
3. **Γνωρίζετε κάποια ιστορία φιλίας ανάμεσα σε ανθρώπους ή ανάμεσα σε ανθρώπους και ζώα; Γράψτε σχετικά ένα σύντομο κείμενο.**

«Θέλω να πάω στο χωριό μου.»	Ο Φιντίας **ζήτησε** από τον άρχοντα **να** πάει στο χωριό του.
«Μπορείς να πας στο χωριό σου, αλλά...»	Ο άρχοντας **είπε / απάντησε ότι** μπορεί να πάει στο χωριό του.
«...Ποιος θα έρθει στη θέση σου;»	Ο άρχοντας **ρώτησε** τον Φιντία **ποιος** θα έρθει στη θέση του.
«Υπάρχει κάποιος που να θέλει;»	Ο άρχοντας **ρώτησε** τον Φιντία **αν** υπάρχει κάποιος που να θέλει να πάει στη θέση του.

7 Αλλάξτε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα. Οι περισσότερες ερωτήσεις μπορούν να απαντηθούν με διάφορους τρόπους.

1. Μαμά: Ελενίτσα μου, κλείσε το παράθυρο, μωρό μου, κρυώνω.
   Η μαμά ζήτησε από την Ελένη να κλείσει το παράθυρο γιατί κρύωνε.
2. Πέτρος: Μπαμπάκα, μήπως μπορείς να μου δώσεις 5 ευρώ;
   _____
3. Γιάννης: Καλά, Πέτρο, η Μαρία και ο Νίκος τα ξανάφτιαξαν.
   _____
4. Λευτέρης: Σε παρακαλώ, Πέτρο, σταμάτα να μιλάς δυνατά. Με ενοχλείς.
   _____
5. Καθηγητής: Ποια είναι η πρωτεύουσα της Ουγγαρίας, Παπασταύρου;
   _____
6. Κύριος: Συγνώμη, κυρία μου, μήπως έχετε ώρα;
   _____
7. Μαμά: Με ποιον θα βγεις απόψε, Άννα;
   _____

φιλ-

φιλαλήθης, -ης, -ες
φιλοπρόοδος, -η, -ο
φιλάνθρωπος, -η, -ο
φιλότιμος, -η, -ο
φιλόξενος, -η, -ο
δημο**φιλ**ής, -ές
φιλάργυρος, -η, -ο
φιλομαθής, -ής, -ές
φιλόζωος, -η, -ο

8 Πως λέμε τον άνθρωπο...

1. ...που αγαπάει τα λεφτά; φιλάργυρο
2. ...που αγαπάει την αλήθεια; _____
3. ...που αγαπάει τα ζώα; _____
4. ...που του αρέσει να βοηθάει τους ανθρώπους; _____
5. ...που του αρέσει να μαθαίνει; _____
6. ...που του αρέσει να δέχεται ανθρώπους στο σπίτι του; _____

7. ...που του αρέσει να αλλάζουν τα πράγματα προς το καλύτερο; _____

8. ...που του αρέσει να κάνει αυτό που πρέπει; _____

9. ...που αρέσει στους άλλους; _____

Ποια από τα παραπάνω χαρακτηριστικά βρίσκετε πολύ σημαντικά για έναν άνθρωπο; Δικαιολογήστε την άποψή σας.

9 Μιλήστε για τη σχέση σας με τα παρακάτω ζώα χρησιμοποιώντας εκφράσεις από τον ακόλουθο πίνακα.

λατρεύω αγαπώ	μου αρέσει συμπαθώ	δεν με ενδιαφέρει αδιαφορώ	δεν μου αρέσει δεν συμπαθώ	σιχαίνομαι μισώ απεχθάνομαι

οι σκύλοι	τα φίδια	οι παπαγάλοι
οι γάτες	τα κουνέλια	τα ποντίκια
οι κατσαρίδες	τα άλογα	τα δελφίνια
τα κουνούπια	τα καναρίνια	οι αράχνες

Λατρεύω **τους σκύλους**.
Μου αρέσουν **οι σκύλοι**.

Ανταλλάξτε απόψεις με τους συμμαθητές σας χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες εκφράσεις:

- Δεν συμφωνώ καθόλου, νομίζω ότι (--)
- Διαφωνώ, γιατί(-)
- Μα...(-)
- Ναι βέβαια, αλλά(+)
- Ναι, ναι, συμφωνώ απόλυτα, και μάλιστα(++)
- Δεν έχεις άδικο, όμως(+)
- Ναι ναι έχεις απόλυτο δίκιο(++)

Συμβιώνοντας...

1 Διαβάστε τα κείμενα και απαντήστε στις ερωτήσεις.

Ο Άγγελος, ο Γρηγόρης και ο Σταμάτης είναι φοιτητές. Μένουν μαζί και μοιράζονται έξοδα και δουλειές. Ο Άγγελος κάνει συνήθως τα ψώνια. Ο Γρηγόρης τακτοποιεί το σπίτι. Ο Σταμάτης μαγειρεύει και πληρώνει τους λογαριασμούς.

Πόσοι συγκάτοικοι ζουν σε αυτό το σπίτι; Ποιος ασχολείται σε αυτό το σπίτι με το πλύσιμο, το σκούπισμα, το ξεσκόνισμα και το σιδέρωμα;

Ο Τάσος είναι χήρος και πατέρας δύο ανήλικων παιδιών. Τις ώρες που δουλεύει, ασχολείται με τα παιδιά η γιαγιά τους, που τα πηγαίνει σχολείο και ετοιμάζει το φαγητό.

Η γυναίκα του Τάσου δεν ζει πια. Σ ☐ Λ ☐
Τα παιδιά πάνε σχολείο μόνα τους. Σ ☐ Λ ☐

Η Χαρά είναι χωρισμένη. Μένει σε ένα μεγάλο σπίτι, με τον σύντροφό της, τον Πέτρο, και τα δύο παιδιά της από τον πρώτο της γάμο. Τα Σαββατοκύριακα τα παιδιά μένουν στο σπίτι του Δημήτρη, που είναι ο πατέρας τους.

Η Χαρά είναι παντρεμένη με τον Πέτρο. Σ ☐ Λ ☐
Ο Δημήτρης είναι ο πρώην σύζυγος της Χαράς. Σ ☐ Λ ☐

Ο Γιάννης και η Μαρία είναι παντρεμένοι δέκα χρόνια και έχουν πέντε παιδιά. Η Μαρία σταμάτησε να δουλεύει πριν από δύο χρόνια για να ασχοληθεί αποκλειστικά με την ανατροφή των παιδιών.

Ο Γιάννης και η Μαρία έχουν μια πολύτεκνη οικογένεια. Σ ☐ Λ ☐
Η Μαρία σταμάτησε να δουλεύει γιατί έχασε τη δουλειά της. Σ ☐ Λ ☐

Ο Χρήστος και η Έλενα είναι παντρεμένοι. Έχουν ένα παιδί, τον Παναγιώτη, φοιτητή τώρα του Πολυτεχνείου. Τον υιοθέτησαν πριν από δεκαπέντε χρόνια. Ο Παναγιώτης τώρα μένει με τη φίλη του.

Ο Παναγιώτης είναι ο μοναχογιός του Χρήστου και της Έλενας. Σ ☐ Λ ☐

Ο Παναγιώτης μένει ακόμα με τους γονείς του. Σ ☐ Λ ☐

Ο Σάκης ζει μαζί με τον παππού, τη γιαγιά, τους γονείς του και τα αδέλφια του. Δεν μπορεί να βλέπει τηλεόραση στο σαλόνι, γιατί εκεί κοιμούνται ο παππούς και η γιαγιά, αλλά τρελαίνεται να ακούει τις ιστορίες του παππού από τον πόλεμο.

Στο σπίτι του Σάκη ο παππούς και η γιαγιά έχουν το δικό τους δωμάτιο. Σ ☐ Λ ☐

Στον Σάκη δεν αρέσουν καθόλου οι ιστορίες του παππού. Σ ☐ Λ ☐

Η Λουκία και ο Νίκος είναι παντρεμένοι, αλλά δεν θέλουν παιδιά. Τα Σαββατοκύριακα ασχολούνται με το αγαπημένο τους χόμπι, την ορειβασία.

Η Λουκία και ο Νίκος έχουν τρία παιδιά. Σ ☐ Λ ☐

Δεν τους αρέσει καθόλου να πηγαίνουν στα βουνά. Σ ☐ Λ ☐

Το ζευγάρι του διπλανού διαμερίσματος είναι τρελά ερωτευμένο. Νοίκιασαν το σπίτι πριν από έξι μήνες. Από ό,τι φαίνεται, θα μείνουν για πάντα μαζί.

Πόσοι μένουν στο διπλανό διαμέρισμα; Είναι τρελοί;

Ο Θόδωρος είναι εργένης. Μένει σε ένα μεγάλο σπίτι μακριά από το κέντρο, με παρέα τον σκύλο του, τον Μίρκο. Κάθε Τρίτη και Πέμπτη οργανώνει γεύματα με τους φίλους του. Μαγειρεύει καταπληκτικά.

Ο Θόδωρος είναι παντρεμένος; Ποιο είναι το χόμπι του;

Η Κατερίνα και ο Ηλίας γνωρίστηκαν πριν από δέκα χρόνια γιατί δούλευαν στο ίδιο γυμνάσιο. Παντρεύτηκαν και έκαναν δύο παιδιά, οκτώ και έξι χρονών. Τώρα όλη η οικογένεια βρίσκεται στην Αθήνα.

Πώς γνωρίστηκαν η Κατερίνα και ο Ηλίας;

Όταν γνωρίστηκαν ζούσαν στην Αθήνα;

Συμβιώνοντας...

2 Εξηγήστε με πολύ απλά λόγια σημαίνουν οι παρακάτω λέξεις:

παντρεμένος, -η	χήρος, -α	χωρισμένος, -η	ο / η σύντροφος
το ζευγάρι	εργένης, -ισσα	υιοθετημένος, -η	

1. Ποιες από τις μορφές συμβίωσης που περιγράφονται στα κείμενα είναι συνηθισμένες στη χώρα σας; Συζητήστε.
2. Ποια προβλήματα παράγει καθεμία από τις παραπάνω μορφές συμβίωσης; Συζητήστε.

3 Τι σημαίνει πολύτεκνη οικογένεια; Τι σημαίνει μονογονεϊκή οικογένεια; Μήπως καταλαβαίνετε τη σημασία των παρακάτω λέξεων; Αν όχι, ανοίξτε το λεξικό σας.

πολυ-		μονο-	
πολύτεκνος, -η, -ο	**πολυ**λογάς, -ού	**μονο**γονεϊκός, -ή, -ο	**μονο**λεκτικός, -ή, -ο
πολυμαθής, -ής, -ές	πολυμελής, -ής, -ές	μονάκριβος, -η, -ο	μονολογώ
πολυτάλαντος, -η, -ο	τα πολυμέσα	μονόφθαλμος, -η, -ο	ο μονόδρομος
πολυάσχολος, -η, -ο	πολύπλοκος, -η, -ο	μονοθεϊστικός, -ή, -ο	το μονόκλινο
η πολυκατοικία	το πολυκατάστημα	η μονοκατοικία	το μονοπώλιο
πολυγαμικός, -ή, -ο	πολύχρωμος, -η, -ο	μονογαμικός, -ή, -ο	μονόχρωμος, -η, -ο

Μοιράζω τη ζωή μου ανάμεσα στη δουλειά και στην οικογένεια.
Μοιράζομαι τη ζωή μου με τους δικούς μου ανθρώπους.

4 Διαλέξτε το σωστό.

1. Μπορείς **να μοιράσεις** / **να μοιραστείς** την τούρτα σε δεκαπέντε κομμάτια;
2. Καλά, βρε Γιάννη, δεν μπορείς **να μοιράσεις** / **να μοιραστείς** την τούρτα σου με τη αδερφή σου; Αφού βλέπεις ότι δεν περισσεύει άλλο κομμάτι.
3. Και βέβαια μπορείτε **να μοιράσετε** / **να μοιραστείτε** την πίτσα μαζί. Εσύ θα την κόψεις στα δύο, μετά θα δώσεις το μαχαίρι στην αδερφή σου για να συνεχίσει.
4. Είναι πολύ καλός ο γιος μου, αλλά έχει και τις ιδιοτροπίες του. Να, αρνείται **να μοιράσει** / **να μοιραστεί** τα παιχνίδια του με τα άλλα παιδάκια.
5. Λοιπόν, ο Γιώργος και ο Πέτρος **θα μοιράσουν** / **θα μοιραστούν** το δωμάτιο επάνω κι εμείς θα κοιμηθούμε στο σαλόνι.
6. Ποιος θέλει **να μοιράσει** / **να μοιραστεί** τις μπομπονιέρες μετά τα βαφτίσια;

4 Τι σημαίνουν οι παρακάτω παροιμίες; Υπάρχουν εκφράσεις με αντίστοιχο συμβολικό νόημα στη γλώσσα σας;

1. Σαν θέλει η νύφη κι ο γαμπρός, τύφλα να ’χει ο πεθερός.
2. Όλα του γάμου δύσκολα κι η νύφη γκαστρωμένη.
3. Αφήσαμε το γάμο και πάμε για πουρνάρια.
4. Το μήλο κάτω απ’ τη μηλιά θα πέσει.
5. Από ρόδο βγαίνει αγκάθι κι απ’ αγκάθι βγαίνει ρόδο.

Η ελληνική οικογένεια για δυνατούς λύτες...

5 Διαλέξτε το σωστό.

1. Ο άντρας της αδερφής μου είναι	ο γαμπρός μου. ο κουνιάδος μου.
2. Η γυναίκα του αδερφού μου είναι	η νύφη μου. η κουνιάδα μου.
3. Η αδερφή της γυναίκας μου είναι	η κουνιάδα μου. η συνυφάδα μου.
4. Ο αδερφός της γυναίκας μου είναι	ο κουνιάδος μου. ο μπατζανάκης μου.
5. Εγώ και η Ελένη είμαστε παντρεμένες με δύο αδέρφια.	Είμαστε συνυφάδες. Είμαστες συμπεθέρες.
6. Ο Πέτρος κι εγώ είμαστε παντρεμένοι με δύο αδερφές.	Είμαστε μπατζανάκηδες. Είμαστε κουνιάδοι.
7. Τώρα που παντρεύτηκαν τα παιδιά μας	είμαστε όλοι συμπέθεροι. είμαστε όλοι γαμπροί.
8. Δηλαδή, αδερφούλα μου, τώρα που παντρεύτηκες το Νικολάκη πρέπει να λέω το μπαμπά του	συμπέθερο; πεθερό;
9. Η μαμά μου και η μαμά του Γιάννη είναι ξαδέρφες. Άρα εγώ και ο Γιάννης είμαστε	δεύτερα ξαδέρφια. μακρινά ξαδέρφια.

Εντοπίστε τους παλιούς σας συμμαθητές μέσω Ίντερνετ!

«Προσπαθούσα καιρό να εντοπίσω κάποιον παλιό μου συμμαθητή. Με τη βοήθεια του Ίντερνετ ξαναβρήκα έπειτα από 13 χρόνια τον φίλο μου από το Δημοτικό». Ο 26χρονος Χρήστος Κοκότης τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο το 1992 και για περισσότερα από 4 χρόνια προσπαθούσε να επικοινωνήσει με κάποιον από τους παλιούς του συμμαθητές. «Με τη βοήθεια του Ίντερνετ ξαναβρήκα τον φίλο μου από το Δημοτικό, έπειτα από 13 χρόνια», λέει ο 26χρονος Χρήστος Κοκότης.

«Η προσπάθειά μου αυτή δεν είχε κανένα απολύτως αποτέλεσμα, καθώς άλλοι άλλαξαν γειτονιά κι άλλοι εργάζονται ή σπουδάζουν στο εξωτερικό». Τα πράγματα έγιναν πολύ πιο απλά όταν δημιουργήθηκε και στην Ελλάδα η πρώτη ιστοσελίδα μέσω της οποίας μπορεί κανείς να βρει τους συμμαθητές του... on-line. Ο Χρήστος συμπλήρωσε στην ειδική φόρμα της ιστοσελίδας τα στοιχεία του και το Δημοτικό Σχολείο στο οποίο φοίτησε. «Βρήκα το σχολείο μου και περίμενα έως ότου κάποιος από τους παλιούς μου φίλους επικοινωνήσει μαζί μου».

Η απάντηση δεν άργησε να έρθει. Ο Χρήστος έλαβε ηλεκτρονικό μήνυμα από τον συμμαθητή με τον οποίο μοιράζονταν το ίδιο θρανίο για περισσότερα από τρία χρόνια! «Ο Αχιλλέας εργάζεται στην Ιταλία τα τελευταία τρία χρόνια, οπότε είναι λίγο δύσκολο να βρεθούμε. Επικοινωνούμε καθημερινά μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων και όταν θα έρθει στην Ελλάδα, θα συναντηθούμε για να θυμηθούμε παλιές ιστορίες από το σχολείο», αναφέρει στα «ΝΕΑ» ο Χρήστος.

Άλλοι επισκέπτες της ιστοσελίδας πάντως, δεν είναι το ίδιο τυχεροί, αφού μπορεί να περιμένουν και πάνω από πέντε μήνες, ώσπου να λάβουν νέα από τους φίλους των σχολικών τους χρόνων.

Σύμφωνα με τους υπευθύνους της ιστοσελίδας www.proin-simathites.com, η ελληνική εκδοχή των «διαδικτυακών συμμαθητών»... ανέβηκε στο Internet το 2004 και βρήκε άμεση ανταπόκριση - σήμερα αριθμεί περίπου 5.000 εγγεγραμμένα μέλη. Την ίδια σελίδα δε, έχουν στο Διαδίκτυο περισσότερες από 11 χώρες, μεταξύ των οποίων η Γαλλία, η Ιαπωνία, η Ινδία, η Ιταλία, η Πολωνία και το Μεξικό.

(Εφ. *Τα Νέα*, 31-05-2006, με αλλαγές)

6 Σωστό ή λάθος;

1. Ο Χρήστος Κοκότης μόλις τελείωσε το δημοτικό σχολείο. Σ ☐ Λ ☐
2. Προσπαθούσε πολύ καιρό να βρει τον φίλο του από το σχολείο. Σ ☐ Λ ☐
3. Με τον φίλο του τον Αχιλλέα βλέπονται σχεδόν καθημερινά. Σ ☐ Λ ☐
4. Την ιστοσελίδα αυτή μπορούμε να τη βρούμε μόνο στην Ελλάδα. Σ ☐ Λ ☐

7 **Κοιτάξτε τις παρακάτω λέξεις. Μπορείτε να φανταστείτε τι σημαίνουν; Αν όχι, χρησιμοποιήστε το λεξικό σας.**

συν - («μαζί»)

ο / η συνάδελφος	ο συμφοιτητής / η συμφοιτήτρια	ο / η συγκάτοικος	η συμβίωση
ο / η συνεργάτης	ο συναθλητής / η συναθλήτρια	ο / η σύζυγος	η συμφωνία
ο / η σύμμαχος	ο συμμαθητής / η συμμαθήτρια	ο / η συγγενής	

Είναι η πρώτη ιστοσελίδα **μέσω της οποίας** μπορείς κανείς να επικοινωνήσει με τους συμμαθητές του on-line.

8 **Αντιστοιχίστε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα.**

1. Να η κοπέλα	α. τη διεύθυνση του οποίου δεν θυμάται.
2. Γνώρισα χθες το παιδί	β. από το οποίο δεν βγαίνει νόημα.
3. Γεια. Είμαι ο φίλος της Μαρίας	γ. για την οποία σου μίλησα χθες.
4. Έληξε ισόπαλο το ματς	δ. με το οποίο μιλούσαμε στο Ίντερνετ.
5. Η Μαρία έφαγε σε ένα εστιατόριο	ε. μέσω της οποίας είχες γνωρίσει τον Αλέξη.
6. Έγραψε ένα κείμενο	στ. στη διάρκεια του οποίου σημειώθηκαν επεισόδια μεταξύ των οπαδών των ομάδων.

Πόσα ζώα ξέρεις **το όνομα των οποίων / των οποίων το όνομα** αρχίζει από Α;

Πόσα ζώα ξέρεις **που το όνομά τους** αρχίζει από Α;

το άλογο, _____

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ημερήσια Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

Αλλάζει η δομή της οικογένειας στην Ευρώπη

1. Πόσο έχει επηρεαστεί η οικογένεια από τις αλλαγές στην κοινωνική ζωή των Ευρωπαίων; Το κυνήγι της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, η οικονομική χειραφέτηση των γυναικών και η επιδίωξη μιας ήρεμης ζωής δεν επιτρέπει την τεκνοποίηση για πολλά ζευγάρια, που καθυστερούν όλο και περισσότερο την άφιξη του πελαργού.

2. Οι Ευρωπαίοι πολίτες σήμερα δουλεύουν κατά μέσο όρο περισσότερο απ' ό,τι στο παρελθόν. Άμεση συνέπεια αυτού είναι η μείωση του χρόνου που διαθέτουν άντρες και γυναίκες για κοινωνικές δραστηριότητες, εκεί δηλαδή όπου θα μπορούσαν να γνωρίσουν το μελλοντικό «έτερον ήμισυ». Ωστόσο, ακόμη και όταν αυτό συμβαίνει, τα ωράρια εργασίας προκαλούν σκεπτικισμό στο ζευγάρι σχετικά με την απόφαση να αποκτήσει κάποιο παιδί, με ένα μεγάλο ποσοστό αυτών να καταλήγουν στην απόφαση μη τεκνοποίησης.

3. Δεν είναι όμως μόνο τα ωράρια εργασίας που ωθούν ως εξωγενής παράγοντας το ζευγάρι σε τέτοιες αποφάσεις. Σε αρκετές περιπτώσεις το ίδιο το ζευγάρι προτιμά να μην αυξήσει τον αριθμό των μελών της οικογένειας συνειδητά, λόγω έλλειψης διάθεσης. Το ένστικτο της μητρότητας στη γυναίκα και το αντίστοιχο της διαιώνισης και αναπαραγωγής του είδους στον άνδρα, αντικαθιστώνται πλήρως από την επιλογή «προσωπικής ολοκλήρωσης», η επίτευξη της οποίας δεν περιλαμβάνει την απόκτηση παιδιών. Αυτό το σκεπτικό έρχεται σε πλήρη αντίθεση με παλαιότερες αντιλήψεις, σύμφωνα με τις οποίες η ευλογημένη ζωή του ζευγαριού περιελάμβανε την τεκνοποίηση. Σε σχετική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στη Γερμανία, το 85% των γυναικών που γεννήθηκαν πριν το 1973 θεώρησαν ότι η γυναικεία ευτυχία περιλαμβάνει οπωσδήποτε την απόκτηση παιδιών. Αντίθετα, το ποσοστό αυτό έπεσε στο 60% στις γυναίκες που γεννήθηκαν μετά από αυτό το έτος.

4. Ένα ζευγάρι που θα αποκτήσει παιδί σε μεγάλη ηλικία σημαίνει ότι κατά πάσα πιθανότητα αυτό θα είναι και το μόνο. Το γεγονός έχει ως συνέπεια την αύξηση στα μοναχοπαίδια και τις αντίστοιχες οικογένειες που αποτελούνται από τρία μέλη. Στο παρελθόν τα μοναχοπαίδια θεωρούνταν από πολλούς ως μελλοντικές «προβληματικές» προσωπικότητες. Σήμερα, αποτελούν αντικείμενο μελέτης από ψυχολόγους οι οποίοι εξετάζουν τον τρόπο που ένα μοναχοπαίδι αναπτύσσει την προσωπικότητά του, ενώ η επικρατέστερη πλέον θεωρία είναι ότι αυτά τα παιδιά δεν διαφέρουν σε τίποτα σε ό,τι αφορά την ανάπτυξή τους από άλλα παιδιά που μεγαλώνουν με ένα ή περισσότερα αδέρφια. Στις σημερινές ευρωπαϊκές κοινωνίες παρατηρείται αύξηση των διαζυγίων. Στην Ιταλία σημειώνεται αύξηση στα διαζύγια σε ποσοστό 71% σε σχέση με το 1994, ενώ το 2003 ο αριθμός των γάμων που τελέσθηκαν ήταν μόλις διπλάσιος από τα διαζύγια που εκδόθηκαν εκείνη τη χρονιά. Πολλά από τα ζευγάρια που χώρισαν είχαν και παιδιά, γεγονός που οδηγεί στην αύξηση αυτών που ζουν με τον ένα από τους δύο γονείς, ή και με τους δύο εκ περιτροπής. Στη Γαλλία οι επίσημοι θρησκευτικοί ή πολιτικοί γάμοι έχουν μειωθεί κατά 30% σε σχέση με τη δεκαετία του '70, ενώ τα διαζύγια έχουν αυξηθεί από 12% σε 45% την ίδια περίοδο.

5. Αύξηση επίσης παρατηρείται στα ζευγάρια που κάνουν παιδιά χωρίς όμως να έχουν παντρευτεί. Πριν κάποια χρόνια αυτά τα παιδιά και οι μητέρες τους αποτελούσαν αντικείμενο αρνητικών σχολίων από τον περίγυρο, αλλά όχι πια. Επίσης, συχνό φαινόμενο αποτελούν τα ζευγάρια όπου ένας από τους δύο γονείς έχει αποκτήσει παιδί από προηγούμενο γάμο του, με αποτέλεσμα τη δημιουργία οικογενειών των οποίων η σύνθεση μεταβάλλεται ανάλογα με τις... ημέρες της εβδομάδας και τα σαββατοκύριακα.

Ολοένα και περισσότεροι κοινωνικοί αναλυτές και ψυχολόγοι που μελετούν τις σημερινές οικογένειες καταλήγουν στα ίδια συμπεράσματα: Μοναχοπαίδια, άτεκνα ζευγάρια, μεγάλες σε ηλικία μητέρες μικρών παιδιών. Παρά αυτές τις ενδείξεις όμως, εξακολουθεί να ισχύει η άποψη ότι κανείς δεν θα βρει σε άλλη κοινωνική δομή τους ισχυρούς δεσμούς και τις σχέσεις εμπιστοσύνης που δημιουργούνται και αναπτύσσονται στο πλαίσιο της οικογένειας. Αυτό που τελικά φαίνεται να έχει μεγαλύτερη σημασία, είναι η κοινωνική σχέση που αναπτύσσουν τα μέλη της, ανεξάρτητα από η συμβατική-παραδοσιακή, ή όχι, δομή της. Παρά, λοιπόν, την ποικιλία των διαφορετικών μορφών οικογένειας που παρατηρούνται σήμερα στις ευρωπαϊκές χώρες, και όχι μόνο, και τη διαφορετική αντίληψη που έχει καθένας μας για αυτή, η οικογένεια θα εξακολουθήσει να αποτελεί για πολύ καιρό ακόμα βασική έννοια του κοινωνικού γίγνεσθαι των Ευρωπαίων.

(εφ. *Καθημερινή*, 9-01-2007, με αλλαγές)

1 Απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις.

1. **Για ποιους κυρίως λόγους οι άνθρωποι σήμερα στην Ευρώπη κάνουν λιγότερα παιδιά απ' ό,τι παλιότερα;**
2. **Ποιες εναλλακτικές μορφές οικογένειας συναντάμε στις μέρες μας;**
3. **Σε τι διαφέρουν οι σύγχρονες από τις παλαιότερες αντιλήψεις για τα μοναχοπαίδια;**
4. **Ποια είναι τα συμπεράσματα των ειδικών σχετικά με το οικογενειακό μοντέλο, ανεξάρτητα από τις εκάστοτε μορφές που λαμβάνει;**

2 Βρείτε συνώνυμα των παρακάτω λέξεων ή φράσεων στο κείμενο.

1. ανεξαρτητοποίηση, απελευθέρωση χειραφέτηση
αναζήτηση, επιθυμία _____
ερχομός _____
2. αποτέλεσμα _____
δισταγμός, αμφιβολία _____
3. εξωτερικός, που δεν έχει σχέση με τους ίδιους _____
εμπρόθετα, με δική τους σκέψη και απόφαση _____
διατήρηση, συνέχιση στο μέλλον _____
πραγματοποίηση _____
συλλογισμός _____
4. σχεδόν σίγουρα, _____
κυριότερη, _____
πότε με τον έναν, πότε με τον άλλον _____
5. περιβάλλον, _____
χωρίς παιδιά, _____
δυνατούς, _____
συνηθισμένη / αποδεκτή από όλους, _____
πεποίθηση, _____
η πραγματικότητα και οι τρόποι με τους οποίους εξελίσσεται _____

Επικοινωνούμε;

3 Γράψτε μια περίληψη (100 λέξεις) του παραπάνω κειμένου.

4 Μετασχηματίστε τις φράσεις του κειμένου.

1. Δεν επιτρέπει την τεκνοποίηση για πολλά ζευγάρια.

   Δεν επιτρέπει σε πολλά ζευγάρια να ____ τεκνοποιήσουν ____

2. Καταλήγουν στην απόφαση μη τεκνοποίησης.

   Καταλήγουν να _____

3. Το ζευγάρι προτιμά να μην αυξήσει τον αριθμό των μελών της οικογένειας συνειδητά, λόγω έλλειψης διάθεσης.

   Το ζευγάρι προτιμά να μην αυξήσει τον αριθμό των μελών της οικογένειας συνειδητά, επειδή _____

4. Στις σημερινές ευρωπαϊκές κοινωνίες παρατηρείται αύξηση των διαζυγίων μεταξύ παντρεμένων ζευγαριών.

   Στις σημερινές ευρωπαϊκές κοινωνίες παρατηρείται ότι _____

   _____

5. Ένας από τους δύο γονείς έχει αποκτήσει παιδί από προηγούμενο γάμο του, με αποτέλεσμα τη δημιουργία οικογενειών των οποίων η σύνθεση μεταβάλλεται ανάλογα με τις… ημέρες της εβδομάδας και τα σαββατοκύριακα.

   Ένας από τους δύο γονείς έχει αποκτήσει παιδί από προηγούμενο γάμο του, με αποτέλεσμα να _____

6. Παρά την ποικιλία των διαφορετικών μορφών οικογένειας, η οικογένεια παραμένει ισχυρή

   Παρ' όλο _____

5 Διαλέξτε μία από τις ακόλουθες φράσεις και συμπληρώστε τα λήμματα.
η εκτεταμένη οικογένεια, η πυρηνική οικογένεια, η μονογονεϊκή οικογένεια, η ανάδοχη οικογένεια

_____: η οικογένεια που προσφέρεται να φιλοξενήσει βρέφη ή παιδιά που λόγω έκτακτων ή χρόνιων αναγκών στερούνται της οικογενειακής φροντίδας.

_____ : η οικογένεια αυτή αποτελείται από το ζευγάρι και τα φυσικά ή υιοθετημένα παιδιά του.

_____: στην οικογένεια αυτή τα παιδιά ζουν με τον έναν γονιό, εξαιτίας χηρείας, διαζυγίου ή λόγω προσωπικής επιλογής.

_____: η οικογένεια αυτή περιλαμβάνει περισσότερες από δύο γενιές και αποτελείται συνήθως από τον παππού και τη γιαγιά, που ζουν μαζί με τις οικογένειες των παιδιών τους. Στην παραδοσιακή αυτή μορφή οικογένειας την αρχηγία έχει ο μεγαλύτερος σε ηλικία άντρας.

6 Διαλέξτε μία από τις λέξεις που ακολουθούν και συμπληρώστε τα κενά κάνοντας όποιες αλλαγές χρειάζονται.

η οικογένεια, το γένος, η γενιά, το γενεαλογικό δέντρο, ο απόγονος, ο πρόγονος, ο συγγενής, οι γονείς

1. Αυτή η παραλία είναι ιδανική για παιδιά, για αυτό μαζεύει τόσο πολλές _____ _____.
2. Εάν μια λέξη τελειώνει σε –η, τότε πιθανότατα είναι θηλυκού _____.
3. Τώρα τελευταία δεν τα πάει καθόλου καλά στο σχολείο. Θα πρέπει να μιλήσω με τους _____ του.
4. Λοιπόν, την άλλη φορά που θα μας πεις ότι έχεις ευγενική καταγωγή μην ξεχάσεις να μας φέρεις και το _____ σου.
5. Ο Γιώργος Σεφέρης είναι ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της _____ του ’30.
6. Εσύ το ήξερες ότι με τον Γεωργίου είμαστε μακρινοί _____; Η πρώτη ξαδέρφη του παππού του είχε παντρευτεί τον μεγαλύτερο αδερφό της γιαγιάς μου.
7. Επειδή θα πέθαινε χωρίς να αφήσει _____, δώρισε όλη την περιουσία του στο δημόσιο.
8. Η οικογένειά του έχει επεισοδιακό παρελθόν. Κάποιος _____ του ήταν ληστής τραπεζών!

Γνωριμίες στο Διαδίκτυο: Ένας κόσμος μοναξιάς

Γιατί οι άνθρωποι καταφεύγουν στο νέο μέσο για να γνωριστούν; Μόδα, τρόπος ζωής ή ανάγκη επικοινωνίας; «Γνωριστήκαμε» διαδικτυακά με πολλούς από τους χρήστες ιστοχώρων γνωριμιών και μιλήσαμε μαζί τους, προσπαθώντας να βρούμε απαντήσεις στα ερωτήματα που εγείρονται σχετικά με τις προθέσεις όσων επιδιώκουν μία διαδικτυακή γνωριμία.

Ο χώρος του Διαδικτύου είναι απέραντος. Είναι αλήθεια ότι με τον καιρό εξαπλώθηκε σε απίστευτο βαθμό, ώστε να ικανοποιεί τις επιθυμίες κάθε χρήστη. Η δημιουργία, λοιπόν, των διαδικτυακών χώρων γνωριμιών δεν ήταν παρά η άμεση συνέπεια του σύγχρονου τρόπου ζωής. Αποξένωση, μοναξιά, κούραση, λίγος χρόνος για διασκέδαση, έχουν συμβάλει στο να γίνονται οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων ολοένα και πιο δύσκολες και οι γνωριμίες πιο σπάνιες. Ο σύγχρονος άνθρωπος έχει κλειστεί στον εαυτό του, έχει περιορίσει τον κοινωνικό του κύκλο, διστάζει να κάνει νέες γνωριμίες παρασυρμένος από τον χαοτικό τρόπο ζωής που του έχουν επιβάλει. Η νέος αυτός τρόπος ζωής έχει οδηγήσει στη χαλάρωση των σχέσεων μεταξύ φίλων, σε ανθρώπους πιο «κλειστούς» και «δύσκολους», σε γείτονες χωρίς ανοχή, σε συνοικίες χωρίς κατανόηση, σε πολίτες που δεν εντάσσονται σε καμιάς μορφής συλλογικότητα, αλλά συνυπάρχουν σαν διαφορετικές και ξένες μονάδες συγκεντρωμένες στον ίδιο γεωγραφικό χώρο.

Ο τρόπος επικοινωνίας έχει κι αυτός εξελιχθεί, όπως και η κοινωνία. Έχει γίνει κάτι πιο απρόσωπο, πιο ψεύτικο, πιο ονειρικό, το οποίο όμως χαρακτηρίζει απόλυτα τις ανάγκες του σύγχρονου ενήλικα. Σε έναν κόσμο γεμάτο συναισθηματική καταπίεση, προβλήματα, δεσμεύσεις και καθημερινές απογοητεύσεις, ο άνθρωπος δεν αντέχει το βάρος μιας «πλήρους» σχέσης. Ψάχνει κάτι απρόσωπο, μια σχέση όπου «ο άλλος» δεν θα μπορεί να τον κρίνει αρνητικά επειδή δεν έγινε αυτό που ονειρευόταν, επειδή συνεχώς συμβιβάζεται. Ζητά κάτι χαλαρό, ανέμελο, κάτι που θα νιώθει ότι δεν τον δεσμεύει, κάτι που, σε τελική ανάλυση, αν τελειώσει δεν θα τον επηρεάσει, ιδιαίτερα από συναισθηματική άποψη. Ψάχνει το μέρος όπου θα μπορεί να κρύβεται από την καθημερινότητά του, που δεν θα χρειάζεται για λίγη ώρα να ζει με τα προβλήματά του. Και, όπως φαίνεται, δεν υπάρχει καλύτερο μέρος από το Διαδίκτυο. Το πλέον επαναστατικό μέσο της εποχής μας έχει γίνει καταφύγιο της μοναξιάς του σύγχρονου ανθρώπου.

Οι σχέσεις που γεννιούνται σε δικτυακούς χώρους γνωριμιών και σε «δωμάτια» συζήτησης είναι συνήθως εφήμερες και ψεύτικες. Όσο γρήγορα αρχίζουν, άλλο τόσο γρήγορα τελειώνουν. Το γεγονός ότι το μέσο είναι απρόσωπο διευκολύνει και δημιουργεί προβλήματα την ίδια στιγμή. Απ' τη μια βοηθά τους ανθρώπους να απελευθερωθούν ευκολότερα, να ανοιχτούν ευκολότερα, να μοιραστούν εμπειρίες, βιώματα, προβληματισμούς, φαντασιώσεις. Απ' την άλλη επιτρέπει στους χρήστες να παραμένουν ανώνυμοι, να μην εκτίθενται. Δεν είναι μάλιστα σπάνιο το φαινόμενο δύο χρήστες να μιλούν για τα πιο προσωπικά τους προβλήματα και να μην ξέρουν ούτε το όνομα ο ένας του άλλου.

7

1. **Για ποιους λόγους καταφεύγουν όλο και πιο πολλοί άνθρωποι στη δημιουργία σχέσεων μέσω Διαδικτύου;**
2. **Ποιες είναι οι διαφορές ανάμεσα στις παραδοσιακές διαπροσωπικές σχέσεις, που βασίζονται στην άμεση επαφή των ανθρώπων, και στις διαπροσωπικές σχέσεις μέσω Διαδικτύου;**
3. **Το κείμενο δίνει έμφαση στον απρόσωπο χαρακτήρα του Διαδικτύου, στο οποίο εντοπίζει μια θετική και μια αρνητική πλευρά. Ποιες είναι αυτές;**
4. **Ποια είναι γενικότερα η στάση του συγγραφέα του κειμένου απέναντι στη δημιουργία διαπροσωπικών σχέσεων μέσω Διαδικτύου;**

8 Αντιστοιχίστε τις ελληνικές λέξεις στην αριστερή στήλη με τις αγγλικές λέξεις στη δεξιά στήλη.

1. το διαδίκτυο	α. user
2. ο χρήστης	β. cyberspace
3. τα δωμάτια συζήτησης	γ. site
4. ο ιστοχώρος	δ. Internet
5. ο κυβερνοχώρος	ε. chatroom

9 Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά.

εκ**τίθεμαι**	εκτιθέμεθα
εκτίθεσαι	εκτίθεστε
εκτίθεται	εκτίθενται

προτίθεμαι, διατίθεμαι, συντίθεμαι (συντίθεται), κατατίθεμαι (κατατίθεται), αντιτίθεμαι

1. Όχι, εμείς σαν εταιρεία δεν ___προτιθέμεθα___ (προτίθεμαι) να υπογράψουμε. Θα περιμένουμε να μας κάνουν μια καλύτερη πρόταση.
2. 20 έργα του Πικάσο _____ (εκτίθεμαι) στην Εθνική Πινακοθήκη από την 1η Απριλίου έως τις 30 Αυγούστου.
3. Αν εσύ _____ (διατίθεμαι) να ανεχτείς τις ιδιοτροπίες του, μπορείς να το κάνεις. Να ξέρεις όμως ότι εγώ δεν _____ (διατίθεμαι) να τις ανεχτώ.
4. Αυτό το μείγμα _____ (συντίθεμαι) από 20% ψευδάργυρο και 80% ασήμι.
5. Μα, καλά, δεν καταλαβαίνεις ότι _____ (εκτίθεμαι) με αυτά που λες;
6. _____ (κατατίθεμαι) αύριο Πέμπτη το νομοσχέδιο για τη δημόσια υγεία.

10 Το κείμενο αυτό αναφέρεται κυρίως στις διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ ενηλίκων. Ποιους κινδύνους κρύβει η χρήση του Διαδικτύου για τους ανηλίκους; Ποια είναι γενικά τα υπέρ και τα κατά της χρήσης του Διαδικτύου για τα παιδιά και τους εφήβους; Συζητήστε στην τάξη.

Ελληνικά: Από το κείμενο στη λέξη

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.διατροφή.gr/online/mainpage.html

ΔΙΑΤΡΟΦΗ.gr

Για να ξέρουμε τι τρώμε και να τρώμε καλύτερα

Εύκολο | Μέτριο | Δύσκολο

Θεματικά Κείμενα

Θεματικό Λεξιλόγιο

Παραγωγή Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

4 Ξέρατε ότι στην Ελλάδα...

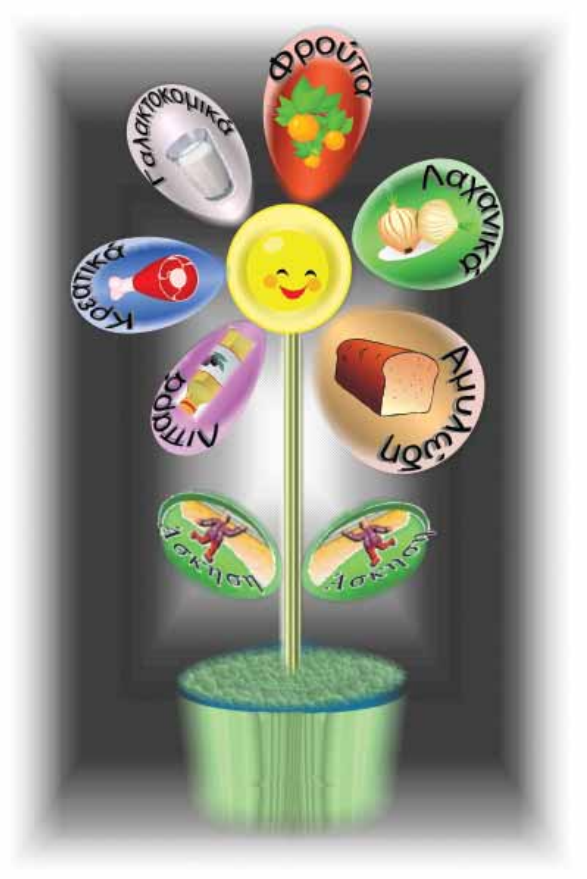

... το κρέας που τρώμε προέρχεται κυρίως από νεαρά ζώα (κάτω των 12 μηνών);

... δεν τρώμε το άλογο;

... προτιμάμε το κρέας καλά ψημένο;

... τρώμε το κεφάλι και τα εντόσθια των ζώων;

... τρώμε χόρτα; Η λέξη «χόρτα» καλύπτει πολλά και διάφορα πράσινα λαχανικά και βότανα, που παλιότερα τα συναντούσε κανείς άγρια, στα βουνά ή στα χωράφια. Οι άνθρωποι τα μάζευαν (και τα μαζεύουν) όπως σε άλλες χώρες μαζεύουν τα μανιτάρια. Σήμερα πολλά από αυτά τα χόρτα καλλιεργούνται και τα βρίσκουμε στη λαϊκή.

... μετράμε τη θερμοκρασία με βαθμούς Κελσίου, όχι Φαρενάιτ; Αν διαβάσετε λοιπόν μια συνταγή στα ελληνικά θα πρέπει να κάνετε τη μετατροπή με βάση ότι 100 βαθμοί Κελσίου είναι 212 βαθμοί Φαρενάιτ.

... αντίθετα με ό,τι λέει η βιολογία, θεωρούμε το λεμόνι και την ντομάτα λαχανικά;

Συγκρίνετε τις διατροφικές συνήθειες στην Ελλάδα με τις διατροφικές συνήθειες στη χώρα σας. Υπάρχουν διαφορές; Εάν ναι, ποιες; Και γιατί;

Done

Ο Ηλίας Μαμαλάκης ξεναγεί τους φίλους του στον πολύπλοκο κόσμο του λάχανου

Το λαχανάκι έχει μια παράξενη μυρωδιά που γίνεται ακόμα πιο παράξενη όταν βράσει. Παρ' όλα αυτά, εδώ στην Ελλάδα είναι το κύριο υλικό της καλύτερης χειμωνιάτικης σαλάτας που έχουμε. Γιατί μπορεί η ελληνική γαστρονομία να μην έχει πολύπλοκες συνταγές, αλλά ό,τι κάνουμε το κάνουμε καλά.

Η τέλεια λαχανοσαλάτα

Υλικά

- 400 γραμμ. άσπρο λάχανο
- 2 καρότα καλά καθαρισμένα
- 4 κλαράκια σέλινο
- 1 πιπεριά Φλωρίνης τουρσί
- 1-2 σκελίδες σκόρδο
- χυμό από 1 λεμόνι
- λάδι όσο θέλετε
- χοντρό αλάτι

Εφαρμογή

Με ένα κοφτερό μαχαίρι κόψτε το λάχανο σε κομματάκια. Βάλτε το ψιλοκομμένο λάχανο σε μια σαλατιέρα. Τρίψτε τα καροτάκια στον τρίφτη. Αφαιρέστε από το σέλινο τα φυλλαράκια του και ψιλοκόψτε το. Ρίξτε καρότα και σέλινο μέσα στο λάχανο. Ψιλοκόψτε την πιπεριά Φλωρίνης, ψιλοκόψτε το σκορδάκι και προσθέστε τα στο λάχανο. Ανακατέψτε καλά τα υλικά. Αλατίστε τη λαχανοσαλάτα. Πιέστε τη με την παλάμη σας και αφήστε τη για μία ώρα στο ψυγείο. Λίγο πριν τη σερβίρετε, βάλτε όσο λάδι θέλετε και περιχύστε τη με τον χυμό λεμονιού.

(Από το ένθετο *Gourmet* της εφ. *Ελευθεροτυπία*, 9-10-2005, με αλλαγές)

1 Σωστό ή λάθος;

1. Ο Ηλίας Μαμαλάκης γράφει μόνο για τα μικρά λάχανα. Σ ☐ Λ ☐
2. Το βραστό λάχανο μυρίζει υπέροχα. Σ ☐ Λ ☐
3. Στη λαχανοσαλάτα θα βάλουμε αλάτι και πιπέρι. Σ ☐ Λ ☐
4. Τη λαχανοσαλάτα θα πρέπει να τη φάμε αμέσως μόλις τη φτιάξουμε. Σ ☐ Λ ☐

Στο κείμενο θα βρείτε τα υποκοριστικά λαχανάκι, κομματάκια, καροτάκια, φυλλαράκια, σκορδάκι. Σε ποιες περιπτώσεις έχουν σχέση με το μικρό μέγεθος; Σε ποιες περιπτώσεις δηλώνουν τρυφερότητα / οικειότητα;

2 Πού θα ψωνίσουμε τι; Αντιστοιχίστε τις εικόνες με τις λέξεις.

Στο **μανάβικο** αγοράζουμε:_____

_____

Στον **φούρνο** αγοράζουμε:_____

_____

Στο **ψαράδικο** αγοράζουμε: _____

_____

Στα **αλλαντικά** αγοράζουμε: _____

_____

Στο **κρεοπωλείο** αγοράζουμε: _____

_____

Στα **γαλακτοκομικά** αγοράζουμε:_____

_____

η φέτα, το κασέρι, η γραβιέρα, οι σαρδέλες, το χταπόδι,
τα καλαμαράκια, τα κολοκυθάκια, οι μελιτζάνες, τα αχλάδια,
το πεπόνι, οι πατάτες, τα κρεμμύδια, τα λουκάνικα, το ζαμπόν,
το μαύρο ψωμί, οι φρυγανιές, το τσουρέκι, η τυρόπιτα, οι μπριζόλες,
τα παϊδάκια, ο κιμάς, το συκώτι

φέτα **από τον Παρνασσό** = φέτα **Παρνασσού**

πιπεριά **από τη Φλώρινα** = πιπεριά **Φλωρίνης**

3 **Διαβάστε τις ταμπέλες και γράψτε από πού προέρχεται το κάθε προϊόν.**

Το σαλάμι είναι από τη Λευκάδα

4 **Φτιάξτε τη δική σας σελίδα στο Διαδίκτυο, μαζί με τους συμμαθητές σας, με τις αγαπημένες σας συνταγές. Μην ξεχνάτε ότι στα ελληνικά μπορούμε να δώσουμε οδηγίες για μια συνταγή με τους εξής τρόπους:**

α. **Ανακατεύουμε** το αλεύρι με το κακάο.
β. **Ανακατέψτε** το αλεύρι με το κακάο.
γ. **Ανακατεύετε** το αλεύρι με το κακάο.

Μην ξεχνάτε ακόμα πως κάθε συνταγή χωρίζεται σε δύο μέρη:
α. Υλικά (τι θα χρειαστείτε για ένα φαγητό ή γλυκό)
β. Εκτέλεση / Εφαρμογή (πώς θα φτιάξετε αυτό το φαγητό ή γλυκό)
Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τα προϊόντα που μάθατε σ' αυτή την ενότητα και λέξεις από τον παρακάτω πίνακα:

κόβω / ψιλοκόβω, τρίβω, ανακατεύω, βράζω / σιγοβράζω, ψήνω, τηγανίζω, αλατίζω, ζυμώνω, τυλίγω, λιώνω

το τηγάνι, η κατσαρόλα, ο τρίφτης, η κουτάλα, το μπολ, η πηρούνα, το ταψί, ο λεμονοστύφτης, το σουρωτήρι

Μου ανοίγεις την όρεξη

5 Διαλέξτε το σωστό.

1. Ο Γιάννης δεν τρώει κρέας. Είναι χορτοφάγος
   α. φυτοφάγος β. χορτοφάγος
2. Θα ήθελα ένα μπουτάκι _____ μέχρι δύο κιλά.
   α. γουρούνι β. χοιρινό
3. Το τυρί για την πίτσα θα το ετοιμάσω εγώ. Φέρε μου _____.
   α. τον τρίφτη β. την ξύστρα
4. _____ έχει έναν καταπληκτικό Γάλλο σεφ.
   α. Αυτό το εστιατόριο β. Αυτή η ταβέρνα
5. Βρήκα μια πολύ καλή συνταγή για _____.
   α. τυρόψωμο β. ψωμοτύρι

6 Πού παραγγέλνουν; Αντιστοιχίστε τις λέξεις με τις προτάσεις.

1. Μία παϊδάκια και μία χωριάτικη, παρακαλώ.
2. Θα μας φέρετε μελιτζανοσαλάτα και ένα τζατζίκι;
3. Έναν γύρο κοτόπουλο και έναν χοιρινό, ο δεύτερος χωρίς κρεμμύδι.
4. Μια ποικιλία λουκάνικα και... αυτήν εδώ την κόκκινη μπίρα.
5. Έναν καπουτσίνο με σαντιγί και έναν διπλό εσπρέσο.
6. Κυρ Μανόλη, το καφεδάκι μου, και κέρασε από μένα τον Αργύρη ένα τσίπουρο.
7. Θα ήθελα μια σπανακόπιτα και μία μπουγάτσα, χωρίς κανέλα.
8. Ήρθα να πάρω τον καφέ της κυρίας Αναγνώστου. Θα μου φτιάξετε κι εμένα έναν ελληνικό διπλό;
9. Ένα τσιζ, μία πατάτες και μία κόκα κόλα.
10. Για μένα μία ψαρόσουπα και για την κυρία μοσχαράκι κατσαρόλας με πατάτες.

α. στο καφενείο
β. στο τυροπιτάδικο
γ. στην ταβέρνα
δ. στο καφέ
ε. στην μπιραρία
στ. στο κυλικείο
ζ. στο εστιατόριο
η. στο σουβλατζίδικο
θ. στο μεζεδοπωλείο
ι. στο φαστφουντάδικο

Οι Έλληνες τρώνε πρωινό;

Αν με τη λέξη αυτή εννοούμε ένα πλούσιο πρωινό γεύμα, τότε η απάντηση είναι σίγουρα όχι. Στην πραγματικότητα, οι περισσότεροι Έλληνες μόλις ξυπνήσουν πίνουν ένα ρόφημα στο πόδι (καφέ αν είναι μεγάλοι, γάλα αν είναι μικροί) και στη συνέχεια τσιμπάνε κάτι στη δουλειά, στο σχολείο ή στα ψώνια, κάπου ανάμεσα στις 10 και στις 11 (αυτό το σύντομο γεύμα λέγεται «δεκατιανό»). Το πιο παραδοσιακό δεκατιανό είναι το περίφημο κουλούρι Θεσσαλονίκης, με πολύ σουσάμι, που το πουλάνε πλανόδιοι κουλουρτζήδες. Εξίσου αγαπητές όμως είναι και οι διάφορες πίτες, που τις αγοράζεις με το κομμάτι από τα διάφορα τυροπιτάδικα.

7 Τι μπορεί να σημαίνει:

1. **ρόφημα**	☐ ένα ζεστό αλκοολούχο ποτό	☐ ένα ζεστό μη αλκοολούχο ποτό
2. **στο πόδι**	☐ γρήγορα	☐ αργά
3. **τσιμπάνε**	☐ τρώνε πολύ	☐ τρώνε λίγο
4. **πλανόδιοι**	☐ που πάνε εδώ κι εκεί	☐ που έχουν μαγαζί

Αν έρθεις / μένεις στην Ελλάδα, **μπορείς να φας / θα φας** κουλούρι Θεσσαλονίκης.

8 Συνδέστε τις φράσεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. Θα πάμε σινεμά	α. αν μιλήσεις ελληνικά.
2. Αν μαγειρέψω εγώ	β. αν δεν διαβάσεις τα μαθήματά σου.
3. Αν δεν έχεις δίπλωμα	γ. θα φτιάξω ψαρόσουπα.
4. Αν βρω ψάρια	δ. εσύ θα πλύνεις τα πιάτα.
5. Δεν θα σε καταλάβει κανένας	ε. αν βρούμε εισιτήρια.
6. Δεν θα πάμε πουθενά	στ. δεν μπορείς να οδηγήσεις.

Τι μπορεί να φάει για πρωινό κάποιος αν έρθει στη χώρα σου;

Τα τι και τα πώς της διατροφής

1 Όπως δείχνουν σύγχρονες έρευνες, η μεσογειακή διατροφή αποτελεί παγκοσμίως πρότυπο ισορροπημένης και διατροφής, που εξασφαλίζει υγεία και μακροζωία. Διαβάστε τον παρακάτω πίνακα.

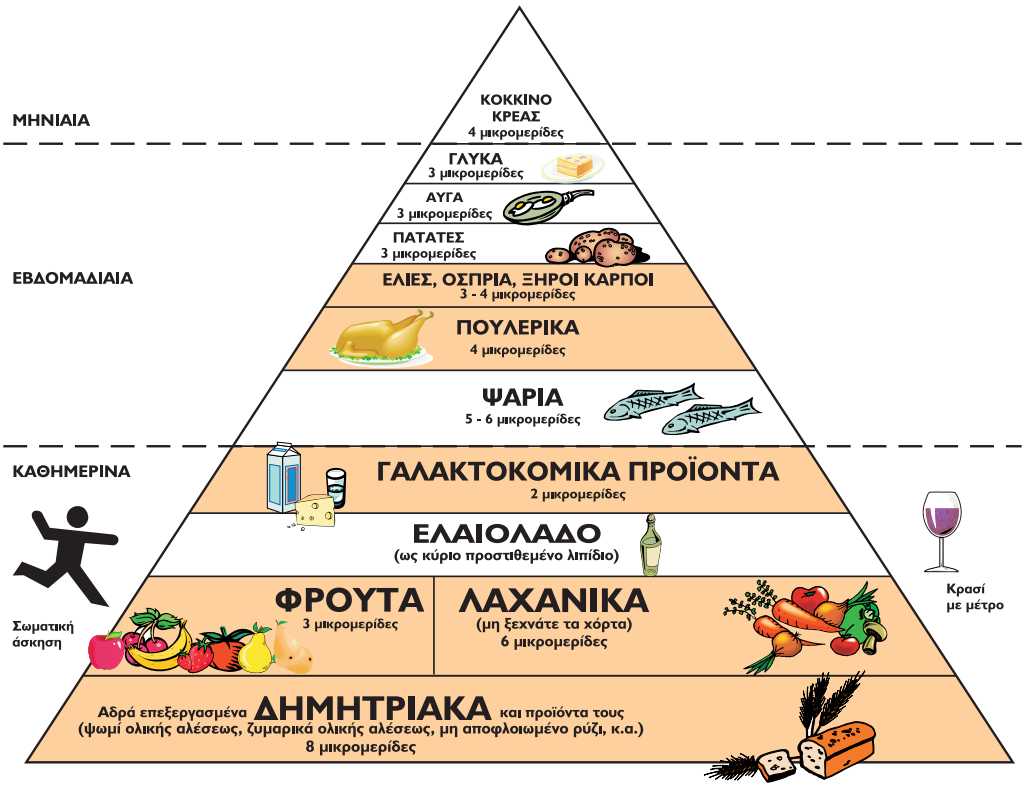

Μια μικρομερίδα αντιστοιχεί περίπου στο μισό μιας μερίδας εστιατορίου.

Θυμηθείτε επίσης:

- Να πίνετε άφθονο νερό.
- Να αποφεύγετε το υπερβολικό αλάτι στο φαγητό σας. Αντί γι' αυτό μπορείτε να χρησιμοποιείτε μπαχαρικά και βότανα.

Πηγή: Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία

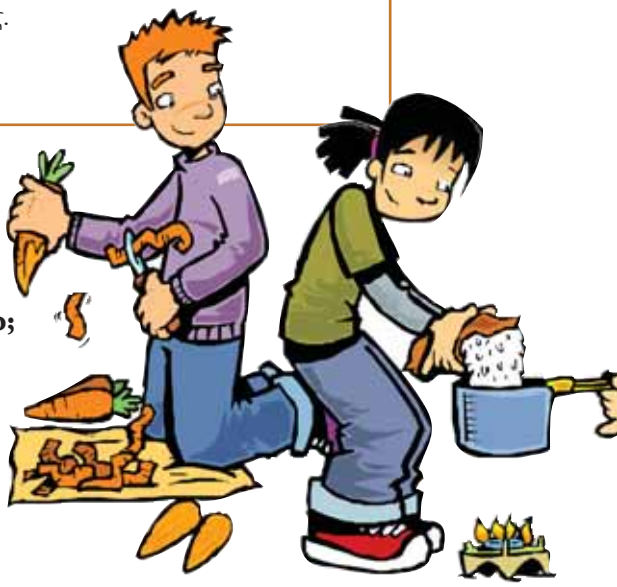

Εσύ ακολουθείς αυτό το διατροφικό πρότυπο;

2 **Κατατάξτε τα παρακάτω τρόφιμα στον πίνακα που ακολουθεί.**
το χοιρινό, το μοσχάρι, τα μακαρόνια, το βοδινό, οι φακές, τα φασόλια, τα ρεβίθια, το κουνέλι, τα φιστίκια, τα καρύδια, το γιαούρτι, το ξινόγαλο, τα λαζάνια

το κρέας	τα όσπρια	οι ξηροί καρποί	τα γαλακτοκομικά	τα ζυμαρικά

Ποιες από τις παραπάνω τροφές θα πρέπει να καταναλώνουμε πιο συχνά; Ποιες τροφές πρέπει να καταναλώνουμε πολύ σπάνια;

Μερικές ακόμα συμβουλές για σωστή διατροφή

- Μην ξεπερνάτε το επιθυμητό βάρος για το ύψος σας.
- Τρώτε αργά, κατά προτίμηση σε συγκεκριμένες ώρες της ημέρας, χωρίς άγχος και με τη συντροφιά προσφιλών προσώπων.
- Προτιμάτε φρούτα ή ξηρούς καρπούς αντί για γλυκίσματα στα ενδιάμεσα μικρογεύματα.
- Προτιμάτε ψωμί ή ζυμαρικά ολικής αλέσεως.
- Προτιμάτε το νερό από τα αναψυκτικά.
- Τα υγιή άτομα (πλην των εγκύων) δε χρειάζονται διατροφικά συμπληρώματα (βιταμίνες, ιχνοστοιχεία κ.λπ.) όταν ακολουθούν μια ισορροπημένη διατροφή.

(Αντωνία Τριχοπούλου, από έκδοση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Αθήνα 2001)

3 **Διαλέξτε το σωστό.**

1. Το **επιθυμητό βάρος** είναι

   α) το βάρος που πρέπει να έχουμε. β) το βάρος που δεν πρέπει να έχουμε.

   γ) το βάρος που έχουμε.

2. Το **ψωμί ολικής αλέσεως** λέγεται και

   α) μαύρο ψωμί. β) άσπρο ψωμί. γ) πράσινο ψωμί.

3. Τα **αναψυκτικά** είναι

   α) τα ποτά που περιέχουν αλκοόλ. β) οι φρέσκοι, στυμμένοι στο σπίτι, χυμοί.

   γ) διάφορα μη αλκοολούχα ποτά, χημικά επεξεργασμένα.

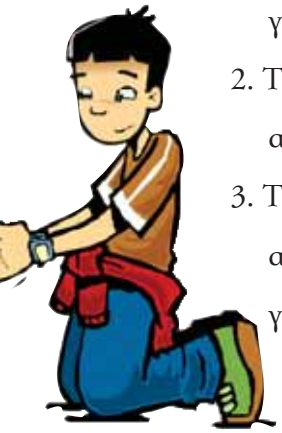

4. Τα **συμπληρώματα διατροφής** είναι:

α) το γλυκό ή το φρούτο που τρώμε μετά το φαγητό.

β) οι βιταμίνες που παίρνουμε από τις τροφές.

γ) οι βιταμίνες που παίρνουμε σαν χάπι ή σιρόπι.

Συμπληρώστε τον πίνακα.

το κρέας	του	κρέατος	των	κρεάτων
τα όσπρια		–	των	_____
το ψάρι	του	_____	των	_____
το βάρος	του	_____	των	_____
η ώρα	της	_____	των	_____
το γλύκισμα	του	_____	των	_____
η βιταμίνη	της	_____	των	_____

Η παχυσαρκία: μια επιδημία για τις αναπτυγμένες κοινωνίες

Την ίδια ώρα που οι κάτοικοι του Τρίτου Κόσμου αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα υποσιτισμού, κάποιοι άλλοι υπερσιτίζονται. Η παχυσαρκία σήμερα αποτελεί ένα από τα σπουδαιότερα διατροφικά προβλήματα για τις προηγμένες κοινωνίες. Σοβαρή απειλή για την υγεία μας, εχθρός της αισθητικής του σώματος, η παχυσαρκία αποτελεί ένα πρόβλημα που η λύση του βρίσκεται στην πρόληψη. Είναι προτιμότερο δηλαδή να προσέχουμε για να μη γίνουμε παχύσαρκοι, παρά να προσπαθήσουμε εκ των υστέρων να θεραπεύσουμε την κατάσταση αυτή.

Πού οφείλεται η παχυσαρκία;

Για την παχυσαρκία μπορεί να ευθύνονται διάφοροι παράγοντες: η κληρονομικότητα (μπορεί να υπάρχει ιστορικό παχυσαρκίας στην οικογένεια), ο τρόπος ζωής (η οικογένεια δεν τρέφεται σωστά, είτε τρώγοντας ακατάλληλες τροφές είτε παίρνοντας λίγα και μεγάλα γεύματα), η μειωμένη φυσική δραστηριότητα, η λήψη φαρμάκων ή, τέλος, ψυχολογικοί παράγοντες (άγχος, κατάθλιψη).

Θεραπεία της παχυσαρκίας

Το βασικό μέσο για την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας είναι μια υγιεινή δίαιτα που θα βοηθήσει το άτομο να μειώσει το βάρος του και να το διατηρήσει σε φυσιολογικά επίπεδα. Αυτό

να συνδυάζεται με την κατάλληλη σωματική άσκηση, που μειώνει το λίπος και βελτιώνει τη φυσική κατάσταση του οργανισμού. Θα πρέπει τέλος να τονίσουμε ότι τα φάρμακα και οι χειρουργικές μέθοδοι για τη μείωση του βάρους αποτελούν λύση μόνο όταν η δίαιτα και η γυμναστική δεν έχουν αποτέλεσμα.

(Πηγή: www.incardiology.gr, με αλλαγές)

5 Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. **Ποιους κινδύνους κρύβει η παχυσαρκία;**
2. **Σε ποιους παράγοντες οφείλεται η παχυσαρκία;**
3. **Αρκεί μόνο η δίαιτα για την καταπολέμηση της παχυσαρκίας;**
4. **Πότε πρέπει να καταφεύγουμε στα φάρμακα και στις χειρουργικές μεθόδους για την καταπολέμηση της παχυσαρκίας.**

Γιατί οι Έλληνες είναι παχύσαρκοι;

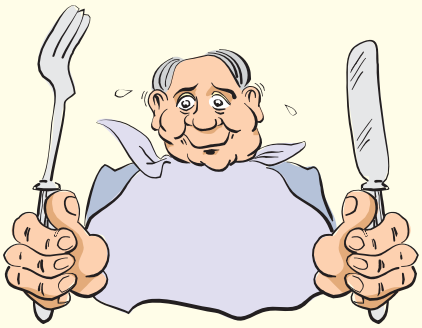

- Οι Έλληνες δεν έχουν καταλάβει καλά ότι η παχυσαρκία είναι ασθένεια.
- Στην Ελλάδα για μεγάλες περιόδους (Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, αλλά και μετά) υπήρχε σημαντική στέρηση τροφίμων. Έτσι μετά οι Έλληνες έπεσαν με τα μούτρα στο φαγητό.
- Αν και η ελληνική δίαιτα, ιδίως αυτή της Κρήτης, είναι η τυπική δίαιτα μεσογειακού τύπου, την οποία συνιστούν παγκοσμίως, στην Ελλάδα μόνο τα τελευταία χρόνια αρχίσαμε να καταλαβαίνουμε την αξία της.
- Στην Ελλάδα, μόνο τα τελευταία χρόνια αρχίσαμε να συνειδητοποιούμε την αξία της φυσικής άσκησης, ακόμα και του απλού περπατήματος.

6 Ξέρετε τι είναι τα υποθερμιδικά προϊόντα; Ποια από αυτά γνωρίζετε; Ποια από αυτά καταναλώνετε;

υπέρ- («πάνω από το όριο»)	**υπό-** («κάτω από το όριο»)
υπερσιτισμός	υποσιτισμός
υπέρβαρος	υποθερμιδικός
υπερτροφία	υποθερμία

Βρες στο λεξικό σου, σε συνεργασία με τους συμμαθητές σου, και άλλες λέξεις που σχηματίζονται με παρόμοιο τρόπο.

7 Τι μπορεί να σημαίνει;

1. **έπεσαν με τα μούτρα στο φαγητό**
   - ☐ άρχισαν να τρώνε υπερβολικά
   - ☐ άρχισαν να προσέχουν τι τρώνε
2. **συνιστούν**
   - ☐ συμβουλεύουν να ακολουθήσουμε
   - ☐ συμβουλεύουν να μην ακολουθήσουμε
3. **να συνειδητοποιούμε**
   - ☐ να καταλαβαίνουμε
   - ☐ να μην καταλαβαίνουμε

Η άλλη πλευρά των διαταραχών διατροφής: Νευρική ανορεξία

Η νευρική ανορεξία (anorexia nervosa) είναι μια ασθένεια που δεν προκαλείται από κάποιο μικρόβιο, αλλά από το ίδιο το ανθρώπινο μυαλό. Επηρεασμένες από το σύγχρονο πρότυπο ομορφιάς που ταυτίζει το «ωραίο» με το «λεπτό», νεαρές γυναίκες και κορίτσια, επειδή θεωρούν τον εαυτό τους χοντρό, ακολουθούν σκληρές δίαιτες και γυμνάζονται ασταμάτητα για να φτάσουν το «ιδανικό βάρος». Δεν το φτάνουν όμως ποτέ, επειδή το πρόβλημα βρίσκεται στην εικόνα που έχουν για τον εαυτό τους, κι αυτή δεν αλλάζει με δίαιτες. Έτσι, τρώνε όλο και λιγότερο, με αποτέλεσμα να χάνουν όλο και πιο πολύ βάρος, με τραγικά συνήθως αποτελέσματα για την υγεία τους, ακόμα και για τη ζωή τους (στη νευρική ανορεξία το ποσοστό θνησιμότητας φτάνει στο 20%).

(Πηγή: www.medlook.net.cy, με αλλαγές)

Η Catherine of Siena (1347-1380) (έργο του Ντομένικο) στην παραπάνω εικόνα ήταν ανορεκτική. Ποιες άλλες διάσημες ανορεκτικές ξέρεις;

8 Σωστό ή λάθος;

1. Η ανορεξία προέρχεται από ένα μικρόβιο. Σ ☐ Λ ☐
2. Η ανορεξία απειλεί το ίδιο γυναίκες και άντρες. Σ ☐ Λ ☐
3. Όταν φτάσουν το ιδανικό βάρος τα άτομα με ανορεξία αρχίζουν και πάλι να τρώνε σωστά. Σ ☐ Λ ☐
4. Ένας στους πέντε ασθενείς με ανορεξία καταλήγει να πεθάνει. Σ ☐ Λ ☐

Γράψτε ένα σύντομο κείμενο δίνοντας συμβουλές για την αντιμετώπιση της ανορεξίας.

ανορεξία η [anoreksía]: * α. η έλλειψη όρεξης για φαγητό: Ο άρρωστος έχει ανορεξία. || (επιστ.) νευρική ανορεξία, συγκινησιακή ή ψυχολογική αποστροφή προς τις τροφές που οδηγεί σε υπερβολική αδυναμία. * β. (μτφ., συνήθ. πληθ.) η έλλειψη καλής ψυχικής διάθεσης, κεφιού· ακεφιά: Άφησέ τον ήσυχο γιατί τον έπιασαν πάλι οι ανορεξίες του.

9 **Συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα με τα αντίθετα.**

γνωστός **ά**γνωστος, -η, -ο	_____ **αν**ήσυχος, -η, -ο
_____ άτυχος, -η, -ο	_____ άκακος, -η, -ο
_____ ασαφής, -ής, -ές	_____ ανεύθυνος, -η, -ο
ώριμος, -η, -ο _____	ομαλός, -ή, -ό_____

10 **Συμπληρώστε τις προτάσεις όπως εσείς νομίζετε σύμφωνα με το παράδειγμα.**

1. Δεν είχε τίποτα να φορέσει κι έτσι πήγε για ψώνια
2. Πήρε τα Χριστούγεννα δύο κιλά, γι' αυτό _____
3. Δεν υπήρχε τίποτα στο σπίτι για φαγητό κι έτσι _____
4. Δεν είχε χρήματα μαζί της κι έτσι _____
5. Ήμουν μόνος στο σπίτι, γι' αυτό_____
6. Πήραν καινούργιο αυτοκίνητο κι έτσι _____

11 **Σε συνεργασία με τους άλλους μαθητές στην τάξη φτιάξτε ένα ερωτηματολόγιο σχετικά με τις διατροφικές συνήθειες των μαθητών του σχολείου σας.**

- **Καλό θα ήταν τα ερωτηματολόγια να είναι ανώνυμα, ώστε ο καθένας να αισθάνεται άνετα και να απαντήσει ελεύθερα στις ερωτήσεις.**
- **Μερικές πιθανές ερωτήσεις είναι οι ακόλουθες:**
  «Πόσα γεύματα παίρνεις κάθε μέρα; Ποιο από αυτά είναι το πιο βασικό;», «Τρως ανάμεσα στα γεύματα αυτά; Τι;», «Τρως μπροστά στην τηλεόραση;», «Καταναλώνεις υποθερμιδικά προϊόντα;», «Παίρνεις συμπληρώματα διατροφής; Γιατί;» κ.λπ.

Στη συνέχεια επεξεργαστείτε στατιστικά τα δεδομένα σας και γράψτε μια έκθεση σχετικά με τις διατροφικές συνήθειες των μαθητών του σχολείου σας.

Ξέρουμε τι τρώμε;

1 Ποιες πληροφορίες μας δίνει η ετικέτα για το προϊόν; Ποιες άλλες πληροφορίες μπορεί κανείς να βρει σε συσκευασμένα προϊόντα;

Τα παραδοσιακά

Πόσιας ή κρασοτύρι της Κω

Ο Πόσιας είναι τυρί με ονομασία προέλευσης (όταν παράγεται από ντόπια γάλατα), που παρασκευάζεται από αιγοπρόβειο γάλα στην Κω.

Πώς παρασκευάζεται ο πόσιας

Το γάλα φτάνει στη βιοτεχνία και ζεσταίνεται σε μεγάλους ανοξείδωτους κάδους. Παστεριώνεται και μετά περνά σε ειδικούς κάδους για να πήξει. Μετά μπαίνει σε ειδικά ψάθινα καλούπια, όπου και παραμένει για να στραγγίξει και στη συνέχεια μπαίνει σε άλμη (νερό με αλάτι). Ακολουθεί η διαδικασία που κάνει το τυρί αυτό τόσο ξεχωριστό. Για 18-20 μέρες «βαφτίζεται» σε «οινολάσπη», δηλαδή στα υπολείμματα που δημιουργούνται στον πάτο των βαρελιών όταν γίνεται το κρασί.

(περ. *Olive*, Οκτώβριος 2007)

2 Βάλτε λεζάντες στις εικόνες του κειμένου.

1. _____
2. _____
3. _____

3 Σωστό ή λάθος;

1. Ο πόσιας παρασκευάζεται από γάλα κατσίκας και προβάτου. Σ ☐ Λ ☐
2. Το γάλα ζεσταίνεται σε πλαστικές λεκάνες. Σ ☐ Λ ☐
3. Το τυρί δεν χρειάζεται να χάσει τα υγρά του πριν μπει στην άλμη. Σ ☐ Λ ☐
3. Για 18 με 20 μέρες το τυρί μπαίνει μέσα σε μπίρα. Σ ☐ Λ ☐

4 **Γνωρίζετε κάποια άλλα ελληνικά παραδοσιακά προϊόντα; Ξέρετε τι σημαίνει προϊόν με ονομασία προέλευσης; Αν όχι, διαβάστε το ακόλουθο κείμενο.**

Σε όλη την Ευρώπη υπάρχει απέραντος πλούτος και ευρεία ποικιλία τροφίμων. Όταν, όμως, ένα προϊόν αποκτήσει φήμη που ξεπερνά τα εθνικά σύνορα, μπορεί να βρεθεί σε μία αγορά όπου κάποια προϊόντα, αυτοαποκαλούνται γνήσια - χωρίς να είναι - και χρησιμοποιούν το ίδιο όνομα. Αυτός ο αθέμιτος ανταγωνισμός δεν αποθαρρύνει μόνο τους παραγωγούς, αλλά παραπλανά και τους καταναλωτές. Γι' αυτό τον λόγο, το 1992, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δημιούργησε συστήματα, όπως την ΠΟΠ για να προωθήσει και να προστατεύσει αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα.

Η Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) αφορά την ονομασία ενός προϊόντος του οποίου η παραγωγή, η μεταποίηση και η επεξεργασία πρέπει να λαμβάνουν χώρα σε μία οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή με αναγνωρισμένη τεχνογνωσία.

(Πηγή: www.ec.europa.eu)

Τα βιολογικά

ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΛΑΪΚΕΣ
ΠΟΥ ΚΑΙ ΠΟΤΕ

ΔΕΥΤΕΡΑ

Περιστέρι: Κουτρουμπούση και Δημοσθένους.
Κηφισιά: Χαριλάου Τρικούπη.
Χαϊδάρι: όπισθεν νέου Δημαρχείου. Ωράριο και για τις τρεις: 16.30 - 19.30.
Ηράκλειο Κρήτης: Πάρκο Γεωργιάδη, 12.00 - 18.00.

ΤΡΙΤΗ

Ν. Ηράκλειο: Ελ. Βενιζέλου, 16.30 - 19.30.
Παλαιό Ψυχικό: Πλ. Αρσακείου, 16.30 - 19.30.
Κορυδαλλός: Πλ. Ελευθερίας, 16.30 - 19.30.
Θεσσαλονίκη: Περαία, Ανθέων και Φιλελλήνων, 08.00 - 14.00.
Βόλος: απέναντι από τη νέα ψαραγορά, 12.00 - 17.00.
Αριδαία: μπροστά από το Δημαρχείο, 17.00 - 21.00.

ΤΕΤΑΡΤΗ

Ηλιούπολη: Μαρίνου Αντύπα, 16.30 - 19.30.
Γλυφάδα: Πλατεία Ξενοφώντος, 16.30 - 19.30.
Χαλάνδρι: Τυμφρηστού και Ιωαννίνων, 16.30 - 19.30.
Πειραιάς: Πλ. Πηγάδας, 14.30 - 17.30.
Τρίκαλα: Πλ. ΟΤΕ (πεζόδρομος), 09.00 - 14.00.
Καλαμαριά: Αγιος Παντελεήμονας, 08.00 - 14.00.

ΠΕΜΠΤΗ

Γέρακας: Εθνικής Αντιστάσεως.
Παλαιό Φάληρο: Ναϊάδων και Ζαΐμη.
Θρακομακεδόνες: Πλ. Αλμπανέλλα. Ωράριο και για τις τρεις: 16.30 - 19.30.
Νεάπολη Θεσσαλονίκης: Δημαρχείο, 08.00 - 14.00.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Κολωνάκι: Πλ. Δεξαμενής, 09.00 - 13.00.
Χολαργός: οδός Σύρου, δίπλα στο Δημαρχείο, 16.30 - 19.30.
Καισαριανή: πίσω από το γήπεδο της Νήαρ Ηστ, 16.30 - 19.30.
Λάρισα: Νεάπολη, Σκεπαστή Αγορά, 11.00 - 14.30.

ΣΑΒΒΑΤΟ

Κυψέλη: Δημοτική Αγορά, 09.00 - 14.00.
Βούλα: Σωκράτους και Παπάγου γωνία, 09.00 - 14.00.
Κάτω Πατήσια: Πάτμου και Καραβία, 09.00 - 14.00
Καλαμαριά: στο πρώην στρατόπεδο Κόδρα, 08.00 - 14.00.

(Πηγή: περ. *Γαστρονόμος*, Απρίλιος 2008)

5 **1. Ξέρετε τι είναι η λαϊκή; Τι μπορούμε να αγοράσουμε εκεί;**
2. Σε τι διαφέρουν οι λαϊκές που αναφέρονται στο κείμενο από τις συμβατικές λαϊκές; Τι σημαίνει η λέξη βιολογικός;
3. Καταναλώνετε βιολογικά προϊόντα; Εάν ναι, για ποιους λόγους;

Βιολογικό σούπερ μάρκετ

Στις γιορτές βρήκα την ευκαιρία να επισκεφθώ ένα μέρος που ήταν στα «υπ' όψιν», αλλά λόγω απόστασης δεν το είχα καταφέρει. Ευτυχώς που το έκανα γιατί για πρώτη φορά αισθάνθηκα ότι το να ψωνίζει κάποιος βιολογικά τρόφιμα δεν είναι μια μίζερη διαδικασία που μου επιβάλλει η οικολογική μου συνείδηση, αλλά μια συνειδητή επιλογή.

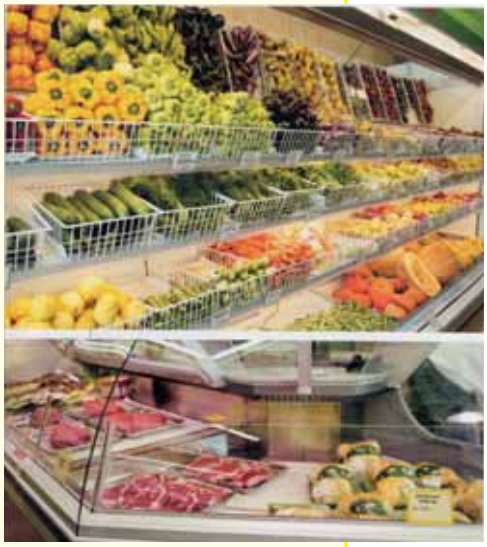

Φθάνοντας στο μαγαζί βρήκα να παρκάρω ακριβώς απ' έξω σε ειδικά διαμορφωμένο πεζοδρόμιο, κάτι πολύ σημαντικό όταν έχεις να ψωνίσεις κάτι παραπάνω από ένα μήλο ή ένα πακέτο μακαρόνια. Εντός του καταστήματος, τώρα, βρήκα τα πάντα ή σχεδόν τα πάντα. Για πρώτη φορά στην καριέρα μου ως βιολογική καταναλώτρια μπορούσα να διαλέξω ανάμεσα σε πέντε μάρκες ζυμαρικών, να αγοράσω και λευκή και μαύρη ζάχαρη, να επιλέξω το είδος του αλευριού που προτιμώ. Κυρίως, όμως, βρήκα φρούτα και λαχανικά πραγματικά φρέσκα και σε μεγάλη ποικιλία. Πολλά βέβαια ήταν εισαγωγής, αλλά αυτό είναι γενικότερο πρόβλημα της ελληνικής αγοράς. Η ποικιλία επίσης σε τυριά και αλλαντικά, συσκευασμένα και χύμα, είναι αξιοσημείωτη. Η έκπληξη είναι ότι μπορείς να προμηθευτείς και κρέας, μοσχάρι, χοιρινό και κοτόπουλο κυρίως. Στο κατάστημα επίσης πωλούνται και βιολογικά απορρυπαντικά, ενώ υπάρχουν και βιολογικά αφεψήματα και μπαχαρικά. Όταν πλήρωσα στο ταμείο (οι τιμές ήταν λίγο τσιμπημένες) δύο ευγενέστατες κοπέλες με βοήθησαν να μεταφέρω τα πράγματα στο αυτοκίνητο – ευτυχώς, γιατί οι ανακυκλώσιμες σακούλες που διαθέτει το κατάστημα δεν είναι ό,τι πιο γερό.

(Περ. *Γαστρονόμος*, Ιανουάριος 2008)

6 Σωστό ή λάθος;

1. Η δημοσιογράφος επισκέφθηκε κατά τύχη το κατάστημα αυτό. Σ ☐ Λ ☐
2. Πάρκαρε στο υπόγειο πάρκινγκ του καταστήματος. Σ ☐ Λ ☐
3. Σε αυτό το κατάστημα πωλούνται μόνο ελληνικά προϊόντα. Σ ☐ Λ ☐
4. Το κατάστημα είχε τυριά, όχι όμως σαλάμι και λουκάνικα. Σ ☐ Λ ☐
5. Σε αυτό το κατάστημα μπορείς να αγοράσεις τυριά και αλλαντικά μόνο σε ειδικές συσκευασίες. Σ ☐ Λ ☐
6. Οι τιμές στο κατάστημα δεν ήταν και τόσο υψηλές. Σ ☐ Λ ☐
7. Οι κοπέλες που τη βοήθησαν με τα ψώνια ήταν πολύ ευγενικές. Σ ☐ Λ ☐

7 Ποια είναι τα υπέρ του καταστήματος που σχολιάζει στο κείμενο η δημοσιογράφος; Ποια προβλήματα της ελληνικής αγοράς επισημαίνει μέσω αυτών; Μπορείτε να συγκρίνετε τα προβλήματα της αγοράς βιολογικών προϊόντων στην Ελλάδα και στη χώρα σας;

Τα μεταλλαγμένα στο πιάτο μας

8 **Ποιο πρόβλημα της εποχής μας θίγει η εικόνα του κειμένου; Για περισσότερες λεπτομέρειες διαβάστε το κείμενο.**

Μέχρι τώρα ο κύριος διατροφικός κίνδυνος προερχόταν από τη χημική μόλυνση των τροφών με φυτοφάρμακα, λιπάσματα, ορμόνες κ.λπ. Από εδώ και πέρα η κύρια απειλή για τη διατροφή μας θα είναι ότι η διατροφή μας έχει... μεταλλαχθεί.

Το χοιρινό που αχνίζει στο τραπέζι μας μπορεί να είχε φάει σε όλη τη ζωή του τεράστιες ποσότητες μεταλλαγμένης σόγιας. Το αβγό στο τηγάνι «κλείνει το μάτι» στο κοτόπουλο που το γέννησε θρεμμένο με άφθονο καλαμπόκι... «ρόμποκοπ». Μεγάλο ποσοστό της εισαγόμενης στην Ελλάδα σόγιας και καλαμποκιού, βασικών συστατικών της κτηνοτροφίας, είναι γενετικά τροποποιημένο. Έτσι, είναι σίγουρο ότι τρώμε ποσότητες κρέατος από ζώα ταϊσμένα με μεταλλαγμένες ζωοτροφές.

Από την άλλη, στο πιάτο μας σερβίρονται γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί μέσα σε σοκολάτες, μπισκότα, γλυκά, παιδικές τροφές κ.ά. Όλα αυτά συχνά περιέχουν μεταλλαγμένη σόγια ή καλαμπόκι ως βασικά ή πρόσθετα συστατικά τους. Η μεταλλαγμένη σόγια και το καλαμπόκι αποτελούν δύο από τις πιο σημαντικές πρώτες ύλες στη βιομηχανία τροφίμων: περισσότερα από 30.000 συσκευασμένα τρόφιμα (πάνω από το 60% των τροφίμων) περιέχουν παράγωγα σόγιας ή καλαμποκιού.

Η Επιτροπή του Ιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης αναφέρει σε έκθεσή της: «η απελευθέρωση των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον δε συνοδεύεται και από τις απαραίτητες επιστημονικές μελέτες για την εκτίμηση των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων κινδύνων για την υγεία του ανθρώπου». Ωστόσο, ο ΙΣΘ εγκρίνει τη χρήση των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών για την προαγωγή της έρευνας και για την παραγωγή χρήσιμων βιοτεχνολογικών προϊόντων (π.χ. φαρμάκων, εμβολίων κ.λπ.).

(εφ. *Το Βήμα*, 3-2-2002, με αλλαγές)

9
1. **Ποιοι διατροφικοί κίνδυνοι υπάρχουν σήμερα σύμφωνα με το κείμενο;**
2. **Με ποιους τρόπους είναι πιθανό να φτάσουν οι γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί στο πιάτο μας;**
3. **Ποιες είναι οι θέσεις του ΙΣΘ ως προς τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς και πώς θα τις χαρακτηρίζατε;**

-τρέπω	-τρέφω
-τροπή	-τροφή
-τρεπτικός	-τροφικός

10 **Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά διαλέγοντας από τις παρακάτω λέξεις.**

τροφή, εκτρέφουν, διατρέφεστε, εκτροπή, ανατρέφει, μετατρέψεις, τροπή, ανέτρεψε

1. Γιώργο, πού είναι η _____τροφή_____ του σκύλου; Πεινάει!
2. Παιδιά, εάν _____ σωστά, δεν υπάρχει φόβος να παχύνετε.
3. Η _____ του ποταμού θα προκαλέσει μια τεράστια οικολογική καταστροφή στην περιοχή μέσα στα επόμενα χρόνια.

4. Η Ελένη είναι παιδαγωγός, για αυτό _____ τα παιδιά της με πολλή προσοχή.
5. Ο Πέτρος και η Ελένη ζουν σε ένα μεγάλο σπίτι στην εξοχή, όπου _____ ___ κουνέλια.
6. Για να καταλάβεις πόσο μακριά είναι, θα πρέπει να _____ τα μίλια σε χιλιόμετρα, έξυπνε!
7. Όλοι το είχαν σίγουρο ότι θα παντρεύονταν. Τα πράγματα όμως πήραν διαφορετική _____ όταν η Καίτη γνώρισε τον Ιάκωβο.
8. Η ομάδα της Λάρισας με το τρίτο γκολ εναντίον του Παναθηναϊκού, _____ _____ όλα τα προγνωστικά.

11 Συμπληρώστε τον πίνακα.

το πιάτο είναι σπασμένο = το πιάτο έχει σπάσει

πλένω (πλένομαι ▶ πλύθηκα ▶ πλυμένος, -η, -ο)

θυμ**ώνω**	▶	θυμω**μ**ένος	τρώω	▶	φαγω**μ**ένος
_____	▶	απλωμένος	γίνομαι	▶	γινωμένος
πλένω	▶	πλυμένος	βλέπω	▶	ιδωμένος
_____	▶	ντυμένος	φοράω	▶	φορεμένος
_____	▶	χαμένος	_____	▶	λυπημένος
			_____	▶	καμένος
γρά**φ**ω	▶	γρα**μμ**ένος			
_____	▶	κομμένος			
ράβω	▶	_____			
χτεν**ίζ**ω	▶	χτενι**σμ**ένος	σπρώ**χν**ω	▶	στρω**γμ**ένος
_____	▶	σκουπισμένος	_____	▶	ριγμένος
_____	▶	σπασμένος	πετάω	▶	πετα(γ)μένος
_____	▶	χαλασμένος	ανοίγω	▶	ανοιγμένος
_____	▶	κλεισμένος	_____	▶	αλλαγμένος
μεθάω	▶	μεθυσμένος			

12 Τώρα συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Για τις μαρμελάδες πρέπει να χρησιμοποιείτε καλά _____ (γίνομαι) φρούτα.
2. Το τυρί δεν είναι _____ (χαλάω), _____ (τρώω) από τα ποντίκια είναι!
3. Λοιπόν, Γιαννάκη, σε θέλω _____ (πλένω), _____ (ντύνω) και _____ (χτενίζω) στα επόμενα δέκα λεπτά.

4. Αυτός ο ρόλος είναι _____ (κόβω) και _____ (ράβω) στα μέτρα του.
5. Αυτό το αστείο είναι _____ (λέω) τόσες φορές που καταντάει βαρετό.
6. Τα ρούχα του ήταν _____ (πετάω) εδώ κι εκεί.
7. Το βιβλίο περιγράφει τη ζωή στην Πόλη _____ (βλέπω) από τη σκοπιά των Ελλήνων εκεί.
8. Λοιπόν, τα σεντόνια είναι _____ (αλλάζω), τα ρούχα _____ (πλένω) και _____ (σιδερώνω). Μπορώ να ξεκουραστώ τώρα, χρυσή μου;
9. Το βιβλίο για δύο ταξιδιώτες _____ (χάνω) που, _____ (σπρώχνω) από το ένστικτο της επιβίωσης αγωνίζονται με νύχια και με δόντια να κρατηθούν στη ζωή και να βρουν τον δρόμο προς τη σωτηρία.
10. Πέρασε όλη τη μέρα _____ (κλεισμένος) στο δωμάτιό του.
11. Ένα καπέλο σωστά _____ (φοράω) κολακεύει και τον άντρα και τη γυναίκα.
12. Αποκλείεται να οδηγήσει. Δεν βλέπεις ότι είναι _____ (μεθάω);

13 **Εργαστείτε σε ομάδες και οργανώστε μια συζήτηση «στρογγυλής τραπέζης» με θέμα την παραγωγή γενετικά τροποποιημένων τροφίμων, χρησιμοποιώντας τα επιχειρήματα που παρατίθενται. Χρησιμοποιήστε μερικές από τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις.**

οπωσδήποτε, ασφαλώς, σίγουρα, χωρίς αμφιβολία, βεβαίως, ωστόσο, όμως, παρ' όλα αυτά

Οι υπέρμαχοι της βιοτεχνολογίας	Οι πολέμιοι της βιοτεχνολογίας
Αύξηση της παραγωγικότητας λόγω της ενισχυμένης αντίστασης του γενετικά τροποποιημένου οργανισμού σε βλαβερούς οργανισμούς και ασθένειες, τρόφιμα με υψηλή θρεπτική αξία.	Καταστροφή της βιοποικιλότητας, ροή γονιδίων από τα γενετικά τροποποιημένα φυτά σε συγγενικά του γύρω περιβάλλοντος, με ενδεχόμενες σοβαρές οικολογικές επιπτώσεις.
Ελάττωση της χρήσης εντομοκτόνων, ζιζανιοκτόνων και λιπασμάτων που είναι επιβλαβή για το περιβάλλον.	Πιθανότητα για άγνωστες επιδράσεις με μικρόβια και μικροοργανισμούς του εδάφους.
Δυνατότητα παραγωγής νέων προϊόντων, όπως εμβολίων που χορηγούνται μέσω των τροφών.	Ενδεχόμενοι κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία: έκρηξη επιδημιών από νεοφανείς οργανισμούς, αλλεργίες, ανθεκτικότητα σε αντιβιοτικά κ.ά.
Με τη μέθοδο αυτή μπορεί να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της πείνας και του υποσιτισμού που μαστίζει ένα πολύ μεγάλο αριθμό χωρών παγκοσμίως.	Αύξηση της εξάρτησης των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών από τις βιομηχανοποιημένες χώρες που ελέγχουν την τεχνολογία των γενετικά τροποποιημένων τροφίμων.

Ελληνικά: Από το κείμενο στη λέξη

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.υγεία.gr/online/mainpage.html

ΥΓΕΙΑ.gr

Τι πρέπει να γνωρίζουμε για να είμαστε υγιείς

Εύκολο Μέτριο Δύσκολο

Θεματικά Κείμενα

Θεματικό Λεξιλόγιο

Παραγωγή Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

5 Το σώμα μας

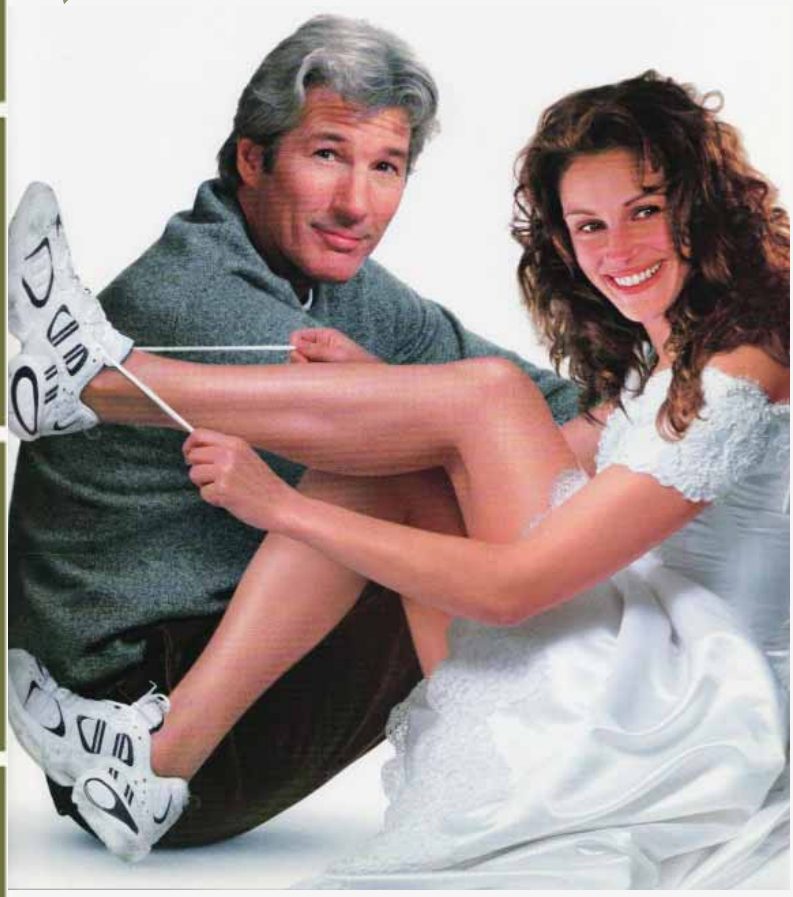

Πείτε ποια από τα παρακάτω ανήκουν στο κεφάλι και ποια στο σώμα.

το μάτι, το φρύδι, η μύτη, το στόμα, το δόντι, το σαγόνι, το αυτί, ο λαιμός, ο ώμος, το μπράτσο, το χέρι, το δάχτυλο, το στήθος, το στομάχι, η κοιλιά, το γόνατο, το πόδι, η φτέρνα

Ποια από αυτά υπάρχουν μόνο μία φορά; Ποια δύο φορές και ποια περισσότερες;

Done

Το κρυολόγημα

Το κρυολόγημα είναι μια από τις σοβαρότερες απειλές για την υγεία μας και για την ποιότητα της ζωής μας κάθε φθινόπωρο και χειμώνα. Πάνω από 200 είδη ιών μπορούν να προκαλέσουν το κοινό κρυολόγημα. Έτσι, ένας ενήλικας μπορεί να κρυολογήσει δυο και τρεις φορές την ίδια εποχή.

Οι ιοί του κρυολογήματος μεταφέρονται από άνθρωπο σε άνθρωπο με τον αέρα, δηλαδή με την ομιλία, το βήχα και το φτάρνισμα. Οι περισσότεροι όμως μεταφέρονται από τα χέρια που αγγίζουν το στόμα, τη μύτη και τα μάτια. Όταν ένας ιός κρυολογήματος μπει στο ανθρώπινο σώμα, μετά από μια έως τρεις ημέρες, αρχίζουν τα συμπτώματα, που δεν είναι βαριά, είναι όμως βασανιστικά. Όταν είσαι κρυωμένος νιώθεις κουρασμένος, φταρνίζεσαι, βήχεις και η μύτη σου τρέχει. Συχνά πονάνε οι μύες και ο λαιμός σου, τρέχουν τα μάτια σου και έχεις πονοκέφαλο. Μερικές φορές έχεις χαμηλό πυρετό. Τα περισσότερα συμπτώματα διαρκούν γύρω στις εφτά με δέκα ημέρες, ο βήχας όμως μπορεί να μείνει για αρκετές ημέρες.

Εφαρμόζοντας κάποια απλά αλλά αποτελεσματικά μέτρα μπορείς να προστατευτείς από το κρυολόγημα. Ο πρώτος κανόνας είναι λοιπόν να κρατάς μακριά τα χέρια σου από το στόμα, τη μύτη και τα μάτια. Ο δεύτερος κανόνας είναι να πλένεις τα χέρια σου συχνά. Εάν είσαι κοντά σε άτομα που είναι κρυωμένα, πρέπει να πλένεις πιο συχνά τα χέρια σου και, όπως είπαμε, να μην αγγίζεις το πρόσωπό σου. Ένας τρίτος χρήσιμος κανόνας, είναι να πίνεις άφθονα υγρά. Όταν τα σημεία εισόδου των ιών είναι ενυδατωμένα, λειτουργούν καλύτερα, παγιδεύουν ευκολότερα τους ιούς και τους εξουδετερώνουν.

(Πηγή: http://www.medlook.net.cy/)

1 Σωστό ή λάθος;

1. Την άνοιξη δεν είμαστε ποτέ κρυωμένοι. Σ ☐ Λ ☐
2. Το κρυολόγημα είναι κολλητικό. Σ ☐ Λ ☐
3. Τα συμπτώματα του κρυολογήματος είναι ελαφριά. Σ ☐ Λ ☐
4. Δεν υπάρχει πρόληψη για το κρυολόγημα. Σ ☐ Λ ☐
5. Για να προστατευτούμε από το κρυολόγημα είναι καλό να πίνουμε πολύ νερό και χυμούς. Σ ☐ Λ ☐

Τι κάνεις εσύ όταν κρυολογείς;

2 Αντιστοιχίστε τις φράσεις από την αριστερή στήλη με τις λέξεις από τη δεξιά στήλη.

1. Όταν φταρνιζόμαστε, κάνουμε	α. «γκούχου γκούχου».
2. Όταν βήχουμε, κάνουμε	β. «χικ».
3. Όταν πονάμε, κάνουμε	γ. «χα χα».
4. Όταν γελάμε, κάνουμε	δ. «αχ».
5. Όταν έχουμε λόξυγγα, κάνουμε	ε. «αψού».

3 Ξέρετε πότε λέμε τις παρακάτω φράσεις; Διαλέξτε το σωστό.

1. Όταν τσουγκρίζουμε τα ποτήρια μας, λέμε _____.
   α. στην υγειά σας β. με τις υγείες σας
2. Όταν κάποιος αγοράζει κάτι καινούργιο, λέμε _____.
   α. σιδερένιος β. με γεια
3. Όταν κάποιος φταρνίζεται, λέμε _____.
   α. γεια στο στόμα σου β. γείτσες
4. Όταν κάποιος είναι άρρωστος, λέμε _____.
   α. περαστικά β. γεια χαρά

4 Σε ποιον γιατρό μιλάνε; Διαλέξτε από τις παρακάτω ειδικότητες και συμπληρώστε τα κενά.

ο /η καρδιολόγος, ο /η χειρουργός, ο /η ψυχίατρος, ο /η οδοντίατρος, ο /η παιδίατρος, ο /η οφθαλμίατρος, ο /η γυναικολόγος, ο /η παθολόγος, ο /η ενδοκρινολόγος, ο /η δερματολόγος, ο /η γαστρεντερολόγος, ο /η κτηνίατρος, ο /η ακτινολόγος, ο / η ωτορινολαρυγγολόγος / ο / η ωριλά

1. Το μωρό χτες ανέβασε πυρετό. Στον παιδίατρο
2. Τον δάγκωσε ένας άλλος σκύλος χτες και σήμερα δεν θέλει να φάει και να πιει τίποτα. _____
3. Τους τελευταίους μήνες έχω φοβερό στρες και δεν κοιμάμαι καλά τα βράδια. _____
4. Κάθε φορά που πίνω καφέ, πονάει το στομάχι μου. _____
5. Τον τελευταίο μήνα δεν μπορώ να διαβάσω τίποτα σε κοντινή απόσταση. _____
6. Το δέρμα μου γέμισε κοκκινίλες. _____

7. Είμαι στον τρίτο μήνα. _____

8. Μερικές μέρες ο λαιμός μου κλείνει τελείως και δεν μπορώ να μιλήσω. _____

9. Ήρθα για να μου γράψετε μια γενική αίματος. _____

10. Όχι, δεν είναι αυτό το δόντι που με πονάει, δίπλα είναι. _____

5 **Βρείτε τα ρήματα από τα οποία παράγονται τα ακόλουθα ουσιαστικά.**

1. κρυολογώ ▶ το κρυολόγημα
2. _____ ▶ ο βήχας / βήξιμο
3. _____ ▶ το φτάρνισμα
4. _____ ▶ ο πόνος
5. _____ ▶ η αρρώστια
6. _____ ▶ η ζάλη / η ζαλάδα

πονά**ει ο** λαιμός μου / **η** πλάτη μου / **το** στομάχι μου
πονά**νε τα** πόδια μου

6 **Συμπληρώστε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα.**

1. Πονάει ο λαιμός μου και δεν μπορώ να μιλήσω.
2. _____ και δεν μπορώ να περπατήσω.
3. _____ και δεν μπορώ να φάω.
4. _____ και δεν μπορώ να διαβάσω.
5. _____ και δεν μπορώ να γράψω.
6. _____ . Πρέπει να είναι ημικρανία.

7 **1. Τι σημαίνει η έκφραση τρέχει η μύτη μου;**

2. Τι σημαίνει η έκφραση βούλωσε η μύτη μου;

3. Τι σημαίνει η έκφραση άνοιξε η μύτη μου;

8 Διαλέξτε το σωστό.

1. Πρέπει να σας γράψω μερικές εξετάσεις. Μου δίνετε το _____ υγείας σας;
   α. βιβλιάριο β. διαβατήριο
2. Ο γιατρός δέχεται στο _____ του καθημερινά από τις 09.00 π.μ. ως τις 13.00 μ.μ.
   α. νοσοκομείο β. ιατρείο
3. Δυστυχώς _____ μας δεν έχει _____ για οφθαλμολογικά προβλήματα.
   α. το νοσοκομείο / κλινική β. η κλινική / νοσοκομείο
4. Παππού, είσαι καλά; Να φωνάξουμε ένα _____ ;
   α. φορείο β. ασθενοφόρο
5. Λοιπόν, εγώ θα σηκώσω το _____ από μπροστά κι εσύ από πίσω.
   α. φορείο β. ασθενοφόρο
6. Ο ασθενής θα χρειαστεί οπωσδήποτε κάποια αποκλειστική _____ για να τον φροντίζει το βράδυ.
   α. νοσοκόμα β. γιατρό

Αν πονάει το στομάχι σου, **πρέπει να πας** σε έναν γαστρεντερολόγο.
Αν πονάει το κεφάλι σου, **πρέπει να πιεις** μια ασπιρίνη.

9
1. Τι πρέπει να κάνουμε αν πονάει ο λαιμός μας;
2. Τι πρέπει να κάνουμε αν δεν μπορούμε να κοιμηθούμε το βράδυ;
3. Τι πρέπει να κάνουμε αν χτυπήσουμε το πόδι μας;
4. Τι πρέπει να κάνουμε αν πονάει το κεφάλι μας;

10 Βάλτε στη σειρά τις ακόλουθες προτάσεις.

Λαρυγγίτιδα: συμπτώματα και αντιμετώπιση

__. Ακόμα, μερικές φορές έχει λίγο πυρετό και δυσκολίες στην αναπνοή.
__. Τι πρέπει να κάνετε; Πρώτον, ανοίξτε λίγο ένα παράθυρο για να είναι ο αέρας του δωματίου υγρός.
__. Η λαρυγγίτιδα προκαλείται από ιούς και βακτήρια που μπαίνουν στο σώμα από το λαιμό.
__. Τέλος, πιείτε πολλά ζεστά ροφήματα (π.χ. ζεστό λεμόνι με μέλι) που μαλακώνουν το λαιμό.
__. Ο άρρωστος είναι βραχνιασμένος, έχει βήχα και πονόλαιμο.
__. Δεύτερον, μη μιλάτε δυνατά.

(Πηγή: Σοφία Νέτα, *Ελευθεροτυπία*, 02/07/01)

11 **Τι θα πρέπει να κάνουμε σε περίπτωση πνιγμού; Κοιτάξτε τις εικόνες και δώστε συμβουλές.**

(Ε.Ν.ΑΚ. Ελληνική Ναυαγοσωστική Ακαδημία http://www.enak.gr)

12 **Τι θα πρέπει να κάνουμε στα ακόλουθα ατυχήματα ή περιστατικά;**
τσίμπημα από έντομο ή από φίδι, δάγκωμα από σκύλο, δηλητηρίαση, τραυματισμός από ατύχημα, λιποθυμία, έγκαυμα.

DEPON: διατίθεται σε δισκία και σε σιρόπι.
Το DEPON είναι ένα ασφαλές αναλγητικό-αντιπυρετικό.
Σύνθεση: 500 mg παρακεταμόλη σε κάθε δισκίο.
Αντενδείξεις: σε ασθενείς με ευαισθησία στα συστατικά του.
Πρέπει να χορηγείται με προσοχή κατά τη διάρκεια της κύησης και της γαλουχίας.
Ανεπιθύμητες ενέργειες: σε μεγάλες δόσεις μπορεί να προκαλέσει γαστρική ενόχληση ή υπνηλία.
Αλληλεπιδράσεις: με ταυτόχρονη λήψη αλκοόλ αυξάνεται ο κίνδυνος τοξικής επίδρασης στο ήπαρ.
Το DEPON δεν έχει καμία επίδραση στην ικανότητα οδήγησης και χειρισμού των μηχανημάτων.
Δοσολογία: *Για ενήλικες και παιδιά άνω των 12 ετών:* 500 mg κάθε 4 με 6 ώρες. *Για παιδιά 6-12 ετών:* 120 mg σε τρεις ή τέσσερις δόσεις ημερησίως. *Για βρέφη 3-12 μηνών:* 60 mg σε τρεις ή τέσσερις δόσεις ημερησίως.
Το DEPON χορηγείται χωρίς ιατρική συνταγή.
Όπως όλα τα φάρμακα, πρέπει να φυλάσσεται μακριά από παιδιά.
Να φυλάσσεται σε θερμοκρασία δωματίου (15-30°C).

(Από το φύλλο οδηγιών του DEPON, με αλλαγές)

1 Σωστό ή λάθος;

1. Το DEPON κυκλοφορεί σε χάπια και σιρόπι. Σ ☐ Λ ☐
2. Αυτό το φάρμακο καταπολεμά τον πόνο. Σ ☐ Λ ☐
3. Το φάρμακο περιέχει παρακεταμόλη. Σ ☐ Λ ☐
4. Αν πάρουμε DEPON, δεν πρέπει να οδηγήσουμε. Σ ☐ Λ ☐
5. Αυτό το φάρμακο δεν μπορούμε να το πάρουμε αν δεν μας το έχει γράψει κάποιος γιατρός. Σ ☐ Λ ☐
6. Πρέπει να βάζουμε το φάρμακο σε μέρος όπου δεν το φτάνουν τα παιδιά. Σ ☐ Λ ☐

2 Ένας φίλος / Μια φίλη διάβασε τις οδηγίες του DEPON, αλλά δεν κατάλαβε τις παρακάτω προτάσεις. Μπορείτε να τις εξηγήσετε με απλά λόγια;

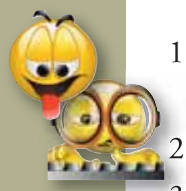

1. Πρέπει να χορηγείται με προσοχή κατά τη διάρκεια της κύησης και της γαλουχίας.
2. Σε μεγάλες δόσεις μπορεί να προκαλέσει γαστρική ενόχληση ή υπνηλία.
3. Με ταυτόχρονη λήψη αλκοόλ αυξάνεται ο κίνδυνος τοξικής επίδρασης στο ήπαρ.

3 **Στις οδηγίες ενός φαρμάκου υπάρχουν φράσεις της αριστερής στήλης. Αντιστοιχίστε τις με τις φράσεις της δεξιάς στήλης και βρείτε τι σημαίνουν.**

1. Η σύνθεση	α. Τα συμπτώματα ή οι ασθένειες που θεραπεύει το φάρμακο.
2. Ο παρασκευαστής	β. Τα συστατικά, από τι αποτελείται το φάρμακο.
3. Οι ενδείξεις	γ. Τι πρέπει να προσέχουμε όταν παίρνουμε το φάρμακο.
4. Οι αντενδείξεις	δ. Η εταιρεία που φτιάχνει το φάρμακο.
5. Οι προφυλάξεις	ε. Σε ποιες περιπτώσεις δεν επιτρέπεται η χρήση του φαρμάκου.
6. Οι αλληλεπιδράσεις	στ. Οι παρενέργειες, οι πιθανές αρνητικές συνέπειες από τη χρήση του φαρμάκου.
7. Οι ανεπιθύμητες ενέργειες	ζ. Οι επιπτώσεις στον οργανισμό από τη λήψη διαφορετικών φαρμάκων.

Μερικές συμβουλές για τη σωστή χρήση, διατήρηση και φύλαξη των φαρμάκων

- Εάν κατά τη διάρκεια της θεραπείας εμφανιστεί κάποια παρενέργεια με τα φάρμακά σας, ενημερώστε αμέσως τον γιατρό ή τον φαρμακοποιό σας.
- Εάν έχετε οποιεσδήποτε απορίες για το φάρμακο που λαμβάνετε ή χρειάζεστε καλύτερη ενημέρωση για το ιατρικό σας πρόβλημα, ρωτήστε τον γιατρό σας ή τον φαρμακοποιό σας.
- Πρέπει να ελέγχετε την ημερομηνία λήξης και να διαβάζετε προσεκτικά το φύλλο οδηγιών πριν από τη λήψη των φαρμάκων.
- Μη λαμβάνετε ταυτόχρονα φάρμακα χωρίς τη συμβουλή του γιατρού ή του φαρμακοποιού σας.
- Για να είναι ασφαλές και αποτελεσματικό το φάρμακο που σας χορηγήθηκε θα πρέπει να λαμβάνεται σύμφωνα με τις ιατρικές οδηγίες που σας δόθηκαν.
- Σε περίπτωση υπερδοσολογίας πρέπει να ζητάτε επειγόντως ιατρική βοήθεια.
- Να μη διατηρείτε τα φάρμακα στο μπάνιο, γιατί η ζέστη και η υγρασία μπορεί να αλλοιώσουν τα φάρμακα και να τα κάνουν επιβλαβή για την υγεία σας.

(Βασισμένο στις σχετικές οδηγίες του ΕΟΦ)

4
1. **Τι πρέπει να κάνετε όταν παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα με τα φάρμακά σας όσο καιρό τα παίρνετε;**
2. **Τι πρέπει να κάνετε πριν πάρετε κάποιο φάρμακο;**
3. **Τι πρέπει να κάνετε αν πάρετε μεγαλύτερη ποσότητα φαρμάκου από όση επιτρέπεται;**
4. **Πού δεν πρέπει να φυλάτε τα φάρμακά σας; Γιατί;**

5 **Μια λέξη στη δεξιά στήλη έχει την ίδια σημασία με την τονισμένη λέξη στην αριστερή στήλη. Μπορείτε να τη βρείτε;**

1. Ο καπνός μπορεί να προκαλέσει **κεφαλαλγία**.
2. Η αδερφή μου είχε φυσιολογικό **τοκετό**.
3. Δεν μπορούμε να δούμε τα μικρόβια διά γυμνών **οφθαλμών**.
4. Αυτή η κρέμα ανακουφίζει την τάση για **κνησμό**.
5. Στη Βεργίνα βρέθηκαν τα **οστά** του βασιλιά της Μακεδονίας Φίλιππου Β΄.
6. Μην πίνετε νερό όταν τρώτε διότι δυσκολεύετε τη διαδικασία της **πέψης**.

α. Οι συχνές ληστείες έχουν γίνει πονοκέφαλος για την αστυνομία.
β. Πολλές γυναίκες σήμερα προτιμούν τη γέννα στο σπίτι.
γ. Με αυτό το ξύλο που παίζεις θα βγάλεις κανένα μάτι!
δ. Με τσίμπησε ένα κουνούπι και με έπιασε φαγούρα.
ε. Έχει πολλή υγρασία σήμερα και πονάνε τα κόκαλα της γιαγιάς.
στ. Έφαγες γρήγορα και θα έχεις άσχημη χώνεψη.

6 **Τι σημαίνουν τα παρακάτω; Εξηγήστε.**

Διανυκτερεύοντα φαρμακεία

Διημερεύοντα φαρμακεία

Το νοσοκομείο εφημερεύει

Επείγοντα περιστατικά

7 **Επιλέξτε από τις λέξεις του πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.**

ο / η **για**τρός	ο / η οδοντ**ία**τρος
γιατρεύω / γιατρεύομαι	η ιατρική
η γιατρειά	το ιατρείο
τα γιατρικά	

1. Δυστυχώς αυτή η αρρώστια δεν σηκώνει γιατρειά.
2. Σε αυτό το νοσοκομείο έχουμε τέσσερις _____ που ειδικεύονται στην πνευμονολογία.

3. Ο Ιπποκράτης θεωρείται ο πατέρας _____ επιστήμης.
4. Μπορείτε να περάσετε από _____ μου για να σας εξετάσω.
5. Πρέπει να πάω σήμερα σ_____ για αυτό το πρόβλημα με τα δόντια μου.
6. Καλά, έφτιαξα αυτή τη σούπα που μου είπες και _____ στη στιγμή από το κρυολόγημα!
7. Η γιαγιά μου με _____ της έστειλε τελικά τον παππού στο νοσοκομείο.

8 Διαβάστε τον πίνακα και αλλάξτε τις προτάσεις.

Μην παίρνετε αυτό το φάρμακο **κατά τη διάρκεια** της εγκυμοσύνης / **κατά την εγκυμοσύνη**.
Κατά τον γιατρό μου, αυτό το φάρμακο κάνει θαύματα.

Ο γιατρός μου είναι **κατά της υπερβολικής χρήσης** φαρμάκων.

1. Η αδερφή μου πιστεύει ότι η ασπιρίνη είναι το καλύτερο παυσίπονο.

   Κατά _____.

2. Δύο από τους πέντε γιατρούς υποστήριξαν ότι δεν πρέπει να γίνει εγχείρηση.

   Δύο από τους πέντε γιατρούς ήταν _____.

3. Μια γυναίκα δεν πρέπει να παίρνει φάρμακα κατά την εγκυμοσύνη.

   Μια γυναίκα δεν πρέπει να παίρνει φάρμακα όταν _____.

4. Σύμφωνα με τον γιατρό μου, θα πρέπει να κόψω αμέσως το κάπνισμα.

   Κατά _____.

5. Όσο διαρκεί η εγχείρηση, ο ασθενής θα πρέπει να μείνει ναρκωμένος.

   Κατά _____.

6. Ο αδερφός μου είναι αντίθετος με τη χρήση φαρμάκων.

   Ο αδερφός μου είναι κατά _____.

7. Η μητέρα μου πιστεύει πως δεν τρέφομαι σωστά.

   Κατά _____.

9 **Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο**

υπέρ
κατά
μέσω
εντός
εκτός
μέχρι
διά

+ ΓΕΝΙΚΗ

1. Θα πάμε τελικά στην Ελλάδα ___μέσω___ Ιταλίας διότι δε βρήκαμε πτήση απευθείας.
2. Σήμερα η θερμοκρασία θα ξεπεράσει τις φυσιολογικές τιμές και θα κυμανθεί _____ των κανονικών για την εποχή ορίων.
3. Τελικά θα πάμε στο νησί _____ θαλάσσης.
4. Απαγορεύεται το κάπνισμα _____ του νοσοκομείου.
5. Θα κάνουμε ένα σύντομο ταξιδάκι _____ Ελλάδας. Δεν έχουμε ξαναπάει, βλέπεις, στο εξωτερικό.
6. Δεν μπορώ να πω ότι είμαι _____ της χρήσης φαρμάκων, αλλά μερικές φορές πιστεύω ότι είναι απαραίτητα.
7. Πολλοί παιδίατροι είναι _____ των αντιβιοτικών, γιατί εξασθενίζουν το ανοσοποιητικό σύστημα των παιδιών.
8. Τώρα που χώρισαν, επικοινωνούν μόνο _____ του δικηγόρου τους.
9. Η παράσταση ήταν χάλια, αλλά εμείς μείναμε _____ τέλους.

Τα εμβόλια

Τα εμβόλια είναι σίγουρα μία από τις σημαντικότερες ανακαλύψεις στην ιστορία της ιατρικής. Τα προγράμματα εμβολιασμών που έχουν τεθεί σε εφαρμογή έχουν καταφέρει να σταματήσουν την εμφάνιση πολλών ασθενειών. Τα περισσότερα εμβόλια συνήθως προλαμβάνουν τη νόσο, ενώ μερικά από αυτά την τροποποιούν, έτσι ώστε να μην εμφανίζεται με βαριά μορφή. Για την επιτυχία των εμβολιασμών πρέπει να τηρούνται ορισμένοι κανόνες, όπως η σωστή μεταφορά και συντήρηση των εμβολίων, ο σωστός τρόπος και η ηλικία εφαρμογής τους και το σπουδαιότερο ίσως οι αναμνηστικοί εμβολιασμοί. Όταν ένα εμβόλιο δοθεί σε κάποιο παιδί, τότε ο οργανισμός παράγει αντισώματα για να το καταπολεμήσει. Ο σκοπός των εμβολίων είναι

να μιμηθούν την πραγματική νόσο, ώστε όταν ο οργανισμός χρειαστεί να την αντιμετωπίσει να έχει στη διάθεσή του αρκετά αντισώματα για αυτό με τρόπο που να μην τον βάζει σε κίνδυνο.
Ο επαναληπτικός εμβολιασμός αναγκάζει τον οργανισμό να θυμηθεί και να ξαναφτιάξει μεγάλο αριθμό αντισωμάτων, για να μπορεί να αντιμετωπίζει επαρκώς την είσοδο στο σώμα του μικροβίων ή ιών.
Πριν από κάθε εμβολιασμό πρέπει να προηγείται μία καλή ιατρική εξέταση, προκειμένου να διαπιστωθεί η καλή υγεία. Παρ' όλα αυτά ένα ήπιος βήχας ή συνάχι του παιδιού δεν αποτελεί ένδειξη αναβολής του εμβολιασμού. Ο παιδίατρος ή ο παθολόγος θα σας ενημερώσει για το αν πρέπει να αναβληθεί ο εμβολιασμός λόγω πυρετού ή άλλης λοίμωξης.

(Πηγή: www.altasfot.gr, με αλλαγές)

10 **Τι μπορεί να σημαίνει:**

1. **προλαμβάνουν**
   - ☐ φροντίζουν για να μη συμβεί κάτι
   - ☐ φροντίζουν για να συμβεί κάτι
2. **τροποποιούν**
   - ☐ αλλάζουν, μετατρέπουν
   - ☐ διατηρούν στην ίδια κατάσταση
3. **να μιμηθούν**
   - ☐ να μοιάσουν
   - ☐ να διαφέρουν
4. **να προηγείται**
   - ☐ να γίνεται πριν
   - ☐ να γίνεται μετά

11 **Ποιοι διεθνείς οργανισμοί οργανώνουν προγράμματα εμβολιασμού για τα παιδιά του Τρίτου Κόσμου; Διαλέξτε έναν και γράψτε ένα σύντομο κείμενο για να το παρουσιάσετε στην τάξη. Χρησιμοποιήστε τις ακόλουθες λέξεις ή φράσεις:**

για να, με σκοπό / με στόχο, ώστε, επειδή, αν και

(από το http://www.maf.org.au/)

Σιδερένιος!

Πότε ήταν η τελευταία φορά που γελάσατε με την καρδιά σας; Ε λοιπόν, εκείνη την ημέρα, χωρίς να το ξέρετε, προσφέρατε στον εαυτό σας μια μεγάλη υπηρεσία. Γιατί το γέλιο είναι ένα μοναδικό φάρμακο, που χαλαρώνει το νευρικό σύστημα, καταπολεμά το στρες, δυναμώνει το ανοσοποιητικό σύστημα και διώχνει τον πόνο, ενισχύοντας την αυτοάμυνα του οργανισμού.
Τι συμβαίνει, λοιπόν, όταν γελάμε; «Καταρχήν», λέει ο Αλέξανδρος Λουπασάκης, ιατρός ολιστικής θεραπευτικής και πρόεδρος της Ελληνικής Λέσχης Γελωτο-θεραπείας (Ε.ΛΕ.ΓΕ. Χα, Χα, Χα), «με το γέλιο, ευφορία πλημμυρίζει όλα τα όργανα. Οι μύες συσπώνται, η κοιλότητα του θώρακα κινείται, το διάφραγμα και η αναπνευστική κοιλότητα διευρύνεται. Οι βρόγχοι χαλαρώνουν, ο αερισμός των πνευμόνων βελτιώνεται και οι αεροφόροι οδοί ελευθερώνονται. Στην καρδιά το γέλιο προκαλεί μια προσωρινή επιτάχυνση των παλμών που ακολουθείται από μια επιβράδυνση διαρκείας. Οι αρτηρίες χαλαρώνουν και η αρτηριακή πίεση πέφτει. Όλα τα βασικά όργανα του σώματος δονούνται, τονώνονται και δέχονται ένα ευεργετικό μασάζ. Επιπλέον, το γέλιο προκαλεί την έκκριση ενδορφινών στον εγκέφαλο, οι οποίες αποτελούν τα φυσικά ηρεμιστικά του σώματος. Το αίσθημα ευτυχίας που προκαλούν τονώνει την άμυνα και την αντοχή μας στις ασθένειες. Πρόκειται, δηλαδή, για ένα φάρμακο που μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα της ζωής μας»..
Όμως, στις μέρες μας το γέλιο έχει σχεδόν χαθεί απ' τη ζωή μας. Υπάρχουν, μάλιστα, άνθρωποι που δεν μπορούν πια να γελάσουν! Τι γίνεται μ' αυτούς; Υπάρχουν τρόποι για να το ξεπεράσουν; Μα φυσικά. Υπάρχει η γελωτοθεραπεία, που εφαρμόζεται στις κλινικές γέλιου, που λειτουργούν τα τελευταία δέκα χρόνια σε όλη την Ευρώπη. Η πρώτη λειτούργησε στο Μπέρμιγχαμ το 1991. Από τότε έχει γίνει μεγάλη πρόοδος και σήμερα η γελωτοθεραπεία θεωρείται εξαιρετικά σημαντική για τη θεραπεία πολλών παθήσεων, από το κρυολόγημα μέχρι τον καρκίνο. Μια τέτοια κλινική υπάρχει τώρα και στην Ελλάδα.

(περ. *ELLE*, Νοέμβριος 1998, με αλλαγές)

1 Απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. Ποια όργανα του σώματος επηρεάζει το γέλιο;
2. Πώς επιδρά στη λειτουργία της καρδιάς;
3. Μπορούν οι άνθρωποι να ξαναμάθουν να γελάνε;
4. Ποιες ασθένειες μπορεί να θεραπεύσει μια κλινική γέλιου;

2 Αντιστοιχίστε συστήματα του οργανισμού και όργανα του σώματος.

1. κυκλοφορικό σύστημα	α. η καρδιά
2. αναπνευστικό σύστημα	β. οι αρτηρίες
3. μυϊκό σύστημα	γ. οι πνεύμονες
4. νευρικό σύστημα	δ. οι βρόγχοι
5. πεπτικό σύστημα	ε. οι μύες
	στ. ο εγκέφαλος
	ζ. τα έντερα

3 Τι κάνει καθένα από τα παρακάτω όργανα:

1. η καρδιά _____
2. οι αρτηρίες Μεταφέρουν το αίμα, _____
3. οι πνεύμονες _____
4. οι βρόγχοι _____
5. οι μύες _____
6. ο εγκέφαλος _____
7. τα έντερα _____

4 Πώς το λέτε στη γλώσσα σας;

1. οι βρόγχοι/ η βρογχίτιδα _____
2. οι πνεύμονες/ η πνευμονία _____
3. ο λάρυγγας / η λαρυγγίτιδα _____
4. το άσθμα _____
5. το διάφραγμα _____
6. η αρτηρία _____

Για ποιον λόγο πολλές λέξεις της ιατρικής προέρχονται από τα ελληνικά; Σε ποιους άλλους τομείς συναντάμε ελληνικές λέξεις;

5 Αλλάξτε τις προτάσεις.

1. Δεν έχω ξαναγελάσει έτσι στη ζωή μου.
   Είναι η πρώτη φορά _____.
2. Πήγα σε νοσοκομείο για τελευταία φορά πριν από δέκα χρόνια.
   Έχω _____.

Σιδερένιος!

3. Γιάννη, πλύνε τα χέρια σου! Δεν θα το ξαναπώ!
   Γιάννη, είναι η τελευταία φορά _____.
4. Αν σε ξαναπιάσω να μιλάς έτσι στον αδερφό σου, θα πας αμέσως στο δωμάτιό σου!
   Την επόμενη φορά _____.
5. Πλένει τα δόντια του μετά από κάθε γεύμα.
   Πλένει τα δόντια του κάθε φορά _____.
6. Τους εξηγώ συνέχεια αυτό το θεώρημα, αλλά δεν το καταλαβαίνουν.
   Δεν καταλαβαίνουν το θεώρημα, όσες φορές _____.

6 Διαβάστε τον παρακάτω πίνακα και απαντήστε στις ερωτήσεις.

αυτο- («μόνος/η/ο μου»)
η αυτοθεραπεία / η αυτοΐαση
η αυτοδικία / αυτοδικώ
η αυτοκτονία / αυτοκτονώ / ο / η αυτόχειρας
η αυτοεξορία / αυτοεξορίζομαι / αυτοεξόριστος, -η, -ο
αυτοτελής, -ής, -ές η αυτοεκτίμηση
η αυτοάμυνα αυτόφωτος, -η, -ο

1. Όταν κάποιος δεν πιστεύει στον εαυτό του, λέμε ότι έχει χαμηλή αυτοεκτίμηση.
2. Όταν κάποιος επιλέγει να τιμωρήσει ή να εκδικηθεί κάποιον μόνος του τότε λέμε ότι _____.
3. Ένας πλανήτης σαν τον Ήλιο που δεν φωτίζεται από κάποια άλλη πηγή λέμε ότι είναι _____.
4. Κάποιος που σκέφτεται και δρα μόνος του, χωρίς να χρειάζεται υποστήριξη από κάποιον άλλο, λέμε ότι είναι _____ προσωπικότητα.
5. Το τζούντο, το καράτε, που βοηθούν κάποιον να υπερασπιστεί μόνος του τον εαυτό του όταν απειλείται, λέμε ότι είναι μέθοδοι _____.

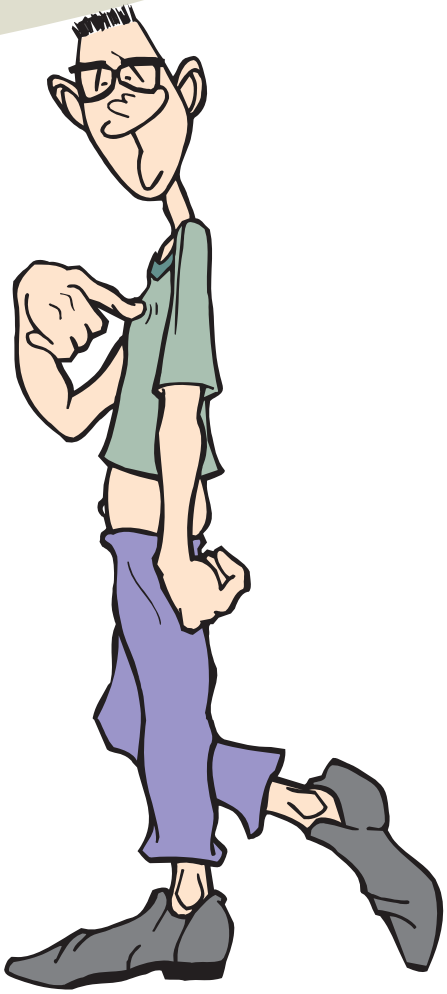

6. Κάποιος που αφαιρεί μόνος του τη ζωή του λέμε ότι είναι _____.

7. Κάποιος που εγκαταλείπει μόνος του τον τόπο του λέμε ότι είναι _____

8. Η θεραπεία ενός οργανισμού από μόνου του, χωρίς τη βοήθεια φαρμάκων, λέγεται _____

7 Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο της λέξης μυς.

ο μυς	οι μύες
τον μυ	τους μυς
του μυός	των μυών

1. Χτες έκανα πολλή γυμναστική και τώρα με πονάνε όλοι _____μύες_____ μου.
2. Θα πρέπει να γυμνάσετε αυτούς τους _____ για να μην έχετε προβλήματα με τη μέση σας;
3. Η μάζα των _____ σας έχει μειωθεί επικίνδυνα. Θα πρέπει να κάνετε γυμναστική για να την αυξήσετε.
4. Ποιο είναι το όνομα αυτού του _____;
5. Πού βρίσκεται αυτός ο _____ που λέγεται προσαγωγός;
6. Όχι, παιδί μου, η αιτατική ενικού δεν είναι «τον μύα», είναι _____.

8 Αντιστοιχίστε τις λέξεις στην αριστερή στήλη με τις φράσεις στη δεξιά στήλη.

1. μυς	α. που χαλαρώνει τους μυς
2. μυϊκός	β. όργανο του σώματος
3. μυώδης	γ. που έχει σχέση με τους μυς
4. μυοχαλαρωτικός	δ. γεμάτος μυς

Σιδερένιος!

Η ομοιοπαθητική, από τις λέξεις όμοιον και πάθος, είναι μια μέθοδος εναλλακτικής ιατρικής που βασίζεται στο κεντρικό αξίωμα «τα όμοια θεραπεύονται με τα όμοια». Σύμφωνα με την ομοιοπαθητική, αν ένα φάρμακο προκαλεί παθολογικά συμπτώματα σε έναν υγιή οργανισμό, τότε μπορεί να θεραπεύσει έναν ασθενή που υποφέρει από τα ίδια συμπτώματα. Εάν δηλαδή ο καφές προκαλεί αϋπνία, τότε μπορεί να αποτελέσει και φάρμακο για τη θεραπεία της ίδιας ασθένειας.
Η ομοιοπαθητική είναι διαδεδομένη σε αρκετές χώρες της Ευρώπης και στην Ινδία, ενώ λιγότεροι είναι οι υποστηρικτές της στις ΗΠΑ. Στη Γαλλία, στην Ολλανδία και στο Βέλγιο, καταγράφονται τα υψηλότερα ποσοστά του πληθυσμού που χρησιμοποιεί συμπληρωματικά την ομοιοπαθητική.
Το 1997, το 29% του πληθυσμού της Ευρώπης χρησιμοποιούσε οιμοιοπαθητικές θεραπείες, ενώ τα ομοιοπαθητικά φάρμακα κάλυπταν περίπου το 1% των πωλήσεων της Ευρωπαϊκής φαρμακοβιομηχανίας. Χώρες της κεντρικής και βόρειας Αμερικής, της Ασίας και της Ευρώπης έχουν αναγνωρίσει επίσημα την ομοιοπαθητική, ως σύστημα υγείας ή διακριτή ειδικότητα της ιατρικής. Ορισμένες από αυτές έχουν ενσωματώσει πλήρως την ομοιοπαθητική στο εθνικό σύστημα υγείας τους (κυρίως η Βραζιλία, η Ινδία, το Μεξικό, το Πακιστάν, η Σρι Λάνκα και το Ηνωμένο Βασίλειο), ενώ σε αρκετές χώρες ισχύουν νομικοί περιορισμοί, που επιτρέπουν την πρακτική εφαρμογή της μόνο από ειδικευμένους γιατρούς.

(Πηγή: www.wikipedia.org, με αλλαγές)

9 Σωστό ή λάθος;

1. Η ομοιοπαθητική είναι πιο δημοφιλής στις ΗΠΑ από ό,τι στην Ευρώπη. Σ ☐ Λ ☐
2. Το 1997 το ένα τρίτο του πληθυσμού της Ευρώπης ακολουθούσε ομοιοπαθητικές θεραπείες. Σ ☐ Λ ☐
3. Τα ομοιοπαθητικά φάρμακα καλύπτουν ένα μεγάλο ποσοστό της ευρωπαϊκής φαρμακοβιομηχανίας. Σ ☐ Λ ☐
4. Σε χώρες όπως η Βραζιλία ή η Ινδία η ομοιοπαθητική έχει αποκλειστεί από το εθνικό σύστημα υγείας. Σ ☐ Λ ☐

Γνωρίζετε κάποιες άλλες εναλλακτικές θεραπείες;

10 **Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τις λέξεις στο σωστό τύπο.**

-βάλλω	▶ -βεβλημένος	-κόπτω	▶ -κεκομμένος
-βαρύνω	▶ -βεβαρημένος	-πατώ	▶ πεπατημένος
δικάζω	▶ δεδικασμένος	σημαίνω	▶ σεσημασμένος
-δίδω	▶ -δεδομένος	-τείνω	▶ -τεταμένος
θλίβω	▶ τεθλιμμένος	-τρίβω	▶ -τετριμμένος
κλίνω	▶ κεκλιμένος	-θέτω	▶ -τεθειμένος

1. Οι εξετάσεις δείχνουν ότι ο οργανισμός σας είναι ιδιαίτερα καταβεβλημένος (καταβάλλω), αγαπητέ μου.
2. Δεν έχει απλώς _____ (βαρύνω) ποινικό μητρώο. Αυτός, παιδί μου, είναι _____ (σημαίνω) κακοποιός!
3. Αφού συλλυπήθηκε τους _____ (θλίβω) συγγενείς, γύρισε σπίτι.
4. Αρκετά καινούρια πεζοδρόμια διαθέτουν _____ (κλίνω) επίπεδο για τα αναπηρικά καροτσάκια.
5. Αυτά τα κείμενα στερούνται κάθε πρωτοτυπίας. Μα, καλά, βρε παιδιά, δεν βαρεθήκατε να ακολουθείτε την _____ (πατώ).
6. Οι σχέσεις των δύο κρατών αυτό τον καιρό χαρακτηρίζονται ιδιαίτερα _____ _____ (τείνω).
7. Η περίοδος του μεσοπολέμου χαρακτηρίζεται από τα _____ (οξύνω) κοινωνικά προβλήματα και την παραπαίουσα οικονομία.
8. Οι _____ (διακόπτω) γραμμές στο χάρτη δηλώνουν τα όρια περιφερειών.
9. Όχι, δεν μπορεί να δικαστεί για το ίδιο έγκλημα. Μας εμποδίζει η αρχή του _____ (δικάζω).
10. Η ομοιοπαθητική είναι ιδιαίτερα _____ (διαδίδω) στην Ευρώπη.

Ελληνικά: Από το κείμενο στη λέξη

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.διακοπές.gr/online/mainpage.html

ΔΙΑΚΟΠΕΣ.gr

Για να περάσουμε όλοι καλά

Εύκολο | Μέτριο | Δύσκολο

Θεματικά Κείμενα

Θεματικό Λεξιλόγιο

Παραγωγή Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

6 Πάμε ένα ταξιδάκι;

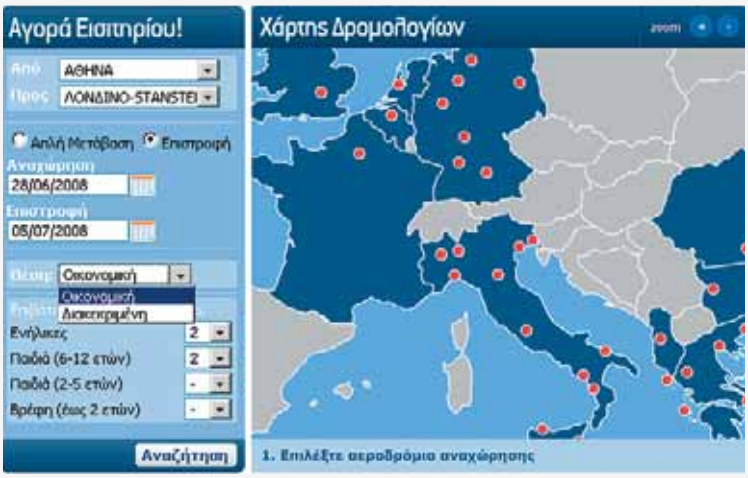

«Διαβάστε» την εικόνα και απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. Πόσοι θα ταξιδέψουν; Έχουν όλοι την ίδια ηλικία;
2. Πώς θα ταξιδέψουν; Με πλοίο ή με αεροπλάνο;
3. Από πού φεύγουν; Πότε; Πού θα πάνε;
4. Αγοράζουν εισιτήρια μόνο για να πάνε ή για να πάνε και να έρθουν;
5. Για ποια θέση αγοράζουν εισιτήρια;
6. Θα πάνε στον προορισμό τους κατευθείαν ή θα σταματήσουν κάπου;
7. Για ποιες χώρες έχει πτήσεις η εταιρεία;

Done

Πώς θα περάσουμε καλά;

Θάνος: Καλημέρα σας.
Υπάλληλος: Καλημέρα. Πείτε μου.
Θ.: Θέλουμε να πάμε Σαντορίνη για το Πάσχα. Μήπως προσφέρετε κάποιο οικονομικό πακέτο;
Υ.: Για πότε ακριβώς;
Θ.: Από Μεγάλη Πέμπτη μέχρι Τρίτη του Πάσχα.
Υ.: Πόσα άτομα;
Θ.: Πέντε.
Υ.: Για να δούμε τι υπάρχει... Λοιπόν, έχουμε εδώ μια προσφορά της Ιόνιαν, που περιλαμβάνει εισιτήρια, διαμονή και ενοικίαση αυτοκινήτου.
Θ.: Το αυτοκίνητο δεν μας ενδιαφέρει, γιατί είμαστε ανήλικοι.
Υ.: Οκέι. Λοιπόν, η συνολική τιμή είναι 180 ευρώ το άτομο, για τα εξής: εισιτήρια με το πλοίο...
Θ.: Τι θέση;
Υ.: Κατάστρωμα. Αλλά το «Πήγασος» έχει καλή τουριστική θέση. Τα καθίσματα είναι πολύ άνετα.
Θ.: Μάλιστα.
Υ.: Πάμε τώρα στη διαμονή. Η Ιόνιαν συνεργάζεται με... το Thira Pallas
Θ.: Ξενοδοχείο είναι;
Υ.: Όχι, είναι ξενώνας στην Οία.
Θ.: Δηλαδή ενοικιαζόμενα δωμάτια;
Υ.: Όχι, όχι. Στους ξενώνες προσφέρεται και πρωινό.
Θ.: Και τα υπόλοιπα γεύματα;
Υ.: Στο πακέτο περιλαμβάνεται μόνο το πρωινό. Για τα υπόλοιπα φροντίζετε εσείς. Μπορείτε να μαγειρεύετε κάτι πρόχειρο μέσα στο διαμέρισμα, γιατί έχει κουζίνα.

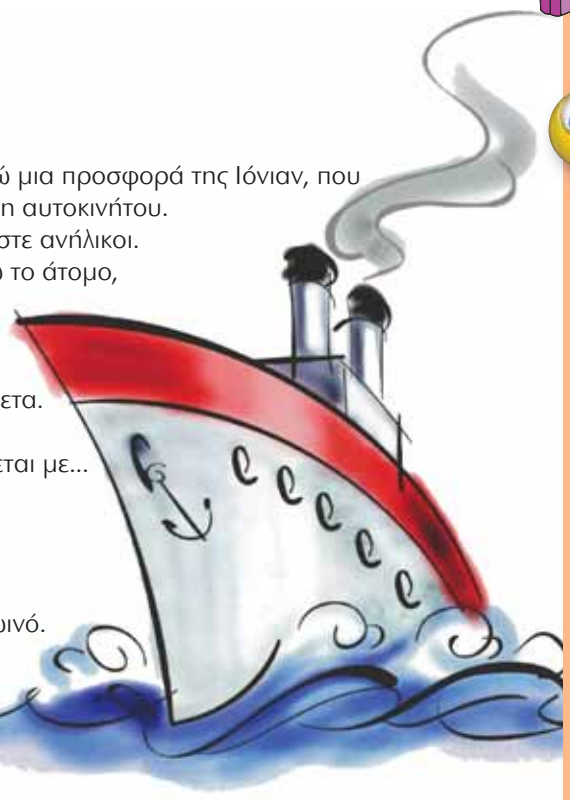

Θ.: Πόσα δωμάτια θα έχουμε;
Υ.: Αυτό που προσφέρεται είναι ένα τριάρι, με ένα δίκλινο και ένα τρίκλινο δωμάτιο. Κανονικά νοικιάζεται από οικογένειες, αλλά αφού είσαστε παρέα μπορείτε να βολευτείτε.
Θ.: Ευχαριστώ πολύ. Μέχρι πότε μπορώ να σας απαντήσω; Πρέπει να συνεννοηθώ και με τους υπόλοιπους.
Υ.: Πρέπει να το κλείσετε το πολύ μέχρι αύριο. Είναι μεγάλη ευκαιρία.
Θ.: Ωραία. Θα σας τηλεφωνήσω το απογευματάκι.

1 Σωστό ή λάθος;

1. Ο Θάνος θέλει μόνο εισιτήρια για Σαντορίνη. Σ ☐ Λ ☐
2. Ο Θάνος και η παρέα του θα πάνε στη Σαντορίνη το καλοκαίρι. Σ ☐ Λ ☐
3. Ο Θάνος δεν έχει δίπλωμα οδήγησης. Σ ☐ Λ ☐
4. Ο Θάνος και η παρέα του θα κοιμηθούν σε καθίσματα. Σ ☐ Λ ☐
5. Στα ενοικιαζόμενα δωμάτια σερβίρουν πρωινό. Σ ☐ Λ ☐
6. Το διαμέρισμα όπου θα μείνουν έχει μόνο δύο δωμάτια. Σ ☐ Λ ☐
7. Το ένα από τα δωμάτια έχει τρία κρεβάτια. Σ ☐ Λ ☐
8. Ο Θάνος θα κλείσει αμέσως το πακέτο. Σ ☐ Λ ☐

Προσέξτε με ποια σημασία χρησιμοποιείται το κλείνω στο διάλογο. Τι άλλο μπορούμε να κλείσουμε;

Πώς θα περάσουμε καλά;

2 **Ο Χάρης, ένα άλλο παιδί της παρέας, διάβασε την παρακάτω αγγελία σε ένα ταξιδιωτικό περιοδικό. Τα παιδιά πήγαν για καφέ για να μιλήσουν και να αποφασίσουν. Ποιο από τα δύο πακέτα είναι καλύτερο; Συζητήστε στην τάξη και στηρίξτε την άποψή σας με επιχειρήματα.**

3 **Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.**

ταξιδιάρ**ης**	ταξιδιάρ**α**	ταξιδιάρ**ικο**
ταξιδιάρη	ταξιδιάρα	ταξιδιάρικο
ταξιδιάρη	ταξιδιάρας	ταξιδιάρικου
ταξιδιάρηδες	ταξιδιάρες	ταξιδιάρικα
ταξιδιάρηδες	ταξιδιάρες	ταξιδιάρικα
ταξιδιάρηδων	–	ταξιδιάρικων

ζαβολιάρης, γκρινιάρης, ζηλιάρης, κουτσομπόλης, μαυρομάτης, κοκκινομάλλης

1. Όλοι τους οι φίλοι είναι φοβεροί _____ (κουτσομπόλης).
2. Τα παιδιά ήταν τόσο _____ (γκρινιάρης) σήμερα, που μας τρέλαναν.
3. Μην είσαι τόσο _____ (ζηλιάρης), Κικίτσα μου. Στο τέλος θα καταστρέψεις τη σχέση σου με τον Νίκο.
4. Ο γιος μου είναι _____ (ταξιδιάρης) ψυχή. Μέχρι και στον Αμαζόνιο έχει πάει.
5. Είσαι _____ (ζαβολιάρης), ρε Γιώργο. Τα ζάρια έφεραν τρία κι εσύ έπαιξες έξι.
6. Η αδερφή μου είναι _____ (μαυρομάτης) και _____ (κοκκινομάλης).

4 **Διαβάστε τον ακόλουθο πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με την κατάλληλη λέξη στον σωστό τύπο.**

το ταξίδι	ταξιδευτής, -τρια	ταξιδεύω
ταξιδιάρης, -α, -ικο	ταξιδιωτικός, -ή, -ό	πολυταξιδεμένος, -η, -ο

1. Στο αεροδρόμιο ήρθαν και όλοι οι φίλοι μου για να μου ευχηθούν «καλό ___ταξίδι___».

2. Ο Πέτρος δουλεύει σε ένα μεγάλο _____ γραφείο στο κέντρο της Αθήνας.
3. Ήταν _____ ο θείος Χαρίλαος. Δούλευε στα καράβια και δεν είχε αφήσει λιμάνι για λιμάνι σε ολόκληρη τη γη.
4. Τελικά, Γιώργο δεν είσαι καθόλου _____. Αν σου έλεγαν να μείνεις για πάντα στο σπίτι σου, δεν θα έλεγες όχι.
5. Ο Μάρκο Πόλο είναι ένας από τους πιο γνωστούς _____ της ιστορίας.
6. Για να _____ εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης θα χρειαστείτε διαβατήριο.

Διακοπές στο χωριό

Τα πιο ωραία καλοκαίρια της ζωής μου τα έχω περάσει στο χωριό του μπαμπά μου. Οι διακοπές μου κρατούσαν τρεις ολόκληρους μήνες (όσο και οι καλοκαιρινές διακοπές του σχολείου). Το χωριό δεν ήταν στην πραγματικότητα χωριό, αλλά μια περιοχή με μεγάλα αγροκτήματα, καθένα τους με ένα σπίτι μέσα. Σε ένα από αυτά έμενα κι εγώ, μαζί με την τεράστια οικογένεια της θείας μου, που με φιλοξενούσε, αλλά και τα υπόλοιπα ξαδέρφια που έρχονταν κι αυτά από την Αθήνα για διακοπές (και ο θείος και η θεία ήταν πολύ φιλόξενοι άνθρωποι).
Τι έκανε στο μυαλό μου αυτές τις διακοπές τόσο ξεχωριστές; Ήταν η μοναδική αίσθηση ελευθερίας μετά από τη στατική ζωή στην πόλη με τις υποχρεώσεις του σχολείου, που συνδυαζόταν με την αληθινή ζωή κοντά στη φύση. Οι θείοι και τα ξαδέρφια μου είναι γεωργοί και φυσικά δεν κάνουν διακοπές τα καλοκαίρια. Στις άπειρες δουλειές που είχαν να κάνουν καθημερινά βοηθούσαμε κι όλοι εμείς, οι Αθηναίοι, που, πηγαίνοντας στο χωριό μπαίναμε με χαρά στο πρόγραμμα αυτών των ξεχωριστών διακοπών εργασίας και χαράς. Για αυτό το λόγο έχω μάθει να πράγματα που οι περισσότεροι φίλοι μου της πόλης αγνοούν μέχρι σήμερα. Έχω μάθει να ξεχωρίζω πολλά φυτά (ξέρετε πώς είναι τα φύλλα της φασολιάς ή του φυτού της πατάτας;), έχω αρμέξει, έχω φυτέψει, σκαλίσει και ποτίσει, έχω μαζέψει φρούτα και λαχανικά, κι ακόμα τα έχω πουλήσει στη λαϊκή. Κι επειδή στα διαλείμματα της δουλειάς περνούσαμε την ώρα μας κολυμπώντας και ψαρεύοντας, έχω κάνει άπειρες βουτιές από τα βράχια, έχω μανουβράρει βάρκα, έχω μαζέψει αχινούς και όστρακα. Μαζί τους έχω κάνει και πράγματα που δεν θα σας άρεσε να τα ακούσετε, γιατί η ζωή κοντά στη φύση μερικές φορές κάνει τους ανθρώπους σκληρούς. Αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία.

(www.marouli.com, με αλλαγές)

5 Αντιστοιχίστε τα ρήματα στην αριστερή στήλη με τις φράσεις στη δεξιά στήλη.

1. φυτεύω	α. πέφτω από ψηλά
2. σκαλίζω	β. ρίχνω νερό στα φυτά ή δίνω νερό στα ζώα
3. αρμέγω	γ. σκάβω ελαφρά το έδαφος για να βοηθήσω τα φυτά να αναπτυχθούν
4. ποτίζω	δ. βγάζω γάλα από κάποιο ζώο
5. βουτάω	ε. βάζω στο χώμα σπόρους ή ένα μικρό φυτό για να μεγαλώσει ένα νέο φυτό

Πώς θα περάσουμε καλά;

Χτες **κολύμπησα** στο ποτάμι.

πέρυσι, πριν από δύο μέρες, το 1985

Έχω κολυμπήσει σε ποτάμι.

ακόμα, ήδη, ποτέ, πολλές φορές, πια

6 Ποια από τα παρακάτω έχεις κάνει και ποια όχι;

1. Έχεις κοιμηθεί ποτέ έξω από το σπίτι; _____
2. Έχεις κολυμπήσει σε ποτάμι; _____
3. Έχεις ανέβει ποτέ σε άλογο ή γαϊδουράκι; _____
4. Έχεις κάνει σκι; _____
5. Έχεις φάει κάτι «εξωτικό;» Τι; _____
6. Έχεις έρθει στην Ελλάδα; _____

Περνάμε την ώρα μας **κολυμπώντας** και **ψαρεύοντας**.
(**με** το κολύμπι και το ψάρεμα)
Πηγαίνοντας στο χωριό συναντήσαμε ένα κοπάδι πρόβατα.
(**την ώρα που** πηγαίναμε στο χωριό)
Μη μπορώντας να κολυμπήσουμε, πήγαμε βόλτα στο χωριό.
(**επειδή δεν** μπορούσαμε να κολυμπήσουμε)
Πηγαίνοντας στο χωριό θα μάθεις πολλά για τη φύση.
(**αν** πας στο χωριό).

7 Πώς περνάτε την ώρα σας στις διακοπές;

φιλόξενος, -η, -ο
φιλοξενώ

φιλοξενούμενος, -η, -ο
η φιλοξενία

8 Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Ο Γιάννης είναι πολύ _____ άτομο. Το σπίτι του είναι συνέχεια γεμάτο φίλους και συγγενείς.
2. Οι φίλοι μας είναι εξαιρετικοί _____. Είναι τόσο ευγενικοί και βολικοί άνθρωποι, που δεν είναι καθόλου βάρος.
3. Μου έστειλε μέιλ ο Τζον ότι έρχεται μεθαύριο στην Ελλάδα. Τις λες, θα μπορέσουμε να τον _____ για δύο-τρεις μέρες;
4. Γιάννη μου, η θερμή σας _____ θα μας μείνει αξέχαστη.

Διακοπές σε κατασκήνωση

Υπάρχει στην Ευρυτανία μια «εξωτική» περιοχή, απάτητη μέχρι πριν από λίγο καιρό. Οι λίγοι που έφθαναν εκεί απολάμβαναν ένα μοναδικό τοπίο και αυτοί οι λίγοι ήταν κάποια παιδιά. Ξεκινούσαν από την κατασκήνωσή τους στο βουνό Καλιακούδα για να περπατήσουν στο φαράγγι του Κρικελοπόταμου και να φθάσουν ως το «Πάντα Βρέχει». Εκεί το φαράγγι στενεύει και τα νερά «γκρεμίζονται» από τις κατάφυτες πλαγιές δημιουργώντας μια σπάνια εικόνα. Και αυτό δεν είναι το μοναδικό προνόμιο που απολαμβάνουν τα παιδιά που συμμετέχουν στις κατασκηνώσεις περιπέτειας στη φύση.

Τα τελευταία χρόνια τα Κέντρα Υπαίθριων Δραστηριοτήτων έχουν αλλάξει την παραδοσιακή ιδέα της κατασκήνωσης. Οι διοργανωτές επιχειρούν μέσα από έξυπνα παιχνίδια και δραστηριότητες, οι οποίες συνδυάζονται με σπορ του βουνού και του νερού, να αναπτύξουν στα παιδιά αυτοπεποίθηση, υπευθυνότητα, σωστή κρίση, πρωτοβουλία και αποφασιστικότητα, χωρίς όμως να παραβλέπουν τη διασκέδαση, η οποία είναι σημαντική για κάθε ηλικία. Αναφέρουμε ενδεικτικά μερικές δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στα προγράμματα των κατασκηνώσεων: πεζοπορία, ορειβασία, αναρρίχηση, ορειβατικό ποδήλατο, καγιάκ, κατάβαση φαραγγιού (canyoning), τοξοβολία, στίβος περιπέτειας, πεζοπορία στην κοίτη ποταμού (river trekking), ράφτινγκ, ιππασία, περιβαλλοντικά παιχνίδια, περιβαλλοντική εκπαίδευση, εργαστήρια-κατασκευές με φυσικά υλικά, εναέριο πέρασμα, καταρρίχηση με σκοινιά (rappel), διαβίωση στη φύση, θεατρικό παιχνίδι κ.ά., όλα αυτά μέσα σε παρθένο φυσικό περιβάλλον.

(Πηγή: www.tovima.dolnet.gr, με αλλαγές)

9 Συνδέστε τις δραστηριότητες από την αριστερή στήλη με την περιγραφή τους στη δεξιά στήλη.

1. **η πεζοπορία**	α. μετακινούμαι με άλογο.
2. **η ιππασία**	β. ανεβαίνω στο βουνό.
3. **η ορειβασία**	γ. ρίχνω τα βέλη μου στον στόχο.
4. **η τοξοβολία**	δ. κατεβαίνω το ποτάμι.
5. **η αναρρίχηση**	ε. σκαρφαλώνω.
6. **το ράφτινγκ**	στ. περπατάω.

Ποια από τα παρακάτω αντικείμενα μπορεί να χρειαστείτε εάν κάνετε τέτοιες διακοπές;

• η ομπρέλα θαλάσσης • η μάσκα και τα βατραχοπέδιλα • το αντιηλιακό • τα μποτάκια ορειβασίας • η σκηνή • το σακίδιο • ο φακός • το εντομοαπωθητικό • το μαγιό

Ποιο από τα παραπάνω μοντέλα διακοπών προτιμάτε; Γιατί; Συζητήστε στην τάξη. Χρησιμοποιήστε τις ακόλουθες λέξεις ή φράσεις:
επειδή, διότι, γιατί, απ' ό,τι, παρά

Πού θα περάσουμε καλά;

Ξάνθη: Ταξιδέψτε στη μαγεία της

Η Ξάνθη, η αρχόντισσα της Θράκης, ο νομός που μπορεί να ικανοποιήσει τις επιθυμίες κάθε επισκέπτη, σας καλεί να αποδράσετε σε έναν τόπο φυγής από την καθημερινότητα. Καταφύγιο αναψυχής, απλοχεριά της φύσης, μια εμπειρία που αξίζει να ζήσει κανείς και να πάρει μαζί του εικόνες που θα μείνουν για πάντα στη μνήμη.

Ζήστε την παράδοση, περπατήστε στην Παλιά Πόλη με τα αρχοντικά, τα μουσεία, τις εκκλησίες και τα μοναστήρια. Επισκεφθείτε τις ανακαινισμένες καπναποθήκες, πνευματικά και πολιτιστικά κέντρα. Κάθε γωνιά και μια αξέχαστη ανάμνηση.

Γνωρίστε την ιστορία του νομού μας μέσα από το Αρχαιολογικό Μουσείο των Αβδήρων και τα Λαογραφικά Μουσεία Ξάνθης και Σταυρούπολης.

Οι **εραστές της φύσης** μπορείτε να ζήσετε στιγμές γαλήνης, χαλάρωσης και ξεκούρασης σε μαγευτικές τοποθεσίες. Ο ποταμός Νέστος δίνει ζωή στο παραποτάμιο δάσος με τη μοναδική οικολογική αξία, ενώ η λίμνη Βιστωνίδα είναι καταφύγιο χιλιάδων **φτερωτών επισκεπτών**.

Ο **ορεινός όγκος** είναι πλούσιος σε διαδρομές για πεζοπορία, ποδηλασία, σαφάρι jeep 4X4. Ο καταρράκτης του Λειβαδίτη, το Δασικό χωριό του Αντάλοφου, αποτελούν εμπειρίες μοναδικές.

Παρθένες παραλίες, όμορφες, ανοικτές στο Θρακικό πέλαγος, οργανωμένες, προσελκύουν τους παραθεριστές και τους ερασιτέχνες ψαράδες.

Διαλέξτε τη δράση που σας ταιριάζει: Κατάβαση Νέστου με κανό-καγιάκ, αναρρίχηση, ιππασία, ορειβασία, ποδηλασία, παραπέντε.

Ξεκουραστείτε στα καινούρια και ανακαινισμένα ξενοδοχεία, ζήστε στους παραδοσιακούς ξενώνες και τα καταφύγια, με άνεση και ασφάλεια. Γευτείτε τη **ζεστή** τους **φιλοξενία**, αυτή που μόνο οι Ξανθιώτες μπορούν να προσφέρουν.

Ταβερνάκια με ντόπιες σπεσιαλιτέ, ουζερί και κουτούκια, ζαχαροπλαστεία με τα φημισμένα γλυκά, αλλά και μπαράκια και στέκια με μοντέρνους ρυθμούς, ικανοποιούν κάθε επιθυμία.

Ο **χαρισματικός** αυτός **τόπος**, η Ξάνθη σας περιμένει να ζήσετε δυνατές συγκινήσεις. Μια πρόσκληση-πρόκληση στην ομορφιά, τη δράση και τη χαλάρωση, στον σύγχρονο τρόπο ζωής, αλλά και στην παράδοση, στη γαλήνη αλλά και στη διασκέδαση.

(Πηγή: www.xanthi.gr, με αλλαγές)

1 Τι μπορεί να σημαίνει;

1. **οι εραστές της φύσης**
   - ☐ όσοι αγαπούν τη φύση
   - ☐ όσοι ζουν στη φύση
2. **φτερωτοί επισκέπτες**
   - ☐ τα πουλιά
   - ☐ τα έντομα

3. **ορεινός όγκος**
- ☐ τα βουνά
- ☐ τα δάση

4. **ζεστή φιλοξενία**
- ☐ εγκάρδια φιλοξενία
- ☐ τυπική φιλοξενία

5. **χαρισματικός τόπος**
- ☐ φτηνός τόπος
- ☐ προικισμένος τόπος

2 Ποια ρήματα σχετίζονται με τα παρακάτω ουσιαστικά;

η επιθυμία ◀	επιθυμώ	η φυγή ◀	_____
η μνήμη ◀	_____	η χαλάρωση ◀	_____
η ξεκούραση ◀	_____	η ζωή ◀	_____
η φιλοξενία ◀	_____	ο επισκέπτης ◀	_____
η αξία ◀	_____	η διασκέδαση ◀	_____
η πρόσκληση ◀	_____	η πρόκληση ◀	_____

3 Δουλέψτε ομαδικά: ακολουθώντας το παραπάνω κείμενο γράψτε μια σύντομη παρουσίαση του τόπου σας.

Κάντε διακοπές στην πόλη! Προτάσεις διαφυγής

Οι επαγγελματικές σας υποχρεώσεις σάς... αναγκάζουν να μην απομακρυνθείτε από την Αθήνα;. Τα παιδιά ήδη έχουν αρχίσει να γκρινιάζουν και εσείς ψάχνετε να βρείτε λύσεις για το πώς θα περάσετε όλοι καλά στην πόλη. Γράψτε τα παιδιά σας σε ένα από τα παρακάτω προγράμματα για λίγες, πολλές ώρες ή ακόμα και μέρες.

Athinna Swimming Center
Το Αθηναϊκό Ινστιτούτο Ναυαγοσωστικής διοργανώνει και φέτος δύο εκπαιδευτικά προγράμματα. Το πρώτο δημιουργήθηκε για να προσφέρει σε 500 παιδιά 5-15 ετών σωστή εκπαίδευση και ψυχαγωγία στη θάλασσα. Το δεύτερο απευθύνεται σε παιδιά 9-16 ετών και έχει στόχο την πρόληψη και την αντιμετώπιση των κινδύνων που εγκυμονεί η επαφή με τη θαλασσα. Τα προγράμματα πραγματοποιούνται σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο στην παραλία του Σχοινιά στον Μαραθώνα με μόνιμη την παρουσία γιατρού.

Πού θα περάσουμε καλά;

Καλοκαίρι στο ΙΜΕ
Το Ιδρυμα Μείζονος Ελληνισμού συνεχίζει για όγδοη χρονιά το πρόγραμμα «Καλοκαίρι στην πόλη», προσφέροντας σε παιδιά ηλικίας 5-12 ετών μια δεκαήμερη εναλλακτική «κατασκήνωση» στο κέντρο της Αθήνας. Δέκα ημέρες, δέκα διαφορετικοί σταθμοί προς τον τελικό προορισμό: από νωρίς το πρωί έως το απόγευμα, οι μικροί «επιβάτες του τρένου» πειραματίζονται, ανακαλύπτουν, παίζουν και μαθαίνουν με έναν μαγικό τρόπο την πλούσια ελληνική πολιτιστική κληρονομιά και παράδοση.

(Πηγή: www.madata.gr, με αλλαγές)

4 **1. Τι θα μάθαινες αν πήγαινες στο Athinna Swimming Center;**
2. Τι θα μάθαινες αν πήγαινες στο ΙΜΕ;

5 **Οργανώστε μια τριήμερη εναλλακτική κατασκήνωση στην πόλη σας, σαν αυτή που περιγράφεται στο κείμενο, για ένα φίλο που έρχεται από το εξωτερικό. Βασιστείτε στον πίνακα που ακολουθεί:**

αν ερχόταν ένας φίλος μου για διακοπές	**θα** του **έδειχνα**... **θα** τον **πήγαινα**... **θα** τον **μάθαινα**...

6 **Ποιοι άλλοι δουλεύουν εκτός από τους γονείς των παιδιών του κειμένου; Αντιστοιχίστε τις φράσεις στην αριστερή στήλη με τις φράσεις στη δεξιά στήλη.**

Τι κάνει;	**Είναι...**
1. Δείχνει στους επισκέπτες τα αξιοθέατα της πόλης.	α. οδηγός λεωφορείου
2. Κλείνει εισιτήρια και πακέτα διακοπών για τους πελάτες του.	β. ξενοδοχειακός υπάλληλος
3. Είναι υπεύθυνος/η για τα γεύματα σε ένα ξενοδοχείο.	γ. δάσκαλος καταδύσεων
4. Θα τον/τη συναντήσουμε στη ρεσεψιόν ενός ξενοδοχείου.	δ. ξεναγός
5. Αλλάζει τα σεντόνια και καθαρίζει τα δωμάτια.	ε. σεφ / μάγειρος
6. Μεταφέρει τους τουρίστες από το ένα μέρος στο άλλο.	στ. ταξιδιωτικός πράκτορας
7. Φροντίζει για την ασφάλεια όσων κολυμπούν στην πισίνα ή στη θάλασσα.	ζ. καμαριέρα
8. Μαθαίνει στους ανθρώπους να εξερευνούν τον βυθό.	η. ξενοδοχειακός υπάλληλος

άρχισα **να ταξιδεύω** πριν από είκοσι χρόνια
και ακόμα δεν λέω **να σταματήσω**

αρχίζω / ξεκινάω
σταματάω
συνεχίζω / εξακολουθώ
μου αρέσει
ακούω / βλέπω
είναι ώρα / είναι καιρός
δεν λέω να / δεν βλέπω την ώρα
είναι η σειρά μου

7 Συμπληρώστε τις προτάσεις όπως εσείς νομίζετε.

1. Ο Γιάννης σταμάτησε το κάπνισμα πριν από δύο μήνες.
   Ο Γιάννης σταμάτησε να_____.
2. Τον περιμένω πώς και πώς από το ταξίδι στην Αμερική.
   Δεν βλέπω την ώρα να_____.
3. Καλά, βλέπεις ότι η χοληστερίνη σου έχει ανέβει επικίνδυνα και συνεχίζεις τα λιπαρά;
   Καλά, βλέπεις ότι έχει ανέβει η χοληστερίνη σου και συνεχίζεις να _____ _____
4. Αμάν πια! Είναι οκτώ κι ακόμα βλέπει τηλεόραση.
   Αμάν πια! Είναι οκτώ κι ακόμα να _____.
5. Για να χάσεις βάρος πρέπει να ξεκινήσεις γυμναστική.
   Για να χάσεις βάρος πρέπει να αρχίσεις να _____.
6. Παιδιά, ώρα για ύπνο!
   Παιδιά, ώρα να _____.
7. Είπε στην Κατερίνα ότι θα παραιτηθεί. Τον άκουσα με τα αυτιά μου.
   Τον άκουσα με τα αυτιά μου να _____.
8. Η τελευταία φορά που πήγα διακοπές ήταν πριν από τρία χρόνια.
   Έχω καιρό να _____.

Στρεφόμαστε στο εξωτερικό για φθηνότερες διακοπές

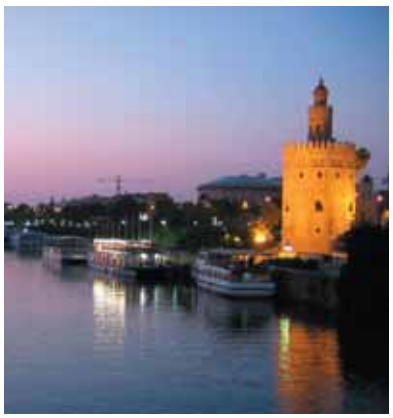

1. «Καλύτερα Παρίσι, Μιλάνο και Ντουμπάι, παρά σ' ελληνικό νησί και στις τιμές... Χαβάη!» Το... σύνθημα αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό τη στροφή των Ελλήνων σε προορισμούς του εξωτερικού για τις διακοπές τους, καθώς, για τους περισσότερους, οι τιμές των ξενοδοχείων στην Ελλάδα είναι συχνά απαγορευτικές. Πόσο καλοί πελάτες είναι οι Έλληνες ταξιδιώτες, μάλιστα, φαίνεται από το γεγονός ότι πέρυσι δαπάνησαν περισσότερα από 2 δισ. ευρώ για ταξίδια στο εξωτερικό!
2. Μέχρι πρόσφατα η χώρα μας ήταν γνωστή σε όλο τον κόσμο κυρίως ως δημοφιλής προορισμός διακοπών (χώρα υποδοχής τουριστών). Στις μέρες μας, ωστόσο, εξελίσσεται γρήγορα σε υπολογίσιμη αγορά εξερχόμενου τουρισμού και οι Έλληνες σε περιζήτητους πελάτες στις χώρες όπου ταξιδεύουν. Κι αυτό κα-

θώς διαμένουν συνήθως σε ξενοδοχεία τεσσάρων και πέντε αστέρων, δαπανούν αρκετά σε εστιατόρια, επισκέπτονται μουσεία και κάνουν πολλά ψώνια.
3. Από την ίδρυσή του κιόλας το υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης (2004) έσπευσε να προτρέψει τους Έλληνες να προτιμούν τη χώρα μας. Πριμοδότησε, μάλιστα, εμμέσως τους ξενοδόχους και τους ιδιοκτήτες ενοικιαζόμενων δωματίων με ένα μεγάλο διαφημιστικό πρόγραμμα που χρηματοδότησε το υπουργείο, με κεντρικό σλόγκαν «Μένουμε Ελλάδα». Ξενοδόχοι και «δωματιάδες», ωστόσο, δεν φρόντισαν να ρίξουν τις τιμές τους για να προσελκύσουν τους Έλληνες πελάτες τους, καθώς σε μεγάλο βαθμό τους θεωρούν δεδομένους.
4. Αντίθετα, σε προορισμούς όπως η Γαλλία, η Ιταλία ή η Ισπανία οι Έλληνες βρίσκουν τιμές δωματίων 70-80 ευρώ, ακόμα και τον Ιούλιο, σε ξενοδοχεία τριών ή τεσσάρων αστέρων, όταν στην Ελλάδα συχνά καλούνται να πληρώσουν διπλάσια ή και ακόμα περισσότερα χρήματα το καλοκαίρι σε ένα μέτριο ξενοδοχείο.

(εφ. *Ελευθεροτυπία*, 18-5-2008, με αλλαγές)

8 **Αναζητήστε στο κείμενο λέξεις με παρόμοια σημασία.**

1. εκφράζει, δείχνει (1)_____
2. ξόδεψαν (1) _____
3. αλλάζει και γίνεται κάτι άλλο, αναπτύσσεται (2) _____
4. πηγαίνουν και βλέπουν (2)_____
5. βιάστηκε (3) _____
6. να ενθαρρύνει, να παρακινήσει (3) _____
7. ενίσχυσε (3)_____
8. να τραβήξουν, να τους κάνουν να τους προτιμήσουν (3) _____
9. αναγκάζονται (4) _____

9
1. **Για ποιον λόγο όλο και περισσότεροι Έλληνες προτιμούν να κάνουν διακοπές στο εξωτερικό;**
2. **Τι συμβαίνει στη χώρα σας; Πόσοι προτιμούν το εξωτερικό σαν προορισμό των διακοπών τους; Συζητήστε στην τάξη.**

10 **Διαβάστε το διαβατήριο και απαντήστε στις ερωτήσεις.**

1. Πώς λένε την κάτοχο του διαβατηρίου;
2. Πότε γεννήθηκε;
3. Πότε έβγαλε το διαβατήριο;
4. Μέχρι πότε θα μπορεί να το χρησιμοποιεί;
5. Από ποια χώρα είναι;

11 **Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.**

(ο, η) δημοφιλ**ής**	(το) δημοφιλ**ές**	μυθώδ**ης**	μυθώδ**ες**
δημοφιλή	δημοφιλές	μυθώδη	μυθώδες
δημοφιλούς	δημοφιλούς	μυθώδους	μυθωδών
δημοφιλείς	δημοφιλή	μυθώδεις	μυθώδη
δημοφιλείς	δημοφιλή	μυθώδεις	μυθώδη
δημοφιλών	δημοφιλών	μυθωδ**ών**	μυθωδ**ών**

διεθνής, προφανής, αγενής, αναιδής, επιμελής, πρωτοφανής, ευγενής, αμμώδης, λασπώδης, περιπετειώδης

… και το φετινό καλοκαίρι ένας από τους πιο _____ (δημοφιλής) τουριστικούς προορισμούς ήταν η Μύκονος. Μάλιστα, το αιγαιοπελαγίτικο νησί είχε _____ (πρωτοφανής) κίνηση, κυρίως τον Αύγουστο. Χιλιάδες ήταν οι τουρίστες που ξεφάντωσαν στα _____ (θορυβώδης) κλαμπ και περπάτησαν στα _____ (δαιδαλώδης) σοκάκια της Χώρας. Επίσης τις παραλίες της Μυκόνου απόλαυσαν και προσωπικότητες του _____ _____ (διεθνής) τζετ σετ.

12 **1. Πού προτιμάτε να περάσετε τις φετινές σας διακοπές; Στον τόπο σας, σε κάποιο άλλο μέρος της χώρας σας ή στο εξωτερικό; Γράψτε ένα σύντομο κείμενο και δικαιολογήστε την άποψή σας χρησιμοποιώντας κάποιες από τις ακόλουθες λέξεις ή φράσεις.**
2. Με ποιο μεταφορικό μέσο προτιμάτε να ταξιδεύετε; Συζητήστε στην τάξη και δικαιολογήστε την άποψή σας χρησιμοποιώντας και πάλι τις παρακάτω λέξεις.

από, απ' ό,τι, απ' όσο,
σε σχέση με, συγκριτικά με,
τόσο / όσο, παρά, το ίδιο με

Όπως όλοι ή όπως πρέπει;

Με αφορμή σχετικό άρθρο της κ. Αβδελλή στο τεύχος του Μαρτίου, ο κ. Θανάσης Καραθανάσης μας ενημερώνει ότι έχει ξεκινήσει η συνεργασία φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης στον χώρο της Μεσογείου, με στόχο την εδραίωση ενός δικτύου πόλεων για τον βιώσιμο τουρισμό. Δημοσιεύουμε τους 10 χρυσούς κανόνες για τον βιώσιμο τουρισμό που μας έστειλε. Επίσης, ένα ενημερωτικό κείμενο σχετικά με το δίκτυο αυτό.

10 χρυσοί κανόνες για τον βιώσιμο τουρισμό
(από τη μεριά του επισκέπτη)

(1) ΨΑΞΤΕ ΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ **ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ** ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΩΝ **ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ** ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.
(2) ΕΠΙΛΕΞΤΕ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ **ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ** ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.
(3) ΠΡΟΤΙΜΗΣΤΕ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΡΥΝΟΥΝ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΓΙΑ ΝΑ ΦΘΑΣΕΤΕ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΣΑΣ **ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ**.
(4) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΟΠΩΝ ΣΑΣ, ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΤΕ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕΣΑ, ΟΠΩΣ ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟ.
(5) ΠΑΡΑΓΕΤΕ ΟΣΟ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ ΛΙΓΟΤΕΡΑ **ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ** ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΣΤΗ **ΔΙΑΛΟΓΗ** ΤΟΥΣ.
(6) ΜΕΙΩΣΤΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ.
(7) ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΕ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ **ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ**.
(8) ΔΩΣΤΕ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΟΛΑΥΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΔΙΑΚΟΠΩΝ ΣΑΣ.
(9) ΣΕΒΑΣΤΕΙΤΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΨΤΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΠΟΥ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣΤΕ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ.
(10) ΔΩΣΤΕ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΕΤΕ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ **ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ** ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ ΔΙΑΚΟΠΩΝ ΣΑΣ.

(Πηγή: www.oikologos.gr, με αλλαγές)

1 Τι μπορεί να σημαίνει; Αντιστοιχίστε τις λέξεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. το **κατάλυμα**	α. οι συνέπειες
2. οι **επιπτώσεις**	β. το ξόδεμα, η δαπάνη
3. **ευαισθητοποιημένος**	γ. η βελτίωση, η καλυτέρευση
4. ο **προορισμός**	δ. ένα μέρος που μπορείς να μείνεις
5. τα **απορρίματα**	ε. το μάζεμα
6. η **διαλογή**	στ. η κατάληξη
7. η **κατανάλωση**	ζ. τα σκουπίδια
8. η **αναβάθμιση**	η. αυτός που ενδιαφέρεται

2 **Ποιες από τις παραπάνω συμβουλές σας φαίνονται πιο σημαντικές; Ποιες από αυτές λαμβάνετε υπόψη σας ως τουρίστες;**

φορέας ο: Ι1. αυτός που έχει, μεταφέρει, μεταδίδει κτ.: Τα κουνούπια / τα ποντίκια είναι φορείς μικροβίων και ασθενειών. || (επέκτ.): Οι λέξεις / οι μορφές είναι φορείς νοήματος. 2. πρόσωπα, ομάδες προσώπων, σύλλογοι, οργανισμοί κτλ. (θεσμοθετημένοι ή μη) που αναπτύσσουν κοινωνικές, πολιτικές, πολιτιστικές, διοικητικές, επαγγελματικές κτλ. δραστηριότητες: Επαγγελματικοί / κοινωνικοί / πολιτιστικοί / πολιτικοί / συνδικαλιστικοί φορείς.

3 **Με ποια από τις δύο σημασίες χρησιμοποιείται η λέξη φορέας στο προηγούμενο κείμενο;**

ο φορ**έας**	οι φορείς
τον φορέα	τους φορείς
του φορέα	των φορέων

ο / η γραμματέας, ο / η συγγραφέας, ο ιερέας, ο κουρέας, ο / η διερμηνέας, ο / η γραμματέας (της γραμματέως), ο / η αποστολέας

4 **Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο της λέξης.**

1. Πρόκειται για έναν από τους πιο γνωστούς Έλληνες ___συγγραφείς___ (συγγραφέας) παγκοσμίως.
2. Μήπως θυμάσαι το όνομα των _____ (γραμματέας) της εταιρείας;
3. Και οι δύο _____ (διερμηνέας) που χρησιμοποιήσαμε στη συνάντηση ήταν εξαιρετικές.
4. Το σπίτι του _____ (κουρέας) είναι ακριβώς δίπλα στη δουλειά του.
5. Δυστυχώς, δεν ξέρω ποιος έστειλε το γράμμα, διότι το όνομα του _____ (αποστολέας) δεν είναι γραμμένο καθαρά.
6. Σε αυτό το συνέδριο θα συμμετάσχουν όλοι οι _____ (φορέας) της τοπικής αυτοδιοίκησης.
7. Αυτοί είναι οι δύο _____ (ιερέας) που συναντήσαμε στη χθεσινή εκδήλωση.

Όπως όλοι ή όπως πρέπει;

ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΒΙΩΣΙΜΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Ο τουρισμός αποτελεί έναν από τους πλέον αναπτυσσόμενους τομείς της παγκόσμιας οικονομίας. Η φύση όμως του τουρισμού είναι τέτοια ώστε να δημιουργούνται έντονες επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον, καθώς και τις κοινωνικές και οικονομικές δομές των τουριστικών προορισμών. Αποτελεί λοιπόν μια πρόκληση για τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης όλων των βαθμών και για τις κεντρικές κρατικές υπηρεσίες, να αναπτύξουν υπεύθυνα πολιτική βιώσιμου τουρισμού ώστε να αντιμετωπίσουν και να μετριάσουν τις όποιες αρνητικές συνέπειες του.

Με αυτά κατά νου, προέκυψε η ιδέα για ένα Δίκτυο Πόλεων για τον Βιώσιμο Τουρισμό. Το Δίκτυο στοχεύει να συμπεριλάβει φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης που βρίσκονται όχι μόνο στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και σε όλη τη Μεσόγειο, για τους οποίους ο μαζικός τουρισμός έχει σημαίνοντα ρόλο στην τοπική οικονομία. Ένας από τους κύριους στόχους του Δικτύου είναι να σχεδιάσει και να υλοποιήσει από κοινού προγράμματα και σχέδια που θα αφορούν στην προώθηση του βιώσιμου τουρισμού.

Εκτός από τη διατύπωση των «10 χρυσών κανόνων βιώσιμου τουρισμού» (βλ. προηγουμένως) το Δίκτυο εργάζεται για τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των τουριστικών πρακτόρων και των τοπικών αυτοδιοικήσεων στους τουριστικούς προορισμούς. Η επικοινωνία αυτή είναι συχνά προβληματική διότι οι τουριστικοί πράκτορες συχνά εδρεύουν πολλά χιλιόμετρα μακριά από τον τουριστικό προορισμό. Από την άλλη, οι τουρίστες επισκέπτονται τον προορισμό για σύντομο χρονικό διάστημα και η βιωσιμότητα δεν αποτελεί πάντα το πρώτο κριτήριο επιλογής.

(Πηγή: www.oikologos.gr, με αλλαγές)

«Η φύση όμως του τουρισμού είναι τέτοια ώστε να δημιουργούνται έντονες επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον, καθώς και τις κοινωνικές και οικονομικές δομές των τουριστικών προορισμών». Ποιες κατά τη γνώμη σας είναι οι περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις του τουρισμού;

5 **Διαλέξτε από τις παρακάτω λέξεις και συμπληρώστε τα κενά, αφού κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές.**

αναλώσιμος, ανανεώσιμος, ανακυκλώσιμος, βιώσιμος, ενέσιμος, εμφανίσιμος, πόσιμος, φαγώσιμος, εργάσιμος, ιάσιμος

1. Καλό το κάμπινγκ, αλλά μείναμε από _____ νερό.
2. Να σου πω, ρε Κώστα υπάρχει τίποτα _____ στο ψυγείο;
3. Πάρε τηλέφωνο στη γραμματεία να μας στείλουν χαρτί Α4, μελάνη και δύο μπλάνκο. Έχουμε μείνει τελείως από _____
4. - Καλέ πολύ _____ ο νέος φίλος της Αλίκης!
   - Τι _____! Κούκλος!

5. Αυτό το φάρμακο χορηγείται μόνο σε _____ μορφή.
6. Ο καρκίνος στις μέρες μας είναι συχνά _____.
7. Γιώργο, πες μου κάποια μορφή _____ ενέργειας;
   - Η ηλιακή
8. Γιώργο,εμείς οι δύο είμαστε εντελώς διαφορετικοί άνθρωποι. Φοβάμαι πολύ ότι η σχέση μας δεν είναι βιώσιμη.
9. Το γυαλί, το χαρτί και τα μέταλλα είναι _____ υλικά.
10. Πόσες _____ ημέρες έχει ο Φεβρουάριος;

6 Κοιτάξτε το παρακάτω σκίτσο και πείτε ποιο μοντέλο διακοπών πρέπει να προτιμήσουν τα ακόλουθα πρόσωπα.

Ιάκωβος: Του αρέσει να κοιμάται σε ξεοδοχείο πέντε αστέρων, να απολαμβάνει ένα πλούσιο πρωινό, να κολυμπάει σε πισίνα, να έχει τη δυνατότητα για μασάζ και σάουνα.
_____

Ερμιόνη: Προτιμά τα οργανωμένα ταξίδια, στα οποία συνδυάζει επισκέψεις σε αξιοθέατα και ψώνια. _____

Χάρης: Τρελαίνεται για ορειβασία, ποδηλασία και αλεξίπτωτο πλαγιάς.
_____

Ελένη: Θα ήθελε να μάθει να υφαίνει στον αργαλειό, να σκαλίζει και να κλαδεύει.
_____

Τάσος: Δεν βλέπει την ώρα να μάθει να πήζει τυρί και να ανοίγει φύλλο για πίτες. Ακόμα να εξασκηθεί στα βασικά γλυκά κουταλιού. _____

Χάρης: Θα ήθελε να πάει σε θαλάσσια λουτρά γιατί έχει ένα πρόβλημα με τα αρθριτικά του. _____

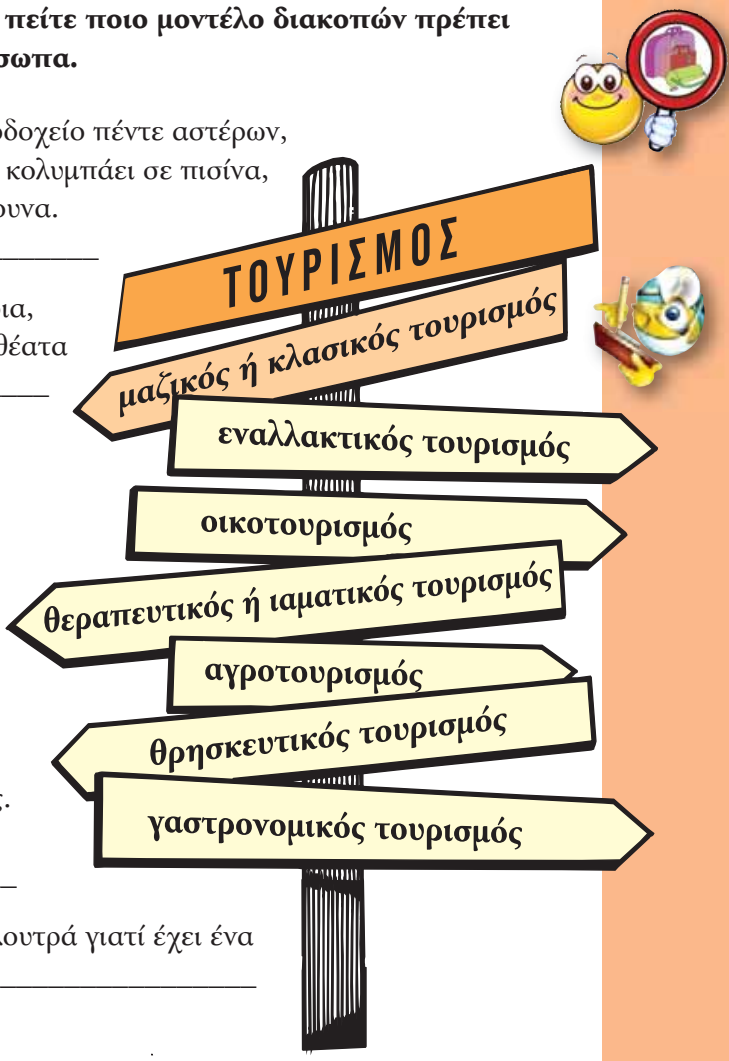

Όπως όλοι ή όπως πρέπει;

Άννα: Έχει κάνει τάμα στον Άγιο Νεκτάριο και θέλει να πάει να ανάψει ένα κερί. Με την ευκαιρία θα επισκεφθεί τα μοναστήρια της περιοχής και θα παρακολουθήσει τη λειτουργία του Επιταφίου σε ένα από αυτά.

Έλλη: Τρελαίνεται για παρατήρηση πουλιών. Θέλει επίσης να δει τα νεογέννητα αρκουδάκια της Κατερίνας (βλέπε σελίδα 129).

Επιλέγοντας οικολογικά μέσα μεταφοράς **αφενός** βοηθάμε το περιβάλλον, **αφετέρου** περνάμε τέλεια!

αφενός / αφετέρου, από τη μια / από την άλλη,
και / και, όχι μόνο / αλλά και

7 Δώστε δύο λόγους για τα παρακάτω χρησιμοποιώντας λέξεις από τον παραπάνω πίνακα.

1. Φέτος θα κάνουμε διακοπές στην πόλη.
2. Εγώ προτιμώ να περνάω τα καλοκαίρια στο βουνό.
3. Μου αρέσει να κάνω διακοπές τον Ιούνιο ή τον Σεπτέμβριο.
4. Προτιμώ να ταξιδεύω με το τρένο.
5. Κλείνω πάντα εισιτήρια πολλούς μήνες πριν από τις διακοπές μου.
6. Δεν μου αρέσουν καθόλου τα μεγάλα ξενοδοχεία.

8 Διαβάστε το ακόλουθο σενάριο, μοιράστε τους ρόλους και επιχειρηματολογήστε.

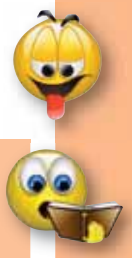

Έκταση: 52 τ.χλμ.
Πληθυσμός: 370 κάτ.
Απόσταση από Πειραιά: 352 ναυτικά μίλια
Πρωτεύουσα: Χώρα Αστακού
Κυριότερα χωριά: -
Υποδομές: Ιατρικό κέντρο, μονοθέσιο Δημοτικό
Συγκοινωνίες: με τον Πειραιά (τρεις φορές την εβδομάδα) και τη Ρόδο (καθημερινά). Το ελικοδρόμιο του νησιού εξυπηρετεί το στρατό και έκτακτα περιστατικά.

Ο Αστακός είναι ένα μικρό νησάκι στο Νοτιοανατολικό Αιγαίο, πολύ κοντά στα τουρκικά παράλια. Οι κάτοικοί του, ψαράδες και σφουγγαράδες, ασχολούνται παράλληλα με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Οι ελάχιστοι τουρίστες που επισκέπτονται το νησί μένουν έκπληκτοι από την ανόθευτη φυσική ομορφιά του τόπου, την ντόπια κουζίνα, αλλά κυρίως από τη θερμή φιλοξενία των κατοίκων που θυμίζει άλλες εποχές...
Εδώ και δύο μήνες η τοπική κοινωνία διχάζεται με αφορμή το σενάριο για την κατασκευή αεροδρομίου στον Αστακό. Οι υποστηρικτές του σεναρίου δεν είναι λίγοι και φυσικά έχουν τη γνώμη ότι το αεροδρόμιο θα ενισχύσει τον τουρισμό και την τοπική οικονομία. Αυτή την άποψη υποστηρίζουν θερμά οι **δύο καφετζήδες-εστιάτορες** της Χώρας και η **κάτοχος** του μοναδικού **μίνι μάρκετ** του νησιού, ο καθένας για τους δικούς του λόγους. Στο πλευρό τους έχουν αρκετούς **γονείς**, που τους καλοκαιρινούς μήνες νοικιάζουν δωμάτια και πιστεύουν ότι η τουριστική ανάπτυξη θα κρατήσει τα παιδιά τους στο νησί.

Δεν είναι όμως όλοι υπέρ του αεροδρομίου. Εκείνοι που αντιδρούν περισσότερο είναι **όσοι ασχολούνται αποκλειστικά με τη γεωργία**. Αν τελικά γίνει, το αεροδρόμιο θα πρέπει να φτιαχτεί στη μικρή πεδιάδα του νησιού, εκεί που τώρα είναι τα χωράφια τους. Μαζί τους και **ο δάσκαλος του χωριού**, μέλος οικολογικής οργάνωσης, αλλά και **ο υπεύθυνος της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας**, αφού ο μικρός προϊστορικός οικισμός του νησιού απειλείται άμεσα από το αεροδρόμιο.

Ο **δήμαρχος Αστακού** είναι βαθιά διχασμένος. Η καρδιά του και η τσέπη του είναι με το νέο αεροδρόμιο αφού κι ο ίδιος νοικιάζει δωμάτια στους τουρίστες, αλλά και η γυναίκα του είναι η ιδιοκτήτρια του μίνι μάρκετ. Η λογική όμως του λέει να είναι πιο διπλωματικός, πρώτον διότι οι κολλητοί του είναι ο δάσκαλος και ο αρχαιολόγος, αλλά κυρίως διότι οι αγρότες είναι αυτοί που τον βγάζουν δήμαρχο κάθε τέσσερα χρόνια. Τι θα πρέπει να πει στην αυριανή ανοιχτή συνάντηση που θα γίνει με την **υπουργό Ανάπτυξης**;

Ελληνικά: Από το κείμενο στη λέξη

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.περιβάλλον.gr/online/mainpage.html

Wikipedia topic

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.gr

Ο πλανήτης μας κινδυνεύει.
Τι κάνεις γι' αυτό;

Εύκολο | Μέτριο | Δύσκολο

Θεματικά Κείμενα

Θεματικό Λεξιλόγιο

Παραγωγή Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

Ο πλανήτης θερμαίνεται κι εμείς ζεσταινόμαστε

Πόσο καλά ενημερωμένοι είστε σχετικά με το περιβάλλον; Απαντήστε και συγκρίνετε τις απαντήσεις σας με τις λύσεις στο κάτω μέρος της σελίδας.

1. Το φαινόμενο του θερμοκηπίου δημιουργήθηκε τα τελευταία χρόνια. Σ ☐ Λ ☐
2. Στα αέρια του θερμοκηπίου ανήκει και το διοξείδιο του άνθρακα (CO_2). Σ ☐ Λ ☐
3. Για την υπερθέρμανση του πλανήτη δεν ευθύνεται μόνο το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Σ ☐ Λ ☐
4. Οι χώρες που υπέγραψαν το πρωτόκολλο του Κιότο πρέπει να μειώσουν τα αέρια που ευθύνονται για την ενίσχυση του φαινομένου του θερμοκηπίου. Σ ☐ Λ ☐

1. Λάθος. Το φαινόμενο του θερμοκηπίου αποτελεί μια φυσική διαδικασία, δίχως την οποία η γη θα ήταν παγωμένη και δεν θα υπήρχε ζωή. Πάντα δηλαδή η γη διέθετε μια φυσική ατμόσφαιρα που παγίδευε μέρος της ηλιακής ακτινοβολίας. Τα τελευταία όμως χρόνια ο άνθρωπος με τις δραστηριότητές του εντόχυσε σημαντικά το φαινόμενο, με αποτέλεσμα την υπερθέρμανση του πλανήτη.
2. Σωστό. Μάλιστα, η αύξησή του τα τελευταία χρόνια έχει συνεισφέρει σημαντικά το φαινόμενο του θερμοκηπίου.
3. Σωστό. Έτσι; άλλος παράγοντας είναι η καταστροφή των δασών, είτε από φυσικά αίτια (πυρκαγιές) είτε για λόγους εκμετάλλευσης (υστηματική αποδάσωση).
4. Σωστό. Αλλά δεν έχουν υπογράψει όλες οι χώρες το πρωτόκολλο. Γνωρίζετε ποιες δεν το έχουν υπογράψει;

20+20 απλές συμβουλές για τη σωτηρία του πλανήτη (Α΄)

1. Αποφεύγετε τις συσκευασίες μιας χρήσης.
2. Χρησιμοποιήστε επαναφορτιζόμενες μπαταρίες.
3. Αντικαταστήστε τους κοινούς λαμπτήρες πυρακτώσεως με νέους λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης. Προτιμήστε ανεμιστήρες οροφής αντί των ενεργοβόρων κλιματιστικών.
4. Χρησιμοποιήστε στα ψώνια σας μία πάνινη τσάντα αντί για πλαστική.
5. Αντικαταστήστε το συμβατικό σας ντους με ένα μοντέλο μικρότερης ροής νερού.
6. Ανακυκλώστε το λάδι μηχανής του αυτοκινήτου σας. Δώστε το στο συνεργείο και μην το ρίχνετε στην αποχέτευση.
7. Προτιμάτε να αγοράζετε αναψυκτικά σε επιστρεφόμενα γυάλινα μπουκάλια.
8. Αν χρειάζεστε είδη ξυλείας απαιτήστε πιστοποιητικά που να βεβαιώνουν ότι δεν προέρχονται από αρχέγονα δάση.
9. Χρησιμοποιήστε απορρυπαντικά που δεν περιέχουν φωσφορικά άλατα.
10. Τοποθετήστε ένα πλαστικό μπουκάλι στο καζανάκι της τουαλέτας σας, για να μειώσετε την ποσότητα νερού που κατακρατάται στο καζανάκι.
11. Τοποθετήστε ηλιακό θερμοσίφωνα.
12. Προσπαθήστε να χρησιμοποιείτε εναλλακτικούς τρόπους μετακίνησης: λεωφορεία, τρένα, μετρό, τραμ, τρόλεϊ, ποδήλατα ή ...περπάτημα.
13. Υποστηρίξτε τις τοπικές αγορές αγροτικών προϊόντων.
14. Χρησιμοποιήστε μη λευκασμένα φίλτρα καφέ.
15. Πειραματιστείτε με τα χορτοφαγικά γεύματα κατά προτίμηση βιολογικής προέλευσης.
16. Μειώστε τα απορρίμματα προτού ακόμη αγοράσετε τα προϊόντα, προτιμώντας αυτά με μικρή και φιλική προς το περιβάλλον συσκευασία.
17. Προτιμήστε τα οικονομικά «πράσινα» ψυγεία. Σώστε το όζον και το κλίμα της Γης.
18. Εάν σχεδιάζετε ένα καινούργιο σπίτι, συμπεριλάβετε στα κατασκευαστικά σχέδια συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας.
19. Αναζητήστε το λογότυπο της ανακύκλωσης στα προϊόντα που αγοράζετε.
20. Αποφύγετε τα χλωριωμένα πλαστικά PVC.

(Πηγή: www.greenpeace.org, με αλλαγές)

1 Βρείτε τις φράσεις στο κείμενο. Πώς λέγονται αλλιώς...

1. οι συσκευασίες που χρησιμοποιούνται μόνο μια φορά; _____
2. οι λάμπες που εξοικονομούν ενέργεια; _____
3. οι ανεμιστήρες που κρέμονται από το ταβάνι; _____
4. τα μεταφορικά μέσα σαν το τραμ ή το μετρό; _____
5. ένα σύστημα που μας βοηθά να μην ξοδεύουμε πολλή ενέργεια; _____
6. οι μπαταρίες που μπορούν να ξαναγεμίσουν; _____
7. τα γυάλινα μπουκάλια που μπορούμε να τα γυρίσουμε πίσω και να ξαναχρησιμοποιηθούν;

2 **Διαβάστε το κείμενο και βοηθήστε τον κύριο της φωτογραφίας να κάνει κάτι καλό για το περιβάλλον. Αιτιολογήστε την απάντησή σας.**

Προτιμώ το ντους **από** το μπάνιο.
Προτιμώ να κάνω ντους **παρά** (να κάνω) μπάνιο
Καλύτερα να κάνω ντους **παρά** (να κάνω) μπάνιο.

1. Πώς να πάω στο αεροδρόμιο; Με το μετρό ή με το αυτοκίνητό μου;
2. Να πάρω μισό κιλό τυρί χύμα ή αυτήν εδώ τη συσκευασία με τα ατομικά τυράκια;
3. Να πάρω ντόπιες ντομάτες ή εισαγωγής;
4. Να αγοράσω γάλα σε γυάλινο ή πλαστικό μπουκάλι;

3 **Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά.**

πανί ▶ πάν**ινος**	μέταλλο ▶ μεταλλ**ικός**	άμμος ▶ αμμ**ώδης**
ύφασμα ▶ υφασμάτινος	πλαστικό ▶ _____	δάσος ▶ _____
γυαλί ▶ _____		βράχος ▶ _____
πηλός ▶ _____		

1. Σε τι συσκευασίες μπορούμε να αγοράσουμε αναψυκτικά και γάλα; Ποιες από αυτές είναι λιγότερο βλαβερές για το περιβάλλον;
2. Τι είδους τσάντες είναι καλύτερο να χρησιμοποιούμε στα ψώνια μας;

20+20 απλές συμβουλές για τη σωτηρία του πλανήτη (συνέχεια)

21. Μαζέψτε το νερό της βροχής σε κουβάδες και χρησιμοποιήστε το για το πότισμα των φυτών σας. Έτσι, εξοικονομείτε νερό είτε από το δημοτικό δίκτυο είτε από πηγάδια.
22. Προτιμήστε τα καταστήματα που προωθούν συγκεκριμένα προγράμματα ανακύκλωσης.
23. Μην αγοράζετε προϊόντα που προέρχονται από ζώα ή φυτά που κινδυνεύουν με εξαφάνιση.
24. Τα βράδια του χειμώνα κλείνετε τα πατζούρια και τις κουρτίνες για να κρατήσετε τη ζέστη στον χώρο σας.
25. Χρησιμοποιήστε επαναχρησιμοποιούμενα δοχεία για την αποθήκευση τροφών στο ψυγείο σας αντί να τις καλύπτετε με αλουμινόχαρτο.
26. Η ποδηλασία βοηθάει στη διατήρηση καλής φυσικής κατάστασης, συμβάλλει στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και επιβραδύνει το «φαινόμενο του θερμοκηπίου».
27. Φυτέψτε ένα δέντρο.
28. Ανακυκλώστε τις εφημερίδες και τα περιοδικά.
29. Εάν αποφασίσετε να φάτε σε εστιατόρια γρήγορου φαγητού (fast food), ζητάτε πάντα επαναχρησιμοποιούμενα πιάτα και ποτήρια. Ούτως ή άλλως πάντως, ξανασκεφτείτε το αν βρίσκεστε στον κατάλληλο χώρο.

30. Επιλέξτε, όπου είναι δυνατόν, υδροχρώματα και όχι λαδομπογιές.
31. Μη ξεχνάτε να σβήνετε όσα φώτα δεν σας χρειάζονται.
32. Αντί για κλιματιστικές συσκευές, αξιοποιήστε τις δυνατότητες φυσικού δροσισμού.
33. Προτιμάτε χαρτιά που δεν έχουν προηγουμένως υποστεί λεύκανση με χλώριο.
34. Μην αφήνετε άσκοπα τις εστίες της ηλεκτρικής κουζίνας ανοιχτές.
35. Μην αφήνετε την τηλεόραση, το στερεοφωνικό ή άλλες ηλεκτρικές συσκευές σε κατάσταση αναμονής (stand-by). Θα εκπλαγείτε εάν μάθετε πόση ενέργεια καταναλώνουν σε αυτή την κατάσταση.
36. Μην αγοράζετε ψάρια πολύ μικρού μεγέθους. Δώστε μία ευκαιρία στη φύση να αναπαραχθεί.
37. Προτιμήστε «έξυπνα» παράθυρα με διπλά τζάμια για εξοικονόμηση ενέργειας.
38. Μειώστε, όσο αυτό είναι δυνατό, την κατανάλωση χαρτιού και υλικών συσκευασίας.
39. Προτιμήστε το ντους από το μπάνιο στην μπανιέρα.
40. Διαμαρτυρηθείτε και μποϋκοτάρετε τις εταιρίες που προβάλλουν οικολογικό προσωπείο συχνά διαφημίζοντας δήθεν «πράσινα» προϊόντα, ενώ η πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετική.

Σκεφτείτε το πριν εκτυπώσετε

4 **Οι παραπάνω συμβουλές αφορούν ορισμένες πλευρές των περιβαλλοντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε σήμερα. Μπορείς να τις κατατάξεις στις ακόλουθες κατηγορίες; Μερικές από αυτές μπορούν να αφορούν περισσότερες από μία πλευρές του φαινομένου.**

1. ρύπανση (οι ανθρώπινες δραστηριότητες βρωμίζουν το νερό, τον αέρα και το έδαφος)	5,
2. μείωση υδάτινων πόρων (το νερό λιγοστεύει)	
3. καταστροφή φυσικού περιβάλλοντος (ζώα και φυτά απειλούνται με εξαφάνιση)	24,
4. υπερκατανάλωση ενέργειας (ξοδεύοντας υπερβολική ενέργεια ενισχύουμε το φαινόμενο του θερμοκηπίου)	

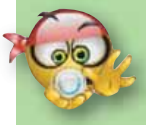

Πλενόμαστε οικολογικά...

Η Άννα **πλένεται** στο ντους, δεν κάνει μπάνιο στην μπανιέρα.
Η Άννα **πλένει** τα χέρια της, αλλά δεν έχει τη βρύση συνέχεια ανοιχτή.
Η Άννα **πλένει** το αυτοκίνητο με ένα πανί, δεν χρησιμοποιεί τρεχούμενο νερό.

5 Κυκλώστε το σωστό.

1. Πρώτα **θα ντύσω** / **θα ντυθώ** το μωρό και μετά **θα ντύσω** / **θα ντυθώ** και εγώ.
2. Τώρα που μεγάλωσε, η Κατερίνα **χτενίζει** / **χτενίζεται** μόνη της.
3. Δεν προλάβαινα **να χτενίσω** / **να χτενιστώ** και **χτένισα** / **χτενίστηκα** τα μισά μου μαλλιά.
4. Μετά το ντους **να σκουπίζετε** / **να σκουπίζεστε** πάντα προσεκτικά με την πετσέτα. Και μην ξεχνάτε ποτέ **να σκουπίζετε** / **να σκουπίζεστε** τα πόδια σας.
5. Την ώρα που ο Γιάννης **ξύριζε** / **ξυριζόταν**, η Ελένη **έβαφε** / **βαφόταν**.
6. Αν **πλένεις** / **πλένεσαι** τα δόντια σου τόση ώρα, πόση ώρα **πλένεις** / **πλένεσαι** στο μπάνιο;

6 Διαβάστε τον παρακάτω πίνακα. Γνωρίζετε άλλες λέξεις που συνδέονται με την επανάληψη;

ανα-/επανα- («ξανά»)

η ανακύκλωση η επαναφόρτιση

η επανάληψη

Πώς λέγονται οι κάδοι όπου πετάμε αντικείμενα από χαρτί, γυαλί ή μέταλλο; Κάδοι _____

Πώς φυτεύονται οι ταράτσες

Στη φωτογραφία μια πράσινη ταράτσα στο Λονδίνο. Αν πρασίνιζαν έτσι οι ταράτσες της Αθήνας, η ποιοτική διαφορά της ζωής στην πόλη θα ήταν τεράστια

«Πράσινες ταράτσες» δεν σημαίνει ζαρντινιέρες και γλάστρες μαζί με κάποια καθίσματα. Πρόκειται για μια κίνηση οικολογικά συνειδητοποιημένη που προϋποθέτει ειδικές κατασκευές, με κάποια δαπάνη είναι η αλήθεια, αλλά προσφέρει πολλά στο άτομο και στην κοινωνία. Διότι οι πράσινες στέγες μειώνουν ως και 3,5 βαθμούς Κελσίου

τη θερμοκρασία στον τελευταίο όροφο και, αν έχουν πάχος γύρω στα 10 εκατοστά, συγκρατούν περίπου το 60% του νερού της βροχής κατά τους χειμερινούς μήνες. Κάτι που χρειάζεται επειγόντως η Αττική επειδή απέκτησε πολύ τσιμέντο, άρα το έδαφος δεν απορροφά πολύ νερό με τις βροχές και πλημμυρίζει ευκολότατα ο τόπος. Ακόμα, ανακόπτουν αρκετά τον θόρυβο, κοντά στα 3Db. Παράλληλα, το άζωτο που υπάρχει στον αέρα με τη βοήθεια της βροχής καταλήγει στην ταράτσα και αξιοποιείται από τα φυτά σαν λίπασμα, οπότε δεν φθάνει στο έδαφος για να καταλήξει στο δίκτυο του νερού. Για μια πράσινη ταράτσα χρειάζεται ειδική κατασκευή, που αποτελείται από αδιάβροχες μεμβράνες, υπόστρωμα για τη συγκράτηση του νερού και την ανάπτυξη της βλάστησης, ενώ τα φυτά που επιλέγονται συνήθως έχουν επιφανειακές ρίζες και χυμώδη φύλλα που αποθηκεύουν και αυτά νερό. Στα επόμενα χρόνια από είδος πολυτελείας οι πράσινες ταράτσες θα γίνουν εκ των ων ουκ άνευ, λόγω και των τελευταίων οικολογικών καταστροφών.

(Πηγή: www.tovima.dolnet.gr, με αλλαγές)

7 Σωστό ή λάθος;

1. Οι πράσινες ταράτσες αυξάνουν τη θερμοκρασία στις πόλεις. Σ ☐ Λ ☐
2. Το να φτιάξει κανείς μια πράσινη ταράτσα δεν είναι και τόσο φτηνό. Σ ☐ Λ ☐
3. Μάλλον είναι βλαβερό για τον άνθρωπο να πίνει νερό με άζωτο. Σ ☐ Λ ☐
4. Οι μεμβράνες που τοποθετούνται στην ταράτσα δεν αφήνουν το νερό να περάσει στα διαμερίσματα. Σ ☐ Λ ☐
5. Για τις πράσινες ταράτσες πρέπει να διαλέγουμε φυτά με βαθιές ρίζες. Σ ☐ Λ ☐
6. Σε λίγο καιρό οι πράσινες ταράτσες θα είναι απαραίτητες στις πόλεις. Σ ☐ Λ ☐

8 Ο τίτλος του κειμένου «Πώς φυτεύονται οι ταράτσες» δεν περιγράφει κάτι που συμβαίνει αλλά μας δίνει οδηγίες για το πώς να κάνουμε αυτό που περιγράφεται. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις έχουν σημασία παρόμοια με αυτή του τίτλου και ποιες όχι;

1. Ο μουσακάς τρώγεται κρύος. ✓
2. Η γη περιστρέφεται γύρω από τον ήλιο.
3. Το ποδόσφαιρο παίζεται με έντεκα παίκτες.
4. Αυτή τη στιγμή το παιχνίδι παίζεται με δέκα παίκτες αντί έντεκα.
5. Η Ελένη και ο Γιάννης αγαπιούνται.
6. Οι φίλοι αγαπιούνται, δεν ζηλεύουν ο ένας τον άλλον!
7. Ο Γιάννης πλένεται με νερό και σαπούνι.
8. Και, μην ξεχνάτε πλενόμαστε πάντα στο ντους, όχι στην μπανιέρα.

Ό,τι είναι δάσος, να μείνει δάσος!

Εθελοντική πυροφύλαξη στην Πάρνηθα

Ο ΕΔΑΣΑ είναι ένα περιβαλλοντικό, μη κερδοσκοπικό σωματείο με κυριότερο σκοπό του την κινητοποίηση των κατοίκων της Αττικής στην εθελοντική δασοπυροφύλαξη, δασοπυρόσβεση και αναδάσωση των βουνών της Αττικής, καθώς και την παροχή βοήθειας, στο μέτρο του δυνατού, προς τις υπηρεσίες κατάσβεσης ορεινών δασικών πυρκαγιών.

Η πυροφύλαξη γίνεται σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία και το Δασαρχείο της Πάρνηθας και χωρίζεται σε δίωρες, για κάθε εθελοντή, νυχτερινές βάρδιες, μεταξύ 9μμ και 6πμ. Η ομάδα πυροφύλαξης είναι εξοπλισμένη με χάρτες, πυξίδες, κυάλια για τον εντοπισμό των πυρκαγιών και με ασυρμάτους για την ειδοποίηση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Η πυροφύλαξη και ο ύπνος γίνονται σε στεγασμένο χώρο, σε υψόμετρο 1.300 μ. Το μόνο που χρειάζεται να φέρουν οι εθελοντές είναι το φαγητό τους, νερό και κουβέρτες ή υπνόσακο. Ο ΕΔΑΣΑ διαθέτει μικρά στρώματα και μαξιλάρια. Για τη συμμετοχή σε μια εθελοντική ομάδα πυροφύλαξης δε χρειάζεται ειδική εκπαίδευση γιατί υπάρχει επικεφαλής εκπαιδευμένος υπεύθυνος, μέλος του ΕΔΑΣΑ, παρά μόνο λίγος από τον χρόνο καθενός και διάθεση για την προστασία του δάσους.

Ένα ερώτημα που εύλογα θα έθετε κανείς είναι το εξής: Τι να φυλάξει πια κάποιος μετά την καταστροφική πυρκαγιά του 2007; Κι όμως, υπάρχουν πολλά για να φυλάξει καθένας. Η καταστροφική πυρκαγιά άφησε ανέπαφο ολόκληρο το βόρειο και βορειοανατολικό τμήμα του Δρυμού, καθώς και άλλα τμήματα, ανερχόμενα συνολικά στα 2/3 περίπου της έκτασης του Δρυμού. Η εντύπωση που αναπαράγεται από ορισμένες πλευρές, ότι ο Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας έχει καταστραφεί ολοσχερώς, είναι λανθασμένη, προάγει την αδράνεια και τη μοιρολατρία και εξυπηρετεί τελικά εκείνους που επιβουλεύονται και το υπόλοιπο τμήμα της Πάρνηθας.

Είναι καιρός να παλέψουμε όλοι, με νύχια και με δόντια, για να κρατήσουμε ζωντανούς τους τελευταίους πνεύμονες πράσινου της Αττικής, για να αγωνιστούμε για την ίδια μας τη ζωή. Πόσο μάλλον τα παιδιά, οι νέοι και οι εκπαιδευτικοί, που χτίζουμε την Ελλάδα του αύριο!

Περισσότερες πληροφορίες για τις εθελοντικές πυροφυλάξεις και τον ΕΔΑΣΑ μπορείτε να βρείτε στο www.edasa.gr. Το τηλεφωνικό κέντρο του ΕΔΑΣΑ λειτουργεί Τρίτη, Τετάρτη και Πέμπτη από 6μμ ως 9 μμ.

Πηγή: http://e-emphasis.sch.gr, με αλλαγές

1 Σωστό ή λάθος;

1. Οι άνθρωποι που συμμετέχουν στην πυροφύλαξη της Πάρνηθας πληρώνονται για αυτό που κάνουν. Σ ☐ Λ ☐
2. Οι άνθρωποι αυτοί πρέπει να έχουν ειδική εκπαίδευση. Σ ☐ Λ ☐

3. Στον εξοπλισμό τους δεν περιλαμβάνονται κυάλια. Σ ☐ Λ ☐
4. Δεν χρειάζεται φέτος να γίνει πυροφύλαξη στην Πάρνηθα διότι το δάσος έχει καταστραφεί τελείως από την περσινή πυρκαγιά. Σ ☐ Λ ☐

2 Διαλέξτε από τις παρακάτω λέξεις και συμπληρώστε τα κενά.
το δάσος, δασικός -ή, -ό, δασώδης -ης, -ες, η αναδάσωση, η δασοπυρόσβεση, η δασοπυροφύλαξη, το δασαρχείο

1. Στην επιχείρηση αναδάσωσης των καμένων περιοχών συμμετέχουν και σχολεία.
2. Τα βουνά της Πίνδου καλύπτονται από πυκνά _____.
3. Η περιοχή είναι δύσβατη, για αυτό η _____ γίνεται κυρίως από αέρος.
4. Εάν εντοπίσετε κάποια εστία φωτιάς πρέπει αμέσως να ειδοποιήσετε την _____ _____.
5. Οι ορειβάτες δύσκολα μπορούν να εντοπιστούν γιατί κινούνται σε _____ περιοχή.
6. Σε τρία χιλιόμετρα θα συναντήσετε ένα _____ δρόμο στο δεξί σας χέρι. Αν τον ακολουθήσετε, θα είστε στην κατασκήνωση σε δέκα λεπτά.

Στο καμένο δάσος, **αντί να** ακούς το τραγούδι των πουλιών / **αντί για** το τραγούδι των πουλιών, ακούς τη σιωπή.

3 Συνδέστε τις φράσεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. Αντί να πάει με το αυτοκίνητο	πήγε να βοηθήσει στην πυρόσβεση.
2. Αντί να κάνει διακοπές στη θάλασσα	προτίμησε να κάνει ντους.
3. Αντί να κάνει μπάνιο στην μπανιέρα	πήγε με το μετρό.
4. Αντί να έχει ένα ζωάκι στο σπίτι του	μάζεψε όλα τα σκουπίδια στην παραλία.
5. Αντί να παίξει ρακέτες	«υιοθέτησε» ένα άγριο ζώο.
6. Αντί να δει τη φωτιά στις ειδήσεις	αποφάσισε να συμμετέχει στα προγράμματα δασοπυροφύλαξης.

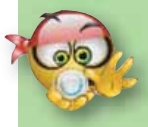

4 **Διαβάστε τον ακόλουθο πίνακα συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο της λέξης.**

πυρ- («φωτιά»)

η πυρκαγιά	πύρινος, -η, -ο
η πυροσβεστική	αντιπυρικός, -ή, -ό
η πυρόσβεση	πυρομανής, -ής, -ές
ο πυροσβέστης	πυρόπληκτος, -η, -ο

1. Τις πυρόπληκτες περιοχές θα επισκεφθεί αύριο ο πρωθυπουργός.
2. Στη συνάντηση μίλησε και ένας _____.
3. Δυστυχώς η _____ έλαβε γρήγορα μεγάλες διαστάσεις και απείλησε δύο χωριά.
4. Στο δύσκολο έργο της _____ βοήθησαν και δύο αεροπλάνα.
5. Τα τρία _____ μέτωπα εξουδετερώθηκαν γρήγορα, μένει όμως ακόμα ένα τέταρτο, που ενισχύεται από τους βόρειους ανέμους που πνέουν στην περιοχή.
6. Αν δείτε καπνό, να πάρετε αμέσως τηλέφωνο την _____.
7. Δεν μπορεί, για να έβαλε τη φωτιά θα πρέπει να είναι _____.
8. Τα έργα _____ προστασίας καθυστέρησαν, με τις γνωστές συνέπειες.

Η πυρκαγιά **καίει** το δάσος / Το δάσος **καίγεται** /
Το νερό **καίει** (=είναι ζεστό)

σβήνω, ανοίγω, κλείνω, καθαρίζω

5 **Κυκλώστε το σωστό.**

1. Μόλις άρχισε να βρέχει η φωτιά **έσβησε** / **σβήστηκε**.
2. Τελικά η φωτιά **έσβησε** / **σβήστηκε** από τους πυροσβέστες.
3. Χρησιμοποίησα ένα καινούριο απορρυπαντικό και ο λεκές **καθάρισε** / **καθαρίστηκε** στη στιγμή.
4. Τα δωμάτια **καθάρισαν** / **καθαρίστηκαν** από την καμαριέρα.
5. Η πόρτα **άνοιξε** / **ανοίχτηκε** από τον κλειδαρά.

Όλο τον χειμώνα δεν ησύχαζε καθόλου μέσα στη φωλιά της. Οι βιολόγοι που την παρατηρούσαν στέκονταν ανήμποροι να εξηγήσουν την... ανησυχία της. Ώσπου το μυστήριο λύθηκε με τις πρώτες ανοιξιάτικες μέρες.

Η μικρή Κατερίνα, η 5χρονη θηλυκή αρκούδα που κινείται στη βορειοανατολική Πίνδο, ξεμύτισε για να πιει νερό στο κοντινό ρέμα. Ακριβώς πίσω της στέκονταν τα δύο νεογέννητα αρκουδάκια της. Να γιατί ήταν ανήσυχη!
«Είναι η πρώτη περίπτωση ραδιοσημασμένης αρκούδας που γεννάει τα μικρά της και ενώ βρίσκεται "υπό παρακολούθηση"», επισημαίνει η περιβαλλοντική οργάνωση για την άγρια ζωή και τη φύση «Καλλιστώ», που την «προσέχει».
Η παρακολούθησή της με τη μέθοδο της δορυφορικής τηλεμετρίας εντάσσεται στα αντικείμενα του ειδικού ερευνητικού προγράμματος διετούς διάρκειας (2006-2008), που ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2006, για τη μελέτη της επίδρασης της όχλησης από τα έργα κατασκευής της Εγνατίας Οδού στο τμήμα Παναγία - Γρεβενά, στις συνήθειες και τις μετακινήσεις των αρκούδων της περιοχής.
Η φωλιά της Κατερίνας (που είναι μία από τις 13 αρκούδες με ραδιοκολάρο που κινούνται στη ΒΑ Πίνδο) απέχει μόλις 1 χλμ. από το κατασκευαζόμενο τμήμα της Εγνατίας Οδού Παναγία - Γρεβενά.
Το ερώτημα που προκύπτει τώρα, όπως τονίζει η «Καλλιστώ», είναι «πόσο εύκολα θα προσαρμοστούν τα μικρά αρκουδάκια σε ένα τοπίο που συνεχώς αλλάζει και αλλοιώνεται, όχι μόνο από την ίδια την κατασκευή στη ζώνη κατάληψης του έργου, αλλά και από τα λεγόμενα «συνοδά» έργα (καθ' υπέρβαση των περιβαλλοντικών όρων), όπως δημιουργία δανειοθαλάμων -λατομείων σε αδιατάρακτα τμήματα του δασικού βιοτόπου της αρκούδας».

(εφ. *Ελευθεροτυπία*, 27-3-2008, με αλλαγές)

6 Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. **Τι είναι αυτό που φοράει η Κατερίνα; Γιατί;**
2. **Γιατί η Κατερίνα είναι ξεχωριστή;**
3. **Τι προβλήματα μπορεί να αντιμετωπίσουν στο μέλλον τα αρκουδάκια;**

7 Διαβάστε τον ακόλουθο πίνακα. Σε ποιες περιπτώσεις τα ρήματα χρησιμοποιούνται όπως στο 1 και σε ποιες όπως στο 2;

1. Η αρκούδα **ησύχασε** τα αρκουδάκια.
2. Τα αρκουδάκια **ησύχασαν**.

Εμείς

1. Η ένεση την **πόνεσε** ___ πολύ, αλλά μετά από λίγο σταμάτησε **να πονάει** ____.
2. **Μεγάλωσαν** ___ τα παιδιά τους με φροντίδα, αλλά όταν εκείνα **μεγάλωσαν** ___ δεν τους έδιναν σημασία.
3. Το φαγητό δεν με **χόρτασε** ____, για αυτό έφαγα και γλυκό. Τελικά, χρειάζομαι πολύ φαγητό για **να χορτάσω** ___.
4. Δεν **τρομάζει** ___, ό,τι κι αν κάνουμε για **να** τον **τρομάξουμε** ____.

8 Εσύ τι ομάδα είσαι; Διαλέξτε το σωστό.

1. Στη συνάντηση συμμετείχαν και εκπρόσωποι από το _____ των εργαζομένων στην εταιρεία.
   α. σωματείο β. πλήθος
2. Τρόμαξαν πολύ γιατί έπεσαν πάνω σε μια _____ λύκων.
   α. αγέλη β. οργάνωση
3. Αφού θα πας στη λαϊκή, μπορείς να μου φέρεις και ένα _____ κρεμμύδια;
   α. μπουκέτο β. ματσάκι
4. Ο βιολόγος παρακολούθησε για δύο μήνες αυτό το _____ μελισσών και μετά δημοσίευσε τα συμπεράσματα της έρευνάς του.
   α. πλήθος β. σμήνος
5. Σε αυτό το δέντρο ζει μια τεράστια _____ τερμιτών.
   α. αποικία β. οργάνωση
6. Τι ευγενικός που είναι! Μου έφερε για τα γενέθλιά μου ένα _____ λουλούδια!
   α. δεμάτι β. μπουκέτο
7. Αργήσαμε να έρθουμε γιατί στο δρόμο συναντήσαμε ένα _____ πρόβατα και μέχρι να περάσουν τον δρόμο.
   α. πλήθος β. κοπάδι
8. Μας χάρισε και ένα τεράστιο _____ σταφύλια.
   α. μπουκέτο β. τσαμπί
9. Θα ήθελα να συγχαρώ το _____ της εταιρείας, που εργάστηκε σκληρά και πραγματοποίησε τους στόχους μας.
   α. προσωπικό β. σύνολο

10. Αύριο κάνει πάρτι ο _____ των φίλων της καφέ αρκούδας.

α. σύλλογος β. σωρός

11. Αύριο όλα τα μέλη του _____ έχουν συνάντηση με τον καινούριο καπετάνιο, που θα τους εξηγήσει τα νέα τους καθήκοντα.

α. πληρώματος β. του συλλόγου

12. Γιάννη, κατέβασε κάτω τις σακούλες αμέσως! Τα σκουπίδια έχουν κάνει _____ _____ στη βεράντα.

α. σωρό β. μπουκέτο

9 Διαβάστε τον παρακάτω πίνακα και απαντήστε στις ερωτήσεις.

οικο- («το σπίτι»)

η οικονομία	οικόσιτος, -η, -ο
η οικολογία	ο / η κάτοικος
το οικοσύστημα	η αποικία
ο νοικοκύρης, η νοικοκυρά	η οικογένεια

1. Πώς λέμε ένα ζώο που μένει με τον άνθρωπο; _____
2. Πώς λέμε κάποιον που φροντίζει πάρα πολύ το σπίτι του; _____
3. Τι λέμε όταν δεν ξοδεύουμε πολλά λεφτά; Κάνω _____
4. Ποια επιστήμη μελετά τις σχέσεις των οργανισμών με το περιβάλλον τους; _____

10 Πώς «μιλάνε» τα ζώα; Ενώστε τις φράσεις από την αριστερή στήλη με τις λέξεις στη δεξιά στήλη.

Ο σκύλος	βελάζει.
Η γάτα	γρυλίζει / βρυχάται.
Η αγελάδα	συρίζει / σφυρίζει.
Η κατσίκα / Το πρόβατο	τιτιβίζει / κελαηδάει.
Το γαϊδούρι	νιαουρίζει.
Το άλογο	κακαρίζει.
Η κότα / Ο κόκορας	κοάζει.
Το λιοντάρι / Ο λύκος	γαβγίζει.
Το φίδι	γκαρίζει.
Το καναρίνι / το σπουργίτι	χλιμιντρίζει.
Ο βάτραχος	μουγκανίζει.

Υπάρχει και βιώσιμη ανάπτυξη

1. Στις πεδινές και ημιορεινές περιοχές της Ελλάδας αναπτύσσονται σημαντικοί υγροβιότοποι διεθνούς σημασίας και αποδοχής. Ο ουσιαστικότερος είναι ο υδροβιότοπος της λίμνης Κερκίνης. Πρόκειται για ένα θαύμα της φύσης που προήλθε από την τεχνητή επέμβαση του ανθρώπου πάνω στα φυσικά χαρακτηριστικά του ποταμού Στρυμόνα. Με έκταση που ποικίλει από 54.250 εώς 72.100 στρέμματα, λειτουργεί δισυπόστατα: σαν τεχνικό έργο μεγάλης γεωργικής ωφέλειας και σαν υγροβιότοπος για χιλιάδες υδρόβια και παράκτια πτηνά.
2. Ο θαυμάσιος αυτός βιότοπος καλύπτεται από τη Διεθνή σύμβαση Ramsar και παρουσιάζει αμέτρητα αξιοθαύμαστα στοιχεία. Χιλιάδες πουλιά, σπάνια και προστατευόμενα, παραποτάμια δάση, νούφαρα σε μεγάλη έκταση, ποικιλία ψαριών και ο φανταστικός ορίζοντας από τα ορεινά συγκροτήματα Μπέλες και Κρούσια δίνουν τον χαρακτηριστικό τόνο του τοπίου. Η λίμνη φιλοξενεί 227 είδη πουλιών, κυρίως ενδημικά. 76 από αυτά αναφέρονται στον Εθνικό Κόκκινο κατάλογο, ενώ τουλάχιστον 31 από αυτά προστατεύονται από την ντιρεκτίβα της ΕΕ. Μοναδική παρουσία αποτελεί το κοπάδι με βουβάλια στην περιοχή αλλά και των τσακαλιών κοντά στη λίμνη. Στην περιοχή της λίμνης Κερκίνης υπάρχουν επίσης τουλάχιστον 10 είδη αμφιβίων (βάτραχοι, σαλαμάνδρες, τρίτωνες), 5 είδη σαλιγκαριών, 19 είδη ερπετών (σαύρες, φίδια, χελώνες) και μία τεράστια ποικιλία εντόμων που παίζουν σημαντικό ρόλο στις τροφικές αλυσίδες και συντελούν στον βιολογικό πλούτο της περιοχής.
3. Η λίμνη δημιουργήθηκε με την κατασκευή αναχωμάτων στα ανατολικά και δυτικά κι ενός φράγματος κοντά στο χωριό Λιθότοπος, το οποίο άρχισε να λειτουργεί το 1932. Βασικός τροφοδότης της λίμνης είναι ο ποταμός Στρυμόνας. Επικουρικά συμβάλλει ο Κερκινίτης από τα Κρούσια. Με την κατασκευή του φράγματος η μορφή του αρχικού υγρότοπου άλλαξε ριζικά. Συνήθως η ανθρώπινη παρέμβαση αναιρεί ή δρά αρνητικά στις φυσικές διαδικασίες. Η Κερκίνη είναι ένα σπάνιο παράδειγμα, όπου με σωστή και ήπια ανθρώπινη διαχείριση συνέβη ακριβώς το αντίθετο.
Με την πάροδο των χρόνων η χωρητικότητα της λίμνης μειώθηκε λόγω των υλικών που μετέφερε ο Στρυμώνας. Έτσι ήταν αναγκαία η ανύψωση των αναχωμάτων και η κατασκευή ενός νέου φράγματος, το οποίο άρχισε να λειτουργεί τον Απρίλιο του 1982. Η φυσική της ομορφιά, η μεγάλη οικολογική της σημασία και η σημαντική συμβολή της στη γεωργική παραγωγή του νομού Σερρών, λειτουργούν σαν βασικός μοχλός ευημερίας και ανάπτυξης. Αξίζει όχι μόνο να την επισκεφτούμε αλλά και να κάνουμε οτιδήποτε είναι δυνατό για να διατηρήσουμε τον πλούτο που μας παρέχει.

(Πηγή: http://pages.stern.nyu.edu, με αλλαγές)

1 Βρείτε λέξεις στο κείμενο με παρόμοια σημασία

(1)

ένας βιότοπος όπου κυριαρχεί το νερό: _____

αλλάζει, κυμαίνεται: _____

με δύο τρόπους, με δύο ρόλους: _____

που ζουν στο νερό: _____

που ζουν κοντά στις ακτές: _____

(2)

φυτά που τα άνθη τους βλέπουμε στην επιφάνεια μιας λίμνης: _____

οροσειρές: _____

που είναι περιορισμένα γεωγραφικά, που συνδέονται με μία μόνο περιοχή:

_____

επίσημη οδηγία: _____

σε αυτή την κατηγορία ανήκουν τα κουνούπια και οι μύγες: _____

(3)

μια κατασκευή από χώμα που εμποδίζει τη ροή του νερού: _____

ένα μεγάλο έργο ή ένα φυσικό εμπόδιο στη ροή του νερού: _____

ακυρώνει: _____

Γνωρίζετε περιπτώσεις όπου η ανθρώπινη επέμβαση συνδυάζεται με τον σεβασμό του περιβάλλοντος;

2 Συνδέστε τις λέξεις στην αριστερή στήλη με τις λέξεις ή φράσεις στη δεξιά στήλη.

1. αναφέρω	α. προκαλώ την προσοχή ή τη φροντίδα
2. διαφέρω	β. μετακινώ
3. εκφέρω	γ. δίνω
4. ενδιαφέρω	δ. αρθρώνω
5. μεταφέρω	ε. πάσχω, ενοχλούμαι πολύ
6. παραφέρομαι	στ. κάνω λόγο
7. προφέρω	ζ. εκφράζω, διατυπώνω
8. προσφέρω	η. φέρομαι ανεξέλεγκτα
9. συμφέρω	θ. είμαι διαφορετικός
10. υποφέρω	ι. φέρνω κέρδος ή ωφέλεια

Σχηματίστε τώρα στο τετράδιό σας τους τύπους όλων των ρημάτων σύμφωνα με το παράδειγμα.

αναφέρω ανέφερα, αναφέραμε _____ διαφέρω _____

3 **Διαλέξτε από τις παρακάτω λέξεις και συμπληρώστε τα κενά στο κείμενο.**
το οικοσύστημα, η οικολογία, η βιοκοινότητα, ο βιότοπος, η τροφική αλυσίδα

Ως _____ μπορεί να οριστεί κάθε περιοχή, είτε μικρή είτε μεγάλη, στην οποία υπάρχουν αλληλεπιδράσεις μεταξύ των οργανισμών και του περιβάλλοντος.
Η βασική αρχή της επιστήμης της _____ είναι ότι κάθε ζωντανός οργανισμός έχει μια προοδευτική και συνεχόμενη σχέση με κάθε άλλο στοιχείο που απαρτίζει το περιβάλλον του.
Το οικοσύστημα αποτελείται από δύο τμήματα, τους ζωντανούς οργανισμούς που αναπτύσσονται σε αυτό το περιβάλλον και αποτελούν τη _____ και το περιβάλλον στο οποίο υπάρχει αυτή η ζωή (ο _____). Στο οικοσύστημα, τα είδη συνδέονται και εξαρτώνται μεταξύ τους μέσω _____ ανταλλάσσοντας ενέργεια και ύλη μεταξύ τους αλλά και με το περιβάλλον στο οποίο ζουν.

4 **Διαβάστε τους πίνακες και απαντήστε στις ερωτήσεις.**

βιο- («η ζωή»)

η βιολογία	αμφίβιος, -α, -ο
η βιοποικιλότητα	ανερόβιος, -α, -ο
βιώσιμος, -η, -ο	η βιογραφία

1. Τι σημαίνει **βιώσιμη ανάπτυξη**; _____
2. Πότε ένα οικοσύστημα χαρακτηρίζεται από μεγάλη **βιοποικιλότητα**; _____
_____
3. Ποιο είναι το αντικείμενο της **βιολογίας**; _____
4. Τι αντικείμενο έχει μια **βιογραφία**; _____

υδ(ω)ρ- / υδατ- («το νερό»)

ο υδροβιότοπος	υδρόφιλος, -η, -ο
υδατικός, -ή, -ό	η αφυδάτωση
η ενυδάτωση	

1. Τι διακρίνει τους **υδροβιότοπους** από τους άλλους βιότοπους; _____

2. Ποια φαρμακευτικά είδη χρησιμοποιούμε για να δώσουμε στην επιδερμίδα μας την απαιτούμενη υγρασία; _____

3. Ποια υλικά χαρακτηρίζονται **υδρόφιλα**; _____

5 **Κοιτάξτε τον πίνακα και γράψτε τι μπορεί να σημαίνουν οι λέξεις στις τρεις στήλες. Αν δεν γνωρίζετε χρησιμοποιήστε το λεξικό σας.**

ενεργο**βόρος, -α, -ο**	ρυπο**γόνος, -α, -ο**	υδρο**φόρος, -α, -ο**
χρονοβόρος, -α, -ο	αλλεργιογόνος, -α, -ο	αιεφόρος, -α, -ο
	αγχογόνος, -α, -ο	δορυφόρος, -α, -ο

Ξέρετε τι σημαίνει αειφόρος ανάπτυξη;

Το χρηματιστήριο των ρύπων

Μια νέα χρηματιστηριακή αγορά αναδύθηκε μετά την ενεργοποίηση του Πρωτοκόλλου του Κιότο, στις 16 Φεβρουαρίου 2005: είναι το χρηματιστήριο των ρύπων. Μια αγορά με μεγάλο ενδιαφέρον, όπου χώρες και βιομηχανικές εγκαταστάσεις που ρυπαίνουν λιγότερο από τα επιτρεπτά όρια μπορούν πλέον να πωλούν τα περιθώριά τους σε άλλες - που ξεπερνούν τα όρια των επιτρεπόμενων ρύπων - έναντι αδρού τιμήματος. Αντίστοιχα, όσοι ρυπαίνουν μπορούν, αντί προστίμου, να αγοράζουν με πολύ λιγότερα χρήματα «δικαιώματα στη ρύπανση» στο διεθνές Χρηματιστήριο Ρύπων.Το Χρηματιστήριο Ρύπων στην Ευρωπαϊκή Ένωση εγκαινιάστηκε την 1η Ιανουαρίου του 2005 και υπολογίζεται ότι ο ετήσιος όγκος συναλλαγών του θα φθάσει τα 10 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ τα επόμενα χρόνια αναμένεται να αυξηθεί ραγδαία.Από τον Ιανουάριο χιλιάδες βιομηχανίες στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας αγόρασαν και πούλησαν δικαιώματα ρύπανσης. Στο Χρηματιστήριο Ρύπων το διαπραγματευτικό προϊόν είναι η μονάδα ρύπου και αντιστοιχεί σε ένα τόνο CO_2.

Οι πρώτες συναλλαγές έγιναν ουσιαστικά άτυπα, όμως, γρήγορα το Χρηματιστήριο Πετρελαϊκών Αξιών του Λονδίνου ανέλαβε ενεργό ρόλο, χάρη στην πολύχρονη πείρα

του σε μετοχές πετρελαίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Έναν μήνα μετά, το Χρηματιστήριο Ηλεκτρικής Ενέργειας των σκανδιναβικών χωρών, NordPool, ανακοίνωσε ότι από τις 11 Φεβρουαρίου δέχεται πράξεις αγοράς και πώλησης διοξειδίου του άνθρακα. Η τιμή τού επιπλέον από τα επιτρεπτά όρια τόνου CO2 κυμαίνεται σήμερα μεταξύ 7-10 ευρώ, ενώ το πρόστιμο από το 2005 μέχρι το 2007 είναι 40 ευρώ ανά υπερβάλλοντα τόνο και από το 2008 θα είναι 100 ευρώ. Έτσι, για παράδειγμα, μια βιομηχανία που εκπέμπει ετησίως 500.000 τόνους CO2 ενώ έχει άδεια για 450.000 τόνους, υποχρεώνεται να πληρώσει πρόστιμο δύο εκατ. ευρώ. Η ίδια βιομηχανία, αν είχε αγοράσει δικαιώματα ρύπανσης για τους 50.000 επιπλέον τόνους διοξειδίου του άνθρακα, θα είχε πληρώσει μόλις 500.000 ευρώ! Με αυτό τον τρόπο, υποστηρίζουν οι οικολογικές οργανώσεις, δεν παρέχονται ουσιαστικά κίνητρα για τον περιορισμό της ρύπανσης, αλλά διέξοδοι για τις βιομηχανίες που εξακολουθούν να ρυπαίνουν. Γι' αυτό τον λόγο εξάλλου, χωρίς καμία εξαίρεση, όλες οι περιβαλλοντικές οργανώσεις τάχθηκαν κατά του εμπορίου ρύπων: «Το Κιότο διεσώθη, όχι όμως και ο πλανήτης», ανέφερε το ελληνικό τμήμα της Greenpeace σε ανακοίνωση του. «Δειλό και αναιμικό» το χαρακτήρισε ο Νίκος Χαραλαμπίδης, ο εν Ελλάδι υπεύθυνος της οργάνωσης.

(εφ. *Ελευθεροτυπία*, Μάρτιος 2005)

6 Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. **Τι πουλιέται σε αυτό το χρηματιστήριο;**
2. **Ποιος ενδιαφέρεται να αγοράσει; Γιατί;**
3. **Ποιος ενδιαφέρεται να πουλήσει; Γιατί;**
4. **Για ποιο λόγο οι οικολογικές οργανώσεις καταδίκασαν αυτό το χρηματιστήριο;**

7 Διαλέξτε μία από τις ακόλουθες λέξεις και συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο της.

η ρύπανση, ρυπογόνος, -α, -ο, το απορρυπαντικό, ρυπαίνω, ο ρύπος

1. Με _____ που χρησιμοποιείς καθαρίζεις καλύτερα τα ρούχα σου αλλά καταστρέφεις το περιβάλλον.
2. Είναι μια από τις πλέον _____ βιομηχανίες σε όλο τον πλανήτη,
3. Χτες οι τιμές _____ στο λεκανοπέδιο ξεπέρασαν κατά πολύ τα επιτρεπτά όρια.
4. Σταματήστε _____ τις παραλίες.
5. Χτες ο καθηγητής Δημητρίου μίλησε με θέμα τη _____ της Μεσογείου.

Αν είχα αγοράσει δικαιώματα ρύπανσης, **δεν θα είχα πληρώσει** πρόστιμο.

8 **Συμπληρώστε τις προτάσεις όπως εσείς νομίζετε.**

1. _____ το δάσος δεν θα είχε καεί.
2. Αν είχα αγοράσει ένα πιο οικονομικό αυτοκίνητο, _____.
3. _____, η ζωή στις πόλεις θα είχε αλλάξει προς το καλύτερο.
4. Αν οι μεγάλες βιομηχανίες ενδιαφέρονταν για το περιβάλλον, _____ _____.
5. _____, δεν θα είχε δημιουργηθεί το χρηματιστήριο των ρύπων.
6. _____, το ατύχημα δεν θα είχε προκαλέσει αυτή την τεράστια οικολογική καταστροφή.

9 **Σε ποιες περιπτώσεις το αφού μπορεί να υποκατασταθεί με το όταν;**

1. Αφού έκλεισε την πόρτα, πήγε για ύπνο. ✓
2. Αφού δεν τον αγαπάς, γιατί συμφώνησες να παντρευτείτε;
3. Αφού τελειώσεις τα μαθήματά σου, να πας για ύπνο.
4. Αφού τελείωσες τα μαθήματά σου, μπορείς να πας σινεμά.
5. Αφού το υποσχέθηκες, πρέπει να το κάνεις.
6. Θα φάω το φαγητό μου αφού τελειώσω τη σαλάτα.

10 **Συμπληρώστε τις προτάσεις με επειδή ή αφού.**

1. _____ είσαι άρρωστος, να μην πας στη δουλειά.
2. Δεν πήγε στη δουλειά _____ ήταν άρρωστος.
3. Γιατί πας _____ στην πραγματικότητα δεν θέλεις;
4. _____ είχε χρόνια να τη δει, κόντεψε να μην την αναγνωρίσει.
5. Δεν θα πάμε _____ θα βρέξει.
6. _____ θα βρέξει, καλύτερα να μην πάμε πουθενά.

Ελληνικά: Από το κείμενο στη λέξη

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.αθλητισμός.gr/online/mainpage.html

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.gr

Γνωρίσετε τα αθλήματα και τους αθλητές

Εύκολο | Μέτριο | Δύσκολο

Θεματικά Κείμενα

Θεματικό Λεξιλόγιο

Παραγωγή Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

8 Δεν μπορώ να περιμένω

1. Με ποιο άθλημα ασχολούνται οι παίκτες αυτοί;
2. Ποια χώρα εκπροσωπεί η ομάδα;
3. Μήπως γνωρίζετε κάποιον ή κάποιους από τους παίκτες;
4. Ξέρετε κάποιους παίκτες της αντίστοιχης ομάδας της χώρας σας;

Σε ποια ελληνική ομάδα ανήκει το κάθε σήμα; Γνωρίζετε τι σημαίνουν τα αρχικά; Αν όχι, μπείτε στο Ίντερνετ, βρείτε το site της κάθε ομάδας και διαβάστε.

Done

Έντεκα παίκτες και μια μπάλα

1 Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.

Αγαπητό ΦΩΣ

Το όνομά μου είναι Φοίβος και είμαι μόλις 28 μηνών. Όταν ακόμα ήμουν στην κοιλίτσα της μαμάς μου (δυστυχώς, Παναθηναϊκός) ο αγαπημένος μου πατερούλης χαϊδεύοντάς την μου ψιθύριζε τη λέξη Ολυμπιακός. Όπως καταλαβαίνετε λοιπόν, έχω μυηθεί από πάρα πολύ νωρίς στον πλέον σωστό δρόμο της αγάπης και αφοσίωσης στην πολυαγαπημένη θρυλική και πιο ξακουστή ομάδα της Ελλαδίτσας μας: τον Ολυμπιακό.

Στέλνω τις πιο θερμές ευχές μου στους απανταχού γαύρους και γαυρίνες. Καλή χρονιά και το Μάιο παρέα με τις κούπες στον Πειραιά όλοι μαζί ενωμένοι για έναν πανίσχυρο Ολυμπιακό.

Φιλιά

Φοίβος Καραγεώργου

(εφ. *ΦΩΣ ΤΩΝ ΣΠΟΡ*, 05-01-2007, με αλλαγές)

1. **Τι ομάδα είναι ο Φοίβος; Γιατί;**
2. **Ποια είναι η δική σου αγαπημένη ομάδα; Γιατί; Πώς νομίζεις ότι διαλέγουμε την ομάδα μας; Συζητήστε στην τάξη.**

2 Σύμφωνα με το κείμενο

1. **γαύροι** είναι:	☐ οι οπαδοί του Παναθηναϊκού
	☐ οι οπαδοί του Ολυμπιακού
2. **κούπες** είναι:	☐ τα πλαστικά ποτήρια του Φοίβου
	☐ τα κύπελλα που κερδίζουν οι ομάδες στο ποδόσφαιρο
3. ο Φοίβος μιλάει για τον Πειραιά	☐ επειδή μένει στον Πειραιά
	☐ επειδή το γήπεδο του Ολυμπιακού είναι στον Πειραιά

Έντεκα παίκτες και μια μπάλα

3 Διαλέξτε το σωστό και συμπληρώστε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο.

η λήξη	ο αγώνας	η ήττα	ο / η οπαδός
η ισοπαλία	προπονητής, -τρια	το πρωτάθλημα	παίκτης, -τρια
το αποτέλεσμα	ο / η διαιτητής	ο / η θεατής	η νίκη

Το πρωτάθλημα της Γ΄ Εθνικής ξεκίνησε χτες με τον _____ Θύελλας Πατρών – Ολυμπιακού Βόλου. Οι _____ των δύο ομάδων προσέφεραν πολλές συγκινήσεις στους _____. Ευτυχώς λίγοι ήταν οι _____ _____ που δημιούργησαν προβλήματα όταν ο _____ Καραθεοδώρου σφύριξε πέναλτι στο 89΄. Πάντως, το τελικό _____, η _____ (2-2), ήταν πραγματικά δίκαιο, όπως δήλωσαν και οι δύο _____ μετά τη _____ του ματς.

Σήμερα στις 5.00 αρχίζει ο επόμενος _____ του πρωταθλήματος, που αναμένεται να λήξει με σίγουρη _____ του φαβορί Διαγόρα και _____ _____ του ΠΑΟ Βάρδας.

4 Αφού συμπληρώσετε τον πίνακα, διαλέξτε από τις παρακάτω λέξεις και πείτε τι κάνει ο καθένας όπως στο παράδειγμα (μερικές ασκήσεις συμπληρώνονται και με περισσότερες από μία λέξεις).

ο αθλητ**ής** / η αθλήτ**ρια**	προπονητ**ής** προπονήτ**ρια**	γυμναστ**ής** γυμνάστ**ρια**
κολυμβητής κολυμβήτρια	παίκτης παίκτρια	σκακιστής σκακίστρια
χορευτής χορεύτρια	ακροατής ακροάτρια	

1. Παίζω ποδόσφαιρο στον Ολυμπιακό, αλλά κατά βάθος είμαι ΑΕΚ!
   Είναι παίκτης/παίκτρια (στον Ολυμπιακό).
2. Προπονώ μόνη μου τις δύο ομάδες Παίδων του Χολαργού εδώ και τρία χρόνια.
   _____
3. Από μικρή προτιμούσα τον μοντέρνο χορό.
   _____
4. Δεν είμαι και πολύ καλός στο κρόουλ.
   _____

5. Έχουμε μάθημα στο γυμναστήριο κάθε Τρίτη και Πέμπτη.

_____

6. Του έκανα ρουά ματ σε τρεις κινήσεις.

_____

7. Ασχολούμαι με τον αθλητισμό από τα έξι μου χρόνια.

_____

8. Ακούω ΕΡΑ Σπορ κάθε μέρα.

_____

Μπορείτε να σκεφτείτε και άλλες λέξεις που παράγονται με παρόμοιο τρόπο (μια ιδέα είναι τα καθηγητής / καθηγήτρια, μαθητής / μαθήτρια);

5 Διαλέξτε από τα παρακάτω και συμπληρώστε τα κενά όπως το παράδειγμα.

αθλούμαι αθλητής, -τρια αθλητικός, -ή, -ό το άθλημα

1. Οι παίκτες του χάντμπολ ___αθλούνται___ πολύ σκληρά.
2. Το ράγκμπι είναι πολύ σκληρό _____.
3. Αφού πας για τρέξιμο, βάλε τα _____ σου παπούτσια!
4. Ο Πύρρος Δήμας είναι ένας πολύ γνωστός έλληνας _____.

γυμνάζομαι γυμναστής, -τρια η γυμναστική το γυμναστήριο

1. Πήγαμε σήμερα για μάθημα, αλλά έλειπε ο _____.
2. Για να χάσετε βάρος, πρέπει να _____ κάθε μέρα.
3. Θέλω να κάνω _____, αλλά δεν έχει _____ στη γειτονιά μου.

6 Γράψτε για έναν αγώνα που παρακολουθήσατε και σας άρεσε. Χρησιμοποιήστε μερικές (ή και όλες) από τις παρακάτω λέξεις-φράσεις.

πριν	όταν	μόλις
την ώρα που	στην αρχή	μετά / στη συνέχεια
ενώ	παράλληλα	στο τέλος

Έντεκα παίκτες και μια μπάλα

Οι μπουτίκ των ποδοσφαιρικών εταιρειών προσφέρουν από κασκόλ ως εσώρουχα με τα σήματά τους.

Ντυθείτε με τα χρώματα της ομάδας σας

Το πρωτάθλημα ποδοσφαίρου ξεκίνησε και οι οπαδοί των ομάδων ετοιμάζονται να υποστηρίξουν την αγαπημένη τους ομάδα, όχι μόνο στα γήπεδα αλλά και έξω από αυτά. Σε αυτό βοηθούν και τα καταστήματα των ομάδων, που πουλάνε από είδη ρουχισμού ως αξεσουάρ και οικιακά σκεύη με το σήμα της κάθε ομάδας.
Ο οπαδός λοιπόν που θέλει να ντύνεται ασορτί με τα χρώματα της ομάδας του μπορεί να ψωνίσει σε σχετικά χαμηλές τιμές διάφορα είδη από τα καταστήματα των ομάδων. Οι οπαδοί των τριών μεγάλων ομάδων του κέντρου υπολογίζεται ότι δαπανούν σημαντικά ποσά για να αποκτήσουν ενδύματα ή κάποιο αξεσουάρ και αντικείμενο με το σήμα της ομάδας τους.

Η «κιτρινόμαυρη» μπουτίκ
Η ομάδα της ΑΕΚ δεν θα μπορούσε να μη δημιουργήσει και αυτή τη δική της μπουτίκ με είδη της ομάδας. Σε αυτήν μπορεί να συναντήσει κάποιος ανθρώπους κάθε ηλικίας, από μικρά παιδιά που πηγαίνουν με τους γονείς τους να αγοράσουν την εμφάνιση του αγαπημένου τους παίκτη ως και ανθρώπους που κοντεύουν να συμπληρώσουν αιώνα ζωής. Το κατάστημα διαθέτει περισσότερα από 150 είδη δώρων και πάρα πολλά είδη ένδυσης με σήμα τον δικέφαλο αετό και πάντοτε σε κίτρινο - μαύρο. Ανάμεσα στα άλλα, θα βρείτε μπλουζάκια, φανέλες εμφάνισης, τασάκια και ποτήρια για σφηνάκι, ακόμη και χρυσά δαχτυλίδια με σήμα τον δικέφαλο, καθώς και δεκάδες άλλα είδη σε ιδιαίτερα προσιτές τιμές.
Η μπουτίκ της «κίτρινης» ομάδας ακολουθεί την περίοδο των εκπτώσεων σύμφωνα με τα υπόλοιπα καταστήματα, κάνοντας εκπτώσεις από 20% ως και 50% σε όλα τα είδη. Η πληρωμή για τις αγορές σας μπορεί να γίνει είτε με μετρητά αλλά και με όλες τις πιστωτικές κάρτες. Οι φίλοι της ομάδας μπορούν να βρουν πληροφορίες στην ιστοσελίδα του καταστήματος στο Ίντερνετ, στην οποία περιλαμβάνονται και τα είδη που διαθέτουν τα καταστήματα της ομάδας σε όλη τη χώρα.

(εφ. *Το Βήμα*, 02-06-1998, με αλλαγές)

7 Σωστό ή λάθος;

1. Τα καταστήματα αυτά πουλάνε μόνο ρούχα και σημαίες με το σήμα της κάθε ομάδας. Σ ☐ Λ ☐
2. Τα είδη που πωλούνται σε αυτά τα καταστήματα δεν είναι και τόσο ακριβά. Σ ☐ Λ ☐
3. Στην μπουτίκ της ΑΕΚ πηγαίνουν μόνο νεαρά άτομα. Σ ☐ Λ ☐
4. Το κατάστημα της ΑΕΚ προσφέρει όλο τον χρόνο τα είδη του σε χαμηλότερες τιμές. Σ ☐ Λ ☐

Ντύσου στα κίτρινα! Έχουμε ματς!

ντύνομαι	(θα **ντύσ**ω / θα **ντυθ**ώ)	**ντύσ**ου, **ντυθ**είτε
γράφομαι	(θα γράψω / θα γραφτώ)	γράψου, γραφτείτε
ετοιμάζομαι	(θα ετοιμάσω / θα ετοιμαστώ)	ετοιμάσου, ετοιμαστείτε
πλένομαι	(θα πλύνω / θα πλυθώ)	πλύσου, πλυθείτε
		μην ντύνεσαι, μην ντυνόσαστε
		μην ντυθείς, μην ντυθείτε

8 Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Παιδιά, _____ (**ετοιμάζομαι**) γρήγορα! Θα χάσουμε το ματς!
2. Κορίτσια, _____ (**γυμνάζομαι**) πρώτα στα μονόζυγα και μετά στις δοκούς, γιατί τώρα είναι εκεί η άλλη ομάδα.
3. Και, Πέτρο, μην _____ (**ντύνομαι**) έξαλλα για την αυριανή συνάντηση.
4. _____ (**πλένομαι**), χρυσό μου, λίγο καλύτερα. Το πρόσωπό σου είναι γεμάτο σοκολάτες.
5. _____ (**βάφομαι**) λίγο, αγάπη μου, είσαι πολύ χλωμή.
6. Και τώρα, Γιαννάκη _____ (**σκουπίζομαι**) με την πετσέτα προσεχτικά. Εντάξει;

Βιέννη, Πέμπτη 26 Ιουνίου 2008, 19:43

Ήσυχη πόλη μοιάζει σήμερα η Βιέννη. Δεν είναι μόνο η ήρεμη στάση Ρώσων και Ισπανών φιλάθλων αλλά και τα αυξημένα μέτρα προστασίας στην αυστριακή πρωτεύουσα. Η αλλαγή στην ατμόσφαιρα γίνεται αμέσως φανερή με μια βόλτα στους δρόμους της αυστριακής πρωτεύουσας. Απαγορεύτηκε στα μαγαζιά που είναι κοντά στο "FAN ZONE" να έχουν υπαίθρια τραπέζια και καρέκλες. Πλέον, όποιος θέλει να πιει αναψυκτικό ή μπύρα απαγορεύεται να παίρνει γυάλινο μπουκάλι. Ο καταστηματάρχης πρέπει να το αδειάζει σε πλαστικό ποτήρι!!!
Θυμίζουμε ότι από την αρχή του Euro οι συλλήψεις φιλάθλων έχουν φτάσει τις 547.

(ηγή: www.sportdog.gr, με αλλαγές)

9 Απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. **Για ποιο λόγο κυκλοφορούν περισσότεροι αστυνομικοί στη Βιέννη;**
2. **Γιατί τα μαγαζιά στη συγκεκριμένη ζώνη δεν μπορούν να έχουν έξω τραπέζια και καρέκλες;**
3. **Γιατί απαγορεύονται τα γυάλινα μπουκάλια;**
4. **Πόσους «φιλάθλους» έχει πιάσει η αστυνομία από την αρχή του πρωταθλήματος;**

Αθλήματα και αθλήματα

1 Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.

Αυτές τις μέρες, λόγω των διακοπών των Χριστουγέννων, η Αλεξάνδρα Ασημάκη βρίσκεται στην Ελλάδα για να περάσει με τους δικούς της ανθρώπους τις γιορτές. Η Ελληνίδα διεθνής πολίστρια, που άφησε το καλοκαίρι τη σιγουριά του σπιτιού της για να μεταγραφεί στην Ισπανία και στην πρωταθλήτρια ομάδα της χώρας, εντυπωσιάζει με τις εμφανίσεις της και πήρε ήδη τον πρώτο της τίτλο. Η ομάδα της κατέκτησε την πρώτη θέση στο ισπανικό πρωτάθλημα μεταξύ των οκτώ καλύτερων ομάδων του πρωταθλήματος. Η Ασημάκη, με το 9ο γκολ που πέτυχε στο τελευταίο ημίχρονο, αναδείχτηκε πρώτη σκόρερ του τουρνουά παίρνοντας το αντίστοιχο βραβείο.
Η Ελληνίδα πρωταθλήτρια, που επιστρέφει τη Δευτέρα στην Ισπανία και στις προπονήσεις, μίλησε με μεγάλη αυτοπεποίθηση για την επόμενη χρονιά και αυτά που περιμένει. «Όλα πάνε μια χαρά στην Ισπανία. Στις 3 Φεβρουαρίου θα γυρίσω στην Ελλάδα και θα είμαι στη διάθεση της Εθνικής ομάδας. Φέτος προβλέπω ότι θα πάμε καλύτερα και, μαζί με τις συναθλήτριές μου, θα αντιμετωπίσουμε τις αντίπαλες ομάδες. Το παγκόσμιο πρωτάθλημα είναι δύσκολο, αλλά επειδή η ομάδα είναι πανέτοιμη ελπίζω ότι όλα θα πάνε καλά».

(εφ. *Πρωταθλητής*, 05-01-2007)

1. **Ξέρετε διάσημες γυναίκες αθλήτριες;**
2. **Πιστεύετε ότι υπάρχουν ανδρικά και γυναικεία αθλήματα; Συζητήστε στην τάξη.**

2 Διαλέξτε λέξεις από τον παρακάτω πίνακα και βρείτε πού πρέπει ή θέλει να πάει ο καθένας.

το γυμναστ**ήριο**	(τα) αποδυτ**ήρια**	το κολυμβητ**ήριο**
το κομμωτήριο	το φροντιστήριο	το καθαριστήριο

1. Χρειάζομαι άσκηση. — Θα πάει στο γυμναστήριο
2. Μου αρέσει το κολύμπι. — _____
3. Πρέπει να φορέσω τη φόρμα μου. — _____
4. Λέρωσα το καλό μου φόρεμα. — _____
5. Τα μαλλιά μου έχουν μακρύνει. — _____
6. Είμαι λίγο αδύνατος στα μαθηματικά. — _____

3 **Αντιστοιχίστε τα εικονίδια με τις ονομασίες των αντίστοιχων αθλημάτων στα ελληνικά.**

ιππασία _____ _____ _____ _____ _____

_____ _____ _____ _____ _____

η υδατοσφαίριση
η ιππασία
το ποδόσφαιρο
η αντισφαίριση
η καλαθοσφαίριση
το ακόντιο
η κολύμβηση
η ξιφασκία
ο δρόμος μετ' εμποδίων
το άλμα εις ύψος
η άρση βαρών

Ποια από τα παραπάνω αθλήματα σας ενδιαφέρουν και ποια όχι; Γιατί; Συζητήστε στην τάξη.

4 **Διαλέξτε από την ακόλουθη ομάδα λέξεων και συμπληρώστε τα κενά.**

Ισπανία Ισπανός / Ισπανίδα ισπανικός ισπανόφωνος

1. Οι περισσότεροι κάτοικοι του Μεξικού είναι ___Ισπανοί___.
2. Τα Χριστούγεννα θα πάμε στην _____.
3. Το φλαμένκο είναι ο πιο γνωστός _____ χορός.
4. Θα σου γνωρίσω και δύο καλούς φίλους μου. Είναι _____.
5. Η Κάρμεν είναι _____, αλλά τώρα ζει στην Ιταλία.

5 **Μπορείτε να συμπληρώσετε τώρα τον παρακάτω πίνακα;**

Ελλάδα				
Γερμανία				
Γαλλία				

6 **Αντιστοιχίστε τα τονισμένα στοιχεία των λέξεων στην αριστερή στήλη με τις σημασίες τους στη δεξιά στήλη.**

πρωταθλητής	«μισό»
παγκόσμιος / **πανέ**τοιμος	«(σ) τον εαυτό μου»
αυτοπεποίθηση	«ενάντια, αντίθετα»
αντίπαλος	«για όλο, τελείως»
συναθλήτρια	«από πριν»
προβλέπω	«μαζί»
ημίχρονο	«πάνω από όλους, καλύτερος»

Θυμηθείτε, ή χρησιμοποιήστε το λεξικό σας για να βρείτε, κι άλλες λέξεις που σχηματίζονται έτσι και έχουν παρόμοια σημασία. Στη συνέχεια γράψτε μία πρόταση για κάθε σημασία.

7 **Βρείτε το γιατί. Διαλέξτε από τις παρακάτω λέξεις και συμπληρώστε τα κενά.**

επειδή	γιατί	αφού
εξαιτίας	λόγω	μια και / που

1. Ο αγώνας αναβλήθηκε ___λόγω___ κακοκαιρίας.
2. Δεν πήρε μέρος στον αγώνα _____ του τραυματισμού του στο γόνατο.
3. Δεν πήρε μέρος στον αγώνα _____ τραυματίστηκε
4. _____ τραυματίστηκε στο γόνατο, δεν πήρε μέρος στον αγώνα.
5. _____ πάμε στο γυμναστήριο, δεν παίρνουμε μαζί και κανένα νερό;
6. _____ δεν σου αρέσει το κολύμπι, γιατί συνεχίζεις;

Η άθληση στην παιδική και εφηβική ηλικία ωφελεί τα παιδιά με πολλούς και ποικίλους τρόπους. Η άθληση ενισχύει την αυτοπειθαρχία και την αντοχή, προάγει την αυτοεκτίμηση, ευνοεί, ιδιαίτερα για τα ομαδικά αθλήματα, το πνεύμα της συνεργασίας, απομακρύνει από επικίνδυνες συνήθειες (κάπνισμα, αλκοόλ, ναρκωτικά), καταπολεμά την παιδική παχυσαρκία. Όμως, προσοχή! Η άθληση θα πρέπει να είναι πηγή χαράς για το παιδί, όχι μια ακόμα υποχρέωση στο ήδη φορτωμένο πρόγραμμά του.

Παιδιά και πρωταθλητισμός

Πολύ συχνά το παιδί που αθλείται καταλήγει να ασχοληθεί με τον πρωταθλητισμό. Εδώ, όμως, κρύβεται μια σειρά κινδύνων. Πολύ συχνά στον πρωταθλητισμό η επιτυχία στους αγώνες μπαίνει πάνω απ' όλα. Έτσι, το συνεχές στρες, η εξαντλητική άσκηση αλλά και οι ειδικές δίαιτες με σκοπό το μετάλλιο μπορεί να έχουν συνέπειες για την υγεία και τη μετέπειτα ζωή του ατόμου, ιδιαίτερα στα κορίτσια (είναι γνωστό το σύνδρομο των εφήβων αθλητριών, συνδυασμός διατροφικών διαταραχών, αμηνόρροιας και οστεοπόρωσης).

Αλλά ο πρωταθλητισμός «με κάθε κόστος» έχει συνέπειες και στη σφαίρα της ψυχικής υγείας. Το παιδί παύει να ζει την ηλικία του, σταματά να γελά και να συμμετέχει σε δραστηριότητες με τους συνομηλίκους και φίλους του, γιατί όλος του ο χρόνος καταναλώνεται στις προπονήσεις. Και, βέβαια, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε και το λυπηρό θέμα του ντόπινγκ, δηλαδή της χρήσης αναβολικών και άλλων ουσιών με σκοπό την αύξηση των σωματικών επιδόσεων. Υπολογίζεται πως το 3-5% των παιδιών και εφήβων που ακολουθούν πρωταθλητισμό κάνουν χρήση αναβολικών ουσιών (αμφεταμίνη, εφεδρίνη, αυξητική ορμόνη). Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφέρουμε και τα συμπληρώματα διατροφής (βιταμινών ή αμινοξέων), τα οποία επίσης ευθύνονται για σημαντικές ανεπιθύμητες ενέργειες, ακόμη και περιστατικά θανάτων.

Συμπερασματικά, η συστηματική άθληση αποτελεί πηγή ευεξίας για το παιδί και τον έφηβο και είναι ο πιο υγιής τρόπος εκτόνωσης και αποφυγής της παχυσαρκίας, ενώ μπορεί να υποκρύπτει σημαντικούς κινδύνους όταν φθάνει στην υπερβολή. Είναι, λοιπόν,

ουσιαστικός ο ρόλος μας ως παιδιάτρων να τονίσουμε στους γονείς και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, τα οφέλη της συστηματικής άσκησης, αλλά και τους κινδύνους της υπερβολής, προκειμένου να διασφαλίσουμε στα παιδιά μας την παιδικότητά τους και μια ισορροπημένη σωματική και ψυχική υγεία για όλη τους τη ζωή.

(Δελτίο της Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, www.iatrikionline.gr, με αλλαγές)

8 Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. **Με ποιους τρόπους ο αθλητισμός ωφελεί τα παιδιά και τους εφήβους;**
2. **Πότε ο αθλητισμός γίνεται επικίνδυνος για τα παιδιά και τους εφήβους;**
3. **Ποιες είναι οι συνέπειες του πρωταθλητισμού «με κάθε κόστος» για την ψυχή και το σώμα;**

9 Θεωρείτε ότι ο πρωταθλητισμός κάνει καλό ή κακό στα παιδιά; Επιχειρηματολογήστε χρησιμοποιώντας μερικές από τις ακόλουθες εκφράσεις.

Λέω τη γνώμη μου

καταρχάς, κατά πρώτον, πρώτον
έπειτα / ύστερα, κατά δεύτερον, δεύτερον
τέλος
συμπερασματικά, εν κατακλείδι, λοιπόν

10 Συμπληρώστε τον πίνακα.

ο παίκτης, ο άντρας, ο ναύτης	των παικτών, _____
ο κανόνας, ο αναπτήρας	των κανόνων, _____
ο ήρωας	των ηρώων, _____
η αθλήτρια, η ώρα, η θάλασσα, η κόρη, η βασίλισσα	των αθλητριών, _____
η εφημερίδα, η ομάδα, η ακτίνα	των εφημερίδων, _____
η κοινότητα, η ταυτότητα	των κοινοτήτων, _____

11 Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Ο αγώνας των δύο ομάδων (**ομάδα**) κατέληξε σε ισοπαλία.
2. Οι αθλητικογράφοι αυτών των _____ (**εφημερίδα**) είναι πολύ καλοί.
3. Ξέρει τα ονόματα όλων των _____ (**αθλητής**) και των _____ (**αθλήτρια**) της διοργάνωσης.

4. Η τιμή αυτών των _____ (**αναπτήρας**) είναι πολύ υψηλή.
5. Τα αποδυτήρια των _____ (**άντρας**) είναι δίπλα στα αποδυτήρια των _____ (**γυναίκα**).
6. Η μέση ηλικία των _____ (**παίκτης**) είναι τα 25 χρόνια.
7. Θα ήθελα και δύο φωτοτυπίες των _____ (**ταυτότητα**) σας.
8. Στην είσοδο της πόλης θα συναντήσετε και το μνημείο των _____ (**ήρωας**) της Επανάστασης.

Ασχολείστε με κάποιο άθλημα; Εάν ναι, με ποιο; Γνωρίζετε άτομα από το σχολικό, το φιλικό ή το οικογενειακό σας περιβάλλον που ασχολούνται με τον πρωταθλητισμό;

12 Αλλάξτε τις προτάσεις.

1. Τα αναβολικά μπορούν να προκαλέσουν ακόμα και το θάνατο.
   Τα αναβολικά μπορούν να γίνουν αιτία θανάτου.
2. Θα πρέπει να σκεφτείτε ότι η υπερβολή κρύβει κινδύνους.
   Θα πρέπει να υπολογίσετε τους κινδύνους _____.
3. Κατηγορήθηκε ότι χρησιμοποιεί αναβολικά.
   Κατηγορήθηκε για χρήση _____.
4. Πήρε αναβολικά για να αυξήσει τις σωματικές του επιδόσεις.
   Πήρε αναβολικά με σκοπό των αύξηση _____
5. Το στρες και οι εξαντλητικές δίαιτες επηρεάζουν αρνητικά τις εφήβους αθλήτριες.
   Το στρες και οι εξαντλητικές δίαιτες έχουν συνέπειες για τη ζωή _____ _____.
6. Η συστηματική άσκηση δημιουργεί θετικά αισθήματα στο παιδί.
   Η συστηματική άσκηση αποτελεί πηγή _____ για το παιδί.

13 Ξεχωρίστε τα ομαδικά από τα ατομικά αθλήματα. Υπάρχουν κάποια αθλήματα που μπορεί να ανήκουν και στις δύο κατηγορίες; Ποια;

η κωπηλασία, η ιππασία, η σκυταλοδρομία, το ποδόσφαιρο, ο μαραθώνιος, η άρση βαρών, η κολύμβηση, η ιστιοπλοΐα, το βόλεϊ, η ενόργανη γυμναστική

Ένα ξεχασμένο άθλημα: το παγκράτιο

Αγώνισμα των αρχαίων Ελλήνων που συνδύαζε την πυγμαχία με την πάλη, ένα από τα πλέον βαρέα και επικίνδυνα αθλήματα. Οι αρχαίοι πίστευαν ότι το εφηύρε ο Θησέας, που νίκησε με αυτό τον Μινώταυρο, ενώ άλλοι αναφέρουν τον Ηρακλή.
Το παγκράτιο εισήχθη στους 33ους Ολυμπιακούς Αγώνες. Οι αθλητές αγωνίζονταν γυμνοί, έχοντας το σώμα τους αλειμμένο με λάδι και επικαλυμμένο με άμμο. Κατά τη διάρκεια του αγωνίσματος, ο αθλητής μπορούσε να κρατά τους αστραγάλους, να στρίβει τα χέρια του αντιπάλου του ή να τον χτυπά, αλλά ποτέ να τον δαγκώσει ή να του βάλει το δάχτυλο στα μάτια, τη μύτη ή το στόμα.
Νικητής αναδεικνυόταν αυτός που ανάγκαζε τον αντίπαλό του να σηκώσει το δάχτυλό του για να δείξει ότι παραδίνεται. Υπήρχαν όμως και περιπτώσεις στις οποίες ο ένας από τους δύο αγωνιστές μπορούσε να χάσει τη ζωή του.
Στη Ρώμη το παγκράτιο μεταφέρθηκε κατά την εποχή του Καλιγούλα, όπου γνώρισε ευρεία διάδοση.
Το παγκράτιο δεν περιλαμβάνεται στα σύγχρονα ολυμπιακά αθλήματα.

(Βασισμένο στο λήμμα «Παγκράτιο» της *Πάπυρος Larousse Britannica*, Φωτό από τον Jastrow (2007))

1 Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. **Σε ποια αθλήματα βασιζόταν το παγκράτιο;**
2. **Τι φορούσαν οι αθλητές όταν αγωνίζονταν;**
3. **Ποιες κινήσεις επιτρέπονταν στους αθλητές;**
4. **Ποιος νικούσε στο παγκράτιο;**
5. **Γιατί το παγκράτιο χαρακτηρίζεται στο κείμενο ως ένα από τα πλέον βαρέα και επικίνδυνα αθλήματα;**
6. **Γιατί το παγκράτιο χαρακτηρίζεται «ξεχασμένο άθλημα» στον τίτλο;**

Το παγκράτιο ήταν από τα πλέον **βαρέα** και ανθυγιεινά αθλήματα

βαρ**ύς**	βαρ**εία**	βαρ**ύ**
βαρύ	βαρεία	βαρύ
βαρέος	βαρείας	βαρέος
βαρείς	βαρείες	βαρέα
βαρείς	βαρειών	βαρέων
βαρέων	βαρειών	βαρέων

ταχύς, ευθύς, ευρύς

2 Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τις λέξεις στο σωστό τύπο.

1. Η συλλογή απορριμμάτων ανήκει στα ___βαρέα___ (**βαρύς**) και ανθυγιεινά επαγγέλματα.
2. Ποιο είναι το μήκος αυτής της _____ (**ευθύς**).
3. Πρόκειται για ένα από τα πιο δραστικά αντιβιοτικά _____ (**ευρύ**) φάσματος.
4. Επιτέθηκε κατά της αντιπολίτευσης με εξαιρετικά _____ (**βαρύς**) χαρακτηρισμούς.
5. Μα, αυτός έχει βάρος 100 κιλά! Θα πρέπει να αγωνιστεί στην κατηγορία _____ _____ (**βαρύς**) βαρών.
6. Αντίθετα με τη δουλειά του, στην προσωπική του ζωή είναι αρκετά _____ (**ευθύς**) άνθρωπος.

3 Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.

ΣΦΥΡΟΒΟΛΙΑ

1. Ιστορία του αθλήματος

Η **σφυροβολία** είναι ένα από τα αγωνίσματα ρίψεων των σύγχρονων αγώνων του στίβου. **Προέρχεται (1)** από παραδοσιακά αγωνίσματα που **διεξάγονται (2)** στη Σκοτία, όπου οι διαγωνιζόμενοι προσπαθούσαν **να εκσφενδονίσουν (3)** όσο γίνεται μακρύτερα ένα μεγάλο σφυρί σιδηρουργού. Στη σύγχρονη εκδοχή, το σφυρί **έχει αντικατασταθεί (4)** από σιδερένια σφαίρα η οποία στερεώνεται σε ένα μακρύ μεταλλικό σύρμα που καταλήγει σε μία χειρολαβή. Το όργανο αυτό ονομάζεται σφύρα. Η **σφυροβολία είναι (5)** στο πρόγραμμα του στίβου από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1900 στο Παρίσι.

2. Διεξαγωγή της σφυροβολίας

2α. Αγωνιστικός χώρος

Το αγώνισμα διεξάγεται σε ανοικτά στάδια. Ο αθλητής πραγματοποιεί την προσπάθειά του πατώντας πάνω σε έναν τσιμεντένιο κυκλικό δίσκο διαμέτρου 2,135 μέτρων που ονομάζεται βαλβίδα. Η βαλβίδα **περιβάλλεται (6)** από ένα ψηλό προστατευτικό πλέγμα. Στην κατηγορία ανδρών χρησιμοποιείται σφύρα βάρους 7,26 κιλών, ενώ σε αυτήν των γυναικών **ζυγίζει (7)** ακριβώς 4 κιλά.

2β. Τεχνική ρίψης

Ο αθλητής στέκεται στο κέντρο της βαλβίδας με την πλάτη γυρισμένη προς το πεδίο ρίψης, με τα πόδια ανοικτά λίγο περισσότερο από το φάρδος των ώμων και ελαφρά λυγισμένα.

Η Bronwyn Eagles που πήρε την τρίτη θέση στο Παγκόσμιο του 2001

2γ. Άκυρη βολή
Η προσπάθεια ενός σφυροβόλου θεωρείται, μεταξύ άλλων, άκυρη όταν:
• Δεν ολοκληρώσει τη βολή στον προβλεπόμενο χρόνο (1 λεπτό) από τη στιγμή που θα πάρει την άδεια από τον κριτή να εισέλθει στη βαλβίδα.
• Κατά τη διάρκεια της περιστροφής η σφύρα αγγίξει το έδαφος και ο αθλητής διακόψει την κίνησή του, με σκοπό να την επαναλάβει από την αρχή.

2δ. Αποτελέσματα-Νικητές
Η μέτρηση της βολής γίνεται με μετροταινία ή, όπου είναι διαθέσιμα, με σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα. Οι αθλητές πραγματοποιούν έξι προσπάθειες και η καλύτερη από αυτές **μετράει (8)** ως η επίδοση στον αγώνα.

3. Ασφάλεια

Η σφυροβολία είναι επικίνδυνο αγώνισμα για τους αθλητές, λόγω των ισχυρών δυνάμεων που ασκούνται στο σώμα τους κατά τη διάρκεια της περιστροφής τους στη βαλβίδα. Είναι όμως επικίνδυνη και για τους παρευρισκόμενους όταν μάλιστα δεν έχει τοποθετηθεί σωστά ο κλωβός ασφαλείας, καθώς η σφύρα φεύγει με πολύ μεγάλη δύναμη από τα χέρια των αθλητών.

Αθλητές και επιδόσεις

Ο Αμερικανός Τζων Φλάναγκαν ήταν χρυσός ολυμπιονίκης, το 1900, το 1904 και το 1908. Η σφυροβολία είναι ένα αγώνισμα στο οποίο **κυριαρχούν (9)** αθλητές από την ανατολική Ευρώπη. Η Ουγγαρία και οι πρώην σοβιετικές δημοκρατίες έχουν μεγάλη παράδοση και έχουν αναδείξει τόσους σπουδαίους αθλητές, ώστε να θεωρούνται σχολές. Κατά καιρούς **έχουν ξεχωρίσει (10)** σφυροβόλοι από τις Ηνωμένες Πολιτείες, κυρίως όμως στις πρώτες Ολυμπιάδες και μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

(Πηγή: www.wikipedia.org, με αλλαγές)

4 Αντιστοιχίστε τα ρήματα που τονίζονται στο κείμενο με τις ακόλουθες σημασίες.

α. έρχονται πρώτοι, νικούν____
β. γίνονται, πραγματοποιούνται____
γ. να πετάξουν____
δ. περιτριγυρίζεται____
ε. υπολογίζεται, θεωρείται____
στ. ανήκει, συμπεριλαβάνεται____
ζ. έχουν ολοκληρώσει____
η. έχει βάρος ____
θ. έχει πάρει τη θέση____
ι. κατάγεται, έχει τις ρίζες της____ 1

5 Αλλάξτε τις φράσεις σύμφωνα με το παράδειγμα.

1. δρομέας για μεγάλες αποστάσεις ▶ δρομέας μεγάλων αποστάσεων
2. μπάλα για το ποδόσφαιρο ▶ _____
3. κύπελο για τις πρωταθλήτριες ομάδες ▶ _____
4. στολή για την ξιφασκία ▶ _____
5. άλογο για ιπποδρομίες ▶ _____

6. ασκήσεις που γίνονται στο έδαφος ▶ _____
7. πρωταθλητής στην τοξοβολία ▶ _____
8. αθλητής στο μαραθώνιο ▶ _____

6 Κοιτάξτε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά.

εισάγομαι	εισάχθηκε / **εισήχθη** εισάχθηκαν / **εισήχθησαν**
εμπλέκομαι	ενεπλάκη, ενεπλάκησαν
εκρήγνυμαι	εξερράγη, εξερράγησαν
συλλαμβάνομαι	συνελήφθη, συνελήφθησαν
καθίσταμαι	κατέστη, κατέστησαν
εκλέγομαι	εξελέγη, εξελέγησαν

1. Πρόεδρος και αντιπρόεδρος _____εξελέγησαν_____ (**εκλέγομαι**) μετά από μια θελλώδη συνεδρίαση.
2. Η βόμβα _____ (**εκρήγνυμαι**), χωρίς ευτυχώς να προκαλέσει θύματα ή ζημιές.
3. Ελπίζω να _____ (**καθίσταμαι**) σαφές ότι δεν πρόκειται να ανεχτώ αυτή την κατάσταση.
4. Όσοι _____ (**εμπλέκομαι**) σε αυτό το σκάνδαλο θα τιμωρηθούν παραδειγματικά.
5. Το προϊόν αυτό _____ (**εισάγομαι**) πρόσφατα από μια μεγάλη εισαγωγική εταιρεία.
6. Οι ληστές της τράπεζας _____ (**συλλαμβάνομαι**) μετά από πολύωρη καταδίωξη.

7 Αντιστοιχίστε τον τίτλο με το άθλημα. Ποια ή ποιες λέξεις σας βοήθησαν να αποφασίσετε; Συζήτηστε με τους συμμαθητές σας.

1. Βροχή τα τρίποντα στο ντέρμπι του Σαββάτου.	ο δρόμος
2. Θρίαμβος Τουχαλίδη με 265 κιλά.	η γυμναστική
3. Η χρυσή εντεκάδα με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.	το καράτε
4. Πάγωσε η πισίνα με τη νίκη της Εθνικής Κολομβίας.	η φόρμουλα 1
5. Πανελλήνιο ρεκόρ ο Ηλιόπουλος στα 60 μέτρα εφήβων.	το μπάσκετ
6. Ανάσταση για την ελληνική ενόργανη η νίκη Παπαϊωάννου.	η άρση βαρών
7. Με μαύρη ζώνη γυρνάει από την Κορέα ο Πασπαλίδης.	το ποδόσφαιρο
8. Καμία ελληνική συμμετοχή στο γκραν πρι του Μονακό.	η υδατοσφαίριση

8 Πώς αλλιώς μπορούμε να το πούμε; Αλλάξτε τις προτάσεις.

1. Πρώτα ο σφυροβόλος παίρνει άδεια από τον κριτή και μετά ρίχνει τη βολή του.
   Πριν _____.
2. Πρώτα ο σφυροβόλος παίρνει άδεια από τον κριτή και μετά ρίχνει τη βολή του.
   Αφού _____.
3. Η σφυροβολία είναι επικίνδυνη για τους αθλητές λόγω των ισχυρών δυνάμεων που ασκούνται στο σώμα τους.
   Η σφυροβολία είναι επικίνδυνη για τους αθλητές επειδή _____.
4. Κατά τη διάρκεια της περιστροφής της, η σφύρα άγγιξε το έδαφος.
   Την ώρα _____.
5. Η βολή είναι άκυρη αν η σφύρα αγγίξει το έδαφος.
   Με το που _____.
6. Η σφύρα άγγιξε το έδαφος, για αυτό η βολή θεωρείται άκυρη.
   Η βολή _____.

Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες είναι οι ισοδύναμοι Ολυμπιακοί Αγώνες για τους αθλητές με κινητικές, οπτικές ή διανοητικές αναπηρίες.
Οι πρώτοι αγώνες για αθλητές με αναπηρία έγιναν το 1948 στο Στόουκ Μάντεβιλ στην Αγγλία, και ξεκίνησαν την ημέρα της τελετής έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων στο Λονδίνο.
Οι πρώτοι Αγώνες ολυμπιακού χαρακτήρα για αθλητές με αναπηρία οργανώθηκαν το 1960 στην Ρώμη, ύστερα από τους Ολυμπιακούς Αγώνες στην ίδια πόλη και θεωρούνται οι πρώτοι Παραολυμπιακοί Αγώνες. Περίπου 400 αθλητές από 23 χώρες συμμετείχαν σε 8 αθλήματα, 6 από τα οποία εξακολουθούν να περιλαμβάνονται στο αγωνιστικό πρόγραμμα των Παραολυμπιακών Αγώνων (Τοξοβολία, Κολύμβηση, Ξιφασκία, Καλαθοσφαίριση, Επιτραπέζια Αντισφαίριση, Στίβος).

Από τότε, οι Παραολυμπιακοί Αγώνες διεξάγονται κάθε 4 χρόνια, πάντα την ίδια χρονιά με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Το 1976 στο Τορόντο, προστέθηκαν και άλλες κατηγορίες αναπηρίας και γεννήθηκε η ιδέα της συγχώνευσης διαφορετικών κατηγοριών αθλητών με αναπηρία για τη συμμετοχή τους σε διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις. Την ίδια χρονιά έγιναν και οι πρώτοι Χειμερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες στην Σουηδία.
Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες της Σεούλ (1988) ξεχώρισαν και από το γεγονός ότι οι Ολυμπιακοί και Παραολυμπιακοί Αγώνες φιλοξενήθηκαν στην ίδια χώρα, στην ίδια πόλη και χρησιμοποιήθηκαν οι ίδιες εγκαταστάσεις με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Έκτοτε, οι Παραολυμπιακοί Αγώνες γίνονται πάντα στην ίδια πόλη με τους Ολυμπιακούς Αγώνες.
Από το 1960, έχουν διοργανωθεί 12 Θερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες και 9 Χειμερινοί. Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες έχουν εξελιχθεί πλέον στο δεύτερο μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός μετά τους Ολυμπιακούς.

Πηγή: www.wikipedia.gr, με αλλαγές

9 **Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.**

1. **Πότε έγινε η πρώτη διοργάνωση αγώνων για αθλητές με αναπηρία;**
2. **Πότε οργανώθηκαν οι πρώτοι τέτοιοι αγώνες ολυμπιακού χαρακτήρα;**
3. **Κάθε πότε διεξάγονται οι Παραολυμπιακοί αγώνες; Πού;**

10 **Κατατάξτε τις λέξεις που ακολουθούν στις στήλες του πίνακα.**

παρατρώω, παραλίμνιος, -α, -ο, παραϊατρικός , -ή, -ό, η παροικία, παραολυμπιακός, -ή, -ό, η παραφυάδα, παραθαλάσσιος, -α, -ο, παρακοιμάμαι, παράταιρος, -η, -ο, παρόμοιος, -α, -ο, παράφωνος, -η, -ο

παρα-(«αντίθετα»)	**παρα-**(«κοντά»)	**παρα-**(«υπερβολικά»)
		παρατρώω,

11 **Αντιστοιχίστε τα ρήματα με τις σημασίες τους.**

1. κατέχω	α. βγαίνω προς τα έξω
2. μετέχω / συμμετέχω	β. δίνω, προσφέρω
3. προέχω	γ. έχω δικό μου
4. παρέχω	δ. έρχομαι στην πρώτη θέση, προηγούμαι
5. αντέχω	ε. παίρνω μέρος
6. εξέχω	στ. διατηρώ τις δυνάμεις μου

Τώρα διαλέξτε ένα από τα προηγούμενα ρήματα και συμπληρώστε τα κενά.

1. Μα δεν βλέπετε ότι αυτό το δοκάρι _____ από τη στέγη;
2. Μη στεναχωριέσαι για τη δουλειά σου, Νίκο. Αυτό που _____ τώρα είναι η υγεία σου.
3. Στους επισκέπτες του πάρκου _____ ένα δωρεάν γεύμα.
4. Παρά την καλή του φυσική κατάσταση, δεν _____ και λιποθύνησε.
5. Όλοι όσοι _____ στους αγώνες πρέπει να βρίσκονται στο στάδιο αύριο στις 09.00 π.μ.
6. Η χώρα καταδικάστηκε από τον ΟΗΕ διότι _____ παράνομα δύο νησιά στον Ατλαντικό.

12 **Τι μπορεί να σημαίνουν οι ακόλουθες λέξεις; Εάν δεν γνωρίζετε, συμβουλευτείτε το λεξικό σας.**

ισο-	**ομοιο- / ομο-**
ισοδύναμος	ομοιόμορφος
ισότιμος	ομοϊδεάτης
ισόπλευρος	ομόφωνος
ισομερής	ομόλογος

Θεματικά Κείμενα
Θεματικό Λεξιλόγιο
Παραγωγή Σύνθεση
Δείκτες Συνοχής
Γραμματική

9 Πες μας ανεκδοτάκι

Η μαμά προσπαθεί να ξυπνήσει τον γιόκα της πρωί πρωί για να πάει σχολείο:
-Ξύπνα, γιε μου, είναι ώρα να πας σχολείο.
- Δεν θέλω να πάω σχολείο θέλω να κοιμηθώ!!
-Και γιατί δεν θέλεις να πας σχολείο;
-Γιατί όλα τα παιδιά με μισούν και όλοι οι καθηγητές με μισούν!!!
-Αυτό δεν είναι δικαιολογία για να μην πας σχολείο.
-Ε και γιατί να πάω;
-Γιατί είσαι 50 χρονών και είσαι ο διευθυντής!!!

Πώς αισθάνεστε το πρωί όταν ξυπνάτε για το σχολείο; Συζητήστε στην τάξη. Μην ξεχάσετε να ρωτήσετε και τον καθηγητή σας / την καθηγήτριά σας πώς αισθανόταν στην ηλικία σας.

Τα μαθητικά τα χρόνια δεν τα αλλάζω με τίποτα

Ο πιο καλός ο μαθητής

Ένα καιρό που μ' έστελνε
η μάννα μου σχολείο
Κι ο δάσκαλός μου μ' έβαζε
στο πρώτο το θρανίο.

Ο πιο καλός ο μαθητής
ήμουν εγώ στην τάξη
Κι οι δάσκαλοί μου μ' είχανε
μη βρέξει και μη στάξει.

Πάντοτε στο τετράδιο
βαθμό έπαιρνα δέκα
Κι αν στη ζωή πήρα μηδέν,
τα φταίει μια γυναίκα.

Ο πιο καλός ο μαθητής
ήμουν εγώ στην τάξη
Κι οι δάσκαλοί μου μ' είχανε
μη βρέξει και μη στάξει.

Στον έλεγχο διαγωγή
είχα κοσμιωτάτη.
Κι όμως οι συναναστροφές
όλες αυτές, Μανόλη μου
μου βγάλανε το μάτι.

«Ο Μαθητής» σε στίχους
Χαράλαμπου Βασιλειάδη (1968)

Όταν πηγαίναμε μαζί σχολείο

Όταν πηγαίναμε μαζί σχολείο
καθόσουνα στο διπλανό θρανίο
κι όταν μου έδινες το βιβλίο
μου 'λεγες σ΄ αγαπώ.

Στης γειτονιάς το κοντινό παρκάκι
έπαιζες πάντα σαν μικρό παιδάκι
κι όταν φιλιόμασταν στο παγκάκι
μου 'λεγες σ' αγαπώ.

Μα τώρα αγάπη μου πέρασαν χρόνια
δεν ήταν παρά μόνο μια εικόνα
που έχει μείνει μες την καρδιά μου
να μου λέει σ΄ αγαπώ.

Μα κάποια μέρα θα 'ρθεις πάλι πίσω
τα δυο γλυκά σου χείλη να φιλήσω
κι όταν αγάπη μου σε ρωτήσω
θα μου πεις σ' αγαπώ.

Και η αγάπη μας θα ζήσει αιώνια
δεν θα τη σβήσουνε ποτέ τα χρόνια
κι όταν γεράσουμε πια ακόμα
θα μου λες σ΄αγαπώ.

Στίχοι: Πασχάλης
Μουσική: Πασχάλης
Ερμηνευτές: Πασχάλης, Olympians

1 Τι μπορεί να σημαίνει...

1. με είχανε **μη βρέξει και μη στάξει:**
   α. με έβρεχαν ☐ β. δεν με άφηναν να βγω έξω όταν έβρεχε ☐
   γ. με φρόντιζαν ☐
2. στον **έλεγχο:**
   α. στο τεστ, στο διαγώνισμα, ☐ β. στα προφορικά ☐
   γ. στην κάρτα με τους βαθμούς κάθε σχολικής περιόδου ☐
3. **διαγωγή** είχα **κοσμιωτάτη:**
   α. είχα καλούς βαθμούς, ☐ β. δεν δημιουργούσα προβλήματα στο σχολείο ☐
   γ. μιλούσα με όλο τον κόσμο ☐
4. οι **συναναστροφές:** α. οι παρέες, ☐ β. οι τροφές, τα φαγητά ☐
   γ. οι στροφές, οι γωνίες ☐
5. μου **βγάλανε το μάτι:** α. έχασα το ένα μου μάτι, ☐ β. μου έκαναν κακό ☐
   γ. έβαλα γυαλιά ☐

Τα μαθητικά τα χρόνια δεν τα αλλάζω με τίποτα

2 **Πόσων χρονών είναι ο αφηγητής του τραγουδιού; Πάει στο Δημοτικό, στο Γυμνάσιο, στο Λύκειο ή στο Πανεπιστήμιο; Κοιτάξτε τον πίνακα και απαντήστε.**

Είναι...	Πάει στο...	Έχει...	Είναι...
6-12 χρονών	Δημοτικό	Δάσκαλο / Δασκάλα	μαθητής / -τρια
12-15 χρονών	Γυμνάσιο	Καθηγητές / Καθηγήτριες	μαθητής / -τρια
15-18 χρονών	Λύκειο	Καθηγητές / Καθηγήτριες	μαθητής / -τρια
18-... χρονών	Πανεπιστήμιο	Καθηγητές / Καθηγήτριες	φοιτητής / -τρια

Μιλήστε για τον εαυτό σας χρησιμοποιώντας στοιχεία από τον παραπάνω πίνακα.

Είμαι... Πάω στο... Έχω... Είμαι...

3 **Διαλέξτε το σωστό.**

1. Η μαμά **διάβασε** / **έμαθε** μια καταπληκτική ιστορία στην εφημερίδα.
2. Η Μαίρη **σπουδάζει** / **διαβάζει** Ιστορία στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, αλλά δεν **μαθαίνει** / **διαβάζει** πολύ.
3. Ο Φάνης **διάβασε** / **έκανε** την ιστορία σε μισή ώρα και την **έμαθε** / **έκανε** απ' έξω.
4. Δεν μπορώ τώρα γιατί έχω **να κάνω** / **να μάθω** τα μαθήματά μου.
5. Καλά, **έλυσα** / **διάβασα** όλες τις ασκήσεις πολύ εύκολα.
6. Ο γιος μου **διαβάζει** / **σπουδάζει** πολύ, αλλά δεν **ξέρει** / **μαθαίνει** εύκολα.
7. Σήμερα δεν θα βγω έξω γιατί έχω πολύ **μάθημα** / **διάβασμα**.

Γιατί, **Γιώργο**, δεν διάβασες;
Είχαμε επισκέπτες στο σπίτι, **κύριε Παπαδόπουλε**.

Η Μαρία	▶ Μαρία!	Η Ελένη	▶ Ελένη!
Το παιδί / τα παιδιά	▶ παιδί μου, παιδιά μου		
Ο Κώστας	▶ Κώστα!	Ο Γιάννης	▶ Γιάννη!
Ο Πέτρος	▶ Πέτρο		
μικρός, -ή, ό	▶ μικρ**έ** μου, μικρή μου, μικρό μου		
Ο Χαράλαμπος	▶ Χαράλαμπ**ε**!		

4 Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Γιατί, _____ (χρυσός) μου, άφησες τον γάτο να μπει μέσα; Δεν ξέρεις ότι γρατζουνίζει τα έπιπλα;
2. Συγνώμη, _____ (κύριος), μήπως έχετε ώρα;
3. Να πας να παίξεις αλλού μπάλα, _____ (νεαρός). Εδώ ενοχλείς.
4. _____ (Γιάννης), _____ (Φίλιππος), _____ (Χαρά), είσαστε έτοιμοι;
5. Έλα, ρε _____ (παιδάκι) μου, τελείωνε με το διάβασμα!
6. Γιατί, _____ (κύριος Παπασταματίου), μου βάλατε μηδέν στο διαγώνισμα; Αφού τουλάχιστον το όνομά μου το είχα γράψει, και σωστά!

5 φιλιόμασταν στο παγκάκι μπορεί να σημαίνει...

☐ σε φιλούσα ☐ με φιλούσες

☐ σε φιλούσα και με φιλούσες, φιλούσαμε ο ένας τον άλλο

- Ο Πέτρος και ο Τάκης **γνωρίζονται.**

Ο Πέτρος και ο Τάκης **γνωρίζουν ο ένας τον άλλο**.

Ο Πέτρος γνωρίζει τον Τάκη και Ο Τάκης γνωρίζει τον Πέτρο.

Ο Πέτρος γνωρίζεται με τον Τάκη. / Ο Τάκης γνωρίζεται με τον Πέτρο.

6 Τώρα κοιτάξτε τον πίνακα και αλλάξτε τις προτάσεις.

1. Ο Οδυσσέας και η Πηνελόπη γνωρίστηκαν πολύ νέοι.

   Ο Οδυσσέας και η Πηνελόπη γνώρισαν _____

2. Η Γιάννα και η Χαρούλα δεν μιλιούνται.

   Η Γιάννα δε μιλιέται _____

3. Ο Πέτρος και ο Βασίλης τηλεφωνιούνται πέντε φορές την ημέρα.

   Ο Πέτρος _____

4. Η Άννα και ο Πέτρος κοιτάχτηκαν στα μάτια.

   Η Άννα κοίταξε _____

5. Ο παππούς και η γιαγιά μου αγαπιούνται ακόμα και τώρα.

   Ο παππούς αγαπιέται _____

Τα μαθητικά τα χρόνια δεν τα αλλάζω με τίποτα

7 **Διαβάστε τα κείμενα και απαντήστε στις ερωτήσεις.**

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ με πολυετή πείρα στη μέση εκπαίδευση παραδίδει ιδιαίτερα μαθήματα σε μαθητές γυμνασίου-λυκείου. Τιμές προσιτές. Τηλ.: 6977123715.

1. **Σε ποιους απευθύνεται αυτή η αγγελία;**
2. **Τι μπορεί να σημαίνει ιδιαίτερα μαθήματα;**
3. **Τα μαθήματα είναι ακριβά;**

Super Kids, κέντρο εκμάθησης ηλεκτρο-νικών υπολογιστών. Εντατικά μαθήματα για μαθητές και φοιτητές. Ειδικά παιδικά τμήματα.

1. **Σε ποιους απευθύνεται αυτή η αγγελία;**
2. **Τι μπορεί να σημαίνει εντατικά (ταχύρρυθμα) μαθήματα;**
3. **Γιατί υπάρχουν ειδικά παιδικά τμήματα;**

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ασιατικών γλωσσών. Ολιγομελή τμήματα – Χρήση οπτικοακουστικών μέσων.

1. **Ποιες γλώσσες μπορεί να μάθει κανείς σε αυτό το ινστιτούτο;**
2. **Θα υπάρχουν πολλοί μαθητές σε κάθε τμήμα;**
3. **Εκτός από τα βιβλία πώς αλλιώς θα διδάσκονται οι μαθητές;**

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΡΙΝΑ ΕΝΤΑΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ.

1. **Σε ποιους απευθύνεται η διπλανή αγγελία;**
2. **Ποια μαθήματα διδάσκονται;**
3. **Πότε γίνονται τα μαθήματα;**

Επιδοτούμενα σεμινάρια ηλεκτρονικών υπολογι-στών του ΟΑΕΔ (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού) για αποφοίτους λυκείου και ανέργους.

1. **Σε ποιους απευθύνονται τα μαθήματα αυτά;**
2. **Στα μαθήματα αυτά πληρώνεις ή πληρώνεσαι;**
3. **Ποιος οργανώνει τα μαθήματα αυτά;**

1. **Σε ποια από τα παραπάνω μαθήματα θα ήθελες να πας; Γιατί;**
2. **Σε ποιο από τα παραπάνω μαθήματα δεν θα ήθελες καθόλου να πας; Γιατί;**
3. **Πέρα από τα παραπάνω μαθήματα, ποια μαθήματα θα ήθελες να παρακολουθήσεις;**
4. **Σου αρέσουν τα μαθήματα ελληνικών; Γιατί ναι; Γιατί όχι;**

8 **Διαβάστε το παρακάτω κείμενο και συμπλήρωσε τα κενά με τα ρωτάω / ζητάω.**

Άκου λοιπόν να δεις τι έγινε σήμερα στο σχολείο. Ο Μιχαηλίδης, ο φιλόλογος, με _____ πώς λέγανε τον πατέρα του Οδυσσέα. Φυσικά, δεν θυμόμουνα, γιατί για να θυμάσαι κάτι πρέπει να το ξέρεις. Τότε ο Μιχαηλίδης _____ να δει το τετράδιό μου. Τι να δει, που είχα να γράψω μέρες. Θύμωσε πολύ και μου _____ να γράψω τιμωρία χίλιες φορές «Λαέρτης». Εγώ τότε τον _____ ποιος είναι αυτός. Εκείνος κοκκίνισε και _____ από τον Σωτηρίου να πάει να του φέρει λίγο νερό γιατί δεν ένιωθε καλά. Ήπιε το νερό του, συνέχισε κανονικά το μάθημα, αλλά δεν _____ κανέναν άλλο τίποτα.

9 **Κοιτάξτε τον παρακάτω πίνακα. Μπορείτε να πείτε τι σημαίνουν τα παρακάτω σύνθετα;**

(ο)λιγο-	**πολυ-**
ολιγάριθμος, -η, -ο	πολυάριθμος, -η, -ο
ολιγομελής, -ής, -ές	πολυμελής, -ής, -ές
λιγόλογος, -η, -ο	πολυλογάς, -ού, -ικο
λιγομίλητος , -η, -ο	πολύγλωσσος, -η, -ο
λιγόφαγος, -η, -ο	πολυτάλαντος, -η, -ο
	πολυμαθής, -ής, -ές

10 **Γράψτε μια αστεία ιστορία από τη σχολική σας ζωή. Συνδέστε τις πληροφορίες που δίνετε με λέξεις και φράσεις σαν τις ακόλουθες:**

στην αρχή, ύστερα / μετά / στη συνέχεια, τελικά, τότε, έτσι / με αποτέλεσμα, για αυτό, όμως / αλλά, παρ' όλα αυτά, παρ' όλο που

Μουσικά Σχολεία (Γυμνάσια - Λύκεια)

Στα τέλη της δεκαετίας του '80, το Υπουργείο Παιδείας αποφάσισε να καλύψει το κενό που υπήρχε μέχρι τότε στον τομέα της μουσικής εκπαίδευσης ιδρύοντας το πρώτο πειραματικό Μουσικό Σχολείο στην Παλλήνη.
Στόχος των σχολείων αυτών είναι η δωρεάν παροχή μουσικής εκπαίδευσης. Έτσι διαμορφώθηκε το αναλυτικό πρόγραμμα, το οποίο κινείται σε δύο βασικούς άξονες: Σε αυτόν της παραδοσιακής μουσικής και σε αυτόν της ευρωπαϊκής.

Το πρόγραμμα
Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών των Μουσικών Σχολείων, οι μαθητές εισάγονται στα σχολεία αυτά στην πρώτη τάξη του Γυμνασίου, ύστερα από εξετάσεις, που την ύλη τους καθορίζουν τα ίδια τα σχολεία. Ξεκινώντας το Γυμνάσιο, ο κάθε μαθητής διδάσκεται ουσιαστικά τρία μουσικά όργανα. Τα δύο από αυτά είναι υποχρεωτικά και το ένα εξαρτάται από την επιλογή του μαθητή. Ταυτόχρονα, οι μαθητές συμμετέχουν σε κάποιο από τα μουσικά σύνολα του σχολείου (ευρωπαϊκή ορχήστρα, χορωδία ευρωπαϊκή και βυζαντινή, σύνολα παραδοσιακής μουσικής από διάφορα μέρη της Ελλάδας, αλλά και σύνολα μουσικού αυτοσχεδιασμού, θεατρικού παιχνιδιού, φωτογραφίας κ.ά.). Εκτός από τα μουσικά όργανα, στο σχολείο διδάσκεται θεωρία ευρωπαϊκής και βυζαντινής μουσικής, αρμονία και Ιστορία της Τέχνης. Οι μαθητές ταυτόχρονα παρακολουθούν και όλα τα μαθήματα των γενικών σχολείων, με κάποιες τροποποιήσεις (για παράδειγμα, η Ιστορία της Τέχνης διδάσκεται την ώρα που στα υπόλοιπα σχολεία διδάσκεται ακόμα Οικιακή Οικονομία).

(Πηγή: www.tar.gr, με αλλαγές)

1 Σωστό ή λάθος;

1. Οι μαθητές των μουσικών σχολείων δεν πρέπει να πληρώνουν για την εκπαίδευσή τους. Σ ☐ Λ ☐
2. Σε αυτά τα σχολεία, οι μαθητές έχουν ένα μουσικό όργανο υποχρεωτικό και μπορούν να διαλέξουν να μάθουν άλλο ένα. Σ ☐ Λ ☐
3. Οι μαθητές διδάσκονται μόνο μαθήματα που έχουν σχέση με τη μουσική. Σ ☐ Λ ☐
4. Στα σχολεία αυτά διδάσκεται και η ευρωπαϊκή και η ελληνική μουσική. Σ ☐ Λ ☐

2 Διαλέξτε το σωστό.

1. Δυστυχώς, δεν θα έρθω. Γράφω αύριο _____ στη Φυσική και δεν έχω διαβάσει τίποτα.
   α. εξετάσεις β. διαγώνισμα
2. Η _____ περίοδος για τα Λύκεια αρχίζει στις 7 Ιουνίου.
   α. εξεταστική β. διαγωνιστική
3. Εγώ νόμιζα ότι είχα γράψει χάλια, αλλά τελικά πήρα _____.
   α. «Μάλιστα» β. «Άριστα»
4. Τον έβγαλε από την τάξη γιατί τον έπιασε _____ από τον διπλανό του.
   α. να συγγράφει β. να αντιγράφει
5. Λοιπόν, για το τεστ θα έχετε το ένατο και το δέκατο κεφάλαιο. Δεν θα διαβάσετε το όγδοο, γιατί είναι εκτός _____.
   α. ύλης β. εξέτασης
6. Μα καλά, ήρθες να γράψεις αρχαία ιστορία χωρίς να έχεις διαβάσει Περσικούς Πολέμους; Μα αυτό, παιδάκι μου, είναι _____!
   α. SOS β. VIP
7. Ο Γιώργος, αντί να διαβάσει για το τεστ, έφτιαξε _____ με όλους τους τύπους της φυσικής.
   α. χαρτάκι β. σκονάκι

Σε αυτό το σχολείο ο καθηγητής της Φυσικής
διδάσκει και γεωγραφία.
Σε αυτό το σχολείο η γεωγραφία **διδάσκεται**
από τον καθηγητή της Φυσικής.

3 Αλλάξτε τις προτάσεις σύμφωνα με τον πίνακα.

1. Ο διευθυντής του μουσείου ξενάγησε τους μαθητές.

_____

2. Στο χωριό Δίπυλο, ο πρόεδρος φιλοξένησε τους μαθητές και τους καθηγητές συνοδούς.

_____

3. Ο καθηγητής ακύρωσε το διαγώνισμα της επόμενης Τρίτης.

_____

4. Την εργασία της Θεοδωράκη θα την παρουσιάσει ο Δημητρίου, γιατί η Δέσποινα έχει λαρυγγίτιδα.

_____

5. Αυτή την είσοδο τη χρησιμοποιούν μόνο οι καθηγητές.

_____

6. Τα χρήματα για τη θεατρική παράσταση τα έδωσε ο σύλλογος γονέων.

_____

Αμερικανική Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης, 100 χρόνια προσφοράς

Η Αμερικανική Γεωργική Σχολή της Θεσσαλονίκης είναι ένα ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικό εκπαιδευτικό ίδρυμα. Ιδρύθηκε το 1904 με σκοπό να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του πληθυσμού της υπαίθρου της Ελλάδας και των Βαλκανίων γενικότερα. Η Σχολή βρίσκεται σε ένα αγρόκτημα 1.500 στρεμμάτων και παρέχει στους μαθητές και στις μαθήτριες ευκαιρίες εκπαίδευσης στη γεωργία και την κτηνοτροφία.
Συνομιλήσαμε με τον πρόεδρο της Σχολής ο οποίος και μας ενημέρωσε σχετικά για τη δράση και την αποστολή του ιδρύματος.
Όπως μας δήλωσε, σήμερα, «οι 240 μαθητές και μαθήτριες που φοιτούν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση προέρχονται από επαρχιακές περιοχές όλης της Ελλάδας και είναι οικότροφοι στη Σχολή. Όλοι οι μαθητές φοιτούν με πλήρη υποτροφία πληρώνοντας μόνο ένα μέρος των εξόδων σίτισης και στέγασής τους».
«Εκτός από το Λύκειο», τόνισε ο κύριος Μπακ, «λειτουργεί και το Τμήμα Ανώτερων Γεωργικών Σπουδών, ένα διετές μεταλυκειακό πρόγραμμα που προετοιμάζει τους σπουδαστές του να αναλάβουν θέσεις τεχνικών και διοικητικών στην αγροτική βιομηχανία της Ελλάδας, των Βαλκανίων και της Ευρωπαϊκής ένωσης. Η Σχολή δεν εκπαιδεύει μόνο Έλληνες μαθητές και φοιτητές, αλλά και νέους και νέες από χώρες των Βαλκανίων. Προσφέρει επίσης προγράμματα κατάρτισης ενηλίκων, με τη διοργάνωση σεμιναρίων, κλειστών μαθημάτων και επιδείξεων σε χωριά και πόλεις της Βόρειας Ελλάδας».

(Πηγή: www.voanews.com, με αλλαγές)

4 Τι μπορεί να σημαίνει:

1. **μη κερδοσκοπικό**
   - ☐ Έχει στόχο να βγάλει χρήματα.
   - ☐ Δεν έχει στόχο να βγάλει χρήματα.
2. **δευτεροβάθμια εκπαίδευση**
   - ☐ Το Λύκειο και το Γυμνάσιο.
   - ☐ Το Πανεπιστήμιο.
3. **οικότροφοι**
   - ☐ Οι μαθητές που τρώνε στη σχολή.
   - ☐ Οι μαθητές που μένουν στη σχολή.

4. με **πλήρη υποτροφία**
☐ Δίνουν λίγα λεφτά για τα μαθήματα.
☐ Δεν δίνουν καθόλου λεφτά για τα μαθήματα.

5. **έξοδα σίτισης και στέγασης**
☐ Αυτά που πληρώνουν για να μένουν και να τρώνε.
☐ Αυτά που πληρώνουν για να τρώνε και να μένουν.

Θα σας άρεσε να πηγαίνετε σε ένα τέτοιο σχολείο; Πώς φαντάζεστε ότι περνούν τη μέρα τους οι μαθητές αυτής της σχολής;

Ας μιλήσουμε για αριθμούς...

1	2	3	4	5
μονοετής	**δι**ετής	**τρι**ετής	**τετρα**ετής	**πενταε**τής
	διώροφος	τριώροφος	τετραώροφος	πενταόροφος
	διπλός	τριπλός	τετραπλός	πενταπλός
	διπλάσιος	τριαπλάσιος	τετραπλάσιος	πενταπλάσιος
πρωτοετής	**δευτερο**ετής	**τριτο**ετής	**τετα**ρτοετής	
πρωτοβάθμιος	δευτεροβάθμιος	τριτοβάθμιος		
μονόκλινο	δίκλινο	τρίκλινο		

5 Απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. Πώς λέγεται στη γεωμετρία το σχήμα που έχει τρεις γωνίες; Τρίγωνο
2. Πώς λέμε μια πολυκατοικία με πέντε ορόφους; _____
3. Πώς λέμε το φοιτητή που σπουδάζει στο τέταρτο έτος; _____
4. Τι παραγγέλνουμε όταν θέλουμε τη διπλάσια ποσότητα καφέ; «Έναν _____ καφέ, παρακαλώ»
5. Κάποιος που διδάσκει στο δημοτικό λέμε ότι διδάσκει στην _____ εκπαίδευση.

6 Διαλέξτε το σωστό.

1. Όταν κάποιος είναι πολύ ευτυχισμένος λέμε ότι είναι
☐ τρισευτυχισμένος.
☐ πεντευτυχισμένος.
2. Όταν κάποιος είναι πολύ παχύς λέμε ότι είναι
☐ δίπαχος.
☐ τετράπαχος.
3. Όταν ένα φαγητό είναι πολύ νόστιμο λέμε ότι είναι
☐ τετρανόστιμο.
☐ πεντανόστιμο.
4. Οι γάτες είναι
☐ τρίψυχες.
☐ επτάψυχες.

Ένα σχολείο για μένα

Σταμάτησε το σχολείο στα 12 για να δουλέψει - ήταν έξι παιδιά στην οικογένεια. Αλλά της άρεσε πολύ η Ιστορία και πάντα η σκέψη να ξαναπάει στο σχολείο τη βασάνιζε.

Παντρεμένη και με τρία παιδιά πήγε στο σχολείο δεύτερης ευκαιρίας. Συνέχισε με πολλές θυσίες στο εσπερινό λύκειο και σήμερα, στα 52 της χρόνια, έχοντας αριστεύσει στις εισαγωγικές είναι πρωτοετής φοιτήτρια στο τμήμα Ιστορίας - Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

«Η ουσία της ζωής είναι η προσπάθεια να ανοίξουμε τους ορίζοντές μας, να μάθουμε. Αυτό που με βοήθησε να μην υπολογίζω την κούραση είναι ότι πηγαίνοντας στο σχολείο, ένιωθα ότι πλούτιζα. Το χαιρόμουν. Και για να φτάσεις κάπου πρέπει να το κάνεις γιατί σ' ευχαριστεί».

Έργο εκπαιδευόμενης σε σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας στη Μυτιλήνη.

«Ήταν δύσκολες εποχές τότε, ιδιαίτερα για τα κορίτσια. Ήμασταν έξι παιδιά. Σταμάτησα το σχολείο στα 12, με τη λήξη του δημοτικού, και πήγα σε σχολή κλωστοϋφαντουργίας για να εργαστώ μετά. Πάντα όμως με τριβέλιζε, πάντα ήθελα να μαθαίνω. Μου αρέσει τόσο πολύ η ιστορία. Έτσι, το 2002 πήγα σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Όμως δεν μου αρκούσε. Τον Ιανουάριο του 2004, λίγο πριν τελειώσει η φοίτηση στο σχολείο, στενοχωριόμουν που δεν θα συνεχίσω. Όταν αποφοίτησα τον Ιούνιο, είναι αλήθεια ότι το σκεπτόμουν να συνεχίσω στο λύκειο. Έτσι, με την παρακίνηση του άντρα μου συνέχισα. Γράφτηκα στο 1ο Λύκειο Καματερού και ήμουν συμμαθήτρια του 16χρονου γιου μου, του Αργύρη», μας λέει.

«Ξέρετε, το πιο συγκινητικό ήταν η αντιμετώπιση των παιδιών. Κάναμε μαζί ζαβολιές, μου έδιναν «σκονάκια» στα μαθήματα της Πληροφορικής. Γιατί εμένα μου άρεσαν τα φιλολογικά μαθήματα. Ήταν μια συνωμοσία πολύ τρυφερή»... Η συνέχεια για την κ. Μαρκοπούλου είναι στο Εσπερινό Λύκειο, το ωράριο του οποίου της επέτρεπε να εργάζεται και να σπουδάζει.

Βέβαια, ήταν δύσκολο. «Τα παιδιά μου –έχω τρία, ένα κορίτσι, δύο αγόρια– πολλές φορές δεν έτρωγαν καλά», λέει και χαμογελάει. «Και τον άντρα μου δεν τον πείραζε να μην έχει πάντα σιδερωμένο πουκάμισο», συμπληρώνει, και φαίνεται στα μάτια της η αγάπη που υπάρχει στην οικογένειά της. «Με βοήθησαν πολύ όλοι. Και οι καθηγητές μου. Έκανα ενισχυτικά μαθήματα πριν και μετά τη λήξη του επίσημου ωραρίου. Δεν πήγα ποτέ σε φροντιστήριο».

Σήμερα πια είναι φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο Ιστορικό - Αρχαιολογικό, και ενώ η πρώτη της αγάπη ήταν η ιστορία δηλώνει ότι «με έχει ενθουσιάσει η αρχαιολογία».

«Είναι μία εκπληκτική εμπειρία τα μαθήματα. Αισθάνομαι συγκινημένη για όλα όσα μαθαίνω, για την κληρονομιά μας. Παρακολουθώ σταθερά τα μαθήματα της σχολής. Αισθάνομαι πιο γεμάτη τώρα...».

(Πηγή: www.mofeu.eu από την εφημερίδα *ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, με αλλαγές)

7 Απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. Πότε άφησε το σχολείο η κυρία Μαρκοπούλου; Γιατί;
2. Γιατί αποφάσισε να επιστρέψει στα θρανία;
3. Πώς την αντιμετώπισαν οι συμμαθητές της στο 1ο Λύκειο Καματερού;
4. Πώς αντιμετώπισε η οικογένειά της την επιστροφή της στο σχολείο;

8 **Διαλέξτε μια από τις παρακάτω φράσεις και συμπληρώστε τα λήμματα του λεξικού.**

α. οι υποψήφιοι

β. το σχολείο δεύτερης ευκαιρίας

γ. η ενισχυτική διδασκαλία

δ. οι εισαγωγικές

ε. το εσπερινό (νυχτερινό) λύκειο

1. Τα μαθήματα που γίνονται σε ένα σχολείο εκτός του κανονικού προγράμματος για να βοηθηθούν οι μαθητές που είναι αδύνατοι σε κάποιο μάθημα.
2. Σχολεία που λειτουργούν απογευματινές ώρες για να μπορούν να τα παρακολουθήσουν όσοι μαθητές εργάζονται.
3. Σχολεία στα οποία μπορούν να ξαναπάνε ενήλικες που δεν ολοκλήρωσαν την εκπαίδευσή τους όταν ήταν νέοι.
4. Οι εξετάσεις που δίνουν οι μαθητές στην Ελλάδα για να μπουν στο πανεπιστήμιο.
5. Αυτός που διαγωνίζεται μαζί με άλλους για μια θέση.

9 **Τα κείμενα της ενότητας απευθύνονται σε ένα συγκεκριμένο κοινό: σε παιδιά που έχουν μια ιδιαίτερη σχέση με τη μουσική, σε παιδιά που αγαπούν τη φύση, σε ανθρώπους που χρειάζονταν μια δεύτερη ευκαιρία στη ζωή τους. Γνωρίζετε κάποια άλλα σχολεία που απευθύνονται επίσης σε ειδικό κοινό; Γράψτε ένα σύντομο κείμενο και παρουσιάστε το στην τάξη. Χρησιμοποιήστε τις ακόλουθες λέξεις ή φράσεις.**

εφόσον, αφού, όπως, για να, δηλαδή, επομένως, κατά συνέπεια

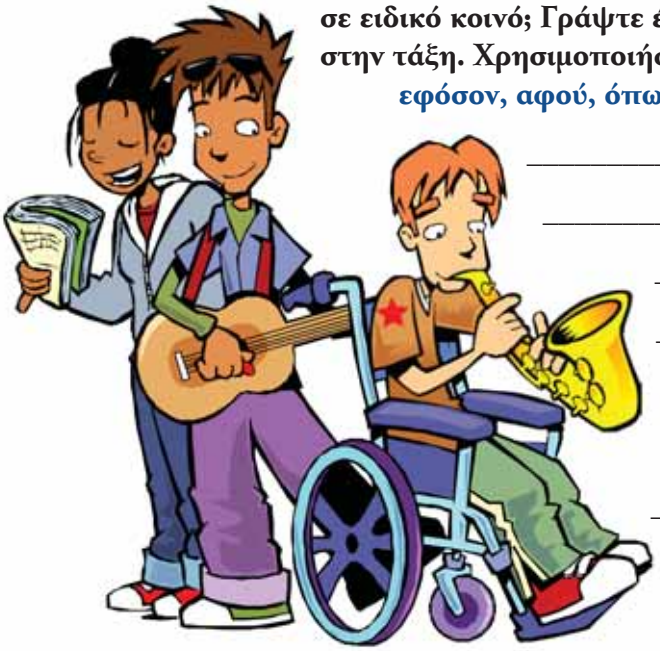

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Πρώτοι στην Ευρώπη στην ηλεκτρονική αδελφοποίηση σχολείων

Την πρώτη θέση στην Ευρώπη σε αριθμό βραβείων στο «eTwinning», δηλαδή την ηλεκτρονική αδελφοποίηση σχολείων, κατέκτησε η χώρα μας το 2006. Για να ενισχύσει αυτή την επιτυχία, το υπουργείο Παιδείας και το Ίδρυμα Ευγενίδου διοργανώνουν το «Πανευρωπαϊκό Εργαστήριο Ανάπτυξης και Δικτύωσης για τη δράση eTwinning» από τις 6 έως τις 8 Απριλίου.

Η επιλογή της Ελλάδας για τη φιλοξενία της πανευρωπαϊκής αυτής συνάντησης επισφραγίζει την ιδιαίτερη επιτυχία της δράσης eTwinning στη χώρα μας, κάτι που αποδεικνύεται και από τον αριθμό των βραβείων που κέρδισαν τα ελληνικά σχολεία στην πρώτη σχετική εκδήλωση, τον Ιανουάριο 2006 στην Αυστρία. Έξι συνολικά αδελφοποιημένες ελληνικές σχολικές μονάδες απέσπασαν ισάριθμο αριθμό βραβείων, εκτινάσσοντας τη χώρα μας στην πρώτη θέση σε αριθμό βραβευμένων σχολικών μονάδων. Η χώρα μας, δε, κατέχει και την τέταρτη θέση σε αριθμό συμμετοχών -από το σύνολο των 28 συμμετεχόντων- χωρίς να ληφθεί υπόψη η πληθυσμιακή αναλογία.

Η θεματική του συνεδρίου είναι «Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες» και στόχο έχει την εξοικείωση των συμμετεχόντων με τις διάφορες πτυχές της διαδικασίας του eTwinning, καθώς επίσης και με τη διερεύνηση των δυνατοτήτων υλοποίησης συνεργασιών μεταξύ σχολείων στον τομέα των Τεχνών και των Ανθρωπιστικών Επιστημών. Το eTwinning είναι μία νέα και πρωτοποριακή διευρωπαϊκή δράση με επίσημη έναρξη τον Ιανουάριο του 2005. Αποτελεί έναν από τους τέσσερις άξονες του eLearning και στοχεύει σε μια πλήρη και συστηματική συνεργασία με παιδαγωγικά, κοινωνικά και πολιτιστικά οφέλη. Σχεδιάστηκε για να δώσει σε μαθητές και εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα να γνωρίσουν την εκπαιδευτική κουλτούρα άλλων λαών, να μάθουν να συνεργάζονται, να μοιράζονται τις απόψεις τους και να δημιουργήσουν καινούργιες φιλίες. Ήδη στο πρόγραμμα συμμετέχουν περισσότερα από 13.500 σχολεία σε όλη την Ευρώπη, αριθμός που ακολουθεί ανοδική πορεία.

(εφ. *Ελευθεροτυπία*, 31/03/2006, με αλλαγές)

1 Σωστό ή λάθος;

1. Τα ελληνικά σχολεία πήραν έξι συνολικά βραβεία. Σ ☐ Λ ☐
2. Η χώρα μας ήρθε αναλογικά τέταρτη σε αριθμό συμμετοχών. Σ ☐ Λ ☐
3. Το eTwinning αφορά μόνο ορισμένες χώρες της ΕΕ. Σ ☐ Λ ☐
4. Τα σχολεία που επιθυμούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα αυξάνονται συνεχώς. Σ ☐ Λ ☐

2 **Κοιτάξτε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τη λέξη στον σωστό τύπο.**

συμμετέχω	συμμετέχ**ων**, -ουσα, -ον (βλ.σελ. 27)
εργάζομαι	εργαζ**όμενος**, -η, -ο
ασχολούμαι	ασχολ**ούμενος**, -η, -ο
τιμώμαι	τιμ**ώμενος**, -η, -ο

1. Ο ποιητής Άγγελος Δημητρίου θα είναι το _____τιμώμενο_____ (τιμώμαι) πρόσωπο στην εκδήλωση.
2. Οι _____ (εργάζομαι) γυναίκες συχνά δεν αμείβονται τόσο καλά όσο οι άντρες συνάδελφοί τους.
3. Η μέθοδος είναι καλή, αλλά δεν νομίζω ότι θα έχει τα _____ (αναμένεται) αποτελέσματα.
4. Όλοι οι _____ (απασχολούμαι) στο δημόσιο τομέα θα απεργήσουν την επόμενη Τετάρτη.
5. Ο αριθμός των _____ (συμμετέχω) στο συνέδριο ξεπέρασε κάθε προσδοκία.
6. Για το διδακτορικό του ορίστηκε τελικά ως _____ (επιβλέπω) καθηγητής ο πρόεδρος του Τμήματος.
7. Χώρος μη _____ (καπνίζω). Απαγορεύεται το κάπνισμα.
8. Για το μεταπτυχιακό μας πρόγραμμα μπορείτε να πάρετε πληροφορίες και από τον υπεύθυνο _____ (διδάσκω).

3 **Συμπληρώστε τα κενά με ότι ή να.**

1. Με το πρόγραμμα αυτό μάθαμε _____ συνεργαζόμαστε με άλλα σχολεία.
2. Έμαθα _____ θα πάρεις μέρος στο σχολικό πρωτάθλημα σκάκι. Είναι αλήθεια;
3. Είσαι δεκαπέντε χρονών κι ακόμα δεν ξέρεις _____ δένεις τα παπούτσια σου;
4. Σας υπόσχομαι _____ έρθω μόλις τελειώσω το μάθημα.
5. Σας υπόσχομαι _____ θα έρθω μόλις τελειώσω το μάθημα.
6. Μου λέει συνέχεια _____ θέλει να γίνει γιατρός.
7. Εσείς μπορείτε να μείνετε σπίτι. Εγώ πάντως λέω _____ βγω έξω για βόλτα.

4 **Κοιτάξτε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με μία από τις λέξεις στον σωστό τύπο.**

η αδελφοποίηση: («γίνομαι αδελφός με κάποιον / κάνω κάποιον αδελφό μου»)

η τροπο**ποίηση**	η ερημο**ποίηση**
η ηρωοποίηση	η οικοπεδοποίηση / η τσιμεντοποίηση
η υπουργοποίηση	η παγκοσμιοποίηση
η ενεργοποίηση	η υλοποίηση
η διαφοροποίηση	η τακτοποίηση

η ποίηση

1. Για να τρέξει πιο γρήγορα αυτό το αμάξι, θα πρέπει να κάνουμε κάποιες _____ _____ στον κινητήρα.
2. Η _____ αυτού του παλιού νόμου μόνο προβλήματα θα δημιουργήσει, να το ξέρετε.
3. Πολεμάμε ενάντια στην _____ αυτού του τόσο σημαντικού πνεύμονα πρασίνου και στην _____ της πόλης μας.
4. Οι κλιματικές αλλαγές απειλούν πολλές περιοχές της Νότιας Ευρώπης με _____ _____.
5. Από την _____ του προπονητή μετά τη νίκη επί της Ισπανίας φτάσαμε σήμερα στην απόλυτη απαξίωσή του.
6. Μετά την _____ του, κάνει πως δεν μας ξέρει.
7. Θεωρητικά η πρότασή σας είναι καταπληκτική, αλλά νομίζω ότι θα συναντήσουμε μεγάλα προβλήματα στην _____ της.
9. Με την ομιλία του θέλησε να κάνει σαφέστερη τη _____ του από τις παλαιότερες απόψεις του.
10. Μετά την _____ των δωματίων μπορείτε να πάτε να παίξετε.
11. Δεν έχουν όλοι οι οικονομολόγοι τις ίδιες αντιλήψεις για την _____ της οικονομίας.
12. Λατρεύω την _____. Με ξεκουράζει πολύ περισσότερο από την πεζογραφία, με γοητεύει.

παιδεία η: 1.πνευματική καλλιέργεια· μόρφωση, κουλτούρα: 2. εκπαίδευση.

εκπαίδευση η: η καλλιέργεια, με συστηματική διδασκαλία και άσκηση σε ειδικά ιδρύματα (σχολεία κ.ά.), των διανοητικών και σωματικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων των ατόμων, κυρίως των παιδιών και των νέων, για να μπορέσουν να ασκήσουν κάποιες επαγγελματικές ή άλλες δραστηριότητες.

αγωγή η: σύνολο από οργανωμένες ενέργειες που γίνονται με σκοπό την ψυχική, πνευματική και σωματική διάπλαση του ανθρώπου, ιδίως του νέου.

μόρφωση η (χωρίς πληθ.): α. πνευματική και ψυχική καλλιέργεια β. κατοχή γνώσεων.

5 Διαλέξτε από τις παραπάνω λέξεις και συμπληρώστε τα κενά.

1. Ο νέος υπουργός _____ θα δώσει την πρώτη του συνέντευξη στις 14.00 μ.μ.
2. Γιατί δεν σηκώνεσαι παιδί μου για να καθίσει η κυρία; Δεν έχεις _____;
3. Στις μέρες μας το σχολείο δεν είναι η μοναδική πηγή_____ για τους νέους οι οποίοι διευρύνουν τις γνώσεις τους κυρίως μέσω του διαδικτύου
4. Ο Πέτρος διδάσκει στη δευτεροβάθμια _____.

Τι σημαίνουν οι ακόλουθες φράσεις;

1. Άνθρωπος αγράμματος ξύλο απελέκητο.
2. Αν δεν πάθεις δεν θα μάθεις.

6 **Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.**

Οι μαθητές βαθμολογούν τα σχολεία τους και αξιολογούν τους καθηγητές τους μέσω του Internet! Περισσότεροι από 2.000 μαθητές Γυμνασίων και Λυκείων της χώρας επισκέφθηκαν το www.ratemyteachers.gr, κατά το πρώτο τρίμηνο της λειτουργίας του, γράφτηκαν και ψήφισαν σε ένα ή περισσότερα από τα ερωτηματολόγια, ενώ οι επισκέπτες του site ξεπέρασαν τους 80.000.

Τα στοιχεία της έρευνας έχουν τρία σκέλη, με βάση τις απαντήσεις των μαθητών στα ακόλουθα ερωτήματα:

α) Ποια είναι η γνώμη σου γενικά για την εκπαιδευτική δουλειά που γίνεται φέτος στο σχολείο σου;

Όπως προκύπτει από τη βαθμολογία, μόλις και μετά βίας περνάει τη βάση η εκπαιδευτική δουλειά που γίνεται στο σχολείο, αφού με άριστα το 20, οι μαθητές τη βαθμολογούν με 11,6!

β) Ποιος ευθύνεται κατά κύριο λόγο για τις όποιες αδυναμίες στην ποιότητα της εκπαιδευτικής δουλειάς που γίνεται στο σχολείο σου;

Στο ερώτημα απάντησαν 507 μαθητές. Στην πλειοψηφία τους (55,5%) θεωρούν υπεύθυνο το εκπαιδευτικό σύστημα. Στη δεύτερη θέση των ευθυνών τοποθετούν τους καθηγητές με 28,3%, στην τρίτη με εντυπωσιακά χαμηλό ποσοστό (7,7%) τις ελλείψεις κτιριακής υποδομής ή / και εξοπλισμού, στην τέταρτη τους ίδιους τους μαθητές (6,5%) και στην πέμπτη τα φροντιστήρια (2%).

Η ιεράρχηση των αιτίων για τις αδυναμίες των σχολείων είναι ίδια και στα Γυμνάσια και στα Λύκεια. Υπάρχουν, ωστόσο, σημαντικές αποκλίσεις σε σχέση με τον γενικά μέσο άρο. Γιο παράδειγμα, οι μαθητές των Γυμνασίων εντοπίζουν ως πρώτο αίτιο το εκπαιδευτικό σύστημα σε σημαντικά μικρότερο ποσοστό (41,3%) σε σχέση με τον γενικό μέσο άρο (55,5%), ενώ αποδίδουν συγκριτικά μεγαλύτερες ευθύνες στους καθηγητές (37,6% έναντι 28,3%) και στις ελλείψεις κτιριακής υποδομής ή/και εξοπλισμού (10,1% έναντι 7,7%).

γ) Ποια είναι τα σοβαρότερα προβλήματα που υπάρχουν στο σχολείο σου;

Η απαντήσεις στο ερώτημα αυτό παρουσιάζονται στον πίνακα.

Ποια είναι τα πιο σοβαρά προβλήματα που υπάρχουν στο σχολείο σου; (*)

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΑ		ΑΤΤΙΚΗ		ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	
	ΓΥΜΝ.	ΛΥΚ.	ΓΥΜΝ.	ΛΥΚ.	ΓΥΜΝ.	ΛΥΚ.	ΓΥΜΝ.	ΛΥΚ.
Κτιριακό	35,2%	29,8%	35,0%	30,8	23,1%	20,1%	38,2%	30,5%
Εργαστηριακή Υποδομή	29,6%	36,6%	30,2%	32,6%	30,8%	32,3%	29,1%	40,1%
Αθλητικοί χώροι	28,7%	27,4%	27,5%	26,8%	45,2%	29,0%	25,5%	27,7%
Θέρμανση	15,7%	26,0%	17,5%	34,5%	7,7%	21,4%	16,4%	21,5%
Υγιεινή	30,6%	19,5%	20,6%	26,8%	25,8%	16,1%	38,2%	15,2%
Προσβασιμότητα για άτομα με ειδ. ανάγκες	11,1%	14,6%	17,1%	14,1%	7,7%	20,8%	7,3%	14,8%
Ελλείψεις προσωπικού	7,4%	7,9%	12,4%	9,8%	7,7%	3,2%	3,6%	6,9%
Συμπεριφορά καθηγητών	38,0%	46,3%	32,6%	44,8%	30,8%	57,7%	43,6%	46,4%
Οργάνωση & διοίκηση	27,8%	26,8%	34,2%	24,6%	18,3%	20,0%	29,1%	28,0
Ωράριο - ωρολόγιο πρόγραμμα	15,7%	10,0%	12,5%	8,0%	20,8%	16,1%	14,5%	10,5%
Ασφάλεια	11,1%	5,4%	12,6%	5,1%	7,7%	6,5%	10,9%	5,5%
Άλλο πρόβλημα	9,3%	14,9%	9,9%	16,4%	12,4%	9,5%	7,3%	13,5%

(*)Οι μαθητές μπορούσαν να επιλέξουν μέχρι 3 προβλήματα

(εφ. *Απογευματινή*, 05-08-2005, με αλλαγές)

1. Σε ποια σημεία διαφοροποιούνται οι μαθητές γυμνασίου από τον γενικό μέσο όρο; Πώς αιτιολογείτε αυτή τη διαφοροποίηση;

2. Εξηγήστε με απλά λόγια τι σημαίνει κάθε τίτλος στη στήλη «Προβλήματα» του πίνακα.

3. Συγκρίνετε τα αποτελέσματα της έρευνας με τα προβλήματα που αντιμετωπίζετε εσείς στο δικό σας σχολείο. Με τι βαθμό θα βαθμολογούσατε τους καθηγητές σας;

7 Αλλάξτε τις προτάσεις.

1. Η βαθμολογία δείχνει ότι ο Σωτηρίου προσπάθησε πολύ αυτό το τρίμηνο.

Όπως _____

2. Δεν μίλησε καθόλου για τα προβλήματα του σχολείου.

Όσον _____

3. Το σχολείο μας είναι πολύ καλύτερο από άλλα σχολεία από πλευράς κτιριακής υποδομής.

Συγκριτικά με _____.

4. Την επιτυχία μου την οφείλω κυρίως στους καθηγητές μου και τους γονείς μου.

Αυτοί _____

_____.

5. Δεν διάβασα πολύ, για αυτό δεν πέρασα στις εξετάσεις.

Αν _____.

6. Απαγορεύεται η είσοδος μετά την έναρξη του μαθήματος.

Δεν μπορούμε _____ όταν _____

_____.

8 Συνδέστε τις φράσεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. μόλις και μετά βίας	α. για πάντα
2. άπαξ διά παντός	β. κυρίως
3. κατά κύριο λόγο	γ. επιπλέον
4. ως επί το πλείστον	δ. ιδίως, κυρίως
5. συν τοις άλλοις	ε. κατά συνέπεια
6. ως εκ τούτου	στ. πολύ δύσκολα

Ελληνικά: Από το κείμενο στη λέξη

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.εργασία.gr/online/mainpage.html

Wikipedia topic

ΕΡΓΑΣΙΑ.gr

Η δουλειά όπως θα έπρεπε (και δεν θα έπρεπε) να είναι

Εύκολο | Μέτριο | Δύσκολο

Θεματικά Κείμενα

Θεματικό Λεξιλόγιο

Παραγωγή Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

10 Ήρθες το γάλα σου;

Αν ναι ώρα να μάθεις πόσοι δούλεψαν για να μπορέσεις εσύ να πιεις αυτό το γάλα. Διάλεξε από τα παρακάτω επαγγέλματα και φτιάξε την αλυσίδα παραγωγής του γάλακτος.

Ποιος δούλεψε για να φάει η αγελάδα;	ο γιατρός ☐	ο γεωργός ☐
Ποιος έχει στον σταύλο του την αγελάδα;	ο μηχανικός ☐	ο κτηνοτρόφος ☐
Ποιος τη φρόντισε όταν αρρώστησε;	ο κτηνίατρος ☐	ο ψυχολόγος ☐
Ποιος άρμεξε την αγελάδα;	ο οδηγός ☐	ο κτηνοτρόφος ☐
Ποιος ανέλυσε το γάλα;	ο τεχνικός τροφίμων ☐	ο γραμματέας ☐
Ποιος συσκεύασε το γάλα;	ο εργάτης ☐	ο υδραυλικός ☐
Ποιος έφτιαξε τη συσκευασία;	ο γραφίστας ☐	ο φούρναρης ☐
Ποιος φρόντισε να πουληθεί το γάλα;	ο μάνατζερ ☐	ο ζωγράφος ☐
Ποιος έκανε γνωστό το γάλα;	ο διαφημιστής ☐	ο τραγουδιστής ☐
Ποιος φωτογράφισε την αγελάδα;	ο εκδότης ☐	ο φωτογράφος ☐
Ποιος σου πούλησε το γάλα;	ο μπακάλης ☐	ο χασάπης ☐

Done

Τι θα κάνω στη ζωή μου;

Τα επαγγέλματα που ταιριάζουν στα Κριαράκια είναι μηχανικός, χειρούργος, οδοντίατρος, στρατιωτικός, και ψυχίατρος και μάλιστα σε δύσκολες περιπτώσεις.

Τα επαγγέλματα που ταιριάζουν στο Ταυράκι είναι λογιστής, τραγουδιστής, μοντέλο, γενικά ότι εμπεριέχει την τέχνη ή το χρήμα.

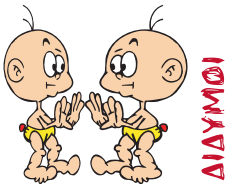

Τα επαγγέλματα που ταιριάζουν στο Διδυμάκι είναι σχολιαστής, τηλεπαρουσιαστης, δημοσιογράφος, καθηγητής, πλασιέ.

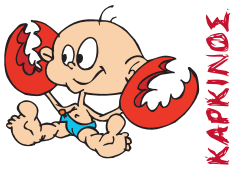

Τα επαγγέλματα που ταιριάζουν στο Καρκινάκι σας είναι ιστορικός, αρχαιολόγος, ναυτικός, εστιάτορας, μάγειρας, συλλέκτης.

Τα επαγγέλματα που ταιριάζουν στο Λιονταράκι σας είναι ηθοποιός, έμπορος, διευθυντής κ.λπ.

Τα επαγγέλματα που ταιριάζουν στα Παρθενακια είναι οικονομολόγος, φυσιοθεραπευτής, δάσκαλος, επιθεωρητής.

Τα επαγγέλματα που ταιριάζουν στο Ζυγάκι σας είναι οτιδήποτε έχει σχέση με την ομορφιά, διπλωμάτης, δικαστής.

Τα επαγγέλματα που αρμόζουν στο παιδί Σκορπιό είναι στρατιωτικός, ψυχολόγος, φαρμακοποιός, αστυνομικός (ντετέκτιβ).

Τα επαγγέλματα που ταιριάζουν στο Τοξοτάκι σας είναι πιλότος, φιλόλογος, αθλητής, ιερέας, δικαστής κ.λπ

Τα επαγγέλματα που ταιριάζουν στο Αιγοκεράκι σας είναι μαθηματικός, οδοντίατρος, τοπογράφος, δημόσιος υπάλληλος.

Τα επαγγέλματα που ταιριάζουν στο Υδροχοάκι σας είναι προγραμματιστής Η/Υ, φωτογράφος, γλωσσολόγος, γραφίστας, ακτινολόγος, μηχανικός αεροσκαφών.

Τα επαγγέλματα που αρμόζουν στο Ψαράκι σας είναι τραγουδιστής, ναυτικός, πολιτικός.

(Πηγή: eportal.gr, με αλλαγές)

1 Διαβάστε το ζώδιό σας. Σας αρέσει κάποιο από τα επαγγέλματα που προτείνει;

Τι θα κάνω στη ζωή μου;

2 **Τώρα χωρίστε τα επαγγέλματα σε δύο ομάδες, σύμφωνα με το παράδειγμα.**

ο / η μηχανικός

ο λογιστής / η λογίστρια

Γιατί υπάρχουν πολλά επαγγέλματα που ανήκουν στην πρώτη ομάδα; Συζητήστε στην τάξη.

3 **Συμπληρώστε ο καθένας χωριστά το ακόλουθο ερωτηματολόγιο. Ο καθηγητής / η καθηγήτρια μαζεύει όλα τα ερωτηματολόγια. Όλοι μαζί, χωρίς να ξέρετε για ποιο πρόσωπο πρόκειται, προτείνετε ένα επάγγελμα που να ταιριάζει στο προφίλ του. Στη συνέχεια ο καθηγητής αποκαλύπτει το όνομα.**

Μου αρέσει να δουλεύω μαζί με άλλους.	0	1	2
Θέλω να έχω συγκεκριμένο ωράριο.	0	1	2
Θέλω να μου λένε οι άλλοι τι πρέπει να κάνω.	0	1	2
Μου αρέσει να δουλεύω σε γραφείο.	0	1	2
Θέλω σταθερό μισθό.	0	1	2
Είμαι καλός στην επικοινωνία.	0	1	2
Ασχολούμαι με τη μουσική και τη ζωγραφική.	0	1	2
Φτιάχνω πολλά πράγματα με τα χέρια μου.	0	1	2
Μου αρέσει να ρισκάρω.	0	1	2
Μου αρέσει να ταξιδεύω.	0	1	2
Βαριέμαι εύκολα, δεν μπορώ να κάνω συνέχεια το ίδιο.	0	1	2
Μου αρέσει να εκφράζομαι με το σώμα μου.	0	1	2
Η καριέρα είναι για μένα το πιο σημαντικό στη ζωή μου.	0	1	2

Το επάγγελμα που σας διάλεξαν είναι αυτό που κι εσείς θα θέλατε; Τελικά, πόση σχέση έχει το επάγγελμα με τα ζώδια;

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

Μεσιτικό γραφείο, προσφέροντας άριστο εργασιακό περιβάλλον και ικανοποιητικές αποδοχές, ζητεί συνεργάτες. Η ύπαρξη μεταφορικού μέσου κρίνεται απαραίτητη. τηλ. 210-651...

Χρηματιστηριακή εταιρεία ζητεί δύο executive assistants. Απαραίτητα προσόντα: πολύ καλός χειρισμός της ελληνικής και της αγγλικής γλώσσας, άριστη γνώση Office Microsoft ή internet. Για επικοινωνία απευθυνθείτε: τηλ. 210 632..., e-mail: mstan@otenet.gr

Δικηγορικό γραφείο ζητεί δικηγόρο με εμπειρία 2 - 3 ετών. Πλήρης απασχόληση, υψηλή αμοιβή, προοπτικές. Βιογραφικά στο fax: 2310-339...

ΚΥΡΙΑ ΠΟΛΥ ΚΑΘΑΡΗ και έντιμη στην δουλειά, με μεγάλη προϋπηρεσία ζητεί εργασία ως οικιακή βοηθός, καθάρισμα, σιδέρωμα, τακτικά Τετάρτη, Πέμπτη ή Παρασκευή, πρωινές ώρες, άριστες συστάσεις, περιοχές Ερυθραία, Κηφισιά, Πολιτεία, Εκάλη. Τηλ.. 6949-816...

Φιλόλογος με πολυετή πείρα, παραδίδει ιδιαίτερα μαθήματα σε μαθητές Γυμνασίου-Λυκείου, ομαδικά ή ατομικά, τιμές λογικές. Χαλάνδρι – Χολαργός, τηλ.: 270 661...

4 **Τι μπορεί να σημαίνει; Συνδέστε τις φράσεις απο την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.**

1. **το εργασιακό περιβάλλον**	α. οι γνώσεις που βοηθούν σε μια δουλειά
2. **οι αποδοχές**	β. οι συνθήκες εργασίας
3. **τα προσόντα**	γ. η προηγούμενη εργασία σε παρόμοια δουλειά
4. **η προϋπηρεσία** / **η εμπειρία** / **η πείρα**	δ. ο μισθός, τα χρήματα που παίρνει κανείς σε δουλειά

5 **Διαβάστε τις παραπάνω αγγελίες. θα μπορούσατε να βρείτε μια δουλειά για τη Μαρία Καναβού; Διαβάστε το βιογραφικό της στην επόμενη σελίδα και αποφασίστε πού θα μπορούσε να ζητήσει δουλειά.**

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ονοματεπώνυμο	ΚΑΝΑΒΟΥ ΜΑΡΙΑ
Ημερ. Γέννησης	06/07/1978
Διευθ. Επικοινωνίας	Καραολή & Δημητρίου 12 Πέραμα
Τηλ. Επικοινωνίας	6977412782
Email	mar.ka@mail.gr

ΣΠΟΥΔΕΣ

1999 – 2003	Πτυχίο Λογιστικής, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, ΤΕΙ Χαλκίδας με Βαθμό Λίαν Καλώς (6,75)
1996 – 1997	Γραμματέων Διοίκησης , Ιδιωτικό ΙΕΚ CARIERRA

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Αγγλικά	Πτυχίο Lower of Cambridge 1996

ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

05/2004 – 07/2004	Σεμινάριο με Θέμα "Νέες Τεχνικές Management Ανθρώπινου Δυναμικού", υλοποιούμενο από τη Δέλτα Singular Εκπαιδευτική, διάρκειας 400 ωρών.
ΓΝΩΣΗ Η/Υ	Καλό χειρισμό Word , Excel, Windows, Internet.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

10/2002 –03/2003	Πρακτική άσκηση στην Εμπορική Τράπεζα στη Διεύθυνση Πειραιώς και Νήσων στο Τμήμα Εμπλοκών.
02/2005 – 08/2005	Βοηθός Λογιστή σε Λογιστικό Γραφείο
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ	Διαθέσιμες εφόσον ζητηθούν

6 **Σωστό ή λάθος;**

1. Η Μαρία Καναβού τελείωσε οριστικά την εκπαίδευσή της το 2003. Σ ☐ Λ ☐
2. Γνωρίζει αγγλικά αλλά δεν μπορεί να το αποδείξει γιατί δεν έχει το απαραίτητο δίπλωμα; Σ ☐ Λ ☐
3. Η Μαρία Καναβού διαθέτει προϋπηρεσία. Σ ☐ Λ ☐
4. Δυστυχώς οι προϊστάμενοί της στις προηγούμενες δουλειές της δεν ήταν ευχαριστημένοι μαζί της. Σ ☐ Λ ☐

7 **Φαντάσου ότι μόλις τελείωσες το σχολείο και ψάχνεις για δουλειά. Φτιάξε ένα σύντομο βιογραφικό σύμφωνα με το προηγούμενο.**

Αν δεν καταφέρετε να βρείτε τη δουλειά των ονείρων σας με την πρώτη, δεν χρειάζεται να τα βάψετε και μαύρα! Η Μαντόνα, πριν ασχοληθεί με τη μουσική και γίνει ένα από τα σύμβολα της εποχής μας, εργαζόταν σε μια αλυσίδα καταστημάτων που πουλούσαν καφέ και ντόνατς. Όμως, πάντα ονειρευόταν να γίνει διάσημη. Και η επιτυχία δεν άργησε να έρθει.

8 **Ξέρετε άλλα παρόμοια παραδείγματα πλούσιων και διάσημων;**

9 **Αντιστοιχίστε τις λέξεις στην αριστερή στήλη με τις φράσεις στη δεξιά στήλη.**

1. χρειάζομαι	α. κάνω κάτι σαν δουλειά ή σαν χόμπι
2. ονειρεύομαι	β. δουλεύω
3. εργάζομαι	γ. πλησιάζω
4. ασχολούμαι	δ. περνάω από μια κατάσταση σε μια άλλη
5. έρχομαι	ε. θέλω πάρα πολύ
6. γίνομαι	στ. έχω ανάγκη

10 **Κοιτάξτε τώρα τον ακόλουθο πίνακα. Μπορείτε να βρείτε και άλλα ρήματα που είναι σαν το εργάζομαι;**

πλέν**ω** πλέν**ομαι** - εργάζ**ομαι**

σκέφτομαι, _____

2 1

Πριν (να) ασχοληθεί με το τραγούδι, δούλευε σε ένα καφέ.
(**Πρώτα** δούλευε σε ένα καφέ και **μετά** ασχολήθηκε με το τραγούδι)

11 **Αλλάξτε τις προτάσεις ακολουθώντας τον προηγούμενο πίνακα.**

1. Πρώτα έπλυνε τα πιάτα και μετά είδε τηλεόραση.

Πριν_____

2. Πριν να πάει σχολείο, έφαγε ένα μεγάλο πρωινό.

_____

3. Πριν να φάμε, πλένουμε τα χέρια μας.

_____

4. Πρώτα θα διαβάσουμε και μετά θα βγούμε έξω.

Πριν _____

Τα εργασιακά δικαιώματα των εγκύων γυναικών

Πολλές γυναίκες στη διάρκεια της καριέρας τους έρχονται αντιμέτωπες με μια απολύτως φυσιολογική εξέλιξη της ζωής τους. Την εγκυμοσύνη. Φυσικά δεν υπάρχει κανένας λόγος επαγγελματικής ανησυχίας μια και ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να προστατεύσει την εργαζόμενη κατά τη συγκεκριμένη περίοδο.

Καταρχάς την άδεια μητρότητας (τοκετού) δικαιούνται όλες οι εργαζόμενες έγγαμες ή μη, που απασχολούνται σε οποιαδήποτε εργοδότη με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ανεξαρτήτως του χρόνου προϋπηρεσίας και της ιδιότητας με την οποία εργάζονται.

Διάρκεια απουσίας

Η συνολική διάρκεια της άδειας μητρότητας από 1.1.2000 ανέρχεται σε δέκα επτά (17) εβδομάδες, από τις οποίες οι οκτώ (8) χορηγούνται προ του τοκετού (άδεια τοκετού) και οι υπόλοιπες εννέα (9) μετά τον τοκετό (άδεια λοχείας). Στη συνέχεια και για δυο έτη από την ημέρα του τοκετού, η εργαζόμενη μπορεί να μειώσει το ωράριο εργασίας κατά μια ώρα την ημέρα, (και να πληρώνεται κανονικά) ή, αν έλθει σε συμφωνία με τον εργοδότη της, να απουσιάζει δυο ώρες την ημέρα για το διάστημα ενός έτους.

Απαγόρευση απόλυσης

Σύμφωνα με τον νόμο απαγορεύεται και είναι απολύτως άκυρη η απόλυση εργαζόμενης από τον εργοδότη της, κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της καθώς επίσης και για το διάστημα ενός έτους μετά, εκτός αν υπάρχει σπουδαίος λόγος για απόλυση. Ως σπουδαίος λόγος όμως δεν μπορεί να θεωρηθεί η μειωμένη απόδοση της εργασίας της εγκύου που οφείλεται στην εγκυμοσύνη.

Επίσης αν ψάχνετε για δουλειά ενώ είστε ήδη έγκυος, κανένας εργοδότης δεν έχει το δικαίωμα να προβάλει ως αιτία μη πρόσληψής σας την εγκυμοσύνη σας.

Αποδοχές κύησης

Οι εργαζόμενες κατά τη διάρκεια της απουσίας τους λόγω εγκυμοσύνης, τοκετού και λοχείας θεωρούνται ότι βρίσκονται σε άδεια από νόμιμο κώλυμα και ως εκ τούτου δικαιούνται να λάβουν τις αποδοχές τους από τον εργοδότη.

Η εργαζόμενη μητέρα λαμβάνει επίσης επιδόματα μητρότητας από το Ι.Κ.Α. καθώς και συμπληρωματικές παροχές από τον ΟΑΕΔ, για το διάστημα που επιδοτείται από το Ι.Κ.Α.

Επιπλέον από τις ανωτέρω παροχές το Ι.Κ.Α. καταβάλλει και βοήθημα τοκετού, το οποίο ανέρχεται σε 30 ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη.

(Πηγή: www.acme.gr, με αλλαγές)

1 Σωστό ή λάθος;

1. Το κείμενο αυτό αφορά τις γυναίκες που εργάζονται και στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα. Σ ☐ Λ ☐
2. Άδεια μητρότητας μπορούν να πάρουν όλες οι εργαζόμενες ανεξάρτητα από τον χρόνο που έχουν δουλέψει σε μια δουλειά. Σ ☐ Λ ☐
3. Οι γυναίκες μπορούν να λείψουν από τη δουλειά τους μόνο για το διάστημα μετά τη γέννηση του παιδιού. Σ ☐ Λ ☐
4. Κατά τη διάρκεια της άδειάς της, η εργαζόμενη δεν έχει το δικαίωμα να πληρώνεται από τον εργοδότη της. Σ ☐ Λ ☐

2 Διαβάστε τον πίνακα και διαλέξτε το σωστό.

η απόλυση / απολύομαι	η αποζημίωση
η παραίτηση / παραιτούμαι	το ημερομίσθιο
η άδεια	το ωράριο
οι αποδοχές / ο μισθός	το επίδομα
η σύνταξη	το εφάπαξ
η πρόσληψη / προσλαμβάνω	

1. Για να μην τον **απολύσουν** / **προσλάβουν**, αναγκάστηκε να **απολυθεί** / **παραιτηθεί**.
2. Επειδή έπιασα δουλειά πριν από τρεις μήνες, φέτος δεν θα πάρω **άδεια** / **αποζημίωση** διακοπών.
3. Σε αυτή τη χώρα το **επίδομα** / **εφάπαξ** μητρότητας είναι από τα πιο υψηλά στην Ευρώπη.
4. Στα 70 του όταν βγήκε στην **πρόσληψη** / **σύνταξη** πήρε και ένα **εφάπαξ** / **επίδομα** 10.000 ευρώ.
5. Επειδή γέννησα πριν από τρεις μέρες έχω μειωμένο **ημερομίσθιο** / **ωράριο**.
6. Μόλις διορίστηκε αλλά **ο μισθός** / **το επίδομά** του ξεπερνά τα 3.000 ευρώ τον μήνα.

Ξέρετε τι είναι το ΙΚΑ (Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων) και ο ΟΑΕΔ (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού); Ποιοι αντίστοιχοι οργανισμοί υπάρχουν στη χώρα σας;

3 Συνδέστε τις λέξεις στην αριστερή στήλη με τις σημασίες τους στη δεξιά στήλη.

1. εισβάλλω	α. διαφημίζω
2. προβάλλω	β. αλλάζω
3. διαβάλλω	γ. αφήνω για αργότερα
4. μεταβάλλω	δ. δεν είμαι σίγουρος
5. προσβάλλω	ε. τα παραλέω
6. συμβάλλω	στ. πληρώνω
7. καταβάλλω	ζ. κάνω κάποιον να αισθανθεί άσχημα,
8. αναβάλλω	η. μπαίνω με τη βία
9. αμφιβάλλω	θ. βοηθάω
10.υπερβάλλω	ι. συκοφαντώ, κατηγορώ άδικα
11. εκβάλλω	κ. καταλήγω

4 Κυκλώστε το σωστό με βάση τον παραπάνω πίνακα.

1. Πότε **εισέβαλαν** / **κατέβαλαν** οι Ναζί στην Γαλλία;
2. Η θερμοκρασία δεν θα **αναβληθεί** / **μεταβληθεί** τα επόμενα εικοσιτετράωρα.

3. Για να εγγραφείτε θα πρέπει να **καταβάλετε / υποβάλετε** στη γραμματεία το ποσό των 20 ευρώ.
4. Το ματς με τη Λεβερκούζεν **αναβλήθηκε / μεταβλήθηκε** λόγω βροχής.
5. Μην **αναβάλεις / υπερβάλεις**, το πολύ να είναι μέχρι 1.80.
6. Εσύ πιστεύεις ότι θα τα καταφέρει; Εγώ προσωπικά πολύ **υπερβάλλω / αμφιβάλλω.**
7. Αν δεν μπορείς **να μεταβάλεις / να συμβάλεις** στην εκστρατεία μας, τουλάχιστον μην μπαίνεις εμπόδιο στις προσπάθειές μας.
8. Ο Αλέκος ήταν πολύ καλός υπάλληλος. Τον **ανέβαλαν / διέβαλαν** όμως στον διευθυντή και έχασε τη θέση του.
9. Τα προϊόντα μας **προβάλλονται / καταβάλλονται** διαφημιστικά από όλα τα μέσα.
10. Για πρόσεχε λίγο! Δεν καταλαβαίνεις ότι με **συμβάλλεις / προσβάλλεις** με αυτά που λες;
11. Ο Αμαζόνιος σε ποιον ωκεανό **προσβάλλει / εκβάλλει**;

Εργασιακές και διαπροσωπικές σχέσεις

Στην εποχή μας οι ιδιαίτερες απαιτήσεις των εργοδοτών από τον εργαζόμενο, η ευρύτερη στροφή προς τον ξέφρενο καταναλωτισμό, η ανάδειξη της ιδιωτικότητας, δηλαδή της κοινωνικής στάσης «το μόνο που μετράει είναι οι δικές μου υποθέσεις» και η παντοδυναμία των αγορών αφήνουν αυτονόητα το στίγμα τους και στις διαπροσωπικές σχέσεις στους χώρους εργασίας. Ο εργαζόμενος καλείται να κερδίσει περισσότερα χρήματα, να ανέλθει στην ιεραρχία και πάνω από όλα να μη χάσει τη δουλειά του! Έτσι ο ένας στους τρεις εργαζόμενους στην Ελλάδα ξεπερνά αρκετά τις 40 ώρες εργασίας ανά εβδομάδα και φυσικά το στρες κυριαρχεί στη ζωή του, λόγω των ιδιαίτερα αυξημένων απαιτήσεων. Διεθνώς η αύξηση του χρόνου και των απαιτήσεων της εργασίας είναι μεγαλύτερη. Ακόμα και στο «ήρεμο λιμάνι» του Δημοσίου, οι εργασιακές σχέσεις αλλάζουν και η εργασία εντατικοποιείται.

Ο αριθμός των ανθρώπων που ταυτίζουν τον εργασιακό και τον κοινωνικό χώρο αυξάνεται συνεχώς. Έτσι στον χώρο του γραφείου πρέπει αναγκαστικά να εξυπηρετηθούν και κοινωνικές ανάγκες, όπως η αναζήτηση φίλων και γνωριμιών. Παράλληλα όμως το στρες, ο ανταγωνισμός και η καχυποψία υπονομεύουν το εργασιακό περιβάλλον και ευθύνονται για την επιδείνωση των ανθρώπινων σχέσεων.

Οι εργαζόμενοι, όπως καταγράφεται σε σχετικές έρευνες, θεωρούν σημαντικότερους παράγοντες στο εργασιακό περιβάλλον κατά σειρά: 1) να τους φέρονται με σεβασμό 2) να υπάρχει καλή επικοινωνία και 3) να συνεργάζονται με φιλικά άτομα. Όμως παραδέχονται παράλληλα ότι υπάρχει μεγάλη απόσταση από αυτό που συμβαίνει στην πραγματικότητα. Για πολλούς εργαζόμενους, άνδρες και γυναίκες, οι διαπροσωπικές σχέσεις αποτελούν το σοβαρότερο αγχογόνο παράγοντα στην εργασία τους.
Για να βελτιωθούν οι εργασιακές διαπροσωπικές σχέσεις χρειάζεται πρώτα από όλα να επανεξετάσουμε τη δική μας φιλοσοφία γύρω από την εργασία και το εργασιακό περιβάλλον. Ίσως και η δική μας συμπεριφορά δεν ήταν πάντα η καλύτερη. Ας σκεφτούμε τι μας ώθησε σε αυτό. Αν φανταστούμε πώς θέλουμε να μας φέρονται στον εργασιακό χώρο, τότε έχουμε μια πρώτη εικόνα για το πώς να φερθούμε στους συναδέλφους μας.

(Πηγή: http://e-psychologist.com)

5 Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. **Για ποιον λόγο οι άνθρωποι στις μέρες μας δημιουργούν φιλικές σχέσεις στον χώρο δουλειάς τους;**
2. **Ποια στοιχεία θεωρούν οι άνθρωποι σημαντικά για ένα καλό εργασιακό περιβάλλον;**
3. **Τι μπορούμε να κάνουμε για να βελτιώσουμε τις διαπροσωπικές σχέσεις στον χώρο δουλειάς μας;**

Πιστεύεις ότι όσα γράφονται πιο πάνω έχουν εφαρμογή και στη δική σου ζωή; Πόσο σημαντικό είναι το σχολείο για τις διαπροσωπικές σου σχέσεις; Αντιμετωπίζεις παρόμοια προβλήματα; Εάν ναι, ποια;

παράλληλ**ος**, -η, -ο	▶	παράλληλ**α**
βαθ**ύς**, -ιά, -ύ	▶	βαθ**ιά**
διεθν**ής**	▶	διεθν**ώς**
δευτερεύ**ων**, -ουσα, -ον	▶	δευτερευόντ**ως**
ευρ**ύς**, -εία, -ύ	▶	ευρέ**ως**

παγκόσμια = παγκοσμίως	ιδιαίτερα # ιδιαιτέρως	τέλεια	# τελείως
βέβαια = βεβαίως	άμεσα # αμέσως	ακριβά	# ακριβώς
κύρια = κυρίως	απλά # απλώς	ευχάριστα	# ευχαρίστως

6 Συμπληρώστε τα κενά όπως το παράδειγμα.

1. Λοιπόν παιδιά εδώ θα σκάψετε όσο πιο _____ (βαθύς) μπορείτε.
2. Είναι το μοναδικό πράγμα που μπορώ να κάνω _____ (παράλληλος) με την δουλειά μου.

3. Θέλουμε να τον προσλάβουμε _____ (βασικός) γιατί είναι καλός στις δημόσιες σχέσεις και _____(δευτερεύων) γιατί είναι καλός στη δουλειά του.
4. Αυτή η θεραπευτική μέθοδος αν και δεν είναι _____(ευρύς) είναι αποτελεσματική.
5. Ο Μίκης Θεοδωράκης είναι _____ (διεθνής) γνωστός για τα έργα του.
6. Μερικές φορές οδηγεί πολύ _____ (γρήγορος) κι αυτό δεν μ' αρέσει.

7 Διαλέξτε το σωστό.

1. Το χτεσινό γεύμα το πληρώσαμε πολύ **ακριβά** / **ακριβώς**.
2. Έχουμε ραντεβού στις 11.00 **ακριβά** / **ακριβώς**. Ελπίζω να μη με στήσεις όπως την άλλη φορά.
3. Μπορούμε να μιλήσουμε **ιδιαίτερα** / **ιδιαιτέρως**; Έχω κάτι πολύ σημαντικό να σας πω.
4. Δεν είναι **ιδιαίτερα** / **ιδιαιτέρως** έξυπνος. Ωστόσο, εργάζεται σκληρά και σίγουρα θα τα καταφέρει.
5. Ένα τόσο σοβαρό θέμα πρέπει να το συζητήσουμε **άμεσα** / **αμέσως**. Δεν πρέπει να μάθει κανένας άλλος τίποτα για αυτό.
6. Γιάννη, κλείσε **άμεσα** / **αμέσως** το παράθυρο! Κρυώνω!
7. Μιλάει **τέλεια** / **τελείως** γαλλικά γιατί έζησε πολλά χρόνια στο Παρίσι.
8. Μα, καλά, είσαι **τέλεια** / **τελείως** χαζός; Δεν μπορείς να καταλάβεις ένα τόσο απλό πράγμα;
9. Μιλάει **απλά** / **απλώς**, γιατί θέλει να την καταλαβαίνουν οι άλλοι.
10. Δεν ήθελα να σε ενοχλήσω. Ήθελα **απλά** / **απλώς** να σε ρωτήσω κάτι.
11. **Ευχάριστα** / **Ευχαρίστως** θα σας βοηθούσα, αλλά αυτή τη στιγμή είμαι πολύ απασχολημένη.
12. Μίλησε τόσο **ευχάριστα** / **ευχαρίστως**, που όλοι τους ηρέμησαν στη στιγμή.

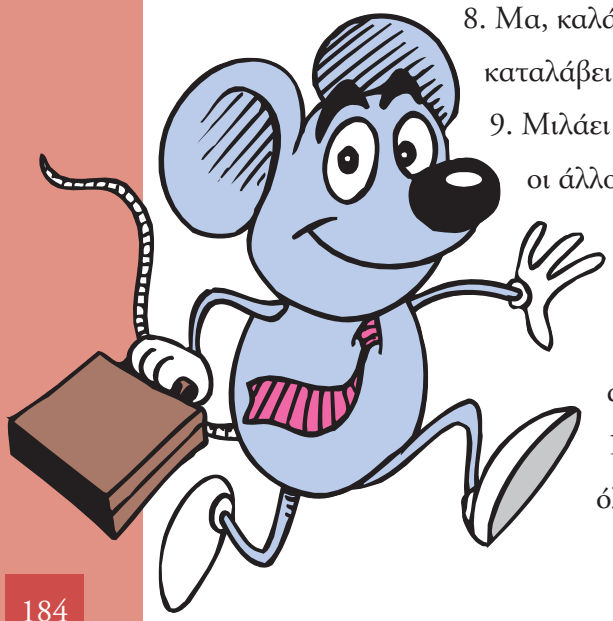

Μίλα πιο καθαρά!

Είναι υπεύθυνος δημοσίων σχέσεων,
δηλαδή φροντίζει για την εικόνα της εταιρείας προς τα έξω.
Α: Είμαι κουρασμένος Β: **Δηλαδή** δεν θα πάμε σινεμά.

με άλλα λόγια, αυτό σημαίνει ότι, εννοείς ότι

8 **Συνδέστε τις φράσεις με τις επεξηγήσεις τους.**

1. Η εταιρεία τα τελευταία χρόνια περνάει βαθιά κρίση.
2. Η εταιρεία μας προσέλαβε φέτος 20 εργαζομένους.
3. Αποφάσισα να χάσω βάρος.
4. Είναι ο άντρας της αδερφής μου,
5. Φέτος θα έχω δουλειά όλο το καλοκαίρι.
6. Η φετινή σας αύξηση θα είναι 3%.

α. δηλαδή όχι τρία, δυόμισι, αν υπολογίσουμε τη φορολογία.
β. Δηλαδή να αρχίσουμε να ψάχνουμε για δουλειά...
γ. δηλαδή ο γαμπρός μου.
δ. Δηλαδή τέρμα οι βραδινές έξοδοι.
ε. δηλαδή τους διπλούς από ό,τι πέρσι.
στ. Δηλαδή πάνε οι διακοπές.

9 **Διαλέξτε από τον παρακάτω πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.**

το έργο	εργάζομαι	η εργασία	εργατικός, -ή, -ό
εργοδότης, -τρια	εργασιακός, -ή, -ό	το εργοστάσιο	εργάσιμος, -η, -ο
ο / η εργασιομανής		ο εργάτης / η εργάτρια	
ο εργαζόμενος / η εργαζόμενη		η απεργία	η ανεργία

10 **Διαλέξτε το σωστό.**

1. Ο Γιάννης είναι πολύ έξυπνος, αλλά δεν είναι αρκετά **εργάσιμος** / **εργατικός**.
2. Φέτος δεν θα πάρετε άδεια περισσότερη από 12 **εργάσιμες** / **εργατικές** μέρες.
3. Όλοι οι **εργαζόμενοι** / **εργοδότες** της εταιρείας αποφάσισαν να κάνουν **απεργία** / **ανεργία** την επόμενη Πέμπτη.
4. Σε αυτό το **έργο** / **εργοστάσιο** κατασκευάζονται ηλεκτρονικοί υπολογιστές.
5. Ο διευθυντής μας είναι συμπαθητικός άνθρωπος, αλλά πάρα πολύ κακός **εργοδότης** / **εργάτης**.
6. Σαν **εργαζόμενος** / **εργοδότης**, θα έπρεπε να γνωρίζεις τα βασικά **εργασιακά** / **εργατικά** σου δικαιώματα.
7. Έρχεται το πρωί στις 7.00, φεύγει το βράδυ στις 9.00 κι εσύ συνεχίζεις να επιμένεις πως δεν είναι **εργασιομανής** / **εργασιακός**;
8. Αυτό εδώ το σπίτι μόνος μου το έφτιαξα. Είναι **έργο** / **εργασία** των χεριών μου.

Η παιδική εργασία δεν είναι μόνο ένα φαινόμενο του Τρίτου Κόσμου

1. Τα στατιστικά στοιχεία που δόθηκαν στη διάσκεψη του Όσλο (1997) καταρρίπτουν έναν από τους μύθους της παιδικής εργασίας, ότι δηλαδή είναι «προνόμιο» μόνο των φτωχών κρατών, ότι τα περισσότερα παιδιά εργάζονται σε εξαγωγικές βιομηχανίες κάτι που μπορεί να αλλάξει μέσα από κυρώσεις και μποϋκοτάζ.

2. Τα στοιχεία της Unicef μας επιβεβαιώνουν για το αντίθετο.

Μόνο στη Μεγάλη Βρετανία, σύμφωνα με τους πιο μετριοπαθείς υπολογισμούς περίπου το 25% των 11χρονων και περίπου το 66% των 14χρονων παιδιών εργάζονται, παρακολουθώντας παράλληλα και τα σχολικά του μαθήματα. Στη Μεγάλη Βρετανία η εργασία επιτρέπεται από την ηλικία των 13 ετών, ενώ στο Νότιο Λονδίνο σε εργατικές λαϊκές συνοικίες το 40% των παιδιών εργάζονται. Ακόμα, στη Γερμανία εργάζονται 600.000 παιδιά, από τα οποία - σύμφωνα με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας - 300.000 παιδιά είναι τουρκικής υπηκοότητας. Στην Ισπανία η παιδική εργασία αφορά 200.000 άτομα. Η αύξησή της επιταχύνθηκε μετά την ψήφιση από την κυβέρνηση ενός νόμου που καταργούσε τους μέχρι τότε υπάρχοντες περιορισμούς για τις μαζικές απολύσεις.

Ακόμα, στην αγροτική οικονομία των ΗΠΑ, μόνο στην πολιτεία της Καλιφόρνιας, απασχολούνται μισό εκατομμύριο παιδιά από την Κεντρική Αμερική. Στις φυτείες, στα σύνορα με το Μεξικό, παιδιά μόλις 4 χρόνων, πληρώνονται 2 δολάρια για 12ωρη «εργασία». Όλες μάλιστα οι εκτιμήσεις συγκλίνουν με την πρόγνωση της νέας παγκόσμιας τάσης: η παιδική εργασία θα αυξηθεί.

3. Τα τελευταία χρόνια, έχουν γίνει πολλές προσπάθειες για την κατάργηση της παιδικής εργασίας. Όμως, οι απόψεις διίστανται.

Διατυπώνεται, για παράδειγμα, η άποψη, ότι η μοναδική διέξοδος στο πρόβλημα είναι ένα άμεσο τέλος στη συμμετοχή των ανηλίκων σε εργοστάσια, φάρμες και οικογενειακές επιχειρήσεις. Όμως από την άλλη πλευρά υποστηρίζεται ότι μια τέτοια οπτική αδυνατεί να κατανοήσει ότι οι ανήλικοι εργαζόμενοι αποτελούν τμήμα της οικονομικής και κοινωνικής πραγματικότητας, ιδιαίτερα στις χώρες του λεγόμενου Τρίτου Κόσμου. «Ο 15χρονος Ντίμπου, από τη Σενεγάλη δήλωσε στο συνέδριο του Όσλο το 1997 να μην αποφασιστεί η κατάργηση της παιδικής εργασίας διότι τότε οδηγούνται πολλά παιδιά στην πείνα, την εγκληματικότητα και την πορνεία».

(Πηγή: http://www.inegsee.gr, με αλλαγές)

1

1. **Ποιος μύθος σχετικά με την παιδική εργασία αμφισβητείται στο κείμενο; Αναφέρετε παραδείγματα.**
2. **Μπορεί να υπάρξει σύμφωνα με το κείμενο μια ομοιογενής πολιτική αναφορικά με την παιδική εργασία. Αιτιολογήστε την άποψή σας.**

Έχεις εργαστεί ποτέ; Ποια ήταν η εμπειρία σου; Συζητήστε στην τάξη.

2 **Βρείτε συνώνυμα στο κείμενο για τις ακόλουθες λέξεις ή φράσεις.**

διαψεύδουν (1) _____

που δεν μπορείς να την αποφύγεις (1) _____

ποινές, τιμωρίες (1) _____

ήπιους (2) _____

έγινε με πιο γρήγορους ρυθμούς σε σχέση με πριν (2) _____

καταλήγουν στο ίδιο σημείο, συμφωνούν (2) _____

είναι αντίθετες, διχάζονται (3) _____

λύση (3) _____

δεν μπορεί (3) _____

3 **Σχολιάστε τον πίνακα:**

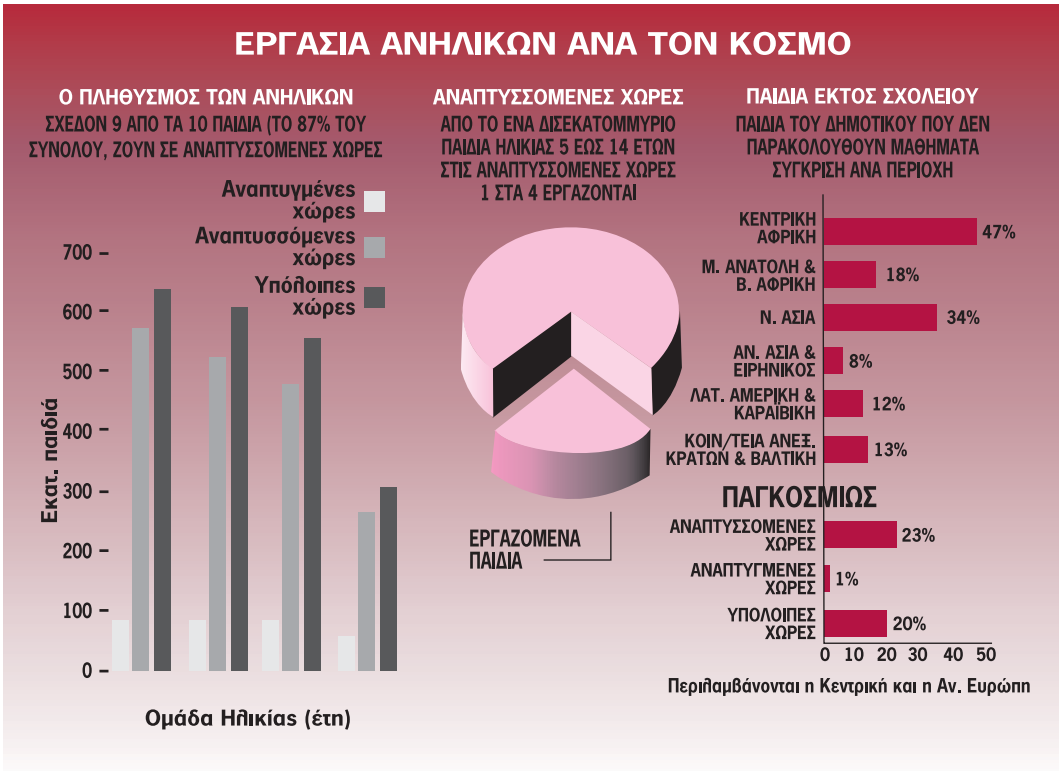

Πηγή: http://www.inegsee.gr, με αλλαγές

1. **Ποιες περιοχές έχουν τα υψηλότερα ποσοστά αποχής από την εκπαίδευση; Γιατί;**
2. **Σε ποια κατηγορία (αναπτυγμένες / αναπτυσσόμενες κ.λπ.) κατατάσσεται η χώρα σας; Ποια είναι τα κριτήρια μιας τέτοιας κατάταξης;**

Αντιλήψεις για την παιδική εργασία στην Ελλάδα

- Η παιδική εκμετάλλευση είναι μία έννοια που συνδέεται, στη χώρα μας, με την παιδική εργασία, αλλά και με την παιδική πορνεία.
- Οι επτά σε κάθε εκατό Έλληνες, δήλωσαν ότι έχουν υπόψη τους κάποιο ή κάποια παιδιά που είχαν πέσει θύματα εκμετάλλευσης.
- Εξ όσων γνωρίζουν θύματα παιδικής εκμετάλλευσης οι μισοί (49,2%) αναφέρθηκαν σε περιστατικά παιδικής εργασίας, το 33,8% αναφέρθηκε σε περιστατικά πορνείας και το 15,4% σε άλλες μορφές εκμετάλλευσης.
- Ως πιο ευάλωτα στην παιδική εκμετάλλευση θεωρούνται τα παιδιά των μεταναστών / προσφύγων (45,4%), ακολουθούν τα παιδιά διαλυμένων οικογενειών 31,1% και τέλος αναφέρονται παιδιά των τσιγγάνων με ποσοστό 14,8%.
- Ο εξαναγκασμός από τους γονείς για ίδιο οικονομικό όφελος θεωρείται ως η σημαντικότερη αιτία για το φαινόμενο της παιδικής εργασίας (53,3%).
- Ως δεύτερη σε σημαντικότητα αιτία παιδικής εργασίας αναφέρεται η ύπαρξη οργανωμένων παράνομων κυκλωμάτων (26,6%).
- Η πλειοψηφία των Ελλήνων πιστεύει ότι τόσο οι περιπτώσεις της παιδικής εργασίας, όσο και οι περιπτώσεις της παιδικής πορνείας είναι τόσες πολλές στην χώρα μας, ώστε αποτελούν κοινωνικά προβλήματα.
- Ωστόσο, μόνο το 30,5% θεωρεί ότι η παιδική εκμετάλλευση στην Ελλάδα είναι μεγαλύτερη σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.
- Αξίζει να σημειωθεί ότι οι 7 περίπου στους 10 Έλληνες κρίνουν τη νομοθεσία, που υπάρχει στη χώρα μας γύρω από το θέμα της παιδικής εκμετάλλευσης, ως ανεπαρκή.

(Πηγή: http://www.unicef.gr, με αλλαγές)

4 **Ποιες είναι οι απόψεις για την παιδική εργασία στη χώρα σας; Δουλεύοντας όλοι μαζί, φτιάξτε ένα ερωτηματολόγιο που να αντιστοιχεί στα θέματα που θίγονται στην προηγούμενη έρευνα-έκθεση. Στη συνέχεια ζητήστε από πέντε ενηλίκους ο καθένας να απαντήσουν στα ερωτήματα αυτά. Επεξεργαστείτε τα αποτελέσματα συντάσσοντας μια παρόμοια έκθεση.**

5 **Διαλέξτε μια από τις επόμενες λέξεις και συμπληρώστε τα κενά.**

η κοιν**ότητα**	η εγκληματικ**ότητα**
η ταυτότητα	η αθλιότητα
η πατρότητα	η υποκειμενικότητα
η υπηκοότητα	η αδελφότητα

1. Τώρα που έγινε μπαμπάς θα γνωρίσει τις χαρές της πατρότητας.
2. Τέτοιες _____ μόνο σε αυτή την εφημερίδα μπορεί να διαβάσει κανείς.
3. Στη συνάντηση συμμετέχουν εκπρόσωποι δήμων και _____ της περιοχής.

4. Διαβατήριο δυστυχώς δεν έχω, αλλά έχω την _____ μου.
5. Στο διαβατήριο αναγράφεται και η _____ του κατόχου.
6. Η επιστημονική σκέψη προσπαθεί να κρατά τις αποστάσεις της από την _____ _____, όχι πάντα με επιτυχία.
7. Θέλεις να γίνεις μέλος της _____ μας;
8. Εδώ και δέκα χρόνια η _____έχει αυξηθεί δραματικά στη γειτονιά μας.

6 Με ποια ή ποιες μορφές εργασίας μπορεί να σχετίζονται οι ακόλουθες προτάσεις; Αποφασίστε σχετικά και συζητήστε στην τάξη.

1. η χειρωνακτική εργασία
2. η πνευματική εργασία
3. η κατ' οίκον εργασία
4. η μισθωτή εργασία
5. η ανειδίκευτη εργασία
6. η εξειδικευμένη εργασία
7. η εποχιακή εργασία
8. η εργασία «με το κομμάτι»
9. η «μαύρη» εργασία
10. η τηλεεργασία

α. Νομίζω ότι η έρευνα ολοκληρώθηκε. Μπορούμε τώρα να αρχίσουμε το κείμενο για το συνέδριο.
β. Θα σας στείλω με μέιλ την έκθεση και όταν περάσω από το γραφείο τακτοποιούμε και το οικονομικό.
γ. Λοιπόν, με το δώρο των Χριστουγέννων, μπορούμε να εξοφλήσουμε το δάνειο.
δ. Τον Οκτώβριο δουλεύουμε στις ελιές. Και μετά πάλι τον Απρίλιο.
ε. Έφτιαξα δέκα πουκάμισα σήμερα. Θα πληρωθώ καλά.
στ. Θα του φέρω την Επιθεώρηση Εργασίας να δει που δεν με ασφαλίζει.
ζ. Όχι, να χειριστώ την μπουλντόζα δεν ξέρω, αλλά μπορώ να καθαρίσω τα μπάζα.
η. Χειριστής μπουλντόζας είμαι, δεν είμαι εδώ για τα μπάζα.

Ποιες μορφές εργασίας σχετίζονται μεταξύ τους; Ποιες είναι πιο επικερδείς; Ποιες έχουν καλύτερους όρους εργασίας; Ποιες έχουν μεγαλύτερη κοινωνική αποδοχή;

Το σύγχρονο δουλεμπόριο αποτελεί μια ειδεχθή μορφή παραβίασης θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ταυτόχρονα αποτελεί μια ευμετάβλητη και δύσκολα ελεγχόμενη μορφή διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος. Η εμπορία ανθρώπων καταρρακώνει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ενισχύει τη διαφθορά και αντλεί τεράστια κέρδη που διοχετεύονται σε διεθνή δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος. Υπονομεύει επίσης την ανθρώπινη ασφάλεια και την αναπτυξιακή προοπτική σε πολλές περιοχές του κόσμου.
Για τις ευπαθείς ομάδες παιδιών, γυναικών που διαβιούν σε φτωχές χώρες, ή εγκαταλείπονται μετά από ένοπλες συγκρούσεις και φυσικές καταστροφές, ο εφιάλτης συνεχίζεται. Η ισοπέδωση του κοινωνικο-οικογενειακού ιστού και της έννομης τάξης έχει ως αποτέλεσμα την απότομη εκροή προσφύγων και μεταναστών προς την Δύση.

Μορφές σύγχρονης δουλείας

Πολλοί από αυτούς πέφτουν θύματα απάνθρωπης εκμετάλλευσης από εγκληματικά δίκτυα διακινητών που εμπορεύονται την ανθρώπινη ζωή, διοχετεύοντας στις αγορές της Δύσης πάσης φύσεως «ανθρώπινα καταναλωτικά προϊόντα».

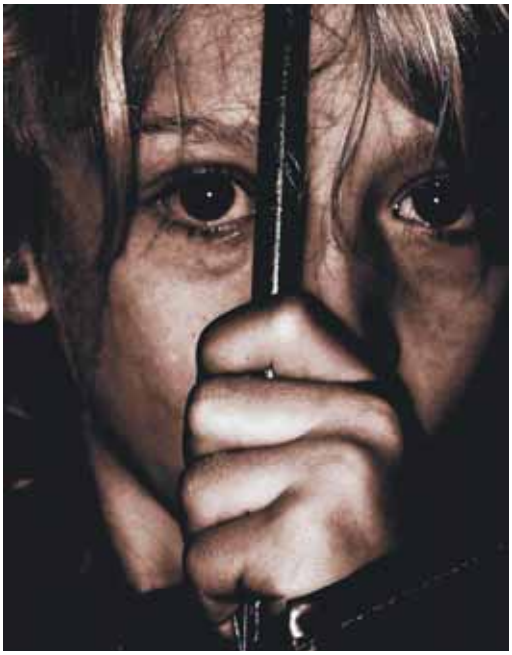

Όταν το σωματεμπόριο παρουσίασε ύφεση τη δεκαετία του 1980, τα ανήλικα παιδιά της ΝΑ Ασίας και της Ανατολικής Ευρώπης προωθήθηκαν στην αγορά της Δύσης και εκτόξευσαν τον τζίρο σε πρωτοφανή επίπεδα. Το οργανωμένο έγκλημα και η αδυσώπητη λογική της αγοράς, διαστρεβλώνει τους νόμους προσφοράς και ζήτησης φτηνού και ευέλικτου εργατικού δυναμικού. Σε αυτό το ιδιότυπο καθεστώς σύγχρονης δουλείας τα θύματα σεξουαλικής ή εργατικής εκμετάλλευσης δεν κοστίζουν τίποτα καθώς τους έχει αφαιρεθεί το διαβατήριο, κακοποιούνται, απειλούνται τόσο τα ίδια όσο και οι οικογένειές τους. Ολοένα και μεγαλύτερος αριθμός από το εργατικό δυναμικό που καταφθάνει παράνομα δια θαλάσσης, καταλήγει σε αποθήκες καταναγκαστικής εργασίας στις μητροπόλεις της Δύσης. Είτε με απαγωγές, είτε με απατηλά μέσα, παρασύρουν απεγνωσμένους ανθρώπους που το όνειρό τους να απελευθερωθούν από την ανέχεια μετατρέπεται στον χειρότερο εφιάλτη.

(Πηγή: www.mfa.gr, με αλλαγές)

7

1. **Πώς χαρακτηρίζει το εμπόριο ανθρώπων στον πρόλογο του κειμένου;**
2. **Ποιες πληθυσμιακές ομάδες, και από ποιες περιοχές του πλανήτη, κινδυνεύουν περισσότερο να πέσουν θύματα του σύγχρονου δουλεμπορίου;**
3. **Ποιες μορφές παίρνει η εκμετάλλευση των θυμάτων των σωματεμπόρων;**
4. **Ποιες μεθόδους εφαρμόζουν οι σύγχρονοι δουλέμποροι; Πώς «στρατολογούν» τα θύματά τους;**

το καθεστ**ώς**	το φ**ως**	το γεγον**ός**
το καθεστώς	το φως	το γεγονός
του καθεστώτος	του φωτός	του γεγονότος
τα καθεστώτα	τα φώτα	τα γεγονότα
τα καθεστώτα	τα φώτα	τα γεγονότα
των καθεστώτων	των φώτων	των γεγονότων

8 **Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τη σωστή λέξη.**

1. Τα ολοκληρωτικά ___καθεστώτα___ (καθεστώς) παραβιάζουν κατάφωρα τα ανθρώπινα δικαιώματα.
2. Γιατί έχεις ανάψει όλα _____ (φως) μες στο σπίτι;
3. Αυτό το _____ (γεγονός) είναι ασήμαντο, πίστεψέ με.
4. Ξέρεις ποια είναι η ταχύτητα του _____ (φως);
5. Ποιος μπορεί να μας πει ποια είναι τα χαρακτηριστικά των ολοκληρωτικών _____ (καθεστώς).
6. Ο στρατηγός αυτός ανέτρεψε τη νόμιμη κυβέρνηση της χώρας και επέβαλε ένα αυταρχικό _____ (καθεστώς) διακυβέρνησης που τερματίστηκε με το θάνατό του.

9 **Συμπληρώστε τα κενά με μια από τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις.**
πάντως, εκτός κι αν, μια και, αφού, αλλά και, ακόμα κι αν, εξάλλου, αν και

1. Εσείς μπορείτε να αρνηθείτε να πάτε. Εγώ ___πάντως___ θα κάνω ό,τι μου πει ο διευθύνων σύμβουλος.
2. ._____ θα περάσουμε από την Αθήνα, δεν πάμε να δούμε τον παλιό μας συνάδελφο, τον Μάκη;
3. _____ μου έκανε αύξηση 10%, και πάλι δεν θα δεχόμουνα να μείνω σε αυτή τη θέση.
4. Όχι μόνο έχει οργανωτικές ικανότητες, _____ είναι πολύ καλός στις δημόσιες σχέσεις.
5. _____ τη θέλεις τόσο πολύ τη δουλειά, γιατί δεν κάνεις κάποιες υποχωρήσεις στο οικονομικό μέρος;
6. Δεν με πειράζει και πολύ που θα πρέπει να ταξιδεύω. Εξάλλου, όταν είσαι στο εξωτερικό, ο μισθός είναι σχεδόν διπλάσιος.
7. _____ ήθελε πολύ τη δουλειά, αποφάσισε να πει όχι γιατί δεν του άρεσε το εργασιακό περιβάλλον.
8. Σίγουρα θα με προσλάβουν, _____ βρουν κάποιον με περισσότερα προσόντα.

Ελληνικά: Από το κείμενο στη λέξη

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.οικονομία.gr/online/mainpage.html

OIKONOMIA.gr

Από τη λαϊκή της γειτονιάς στις διεθνείς χρηματαγορές

Εύκολο | Μέτριο | Δύσκολο

Θεματικά Κείμενα

Θεματικό Λεξιλόγιο

Παραγωγή Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

11 Φασούλι το φασούλι...

1. Το αντικείμενο στη φωτογραφία λέγεται
α. κουμπαράς.
β. κουμπάρος.

2. Το χρησιμοποιούμε
α. για να φυλάμε τα λεφτά μας, να κάνουμε δηλαδή αποταμίευση.
β. να φυλάμε μπισκότα και καραμέλες.

3. Οι κουμπαράδες φτιάχνονται συνήθως
α. από κάτι που δεν σπάει, όπως μέταλλο ή ξύλο.
β. από κάτι που σπάει, όπως ο πηλός.

4. Συνήθως οι κουμπαράδες είναι γουρουνάκια
α. γιατί το γουρούνι συμβολίζει τον πλούτο και την αφθονία.
β. γιατί το γουρούνι είναι χοντρό.

5. Η παγκόσμια μέρα αποταμίευσης γιορτάζεται
α. στις 31 Οκτωβρίου.
β. στις 4 Οκτωβρίου.

Done

Απλά μαθήματα οικιακής οικονομίας

Φωτιά στην τσέπη μας βάζει η άνοδος της τιμής του πετρελαίου, καθώς από αύριο ακριβαίνουν βασικά καταναλωτικά αγαθά. Οι αυξήσεις σε λαχανικά και οπωροκηπευτικά κυμαίνονται από 3 έως και 5%. Ακριβότερο θα είναι από αύριο και το ψωμί (2-4%), ενώ μικρότερη θα είναι η αύξηση σε γαλακτοκομικά και κρέας (1-2%). Οι νέες τιμές στα περισσότερα προϊόντα της αγοράς, σε συνδυασμό με τις αναμενόμενες αυξήσεις στα κοινόχρηστα λόγω πετρελαίου, αναγκάζουν τους καταναλωτές να βάλουν βαθιά το χέρι στην τσέπη και ....

(από τις ειδήσεις)

1 Διαλέξτε το σωστό.

1. **καταναλωτές** μπορεί να είναι...
   α. αυτοί που αγοράζουν κάτι για να το χρησιμοποιήσουν.
   β. αυτοί που αγοράζουν κάτι για να το πουλήσουν στη συνέχεια.
   γ. αυτοί που θέλουν να αγοράσουν κάτι.
2. **κυμαίνονται** μπορεί να σημαίνει...
   α. ότι θα έχουν μόνο μία τιμή.
   β. θα έχουν περισσότερες από μία τιμές.
   γ. η τιμή τους θα είναι άγνωστη.
3. **αναμενόμενες** μπορεί να σημαίνει...
   α. αυτές που περιμένουμε.
   β. αυτές που δεν περιμένουμε.
   γ. αυτές που έχουν ήδη γίνει.

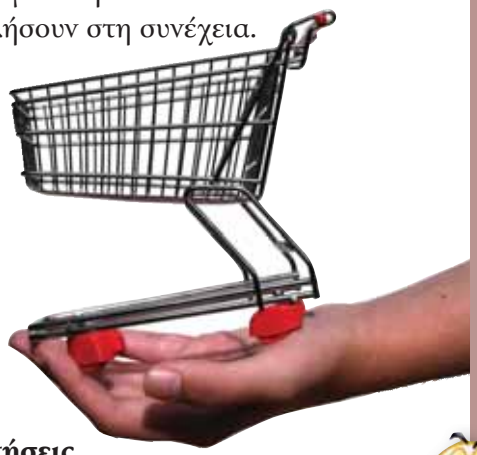

2 Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε τις ερωτήσεις.

1. Γιατί έρχονται, σύμφωνα με το κείμενο, αυξήσεις στις τιμές των προϊόντων;
2. Ποια προϊόντα θα γνωρίσουν τη μεγαλύτερη αύξηση;
3. Η λέξη φωτιά στο παραπάνω κείμενο χρησιμοποιείται θετικά ή αρνητικά;
4. Τι μπορεί να σημαίνει στο κείμενο το καλάθι της νοικοκυράς;
5. Ποια είναι τα βασικά καταναλωτικά αγαθά;
6. Ξέρεις τι είναι τα κοινόχρηστα;

Συζητήστε στην τάξη.
1. Πώς επηρεάζει η άνοδος της τιμής του πετρελαίου τη ζωή μας;
2. Τι είναι ο πληθωρισμός; Πώς τον μετράμε;

3 **Συμπληρώστε τα κενά στον ακόλουθο πίνακα.**

πιο ακριβός = ακριβ**ότερος**
πιο ακριβά = ακριβ**ότερα**

ακριβός ▶ ακριβ**ό**τερος, -η, -ο	απλός ▶ απλ**ούσ**τερος
φτηνός ▶ _____	ευτυχής ▶ ευτυχ**έσ**τερος
μεγάλος ▶ μεγαλ**ύ**τερος, -η, -ο	συνεπής ▶ _____
καλός ▶ _____	
βαθύς ▶ βαθ**ύ**τερος, -η, -ο	κακός ▶ χειρότερος
ελαφρύς ▶ _____	πολύς ▶ περισσότερος

4 **Συγκρίνετε τις τιμές στην Ελλάδα και στη χώρα σας, με προτάσεις σαν τις ακόλουθες:**

Το Α είναι ακριβότερο / φτηνότερο **από το** Β.

Το Α κοστίζει περισσότερο / λιγότερο **από το** Β / **από ό,τι** το Β.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και άλλες συγκριτικές εκφράσεις όπως τα σε σχέση με, συγκριτικά με, το ίδιο με, όχι τόσο όσο

Μισθολογικές διαφορές στην Ε.Ε.			
Μέσος όρος 2.451 (σε ευρώ)			
Ελλάδα	1.264	Γαλλία	2.204
Ισπανία	1.541	Ιταλία	1.880
Ιρλανδία	2.641	Κύπρος	1.666
Πορτογαλία	891	Ολλανδία	2.456
Βέλγιο	2.441	Φινλανδία	2.297
Γερμανία	2.616		

(εφ. *Ελευθεροτυπία*, Σεπτέμβριος 2007)

5 Διαβάστε τον παραπάνω πίνακα και απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. **Τι περιγράφει ο παραπάνω πίνακας;**
2. **Ποια είναι η χώρα με τους υψηλότερους μισθούς; Ποια είναι η χώρα με τους χαμηλότερους μισθούς;**
3. **Ξέρεις πόσο περίπου είναι ο μέσος μισθός στη χώρα σου; Ποια επαγγέλματα αμείβονται περισσότερο; Ποια επαγγέλματα αμείβονται λιγότερο;**

Φόροι, φόροι, κι άλλοι φόροι

Κάθε κράτος (ή ένωση κρατών), για να καλύψει τις οικονομικές του ανάγκες (να πληρώσει τους υπαλλήλους του, να κάνει έργα για τη χώρα) πρέπει να έχει έσοδα. Αυτά τα έσοδα τα εξασφαλίζει με τη φορολογία. Καθένας από εμάς, τους φορολογούμενους (που δεν είναι μόνο οι πολίτες, αλλά και οι εταιρείες), δίνει στο κράτος κάποια από τα χρήματα που χρειάζεται, πληρώνοντας φόρους.
Το κράτος έχει δύο βασικές μεθόδους για να φορολογεί:
-Κάθε χρόνο οι πολίτες και οι εταιρείες πληρώνουν στην εφορία ένα ποσό ανάλογα με το εισόδημά τους. Αυτή είναι η βασικότερη μορφή άμεσης φορολογίας.
-Το κράτος επιπλέον φορολογεί κάθε οικονομική συναλλαγή, από την αγορά ενός πακέτου χαρτομάντιλα μέχρι την πώληση ενός πανάκριβου ακινήτου. Αυτή είναι η έμμεση φορολογία, που δεν εξαρτάται από το εισόδημα του καθενός, αλλά είναι ίδια για όλους.

6 Ποιος τρόπος φορολογίας σας φαίνεται πιο δίκαιος; Γιατί;

ΑΦΜ
Όλοι οι φορολογούμενοι πολίτες και επιχειρήσεις δηλώνουν κάθε χρόνο τα εισοδήματά του στην Εφορία με τη φορολογική δήλωση και φορολογούνται σύμφωνα με αυτά. Κάθε φορολογούμενος έχει έναν κωδικό αριθμό (το ΑΦΜ, ή αριθμό φορολογικού μητρώου), που είναι σαν ταυτότητα για όλες τις οικονομικές του συναλλαγές.

ΦΠΑ
Όλοι οι καταναλωτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης πληρώνουμε τον φόρο αυτό για κάθε αγαθό ή υπηρεσία που αγοράζουμε σαν ποσοστό επί της τιμής του προϊόντος. Ο φόρος αυτός είναι η βασικότερη πηγή εσόδων για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τιμή προ φόρων: 13.000€
ΦΠΑ: 18%

7 Για να δούμε αν καταλάβατε τα προηγούμενα. Διαλέξτε το σωστό.

1. Για να αγοράσεις αυτό το αυτοκίνητο θα πληρώσεις
   α. 13.000 ευρώ, δραχμή παραπάνω.
   β. 13.000 ευρώ και κάτι παραπάνω.
2. Για να αγοράσεις αυτό το αυτοκίνητο
   α. θα πληρώσεις εσύ τους φόρους.
   β. θα τους πληρώσει η εταιρεία που σου πούλησε το αμάξι.
3. Για να αγοράσεις αυτό το αυτοκίνητο θα πληρώσεις
   α. φόρους ανάλογα με το εισόδημά σου.
   β. φόρους ανεξάρτητα από το εισόδημά σου.
4. Για να αγοράσεις αυτό το αυτοκίνητο θα πληρώσεις
   α. τον ίδιο φόρο που θα πλήρωνες για ένα αμάξι με διπλάσια τιμή.
   β. ανάλογα με την τιμή του αυτοκινήτου.

8 **Διαλέξτε από τα παρακάτω και συμπληρώστε τα κενά.**
το αγαθό, το εισόδημα, ο φόρος, η κατανάλωση, ο μισθός, η τιμή, τα έσοδα, η αγορά

1. Η άνοδος _____ του πετρελαίου δημιούργησε σημαντικά προβλήματα στην ευρωπαϊκή οικονομία.
2. Ένα από τα βασικά καταναλωτικά _____ είναι το ψωμί.
3. Για αυτό το αυτοκίνητο πόσο _____ θα πληρώσεις;
4. Δυστυχώς, τα έξοδά μου μεγάλωσαν, αλλά όχι και τα _____ μου.
5. Αυτό το αυτοκίνητο έχει υψηλή _____, δηλαδή καίει πολλή βενζίνη.
6. Τους ζήτησα να μου αυξήσουν _____ μου, αλλά αρνήθηκαν.
7. Το μεγαλύτερό μέρος του _____ του προέρχεται από τα σπίτια που νοικιάζει.
8. Με την _____ του σαμπουάν seabreeze, παίρνετε δώρο και μία κρέμα μαλλιών.

η μέθοδ**ος**	οι μέθοδοι
την μέθοδο	τις μεθόδους
της μεθόδου	των μεθόδων

Οι ~~μεγάλοι~~ λεωφόροι Οι μεγάλες λεωφόροι

9 **Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά όπως στα παραδείγματα.**

η άνοδος	την άνοδο				
η κάθοδος		της καθόδου			
η μέθοδος			οι μέθοδοι		
η έξοδος				τις εξόδους	
η γιατρός					των γιατρών
η λεωφόρος					
η διάμετρος					
η δικηγόρος					

1 Ο Πέτρος πήγε για ψώνια και έμεινε από λεφτά. Πήγε λοιπόν σε ένα μηχάνημα αυτόματης ανάληψης και...

Τι πρέπει να κάνει ο Πέτρος;
α) Πρέπει να γράψει τον κωδικό του πατώντας τους αριθμούς πάνω στο μηχάνημα.
β) Ο Πέτρος πρέπει να πει δυνατά τον κωδικό του, γιατί το μηχάνημα έχει αναγνώριση φωνής.

Ο Πέτρος θέλει να
α) πάρει λεφτά από τον λογαριασμό του.
β) να βάλει λεφτά στον λογαριασμό του.
γ) να μάθει πόσα λεφτά έχει στον λογαριασμό του.

Ο Πέτρος θα πάρει τα 240 ευρώ
α) από τον λογαριασμό όπου κρατάει τις οικονομίες του.
β) από τον λογαριασμό στον οποίο μπορεί να χρεώνεται ανεξάρτητα από τις οικονομίες του.

Ο Πέτρος δεν μπορεί να πάρει τα χρήματα που ζήτησε
α) διότι τα χρήματα που έχει αυτή τη στιγμή στην τράπεζα δεν φτάνουν.
β) διότι τα χρήματα που έχει αυτή τη στιγμή το μηχάνημα δεν φτάνουν.

Χρησιμοποιείτε συχνά τα ΑΤΜ; Γιατί;

2 **Τι μπορείτε να κάνετε στην κάθε θυρίδα; Πότε χρειαζόμαστε συνάλλαγμα; Από πού μπορούμε να αγοράσουμε συνάλλαγμα;**

το ευρώ	τα ευρώ	το δολάριο	τα δολάρια
το ευρώ	τα ευρώ	το δολάριο	τα δολάρια
του ευρώ	των ευρώ	του δολαρίου	των δολαρίων

το ριαντ, το γιεν, το πέσο, το σέκελ, το ζλότι, το λεβ, το ντιρχάμ	η λίρα, το φιορίνι, το δηνάριο, η κορόνα το ρούβλι

3 **1. Σε ποια χώρα αντιστοιχούν τα παραπάνω νομίσματα;**
2. Ποιες διαφορές παρατηρείτε στην κλίση τους;
3. Ξέρετε άλλες λέξεις που δεν κλίνονται; Ποιες; Τι γένους είναι; Γιατί νομίζετε πως δεν κλίνονται;

το σάντουιτς, το τρακτέρ, το ροζ, το τζιπ,

Με το ζόρι πιστωτική κάρτα; Με το ζόρι δάνειο;

Τόσο καιρό αντιστέκομαι και τώρα, κάθε τρεις και λίγο, μου τηλεφωνούν για να με ενημερώσουν ότι μου ενέκριναν ένα δάνειο 3.000 ευρώ, προσωπικό, καταναλωτικό, διακοπών, για σπουδές, για αυτοκίνητο, για αγορά ...κατοικίδιου ή δεν ξέρω κι εγώ για ποιον άλλο σκοπό. Το τηλέφωνο χτυπάει τις πιο απίθανες ώρες. Θεωρούν αυτονόητο ό τι θα πετάξω από τη χαρά μου που μου «χαρίζουν» ένα εκατομμύριο, που μου εξασφαλίζουν δωρεάν συνδρομή για έναν χρόνο, ανάληψη μετρητών και απεριόριστο πιστωτικό όριο.

Κανένας δεν μου λέει πώς βρήκε το όνομα και το τηλέφωνό μου, γιατί με επέλεξαν και ποιες εγγυήσεις θέλουν. Ούτε ποια ωραία μέρα θα μάθω ότι αυξήθηκαν τα επιτόκια και θα πρέπει να ξεχρεώσω το νέο χαράτσι.

Πότε ζήτησα δανεικά, πότε έκανα αίτηση στην τράπεζα, πότε υπέβαλα δικαιολογητικά, πότε εγκρίθηκε η χορήγηση ή η έκδοση... δεν ξέρω. Όλα γίνονται αυτόματα. Μόνο για την αποπληρωμή δεν έχουν φροντίσει. Είναι μια ...λεπτομέρεια την οποία αφήνουν να την τακτοποιήσω μόνη μου.

Με μια πιστωτική κάρτα, με ένα δάνειο υπόσχονται τα πάντα. Μπορούμε να αποκτήσουμε ό,τι θέλουμε χωρίς να δώσουμε φράγκο. Να ντυθούμε, να φάμε, να γλεντήσουμε, να ταξιδέψουμε, να ζήσουμε. Όλα με δανεικά, όλα πανάκριβα, σπάταλα, εφήμερα και ριψοκίνδυνα.

Αναρωτιέστε αν υπάρχει κόσμος που πείθεται ότι μπορεί να κινηθεί μόνο με δανεικά. Κι όμως ορισμένοι πιστεύουν ότι ξαφνικά τους χαρίζουν χρήματα. Υπάρχουν άνθρωποι που παραβλέπουν ότι κινδυνεύουν να βρεθούν χρεωμένοι χωρίς να το καταλάβουν, ότι μπορεί να χάσουν και το μοναδικό περιουσιακό στοιχείο που έχουν.

Όπου ακούσουμε ότι το χρήμα είναι εύκολο τρέχουμε όλοι μαζί και μετά από λίγο βρισκόμαστε χρεωμένοι ως τον λαιμό. Για κάτι που ξεκίνησε σαν δοκιμή ή σαν αστείο, για κάτι που δεν μπορέσαμε να αξιολογήσουμε και να διαχειριστούμε. Καθημερινές ιστορίες απληστίας, ιστορίες για ευκολόπιστους που νόμισαν ότι θα αποκτήσουν ό,τι ποθεί η ψυχή τους.

Γι' αυτό επιμένω. Δεν θέλω πιστωτική κάρτα, δεν θέλω δάνειο. Προτιμώ να περνάω με όσα έχω. Όσα βγάζω να τα χαλάω και να έχω το κεφάλι μου ήσυχο.

Εκείνα τα αεροπορικά εισιτήρια για το Λονδίνο, όμως, μήπως ξέρετε πώς αλλιώς μπορώ να τα κλείσω;

(περ. *Image*, Φεβρουάριος 2003, με αλλαγές)

4 Διαβάστε το κείμενο και επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

1. Οι τράπεζες τηλεφωνούν και ενημερώνουν για τις προσφορές τους

α. οποιαδήποτε ώρα της ημέρας χωρίς να το περιμένεις.
β. κάθε μέρα στις τρεις η ώρα.
γ. τις ώρες που κοιμάσαι για να σε ξυπνήσουν.

2. Η δημοσιογράφος

α. έχει κάνει αίτηση στην τράπεζα για να πάρει δάνειο.
β. δεν θυμάται αν έχει κάνει αίτηση στην τράπεζα για να πάρει δάνειο.
γ. δεν έχει κάνει καμία αίτηση για να πάρει δάνειο.

3. Οι τράπεζες δεν ενδιαφέρονται

α. για το αν θα αυξηθούν τα επιτόκια των δανείων.
β. για το πώς θα ξεπληρώσουμε τα δάνεια.
γ. για το αν έχουμε τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

4. Τα χρήματα που δανειζόμαστε από τις τράπεζες τα χρησιμοποιούμε

α. για να καλύψουμε τις ανάγκες της ζωής μας.
β. για να κάνουμε το σπίτι μας πιο όμορφο.
γ. για να αγοράσουμε αγαθά τα οποία δεν χρειαζόμαστε πραγματικά.

5. Κάποιοι δανείζονται πολύ εύκολα χρήματα από τις τράπεζες

α. γιατί δεν έχουν συνειδητοποιήσει τους κινδύνους που υπάρχουν.
β. γιατί θέλουν να αποκτήσουν ό,τι επιθυμεί η ψυχή τους.
γ. γιατί νομίζουν ότι οι τράπεζες τους τα χαρίζουν.

1. Η δημοσιογράφος δεν θέλει τα δάνεια ή τις πιστωτικές κάρτες που της προσφέρουν οι τράπεζες. Ποιους κινδύνους βλέπει σε αυτό;

2. Εσείς έχετε πιστωτική κάρτα; Αν ναι, για ποιο λόγο την πήρατε; Αν όχι, για ποιο λόγο δεν έχετε;

5 Ενώστε τις προτάσεις και μάθετε για τον νόμο της προσφοράς και της ζήτησης.

η τιμή του προϊόντος αυτού θα μειώνεται.

αντίθετα, αν η ζήτηση ενός προϊόντος είναι μικρότερη από την προσφορά του.

όσο η ζήτηση ενός προϊόντος είναι μεγαλύτερη από την προσφορά,

τόσο η τιμή του θα αυξάνεται.

6 Διαλέξτε από τις παρακάτω λέξεις και συμπληρώστε τα κενά κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

δανείζω, δανείζομαι, χρωστάω, εξοφλώ, το δάνειο,
τα δανεικά, ο δανεισμός, η δόση, το επιτόκιο, ο τόκος

1. Πρόπερσι _____ στην Άννα 200 ευρώ κι αυτή ακόμα μου τα _____. «_____ κι αγύριστα», που λέει κι ο σοφός λαός μας.

2. Επειδή χτες δεν είχα λεφτά, _____ από τον Άλκη 20 ευρώ.

3. Ο τραπεζικός _____ στην Ελλάδα έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις.
4. Βρήκαμε ένα πολύ καλό στεγαστικό _____ και τώρα ψάχνουμε για σπίτι.
5. Η Τράπεζα Ευρυτανίας προσφέρει καταναλωτικά _____ με προνομιακό _____: μόλις 18%!
6. Για το δάνειο που πήραμε πληρώνουμε _____ κάθε μήνα 500 ευρώ και θα κάνουμε δέκα χρόνια να το _____.

Περιορίστηκαν οι απώλειες στα διεθνή χρηματιστήρια. Ανησυχίες για τη κερδοφορία των επιχειρήσεων

Περιόρισαν χτες τις απώλειές τους τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια μετά τα θετικά στοιχεία για την κατανάλωση και το εισόδημα στις ΗΠΑ.

Η πτώση σε ευρωπαϊκά, ασιατικά χρηματιστήρια αλλά και στο Χρηματιστήριο Αθηνών προκλήθηκε, κυρίως, λόγω του νέου ρεκόρ του αργού πάνω από τα 142 δολάρια. Οι φόβοι για περαιτέρω αύξηση του πληθωρισμού και τον αντίκτυπο που θα έχει στη οικονομία έχει επιβαρύνει το διεθνές επενδυτικό κλίμα.

Σε ιδιαίτερα αρνητικό κλίμα διεξάγεται και η σημερινή συνεδρίαση του Χρηματιστηρίου Αθηνών, με το γενικό δείκτη τιμών να βρίσκεται στις 3.424,16 μονάδες, παρουσιάζοντας μεγάλη πτώση 1,72%. Οι σημερινές απώλειες έφτασαν ως και τα 2,77%, ενώ οι περισσότερες μετοχές κινήθηκαν πτωτικά. Το ελληνικό χρηματιστήριο είναι επηρεασμένο από την καθοδική πορεία των διεθνών χρηματιστηρίων, όπου από την αρχή του έτους έχει ζημιές 32,73%.

(από τον ημερήσιο Τύπο)

7 Σωστό ή λάθος;

1. Τα χρηματιστήρια χτες σίγουρα δεν κέρδισαν, αλλά τουλάχιστον έχασαν λιγότερα σε σχέση με τις προηγούμενες μέρες. Σ ☐ Λ ☐
2. Η κρίση στα χρηματιστήρια συνδέεται με την αύξηση των τιμών του πετρελαίου. Σ ☐ Λ ☐
3. Οι περισσότερες μετοχές στο Χρηματιστήριο Αθηνών σημείωσαν άνοδο. Σ ☐ Λ ☐
4. Το ελληνικό χρηματιστήριο δεν επηρεάστηκε από την κρίση στα μεγάλα χρηματιστήρια. Σ ☐ Λ ☐

8 **Συμπληρώστε τον πίνακα.**

η άνοδος	▶ ανοδικός	_____	▶ καθοδικός
_____	▶ πτωτικός	_____	▶ καταναλωτικός
_____	▶ χρηματιστηριακός	_____	▶ εισοδηματικός
_____	▶ πιστωτικός	_____	▶ αγοραστικός

Τι είπε ο επενδυτής όταν...

α) άρχισε η συνεδρίαση και όλα «παίζονταν»

β) τελείωσε η συνεδρίαση και είχε χάσει;

γ) τελείωσε η συνεδρίαση αλλά εκείνος δεν ήξερε ακόμα αν είχε κερδίσει ή είχε χάσει;

α) Μακάρι **να ανέβουν** οι μετοχές μου!

β) Μακάρι **να ανέβαιναν / να είχαν ανέβει** οι μετοχές μου.

γ) Μακάρι **να ανέβηκαν / να έχουν ανέβει** οι μετοχές μου.

μακάρι (να) / αχ και (να) / ας

9 **Τι θα ευχηθείτε αν**

1. Θέλετε να πάτε καλά στο αυριανό διαγώνισμα;
   Αχ και _____
2. Βλέπατε την αγαπημένη σας ομάδα να παίζει στον τελικό του EURO, αλλά το τελευταίο κρίσιμο πεντάλεπτο η τηλεόραση χάλασε;
   Μακάρι _____
3. Δεν πήγατε καλά στο διαγώνισμα και χάσατε το δωράκι που σας είχε υποσχεθεί ο παππούς σας αν τα πηγαίνατε καλά;
   Ας _____
4. Δεν σας άρεσε καθόλου που τελικά η αντίπαλη ομάδα EURO;
   Αχ και _____
5. Θέλετε πάρα πολύ να σας αφήσουν οι γονείς σας να πάτε διακοπές με τους φίλους σας;
   Μακάρι _____
6. Δεν θέλετε καθόλου να πάτε αύριο στο σχολείο;
   Αχ και _____

Παγκοσμιοποίηση: Ευλογία ή κατάρα;

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ είναι μια σύγχρονη τάση συστηματικής ενοποίησης όλου του κόσμου στον πλανήτη μας, που έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή στην οικονομία, στο εμπόριο, στις επικοινωνίες και την πληροφορική, στις συγκοινωνίες, στον τουρισμό και φυσικά στην εκπαίδευση. Η τάση αυτή, το νέο σύστημα της παγκόσμιας ανάπτυξης και συνεργασίας, δεν γνωρίζει ή δεν θέλει να διακρίνει εθνικά και κρατικά σύνορα και συστήματα, ούτε φυλές, θρησκείες, πολιτισμούς, ιστορίες και παραδόσεις. Γι' αυτό εκλαμβάνεται από το ένα μέρος ως ισοπέδωση της εθνικής ταυτότητας και υπόστασης των λαών, που εξυπηρετεί μόνο τους πάσης φύσεως πλανητάρχες της εξουσίας και της οικονομίας και από το άλλο μέρος ως μεγαλόπνοο σχέδιο ανάπτυξης όλων των λαών, χωρίς μίση και πάθη ανάμεσά τους και τελικά ως αδήριτη ανάγκη συμβίωσης και εκσυγχρονισμού. Όσο πιο αισθητή όμως γίνεται η κυριαρχική παρουσία της Παγκοσμιοποίησης στη ζωή των λαών της Γης, τόσο πιο έντονη κάνει την παρουσία του ένα ρεύμα Αντι-παγκοσμιοποίησης, που ερμηνεύεται ποικιλοτρόπως από τους αναλυτές και εκδηλώνεται ως διεθνής «λαϊκή» διαμαρτυρία εναντίον των εκπροσώπων της οικονομικής ολιγαρχίας, οι οποίοι δεν στοχεύουν πουθενά αλλού παρά στο να κάνουν τους ολίγους πλούσιους πλουσιότερους και τα δισεκατομμύρια των φτωχών φτωχότερους...

(Πηγή: http://www.pee.gr, με αλλαγές)

1

1. **Δώστε έναν ορισμό της παγκοσμιοποίησης αξιοποιώντας πληροφορίες από το παραπάνω κείμενο**
2. **Ποια είναι τα βασικά θέματα που θίγονται στο παραπάνω απόσπασμα;**
3. **Πώς καταλαβαίνετε τον όρο «Αντιπαγκοσμιοποίηση»;**

2 **Διαβάστε τις παρακάτω απόψεις σχετικά με την παγκοσμιοποίηση και απαντήστε στις ερωτήσεις.**

W. Pfaff, Αμερικανός δημοσιογράφος του International Herald Tribune
«Ο Ο.Η.Ε. διαπίστωσε ότι η φτώχεια, η ανισότητα και η ανασφάλεια αυξήθηκαν σε όλο τον πλανήτη από την στιγμή που ξεκίνησε το νέο σύστημα (:η παγκοσμιοποίηση)»

Ν. Τσόμσκι, Καθηγητής του Μ.Ι.Τ.
«Η παγκόσμια ανισότητα έχει φθάσει σε πρωτοφανή επίπεδα…Το πλουσιότερο 1% του παγκόσμιου πληθυσμού έχει τα εισοδήματα του φτωχότερου 60%, δηλαδή των τριών δισεκατομμυρίων ανθρώπων»

Γ. Κουμάντος,
καθ. Πανεπιστημίου Αθηνών
«Η Παγκοσμιοποίηση είναι αναπόφευκτη ιστορική μοίρα της ανθρωπότητας. Όσο μάταιο είναι να πολεμάς κατά του τηλεφώνου και της τηλεόρασης, το ίδιο μάταιο είναι να θέλεις να σταματήσεις την οικονομική ανάπτυξη σε εθνικά σύνορα…»

André Fourcans, Γάλλος Οικονομολόγος
«Η Παγκοσμιοποίηση είναι ένα φαινόμενο που ανησυχεί, προκαλεί αγανάκτηση και φοβίζει πολλούς. Οι ιερεμιάδες της Αριστεράς την θεωρούν το απόλυτο κακό και οι μοιρολάτρες της Δεξιάς την αντιμετωπίζουν ως τετελεσμένο γεγονός που κανείς δεν μπορεί να αλλάξει…Ποιο είναι το μέγεθος της αλήθειας σε όλες αυτές τις αντιδράσεις; κι ακόμη ποιο είναι το μέγεθος της άγνοιας και ποιο της δημαγωγίας;»

Τ. Φωτόπουλος, Διευθυντής του περιοδικού Democracy & Nature
«Αυτό που λέγεται ο πόλεμος της τρομοκρατίας νομίζω ότι είναι, στην πραγματικότητα, η πολιτική έκφραση της παγκοσμιοποίησης. Δηλαδή, είναι τμήμα της προσπάθειας της υπερεθνικής ελίτ να επιβάλει τη νέα διεθνή τάξη σε όλο τον κόσμο - τη νέα διεθνή τάξη της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης - χρησιμοποιώντας σαν πρόσχημα τον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας.»

Εδουάρδο Γκαλεάνο,
Ουρουγουανός συγγραφέας
«Υπάρχει μόνο ένας τόπος όπου ο Νότος μπορεί να ανταγωνιστεί ισότιμα τον Βορρά. Ένα γήπεδο στη Βραζιλία όπου ο κύκλος του Ισημερινού περνάει ακριβώς από την σέντρα του γηπέδου, κι έτσι κάθε ομάδα παίζει ένα ημίχρονο στην περιοχή του Βορρά και ένα στην περιοχή του Νότου…»

Jeff Koons, Αμερικανός εικαστικός
«Είμαστε σαφώς στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, ένα φαινόμενο που είναι κατά τη γνώμη μου συναρπαστικό. Ζούμε σε μια περίοδο που είναι πολύ παραγωγική και ενδιαφέρουσα όχι μόνο για την οικονομία αλλά και για άλλους τομείς. Ο κόσμος της τέχνης απολαμβάνει μια πολυτέλεια, η αγορά είναι τεράστια, όλα αυτά οφείλονται στην εύρωστη οικονομία. Βέβαια από την άλλη έχουμε πολέμους και βίαιες συγκρούσεις αλλά αν έπρεπε να κρίνω συνολικά την κατάσταση θα έλεγα ότι είναι θετική.»

Ιγνάτιο Ραμονέ, Διευθυντής της Monde Diplomatique
«Η Παγκοσμιοποίηση είναι ο νέος απολυταρχισμός και οικονομικός και κοινωνικός δαρβινισμός, που επιβάλλει την παρουσία του παντού με διαρκή καλέσματα για ανταγωνισμό, φυσική επιλογή και προσαρμογή. Θεμελιώδης αξία είναι τα μεγάλα κέρδη, γι' αυτό οι νόμοι της αγοράς απέκτησαν την ιδιότητα του λατρευτικού ειδώλου. Η Παγκοσμιοποίηση εμφανίζει πλέον απολυταρχικό πρόσωπο, με ιερατείο και δόγμα»

Mike Moore, Γενικός Διευθυντής του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου
«Οι Ομάδες Αντιπαγκοσμιοποίησης στον πλούσιο Βορρά, ανησυχούν για την εξάπλωση της παγκοσμιοποίησης, ενώ οι ιθύνοντες του φτωχού Νότου αγωνιούν μήπως η περιθωριοποίηση τούς στερήσει τα πλεονεκτήματά της. Το εμπόριο αποτελεί ουσιώδες στοιχείο δράσης για την ανύψωση του βιοτικού επιπέδου, την κατοχύρωση της ασφάλειας και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων».

α. Πώς τοποθετούνται οι διάφοροι αναλυτές σε σχέση με το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης; Χαρακτηρίστε τις κρίσεις τους (αξιολογικά θετικές, αρνητικές ή ουδέτερες) β. Πού οφείλεται -αν υπάρχει-, η διαφοροποίηση των τοποθετήσεων απέναντι στο φαινόμενο της Παγκοσμιοποίησης; Μπορείτε να σκεφτείτε κάποιους λόγους; Συζητήστε τις απόψεις σας.

3 Αντιστοιχίστε τις λέξεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη. Στη συνέχεια συμπληρώστε τα κενά κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

1. απολαμβάνω	α. πιάνω
2. εκλαμβάνω	β. παίρνω, πάω για να πάρω
3. παραλαμβάνω	γ. κυριεύω
4. προσλαμβάνω	δ. χαίρομαι πάρα πολύ, μου αρέσει κάτι πολύ
5. συλλαμβάνω	ε. θεωρώ
6. καταλαμβάνω	στ. παίρνω κάποιον στη δουλειά

1. Η κόρη μου _____ το μπάνιο της.
2. Όταν τον _____ στην εταιρεία ήταν-δεν ήταν 25 χρονών.
3. Πότε _____ οι Ναζί την Πολωνία;
4. Ο κακοποιός _____ από την αστυνομία.
5. Α, συγνώμη, δεν φοράω τα γυαλιά μου και σας _____ για τον αδερφό σας!
6. Καλησπέρα σας. Από εταιρεία κούριερ τηλεφωνώ. Περάσαμε για να σας αφήσουμε ένα δέμα αλλά δεν σας βρήκαμε. Πότε θα είστε σπίτι για να το _____ _____;

Χιλιάδες άνθρωποι δουλεύουν σήμερα στην Ινδία ως τηλεφωνητές ... αμερικανικών εταιρειών. Είναι μια δύσκολη και κακοπληρωμένη δουλειά για τις ΗΠΑ, μια εξίσου δύσκολη, αλλά καλοπληρωμένη δουλειά για την Ινδία. Η ιστορία έχει ως εξής: Κάθε μεγάλη εταιρία έχει μια υπηρεσία εξυπηρέτησης καταναλωτών. Δημοσιεύει έναν αριθμό χωρίς χρέωση, ο οποίος είναι μεν αμερικανικός, η κλήση όμως προωθείται στην Ινδία. Εκεί εξειδικευμένες εταιρίες έχουν στήσει ολόκληρα κέντρα με εκατοντάδες τηλεφωνητές οι οποίοι απαντούν στα παράπονα ή τα αιτήματα των αμερικανών καταναλωτών. Οι τελευταίοι δεν καταλαβαίνουν καν ότι μιλούν με Ινδία ή Ινδό τηλεφωνητή.

Στη μεγάλη και φτωχή αυτή χώρα, έχουν αναπτυχθεί ειδικά κέντρα τα οποία διδάσκουν του επίδοξους τηλεφωνητές πώς να είναι ...Αμερικανοί. Τους μαθαίνουν ...προφορά, εκφράσεις, τι να προσέχουν και τι να αποφεύγουν μιλώντας με Αμερικανούς.

Φυσικά οι εταιρίες δεν κάνουν εξαγωγή της δραστηριότητάς τους γιατί αγαπούν ή θέλουν να βοηθήσουν την Ινδία. Μειώνουν τρομαχτικά το κόστος τους. Υπολογίσθηκε ότι ο μέσος μισθός τηλεφωνητή στις ΗΠΑ φτάνει τα 4.000 δολάρια το μήνα, ενώ στην Ινδία είναι 280 - 300$. Εκμεταλλεύονται στην

ουσία το χαμηλό εργατικό κόστος στην Ινδία, τη Μαλαισία κ.λ.π. Έτσι, μέχρι εδώ η ιστορία δικαιώνει όλους εκείνους που λένε «κατάρα στην παγκοσμιοποίηση».
Δεν θα συμφωνήσουν όμως μαζί τους εκείνοι που εργάζονται σε αυτές τις εταιρίες, αφού το μέσο εισόδημα στην Ινδία είναι 440$. Τον χρόνο! Για την Ινδία τα 300$ το μήνα είναι εισιτήριο για τη μεσαία τάξη. Δεν θα συμφωνήσει, βέβαια, και η κυβέρνηση της Ινδίας, αφού οι επενδύσεις αυτών των εταιριών βελτιώνουν ταχύτατα την τηλεπικοινωνιακή υποδομή της χώρας και μάλιστα κάνει ολόκληρη διαφημιστική καμπάνια στις ΗΠΑ για να προσελκύσει περισσότερες εταιρίες...
Τριακόσια δολάρια το μήνα είναι λίγα χρήματα, αν συγκριθούν με τα 4.000 που παίρνουν οι αμερικανοί συνάδελφοί τους. Είναι πολλά όμως σε σχέση με τα 36$/μήνα που παίρνουν οι συμπατριώτες τους. Άρα η παγκοσμιοποίηση ωφελεί ή βλάπτει την Ινδία; Είναι προτιμότερο να υπάρχει αυτή η εξαγωγή δραστηριότητας ή μήπως πρέπει να απαγορευτεί ως εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο;

(εφ. *Απογευματινή*, 25.8.2003, με αλλαγές)

4 **1. Βρείτε τίτλο για το παραπάνω δημοσίευμα.**
2. Απαντήστε στο τελευταίο ερώτημα που διατυπώνεται στο κείμενο.

Η παγκοσμιοποίηση είναι ένα φαινόμενο ή μάλλον μία κατάσταση, ένα εν ενεργεία σύστημα πολύπλευρο και πολυερμηνευόμενο, άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά. Ποια είναι η δική σου τοποθέτηση απέναντι σε αυτό το φαινόμενο;

είναι ταχύτ**ατος** στη δουλειά του (= δουλεύει πολύ γρήγορα)
οδηγεί ταχύτ**ατα** (=οδηγεί πολύ γρήγορα)

σοβαρός	(σοβαρ**ό**τερος)	σοβαρ**ό**τατος
ταχύς	(ταχ**ύ**τερος)	ταχ**ύ**τατος
ακριβής	(ακριβ**έ**στερος)	ακριβ**έ**στατος
καλός		άριστος
κακός		χείριστος
μεγάλος		μέγιστος

5 **Διαβάστε τον προηγούμενο πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο.**

1. Αυτό το θέμα είναι _____ (σοβαρός). Θα σας παρακαλούσα να μην το συζητήσετε με κανέναν πριν δούμε τι μπορούμε να κάνουμε.
2. Ο Γιάννης είναι _____ (ακριβής).
3. Πέρασε το μάθημα, και μάλιστα πήρε _____ (καλά).
4. Ήταν _____ (μεγάλο) λάθος αυτή η συνεργασία. Δε θα αργήσουμε να υποστούμε τις συνέπειες.

5. Ο Γιάννης είχε μια περιπέτεια με την υγεία του, αλλά τώρα είναι και πάλι _____ _____ (υγιέστατος).
6. Είναι καλό παιδί και _____ (επιμελής) μαθήτρια.

6 Άρα, λοιπόν ή τότε; Διαλέξτε και συμπληρώστε τα κενά.

1. Έρχεται όλο χαμόγελα. _____ κέρδισε η ομάδα του.
2. Δεν είχαμε τίποτα στο σπίτι για φαγητό. Πήρα _____ τηλέφωνο μια πιτσαρία και παράγγειλα.
3. Αν έρθεις μαζί μας _____ θα πάμε με το αυτοκίνητο για πιο γρήγορα.
4. _____, παιδιά, εμείς φεύγουμε. Ποιος θέλει να έρθει μαζί μας;
5. Αυτό το τρίγωνο έχει μία ορθή γωνία. _____ είναι ορθογώνιο.
6. Αν ένα τρίγωνο έχει μία ορθή γωνία _____ είναι ορθογώνιο.

Αυτοκίνητα για όλο τον κόσμο

Η Ford Γερμανίας, η οποία έχει εργοστάσια στην Κολωνία, στη Γερμανία και στο Βέλγιο, **παράγει** όλη τη σειρά των αυτοκινήτων αριστερής διεύθυνσης στοχεύοντας να τα **εξαγάγει** σε χώρες της Ευρώπης. Όσον αφορά τα άλλα μοντέλα των αυτοκινήτων Ford, η Ford Γερμανίας έχει **παραγάγει** και αυτοκίνητα δεξιάς διεύθυνσης για ορισμένους μόνο τύπους του «Sierra», του «Escort» και του «Fiesta». Επίσης, μέχρι τα μέσα 1982, **παρήγε** αυτοκίνητα δεξιάς διεύθυνσης και για ορισμένους τύπους του «Cortina». Δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές στο κόστος της παραγωγής μεταξύ αυτοκινήτων αριστερής διεύθυνσης και αυτοκινήτων δεξιάς διεύθυνσης.

- άγω	θα/να	-αγάγω
- ήγα		-ήγαγα

7 Συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Οι πολιτικές αξίες που _____ (εισάγω) η παγκοσμιοποίηση αμβλύνουν τις διαφορές μεταξύ των παραδοσιακών πολιτικών κομμάτων.
2. Ο Ν. 2229/94 αντί να λύσει τα προβλήματα στα δημόσια έργα, _____ (εισάγω) πολλές νέες και χρονοβόρες διαδικασίες.
3. Η Μαλαισία, η οποία _____ (παράγω) το όπλο AUGA1 από τις αρχές του 1990, σύμφωνα με τη νέα συμφωνία, θα _____ (παράγω) και το επόμενο μοντέλο.
4. Η Ford Αγγλίας _____ (παράγω) σχεδόν αποκλειστικά αυτοκίνητα δεξιάς κατεύθυνσης.
5. Στην ελληνική αγορά είναι ελλειμματική σε ντήζελ, και για το λόγο αυτόπέρυσι η χώρα _____ (εισάγω) περίπου τρία εκατομμύρια τόνους ετησίως.
6. Το 1999 η Ελλάδα _____ (εξάγω) 10 εκατομμύρια τόνους λάδι.

8 Διαλέξτε μία από τις παρακάτω λέξεις και συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο.

το κόστος, η υποδομή, ο ανταγωνισμός, οι πόροι, η ανάπτυξη, το βιοτικό επίπεδο, η ενοποίηση, ο εκσυγχρονισμός

1. Αρκετές επιχειρήσεις μεταφέρουν τις δραστηριότητές τους σε χώρες του Τρίτου Κόσμου ώστε να μειώσουν _____ των προϊόντων τους.
2. Δεν μπορούμε να αναλάβουμε αυτό το έργο, γιατί δεν έχουμε την απαραίτητη _____.
3. Αρκετοί οικονομολόγοι πιστεύουν ότι _____ μεταξύ συναφών εταιρειών μειώνει την τιμή ενός προϊόντος.
4. Για να μπορέσουμε να επιζήσουμε σε αυτό το δυσμενές κλίμα, είναι απαραίτητος _____ της εταιρείας μας.
5. Αυτή η χώρα δυστυχεί αν και διαθέτει πλούτο φυσικών _____.
6. Ένας από τους πρώτους στόχους της νέας κυβέρνησης θα είναι η βελτίωση _____ του λαού.
7. Η πολιτική _____ θα γίνει πραγματικότητα μόνο μέσω της προώθησης της οικονομικής συνεργασίας.
8. Παρά τα πρόσφατα μέτρα, οι ρυθμοί _____ κινούνται ακόμα σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα.

Ελληνικά: Από το κείμενο στη λέξη

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.μμε.gr/online/mainpage.html

ΜΜΕ.gr

Ενημερώνομαι σωστά
συμμετέχω ενεργά

Εύκολο | Μέτριο | Δύσκολο

Θεματικά Κείμενα

Θεματικό Λεξιλόγιο

Παραγωγή Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

12 Τι θα δούμε σήμερα;

ΕΤ 1	
UHF 21, 23, 56 VHF 9, 11 & NOVA 210.776.10.00	
08.00	Stanley
08.30	Mickey Mouse Clubhouse
09.00	Οι ήρωες του Χίγκλιτσουν
09.30	Το ουράνιο τόξο
10.00	Βιογραφίες (Ε) "Ντέιβ Σαπέλ"
11.00	Ιστορία "Αναζητώντας τέρατα: Πουλί-γίγας"
12.00	Γαλήνη Κοινωνική σειρά εποχής με την Μπέτυ Αρβανίτη
13.30	Ο φωτογράφος του χωριού Κοινωνική σειρά
14.00	ΕΙΔΗΣΕΙΣ-ΑΘΛΗΤΙΚΑ-ΚΑΙΡΟΣ
14.30	Οικογένεια Πρόουντ
15.00	Ο Λόιντ στο Διάστημα
15.30	Τσικιτίτας Νεανική σειρά
16.30	Ρωμαίος και Ιουλιέτα Νεανική σειρά
17.30	Ατίθασα νιάτα
18.30	Μνήμες "Παλαιογραφία, Αγ. Τσέλικας"
19.00	Δημοκρατία, γιατί; "Μια έρευνα για τον Γκάντι"
20.00	Στα μονοπάτια της Ασίας Παραγωγή Κορέας 2007
21.00	Κλήρωση ΛΟΤΤΟ
21.05	Χρυσά κορίτσια (Ε) Κωμική σειρά
22.00	Νοικοκυρές σε απόγνωση (Ε) (Β΄ κύκλος)
23.00	ΕΙΔΗΣΕΙΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΑΘΛΗΤΙΚΑ- ΚΑΙΡΟΣ
24.00	Διεθνές Ιστιοπλοϊκό Ράλι Αιγαίου
00.15	Οι αγνοούμενοι (Ε) (Β΄ κύκλος). Περιπετειώδης σειρά μυστηρίου
01.15	Έγκλημα και έρευνα (Ε) "Πάικβιλ εμπιστευτικό: Οι σατανιστές του Κεντάκι"
	Το πρόγραμμα συνεχίζεται με εκπομπές σε επανάληψη

NET	
UHF 30, 34, 44, 51, 64 VHF 5, 6 & NOVA 210.606.60.00	
05.45	Πρώτη γραμμή Ενημερωτική εκπομπή με τον Βασίλη Λυριτζή και τον Δημήτρη Οικονόμου
10.00	Οι αντικαταστάτες
10.30	Buzz light year of Star Command
11.30	Mighty ducks Σειρά κινούμενων σχεδίων παραγωγής Ντίσνεϊ
12.00	ΕΙΔΗΣΕΙΣ
13.00	Μένουμε Ελλάδα Με τον Γιώργο Αμυρά και τη Ρένια Τσιτσιμπίκου.
15.00	ΕΙΔΗΣΕΙΣ
15.30	Προολυμπιακό Τουρνουά Μπάσκετ "Πόρτο Ρίκο-Κροατία" Απευθείας μετάδοση από το ΟΑΚΑ
17.30	Δύσκολες διαδρομές "Ανακαλύπτοντας την Ελβετία"
18.00	ΕΙΔΗΣΕΙΣ Με τη Μαρία Χούκλη
19.15	Pre game
19.30	Προολυμπιακό Τουρνουά Μπάσκετ "Γερμανία-Νέα Ζηλανδία" Απευθείας μετάδοση από το ΟΑΚΑ
21.30	Pre game
22.00	Προολυμπιακό Τουρνουά Μπάσκετ "Βραζιλία-Ελλάδα" Απευθείας μετάδοση από το ΟΑΚΑ. -Στις 24.00 θα μεταδοθεί μονόλεπτο δελτίο ειδήσεων
24.00	Προολυμπιακό Τουρνουά Μπάσκετ Αθλητική εκπομπή
00.45	Στον δρόμο για το Πεκίνο "Τόκιο 1964-Η πρώτη φορά της Ασίας". (Β΄ μέρος). "Οι Αφροαμερικανοί πρωταγωνιστές"
	Το πρόγραμμα συνεχίζεται με εκπομπές σε επανάληψη

ΕΤ 3	
UHF 28, 31, 40, 52, 63 & NOVA 2310.299.400	
07.00	Η μαύρη θεά Παραγωγή Ρωσίας 2005
08.00	Τόλμη και γοητεία (Ε)
09.00	Ραντεβού στις 9 Με τη Μελίνα Καραπαναγιωτίδου
11.00	Κοσμήματα του βυθού Παραγωγή 1998- 2003
11.30	Οι μεγάλες αναζητήσεις "Αγγλία: Τα ταξίδια του Κάρολου"
12.30	Φάροι: Ο ήχος της σιωπής
13.00	ΕΙΔΗΣΕΙΣ-ΚΑΙΡΟΣ
14.25	Στο κέντρο της περιφέρειας
14.30	Τόλμη και γοητεία
15.30	Η χαρά της ζωγραφικής Με τον Μπιμπ Ρος
16.00	Μαγικός κόσμος Παραγωγής Γαλλίας 2003
16.30	Υπάρχει... είδηση Με τη Χριστίνα Καλημέρη και τον Χρήστο Γιαννούλη
18.00	Ο κόσμος των σπορ Με τον Τάσο Σταμπουλή
18.45	Έκτη αίσθηση
19.00	ΕΙΔΗΣΕΙΣ Δελτίο στη νοηματική γλώσσα
19.15	Απόδραση
20.15	Μεγάλο κυνήγι
20.45	Ταραγμένα χρόνια "Αρχοντες"
21.15	Τα χρόνια της μετανάστευσης "Βέλγιο"
21.45	Δελτίο καιρού Με τον Σάκη Αρναούτογλου
22.00	ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.00	Οι γαμπροί της Ευτυχίας Κωμωδία, 73΄ παραγωγής 1962. Παίζουν: Βασίλης Αυλωνίτης, Γεωργία Βασιλειάδου, Νίκος Ρίζος, Έλσα Ρίζου
00.30	ΕΙΔΗΣΕΙΣ
00.35	Άξιον εστί (Ε)
01.30	Μουσουλμάνοι Παραγωγής ΗΠΑ 2002
	Το πρόγραμμα συνεχίζεται με εκπομπές σε επανάληψη

1 Διαβάστε το πρόγραμμα και απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. Από ποια εκπομπή θα μάθετε τα πρώτα νέα της ημέρας;
2. Ποια εκπομπή δεν προβάλλεται για πρώτη φορά στην τηλεόραση;

Done

3. Από ποια εκπομπή θα πάρετε πληροφορίες για ταξίδια στην Ελλάδα;
4. Ποιον αθλητικό αγώνα μπορείτε να δείτε την ώρα που γίνεται;
5. Ποια εκπομπή θα δουν οι αγρότες για να προγραμματίσουν τις δουλειές τους;

2 Συνδέστε τα σύμβολα με την επεξήγησή τους.

◇ Αυτή την εκπομπή μπορούν να τη δουν όλοι.

○ Αυτή την εκπομπή μπορούν να τη δουν όλοι, αλλά τα παιδιά καλό θα ήταν να ζητήσουν την άδεια των γονιών τους.

△ Αυτή την εκπομπή μπορούν να τη δουν όλοι, αλλά τα παιδιά πρέπει οπωσδήποτε να ζητήσουν την άδεια των γονιών τους.

□ Επιτρέπεται να τη δουν μόνο όσοι είναι πάνω από δεκαπέντε χρονών.

✕ Απαγορεύεται να τη δουν όσοι δεν έχουν συμπληρώσει τα δεκαοχτώ.

Βλέπετε τηλεόραση; Ποιες εκπομπές προτιμάτε;

Θέλ**ω** πολύ να δ**ω** την ταινία, αλλά απαγορεύ**εται** να τη δ**ω**.

επιτρέπεται, πρέπει, χρειάζεται, μπορεί, αποκλείεται,
γίνεται είναι σωστό / εύκολο / δυνατό

3 Αλλάξτε τις προτάσεις.

1. Όχι, Γιώργο! Δεν μπορεί να μπει ο σκύλος στη θάλασσα.
   Όχι, Γιώργο! Απαγορεύεται _____.
2. Λοιπόν, τώρα θα διαβάσεις γιατί έχεις διαγώνισμα αύριο.
   Λοιπόν, πρέπει _____.
3. Θα χρειαστούμε φαγητό για την εκδρομή;
   Χρειάζεται _____.
4. Ίσως του χρόνου πάμε διακοπές στην Ισπανία.
   Μπορεί _____.
5. Είναι τόσο εύκολο να βρείτε το σπίτι μας που δεν χρειάζεστε οδηγίες.
   Είναι τόσο εύκολο να βρείτε το σπίτι μας που αποκλείεται _____.
6. Γιαννάκη, μη μιλάς έτσι στη γιαγιά σου! Δεν είναι σωστό!
   Γιαννάκη, δεν είναι σωστό _____.

Βλέπω, ακούω

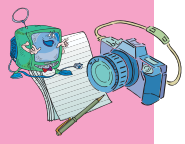

Η Ελληνική Ραδιοφωνία από το 1938 έως σήμερα υπηρετεί πιστά το τρίπτυχο ενημέρωση-ψυχαγωγία-επιμόρφωση και προσπαθεί πάντα να συμβαδίζει με τις ανάγκες της εποχής αλλά και των ακροατών της.
Το δημόσιο ραδιόφωνο είναι ένα ραδιόφωνο που μπορεί να μείνει κοντά σας όλες τις ώρες και να καλύψει όλα σας τα ενδιαφέροντα. Τα προγράμματά του απευθύνονται σε κάθε είδος κοινού και αφορούν κάθε προτίμηση.
Σημαντικός παράγοντας της επιτυχημένης πορείας του είναι το ανθρώπινο δυναμικό που διαθέτει το οποίο αποτελεί εγγύηση ποιότητας, εγκυρότητας και ήθους.
Η Ελληνική Ραδιοφωνία είναι το ραδιόφωνο που σας φτιάχνει τη διάθεση με τις πολλές και διαφορετικές συχνότητές του.
Έχετε διάθεση για ελληνική, ξένη, ή κλασική μουσική; Για ενημέρωση ή για αθλητικά; Μήπως αυτό που αναζητάτε είναι η επικοινωνία; Όπου κι αν είστε, ό,τι κι αν σας αρέσει, υπάρχει ένας σταθμός της ΕΡΑ, που ταιριάζει με τη διάθεσή σας. Άλλωστε η ΕΡΑ είναι παντού, σε όλη την Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό. Επιπλέον, υπακούοντας στις εξελίξεις της τεχνολογίας και στις απαιτήσεις της νέας χιλιετίας, η ΕΡΑ με όλα τα προγράμματά της, τώρα πια ακούγεται και στο Internet.
Συνολικά η παρουσία της ΕΡΑ είναι η εξής:
· Λειτουργούν πέντε ραδιοφωνικά κανάλια εθνικής εμβέλειας, (ΝΕΤ, ΔΕΥΤΕΡΟ, ΚΟΣΜΟΣ, ΕΡΑ3, ΕΡΑ ΣΠΟΡ) τα οποία είναι θεματικά, με στόχο να ικανοποιούν τις ανάγκες διαφορετικών ομάδων ακροατών. · Ένα διεθνούς εμβέλειας, η ΕΡΑ5 "Η Φωνή της Ελλάδας", · ΦΙΛΙΑ για τους μετανάστες που ζουν στην Ελλάδα, · 19 περιφερειακοί σταθμοί τοπικής εμβέλειας, · Το Δίκτυο Διεθνής ΕΡΑ · 2 προγράμματα τοπικής εμβέλειας του σταθμού Μακεδονία.

(Πηγή: http://tvradio.ert.gr, με αλλαγές)

4 Σωστό ή λάθος;

1. Η ελληνική ραδιοφωνία προσφέρει προγράμματα μόνο για όσους ενδιαφέρονται για τη μουσική. Σ ☐ Λ ☐
2. Πέντε ραδιοφωνικά κανάλια του κρατικού ραδιοφώνου ακούγονται σε όλη την Ελλάδα. Σ ☐ Λ ☐
3. Το κρατικό ραδιόφωνο διαθέτει ένα τουλάχιστον κανάλι που ακούγεται και έξω από την Ελλάδα. Σ ☐ Λ ☐
4. Διαθέτει επίσης κανάλια που ακούγονται μόνο σε κάποια μέρη της Ελλάδας; Σ ☐ Λ ☐

Σας αρέσει το ραδιόφωνο; Γιατί; Ποιες είναι οι βασικές διαφορές του από την τηλεόραση;

5 Συμπληρώστε τα κενά διαλέγοντας ανάμεσα στις ακόλουθες λέξεις:
όπου, όσο, όποτε, όπως, ό,τι

1. Το νερό κάνει καλό, πιες _____ θέλεις.
2. Αφού δεν σου είπε πότε να πας, πήγαινε _____ θέλεις.

3. _____ κι αν πας, θα έρθω να σε βρω.

4. _____ κι αν μου ζητήσεις, εγώ θα το κάνω.

5. Αυτό το μαντίλι σάς πάει πολύ, _____ κι αν το φορέσετε.

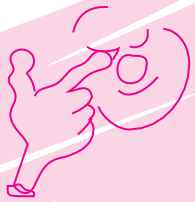

η θέα
το θέαμα
το θέατρο
ο θεατής
ο τηλεθεατής
η τηλεθέαση

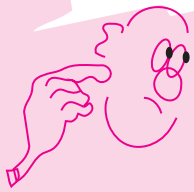

(ακούω)
ο ακροατής
το ακροατήριο
η ακροαματικότητα

6 Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με μία από τις λέξεις στον σωστό τύπο.

1. Η ταινία ήταν εξαιρετική, αλλά δυστυχώς δεν κέρδισε τους _____, που προτίμησαν τον ποδοσφαιρικό αγώνα.
2. Αυτό το ξενοδοχείο έχει καταπληκτική _____ στη θάλασσα.
3. Το Σάββατο θα δούμε μια παράσταση στο αρχαίο _____ της Επιδαύρου.
4. Οι ειδήσεις του τηλεοπτικού καναλιού MICRO κέρδισαν τη μάχη της _____ _____ με ποσοστό 32%.
5. Η εκπομπή του «Η ροκ στα FM» παίζεται χρόνια και έχει φανατικούς _____.
6. Ο γνωστός δημοσιογράφος μίλησε μπροστά σε ένα ενθουσιώδες ακροατήριο.
7. Στην αρχαία Ρώμη, ένα από τα αγαπημένα _____ του κοινού ήταν οι ιπποδρομίες.
8. Οι _____ της παράστασης δεν έμειναν ικανοποιημένοι από το παίξιμό της.

MAMMA MIA - Η ΤΑΙΝΙΑ

Σκηνοθεσία: Φιλίντα Λόιντ
Πρωταγωνιστούν: Μέριλ Στριπ, Πιρς Μπρόσναν, Κόλιν Φερθ
Κατηγορία: Κωμωδία
Διάρκεια: 110'
Επίσημος Τίτλος: MAMMA MIA

Υπόθεση:
Μια μητέρα. Μια κόρη. Τρεις πιθανοί μπαμπάδες. Ποιος θα τη συνοδεύσει τελικά στα σκαλιά της εκκλησίας;
MAMMA MIA, μια απολαυστική ρομαντική κομεντί με τους μοναδικούς Μέριλ Στριπ και Πιρς Μπρόσναν σε ρόλους που εγκαινιάζουν μια νέα σελίδα στο ρεπερτόριό τους! Το μιούζικαλ που έχουν απολαύσει πάνω από 30.000.000 θεατές ανά τον κόσμο τώρα και στον κινηματογράφο! Έχοντας κάνει θραύση παντού, το μιούζικαλ μεταφέρεται ως ρομαντική κομεντί στη μεγάλη οθόνη και ένα επιτελείο εξαιρετικών ηθοποιών θα ξεσηκώσει το κινηματογραφόφιλο κοινό σε μια ταινία με πολλή μουσική, χορό, διαχρονικά τραγούδια των ABBA και ακόμα περισσότερη Ελλάδα! (τα γυρίσματα της ταινίας έγιναν στη Σκιάθο, στο Πήλιο και στη Σκόπελο).

(Πηγή: www.fatsimare.net, με αλλαγές)

7 Σωστό ή λάθος;

1. Η Μέριλ Στριπ παίζει σε έναν από τους κύριους ρόλους του Mamma Mia. Σ ☐ Λ ☐
2. Το Mamma Mia είναι θρίλερ. Σ ☐ Λ ☐
3. Πριν γίνει θεατρική παράσταση, το Mamma Mia είχε παιχτεί στο σινεμά. Σ ☐ Λ ☐
4. Σαν θεατρική παράσταση το Mamma Mia δεν είχε και τόσο μεγάλη επιτυχία. Σ ☐ Λ ☐

Τι είδους ταινίες μπορούμε να δούμε στο σινεμά; Γράψτε κάτω από τις αφίσες τα είδη των ταινιών.

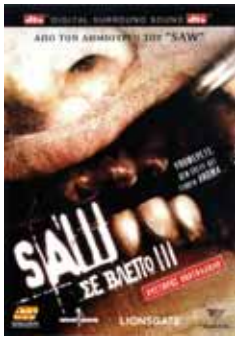

_____ _____ _____ _____

_____ _____ _____ _____

ιστορική ταινία, ταινία επιστημονικής φαντασίας, αισθηματική ταινία-κομεντί, ταινία δράσης, ταινία κινουμένων σχεδίων, ταινία τρόμου/θρίλερ, κωμωδία

1. Ποια άλλα είδη ταινιών γνωρίζετε;
2. Ποιο είδος ταινιών σας αρέσει περισσότερο;
3. Βλέπετε ξένες ταινίες; Ποιες;

8 Ποιοι δούλεψαν για να δούμε αυτό που βλέπουμε; Συνδέστε τους συντελεστές μιας εκπομπής ή μιας ταινίας με τη δουλειά που κάνουν.

1. ο / η ηθοποιός	α. φροντίζει για όσα ακούμε
2. ο / η σκηνοθέτης	β. φροντίζει για όσα βλέπουμε
3. ο / η παραγωγός	γ. παριστάνει έναν ήρωα
4. ο / η ηχολήπτης	δ. γράφει το βασικό κείμενο
5. ο / η εικονολήπτης	ε. διευθύνει το γύρισμα
6. ο / η σεναριογράφος	στ. χρηματοδοτεί το γύρισμα

Μπορείτε να βρείτε τους αντίστοιχους αγγλικούς όρους για κάθε λέξη;

η μαμά	οι μαμά**δες**	ο μπαμπάς	οι μπαμπά**δες**
τη μαμά	τις μαμάδες	τον μπαμπά	τους μπαμπάδες
της μαμάς	των μαμάδων	του μπαμπά	των μπαμπάδων

9 Με βάση τον προηγούμενο πίνακα συμπληρώστε τα κενά στον ακόλουθο

ο παπάς	οι / τους _____	των _____
ο καφετζής	οι / τους _____	των _____
η αλεπού	οι / τις _____	των _____
ο καφές	οι / τους _____	των _____
ο καναπές	οι / τους _____	των _____

Διαβάζω

1 **Πρωτοσέλιδο εφημερίδας. Συμπληρώστε τα κουτάκια χρησιμοποιώντας την κατάλληλη λέξη από το πλαίσιο.**

ο τίτλος, ο υπότιτλος, η στήλη, η αράδα, η λεζάντα, το κύριο άρθρο, ο λογότυπος, το ένθετο, η προσφορά

Ξεφυλλίζοντας την εφημερίδα...

2 **Μπορείτε να βρείτε από ποιες στήλες είναι οι παρακάτω ειδήσεις;**

Μικροπολιτικός | Ελλάδα | Κόσμος

Οικονομία | ΟΜΑΔΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ | Καιρός

Ειδήσεις:

1. Η θερμοκρασία παρουσίασε άνοδο και έφτασε στις κανονικές της τιμές.
2. Σήμερα το μεσημέρι ο μεγάλος τελικός! Η Ελλάδα διεκδικεί τον τίτλο της παγκόσμιας πρωταθλήτριας.
3. Αύξηση 13% σημείωσαν φέτος στα κέρδη τους οι επιχειρήσεις.
4. Θα συναντηθούν στο τέλος του μήνα οι υπουργοί Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να συζητήσουν για την κρίση στη Μέση Ανατολή.
5. Εκλογικός πυρετός εν όψει των δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών.
6. Σε πολύ καλή διάθεση ήταν ο πρωθυπουργός στο γάμο του Θ. Βαρβιτσιώτη. Αστειευόταν συνεχώς, ήπιε κρασί και έφυγε από το γλέντι στις 2 το πρωί.

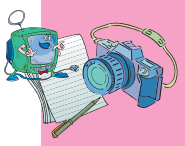

Η εφημερίδα και τα είδη της

Μπορεί να αργήσαμε να αποκτήσουμε ως ελεύθερο έθνος εφημερίδες, αλλά τα τελευταία χρόνια έχουμε βγάλει το άχτι μας. Σήμερα το ερώτημα είναι ποιος δεν βγάζει εφημερίδα... Κάθε «Ένωση», «Σύλλογος» κ.λπ. δεν είναι επιτυχημένος, αν δεν μπορεί να εκδίδει και μια εφημεριδούλα (ετήσια, εξαμηνιαία, μηνιαία, το πολύ δεκαπενθήμερη).

Ο σύλλογος «Οι φίλοι του αρνιού», ο «Σύλλογος αφισοξεκολλητών», όλοι εκδίδουν μια εφημερίδα. Άρα από εφημερίδα μπορούμε να πούμε ότι πάμε καλά...

Μηχανή εκτύπωσης εφημερίδων

Αν και υπάρχει μια μέρα αργία την εβδομάδα, οι εφημερίδες μεγάλης κυκλοφορίας βγαίνουν καθημερινά, από τότε που βρέθηκε το κόλπο να κολλάνε στον τίτλο τους «Κυριακάτικη» ή «της Δευτέρας» πάει, τέλειωσε. Οι καθημερινές λοιπόν εφημερίδες ανάλογα με την ώρα που κυκλοφορούν είναι πρωινές και απογευματινές.

Ανάλογα με την ύλη τους οι εφημερίδες είναι διαφόρων ειδών. Οι πολιτικές είναι οι πιο γνωστές. Τις λέμε και σοβαρές, ακόμα και όταν δεν είναι. Επίσης υπάρχουν οι οικονομικές και οι αθλητικές. Βέβαια οι πολιτικές προσπαθούν να καλύψουν όλες τις ανάγκες του αναγνώστη. Έχουν πρώτα πρώτα την

πολιτική είδηση και ειδήσεις κάθε είδους από όλο τον κόσμο. Διαθέτουν στήλη για τη γυναίκα, για το παιδί, για τον μαθητή, για τον επιχειρηματία, για τον φίλαθλο, στήλες για τους φίλους του θεάτρου, του σινεμά και του βιβλίου. Προσπαθούν να πείσουν τον αναγνώστη πως τα λένε όλα κι έτσι δεν χρειάζεται να αγοράσει άλλη εφημερίδα. Όμως ο επιχειρηματίας και ο φίλαθλος αγοράζουν κάθε μέρα και ειδικές εφημερίδες, διότι πρέπει να παρακολουθούν τα ανεβοκατεβάσματα της τιμής του χρυσού ή τα ανεβοκατεβάσματα της απόδοσης κάποιου χρυσοπόδαρου άσου...
Στις άλλες εφημερίδες, δηλαδή όχι στις ημερήσιες, μπορούμε να βρούμε μεγαλύτερη ποικιλία. Υπάρχουν πάλι πολιτικές, οικονομικές και αθλητικές, αλλά υπάρχουν και σατιρικές, λογοτεχνικές, για το ΠΡΟ-ΠΟ, για συνοικέσια...

(από τον ημερήσιο Τύπο, με αλλαγές)

3 Αντιστοιχίστε τις λέξεις της αριστερής στήλης με τις φράσεις της δεξιάς στήλης.

1. **βγάζω το άχτι μου**	α. κοροϊδευτικός, ειρωνικός
2. **έχω αργία**	β. προξενεύω, συστήνω ανθρώπους που δεν έχουν παντρευτεί με σκοπό το γάμο
3. **διαθέτω**	γ. ξεσπάω
4. **φίλαθλος**	δ. αστέρι του ποδοσφαίρου που παίρνει πολλά λεφτά
5. **σατιρικός**	ε. αυτός που αγαπάει τον αθλητισμό
6. **χρυσοπόδαρος άσος**	στ. είναι η μέρα που δε δουλεύω
7. **κάνω συνοικέσιο**	ζ. έχω, αφιερώνω

Συζητήστε στην τάξη.

1. **Από πού ενημερώνεσαι; Γιατί;**
2. **Ποια θέματα των εφημερίδων προτιμάς;**

4 Συμπληρώστε τον πίνακα για τα είδη της εφημερίδας με τις λέξεις του κειμένου.

Συχνότητα και χρόνος κυκλοφορίας	Ύλη

4 Διαβάστε ξανά το πρωτοσέλιδο (σελ. 216) και απαντήστε στις ερωτήσεις:

1. Πόσο συχνά κυκλοφορεί η εφημερίδα;
2. Ποιο είναι το είδος της ως προς την ύλη;
3. Πού εκδίδεται;

5 Διαλέξτε το σωστό.

1. Αν θέλεις να βρεις δουλειά, ψάξε στις_____ **αγγελίες** / **ανακοινώσεις**.
2. Ο Γιώργος θέλει να μαθαίνει τα νέα των επωνύμων και γι' αυτό διαβάζει πάντα τις_____ **οικονομικές** / **κοσμικές** στήλες.
3. Στη χθεσινή εφημερίδα είχε μια πολύ αστεία_____ **γελοιογραφία** / **συντομογραφία**.
4. Η φίλη μου δουλεύει ως_____ **συνδρομητής** / **αρχισυντάκτης** σε μια γνωστή εφημερίδα.

Διαβάστε τις προτάσεις στη συνέχεια. Σε ποια από τις δύο το μπορεί εκφράζει πιθανότητα (ίσως) και σε ποια εκφράζει ικανότητα (είμαι σε θέση);

Δεν απαντάει στο τηλέφωνο.
Μπορεί **να διαβάζει** / **να διαβάσει** την εφημερίδα της στη βεράντα.

Η Άννα αγόρασε εντομοαπωθητικό.
Μπορεί τώρα **να διαβάζει** / **να διαβάσει** την εφημερίδα της στη βεράντα.

6 Διαβάστε τις προτάσεις και πείτε σε ποιες από αυτές το μπορεί συνδέεται με την πιθανότητα (π) και σε ποιες με την ικανότητα (ι).

1. Δεν μπορώ να οδηγήσω γιατί δεν έχω δίπλωμα.
2. Μπορεί να φύγουμε, μπορεί όμως και να μείνουμε λίγο ακόμα.
3. Αν δεν μπορείς να ανοίξεις το παράθυρο, άσε με να το κάνω εγώ.
4. Μπορεί να είναι καλός επαγγελματίας, αλλά καλός φίλος όμως σίγουρα δεν είναι.
5. Ποιος μπορεί να μου πει πού βρίσκεται η Ινδονησία;
6. Αν έφαγες εσύ τα ψάρια, μπορεί να τα έφαγε η γάτα.
7. Το φαγητό είχε τόσο αλάτι, που δεν μπόρεσα να φάω δεύτερη πιρουνιά.
8. Δεν μπορεί, θα θυμηθεί να μου φέρει εκείνο το περιοδικό που του ζήτησα.

Διαβάζω

7 Συνδέστε τις φράσεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. ο αναγνώστης	α. βιβλίο του σχολείου για την εκμάθηση ανάγνωσης
2. αναγνώσιμος. –η, -ο	β. που έχει σχέση με την ανάγνωση
3. το ανάγνωσμα	γ. πόσο δημοφιλές είναι ένα ανάγνωσμα η
4. η αναγνωσιμότητα	δ. αυτός που διαβάζει
5. αναγνωστικός, -ή, -ό	ε. που μπορεί ή δεν μπορεί να διαβαστεί
6. το αναγνωστικό	στ. αυτό που διαβάζουμε

«Είναι καλύτερη η ενημέρωση από τις εφημερίδες ή από την τηλεόραση;» Χωριστείτε σε δυο ομάδες. Η μια ομάδα θα υπερασπιστεί την ενημέρωση από τις εφημερίδες και η άλλη θα επιχειρηματολογήσει υπέρ της ενημέρωσης από την τηλεόραση. Πείτε τη γνώμη σας χρησιμοποιώντας λέξεις από το πλαίσιο.

να σου πω, ακούστε, δεν μου λες, κοιτάξτε, λοιπόν, πάντως,
μα καλά, εντάξει, δεν έχεις κι άδικο

Μόνο στο Διαδίκτυο πλέον η παλαιότερη εφημερίδα του κόσμου

Στοκχόλμη: Η παλαιότερη εφημερίδα του κόσμου, η σουηδική Post och Inrikes Tidningar (PoIT), έπαψε να τυπώνεται στα τέλη Δεκεμβρίου και από τις αρχές του χρόνου πέρασε στην νέα διαδικτυακή εποχή, καθώς υπάρχει μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
Η σουηδική εφημερίδα («Δελτία εθνικής ενημέρωσης») ιδρύθηκε το 1645 από τη βασίλισσα Χριστίνα και ήταν η εφημερίδα αναφοράς για τους σουηδούς αναγνώστες στα τέλη του 17ου και σε ολόκληρο τον 18ο αιώνα.
Ωστόσο, το αναγνωστικό κοινό της μειώθηκε, καθώς ανταγωνιστικές εφημερίδες άρχισαν να τυπώνονται περιορίζοντας την PoIT σε έναν ρόλο θεσμικής εφημερίδας νομικών ανακοινώσεων του 20ού αιώνα.
Παρότι η εφημερίδα δεν καλύπτει τη γενική ειδησεογραφία, τουλάχιστον τα τελευταία 100 χρόνια, η παγκόσμια ένωση Τύπου τη θεωρεί ως την αρχαιότερη εφημερίδα που κυκλοφορεί.
Η PoIT παραμένει το επίσημο όργανο Τύπου της σουηδικής κυβέρνησης, μια λειτουργία που είχε επικυρωθεί με νόμο από το 17ο αιώνα.
Η ηλεκτρονική της έκδοση άρχισε την 1η Ιανουαρίου και οι αναγνώστες της τη διαβάζουν πλέον στο Διαδίκτυο στη διεύθυνση www.poit.org.
«Η αλλαγή αντιπροσωπεύει ένα νέο ξεκίνημα, λίγο λυπηρό για κάποιους αλλά πρόκειται

επίσης για ένα φυσικό επακόλουθο», δηλώνει ο Ρόναλντ Χάγκλουντ, ο νέος αρχισυντάκτης της εφημερίδας.
Σύμφωνα με τον Χάγκλουντ, η εποχή της διαδικτυακής ενημέρωσης θα δώσει μια νέα ανάσα στην εφημερίδα που διατίθετο μόνο με συνδρομή. «Αυτό αναμφισβήτητα θα διευρύνει το αναγνωστικό μας κοινό. Οποιοσδήποτε θα μπορεί να διαβάζει την PoIT δωρεάν στο Διαδίκτυο. Σήμερα όλος ο κόσμος έχει μια ευκαιρία να ενημερώνεται» σημείωσε.

(Πηγή: www.theinternetworld.org, με αλλαγές)

8 Σωστό ή λάθος;

1. Η παλαιότερη εφημερίδα του κόσμου διατίθεται τώρα και σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή. Σ ☐ Λ ☐
2. Η εφημερίδα απευθύνεται σε ένα ειδικό κοινό. Σ ☐ Λ ☐
3. Κάποιοι στεναχωρήθηκαν που σταμάτησε η έντυπη έκδοση της; εφημερίδας. Σ ☐ Λ ☐
4. Ο αρχισυντάκτης της εφημερίδας πιστεύει με την είσοδό της στο Διαδίκτυο η εφημερίδα θα γίνει πιο δημοφιλή; Σ ☐ Λ ☐

9 Το διαδίκτυο αποτελεί απειλή για τις εφημερίδες; Επιχειρηματολογήστε χρησιμοποιώντας μερικές από τις λέξεις ή φράσεις που σας δίνονται στον πίνακα.

αφενός / αφετέρου, είτε / είτε, ούτε / ούτε, βέβαια, πάντως, ωστόσο, διότι, αν και

Τι αντιπροσωπεύει για σένα το Διαδίκτυο; Ενημέρωση, ψυχαγωγία ή και τα δύο;

10 Διαλέξτε το σωστό.

1. Η εφημερίδα άρχισε **να εκδίδεται** / **να εκδοθεί** ηλεκτρονικά πριν από λίγους μήνες.
2. Η εφημερίδα σταμάτησε **να κυκλοφορεί** / **να κυκλοφορήσει** σε έντυπη μορφή το ίδιο διάστημα.
3. Όσοι δεν είχαν εύκολη πρόσβαση στην έντυπη εφημερίδα δεν έβλεπαν την ώρα **να ξεκινάει** / **να ξεκινήσει** η ηλεκτρονική της έκδοση.
4. Με δεδομένη τη διάδοση του διαδικτύου, είναι πια καιρός **να ξεκινάμε** / **να ξεκινήσουμε** την ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας μας.
5. Συνηθίζει **να πίνει** / **να πιει** τον καφέ του διαβάζοντας τα νέα στο διαδίκτυο.
6. Όταν έμαθε **να χρησιμοποιεί** / **να χρησιμοποιήσει** το διαδίκτυο, σταμάτησε να αγοράζει εφημερίδες.

Σκέφτομαι

Απεργία... τηλεόρασης

Ο Μπούσκρι, ένας νεαρός κρατούμενος, δεν μπορούσε να το πιστέψει. «Σας παρακαλώ, καλύτερα να κάνουμε απεργία πείνας, αλλά μην κόψουμε την τηλεόραση». Όμως οι κρατούμενοι είχαν λάβει την πιο δύσκολη απόφαση απ' όλες: να κλείσουν το μοναδικό παράθυρό τους στον κόσμο για μια ολόκληρη εβδομάδα. Δεν έχουν αυταπάτες: η διοίκηση των φυλακών θα αδιαφορήσει και πάλι για τα αιτήματά τους. Αλλά αυτοί πρέπει να επιμείνουν. Κι ας υπάρχει κίνδυνος αυτήν την κρίσιμη εβδομάδα να ξεσπάσουν καβγάδες στα κελιά με το μεγάλο συνωστισμό, όπου οι κρατούμενοι είναι όχι μόνο ο ένας πάνω στον άλλο αλλά επιπλέον μισιούνται μεταξύ τους. Εκεί η τηλεόραση αποτελεί ένα μέσο διαφυγής και ειρήνευσης. Έξω, η τηλεόραση κρατά τους ελεύθερους ανθρώπους εγκλείστους στα σπίτια τους. Μέσα, οι έγκλειστοι ανελεύθεροι δεν έχουν άλλο παράθυρο στον κόσμο. Όπως η βόλτα στο προαύλιο παρέχει μια ψευδαίσθηση αέρα, έτσι και η τηλεόραση παρέχει μια ψευδαίσθηση εικόνας σε ένα χώρο που περιορίζει ασφυκτικά το βλέμμα. Κι όταν κάνεις απεργία τηλεόρασης, χάνεις ακόμη κι αυτή την ψευδαίσθηση. Τέτοια απεργία δεν έχει γίνει μάλλον ποτέ, σημειώνει στη Ρεπούμπλικα ο Αντριάνο Σόφρι, πολιτικός κρατούμενος. Ίσως μάλιστα αυτή η κινητοποίηση των Ιταλών φυλακισμένων να δώσει ιδέες στους ελεύθερους, όπου μια απεργία της τηλεόρασης μπορεί να έχει μέλλον. Την ιδέα την είχε εκφράσει κάποτε και ο καγκελάριος Σμιτ. Μια ημέρα χωρίς τηλεόραση, όπως μια ημέρα χωρίς αυτοκίνητο. Έτσι, οι ελεύθεροι άνθρωποι θα πλησιάσουν πιο πολύ ο ένας τον άλλο, θα γίνουν πιο ευτυχισμένοι.

(εφ. *Τα Νέα*, 28/09/2002, με αλλαγές)

1 Χωρίστε το κείμενο σε παραγράφους και δικαιολογήστε το χωρισμό που κάνατε.

2 Απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. **Γιατί είναι δύσκολο για τους κρατούμενους να κάνουν απεργία τηλεόρασης;**
2. **Μια εβδομάδα χωρίς τηλεόραση... Τι θα άλλαζε στη ζωή μας;**

3 Σε ποια από τις παρακάτω προτάσεις το πρέπει εκφράζει υποχρέωση και σε ποια εκφράζει πιθανότητα;

Ο Γιάννης έχει κλειστή την τηλεόραση.
Πρέπει **να κοιμάται / να έχει κοιμηθεί / να κοιμήθηκε** τώρα.

Ο Γιάννης άρχισε το σχολείο.
Τώρα πρέπει **να κοιμάται** νωρίς.

4 Διαβάστε τις ακόλουθες προτάσεις και πείτε πού το πρέπει εκφράζει υποχρέωση (υ) και πού πιθανότητα (π).

1. Αν κρίνω από το γραπτό σου, πρέπει να μελέτησες πολύ αυτές τις μέρες.
2. Για να βελτιώσεις τους βαθμούς σου, πρέπει να μελετάς περισσότερο.
3. Δεν το ήξερα ότι έπρεπε να φέρω και αθλητικά παπούτσια.
4. Το σπίτι είναι άνω κάτω. Πρέπει να είχε φέρει και την παρέα του μαζί.
5. Γιατί πρέπει να πλύνω εγώ πάλι τα πιάτα; Να τα πλύνει ο Νίκος!
6. Αν έπρεπε να διαλέξω κάποιον από εσάς για την εκδρομή, θα διάλεγα τον Γιάννη.

Μιλάει **όπως** (μιλάει) ο πατέρας του.
Μιλάει **σαν** τον πατέρα του.
Όταν τον ακούω να μιλάει, είναι **σαν να** ακούω τον πατέρα του.

Μιλάει **σαν τον πατέρα του**. (με τον τρόπο που μιλούσε ο πατέρας του)
Μιλάει **σαν πατέρας**. (πατρικά, όπως θα μιλούσε **κάθε** πατέρας)

5 Όπως ή σαν; Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο.

1. Ξαναπήγα στο ίδιο νησί μετά από 20 χρόνια και τα βρήκα όλα _____ τα είχα αφήσει.
2. Ξαναπήγα στο ίδιο νησί μετά από 20 χρόνια κι ήταν _____ μην είχε αλλάξει τίποτα.
3. Μην προσπαθείς να μιλήσεις _____ τον αδελφό σου. Αυτός είναι μεγάλος και μπορεί να λέει και καμιά κουβέντα παραπάνω.
4. Προσπάθησε να του μιλήσεις _____ αδερφός. Αυτή τη στιγμή χρειάζεται να τον παρηγορήσουν, όχι να του πούνε τι έκανε λάθος.
5. Παιδιά, νομίζω ότι θα πρέπει να αρχίσετε να συμπεριφέρεστε _____ μαθητές, γιατί αλλιώς θα έχετε προβλήματα.
6. Καλέ, αυτός μιλάει ακριβώς _____ ο συμμαθητής μας ο Τάκης.

Σκέφτομαι

Τα σκουπίδια κι εμείς

Όταν οι ερωτήσεις πέφτουν βροχή «γιατί τόση ευτέλεια στην τηλεόραση; Γιατί τόση βία; Γιατί αντί ειδήσεων, βλέπουμε γάμους και βαπτίσεις; Γιατί αποθεώνεται το ασήμαντο;» ο δημοσιογράφος καταφεύγει στη βολική απάντηση: κι εσείς γιατί τα βλέπετε; Γιατί επιβραβεύετε με την υψηλότερη τηλεθέαση αυτά ακριβώς που κατόπιν καταγγέλλετε ως «σκουπίδια»;

Ποιος έχει δίκιο, ποιος άδικο; Δεν έχουν δίκιο όσοι πιστεύουν ότι φταίει η τηλεόραση, γιατί από τη φύση της τάχα είναι καταδικασμένη στο ρηχό και το εύπεπτο. Προφανώς δεν έχουν δίκιο, επίσης, και όσοι νοσταλγούν μια τηλεόραση εκτός αγοράς, υπό κρατικό, ή (ευγενέστερα) «κοινωνικό» έλεγχο, ή (το ίδιο κάνει) υπό αυστηρή λογοκρισία. Γιατί αυτά τα δοκίμασε ο κόσμος μας και τα απέρριψε. Και πριν από την αγορά, άλλωστε, πάλι «χαζοκούτι» λέγαμε την τηλεόραση.

Μήπως η τηλεόραση, τα ΜΜΕ* γενικώς, έχουν την ευθύνη για ό,τι δε μας αρέσει γύρω μας; Είναι αλήθεια ότι τα ΜΜΕ παίζουν όλο και σημαντικότερο ρόλο στη ζωή μας και στη λειτουργία της δημοκρατίας. Και απαιτείται κοινωνική ευθύνη για τη λειτουργία τους. Αλλά όχι. Είναι λάθος πως ό,τι συμβαίνει στον πραγματικό κόσμο, δεν έχει τάχα πραγματικές αιτίες, αλλά εικονικές.

Θα ήταν έτσι, αν απέναντι στο πανίσχυρο «γυαλί», ήταν ένας ανίσχυρος άνθρωπος, ένας παθητικός τηλεθεατής. Μόνο που τέτοιος δεν υπάρχει παρά μόνο στη φαντασία των απαισιόδοξων κριτικών. Δεκαετίες διεθνούς εμπειρίας έχουν αποδείξει ότι δεν αρκεί να ελέγχει κανείς τη ροή των εικόνων στη μικρή οθόνη, για να ελέγχει τις συνειδήσεις.

Και τότε γιατί αυτός ο μη παθητικός τηλεθεατής βλέπει «σκουπίδια»; Ε, λοιπόν, σε αυτήν την περίπτωση οι οργισμένοι πολίτες έχουν δίκιο.

Είναι πασίγνωστο ότι τα ποσοστά τηλεθέασης δε μετρούν τη ζήτηση, μετρούν μια αντίδραση στην προσφορά. Ο τηλεθεατής βλέπει αυτό που του προσφέρουν. Η ποιότητα των προγραμμάτων της τηλεόρασης δεν αντανακλά τις επιθυμίες του κοινού, αλλά την άποψη που έχουν στο κεφάλι τους για το κοινό εκείνοι που κάνουν τηλεόραση. Τα «σκουπίδια», όταν υπάρχουν, είναι αποκλειστική ευθύνη εκείνων που τα παράγουν.

(εφ. *Τα Νέα*, 26/05/2001, με αλλαγές)

* ΜΜΕ: Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (τηλεόραση, ραδιόφωνο, Τύπος, διαδίκτυο)

1 Σωστό ή λάθος;

1. Το δελτίο ειδήσεων δείχνει μόνο γάμους και βαφτίσεις. Σ ☐ Λ ☐
2. Πάρα πολλοί θεατές βλέπουν εκπομπές κακής ποιότητας. Σ ☐ Λ ☐
3. Όταν το κράτος έλεγχε την τηλεόραση οι άνθρωποι ήταν ικανοποιημένοι και δεν την κατηγορούσαν. Σ ☐ Λ ☐
4. Αυτός που ελέγχει την τηλεόραση ελέγχει και τη συνείδηση των ανθρώπων. Σ ☐ Λ ☐
5. Τα τηλεοπτικά προγράμματα δείχνουν αυτό ακριβώς που ζητάει ο κόσμος. Σ ☐ Λ ☐

Βρείτε ποιες άλλες λέξεις ή φράσεις αναφέρονται στην τηλεόραση στο κείμενο.

2 **Αντιστοιχίστε τις λέξεις της αριστερής στήλης με τις συνώνυμες λέξεις ή φράσεις της δεξιάς στήλης.**

1. ευτέλεια	α. υποτίθεται, δήθεν
2. τηλεθέαση	β. επιφανειακός, επιπόλαιος
3. κατόπιν	γ. φανερώνω, αντικατοπτρίζω
4. τάχα	δ. συνεχής διαδοχή στοιχείων, το ένα μετά το άλλο
5. ρηχός	ε. ύστερα, στη συνέχεια
6. εύπεπτος	στ. κακή ποιότητα
7. ροή	ζ. αυτός που χωνεύεται εύκολα
8. αντανακλώ	η. το σύνολο των θεατών που βλέπουν μια εκπομπή, όπως αυτοί υπολογίζονται στατιστικά

3 **Βρείτε τα αντίθετα για τις παρακάτω λέξεις**

ευ-	**δυσ- / α-**
_____# **δύσ**πεπτος	**ευ**χάριστος # _____
_____# δύσχρηστος	ευκίνητος # _____
_____# δυστυχής	ευσταθής # _____
_____# δυσάρεστος	εύστοχος # _____

Στη συνέχεια γράψτε μία πρόταση με καθεμία από τις παραπάνω λέξεις.

4 **Συζητήστε στην τάξη.**
Ο συγγραφέας αναφέρει ότι «τα ΜΜΕ παίζουν όλο και σημαντικότερο ρόλο στη ζωή μας και στη λειτουργία της δημοκρατίας». Πώς κατά τη γνώμη σας τα ΜΜΕ επηρεάζουν θετικά και αρνητικά τη ζωή μας;

5 **Διαλέξτε μια από τις ακόλουθες λέξεις και συμπληρώστε τα κενά.**
η δεοντολογία, η ενημέρωση, η ψυχαγωγία, η επικοινωνία, η λογοκρισία, η τηλεθέαση

1. Ο χτεσινός αγώνας έσπασε κάθε ρεκόρ _____, ξεπερνώντας ακόμα και τα καλλιστεία!
2. Με ελάχιστες εξαιρέσεις, οι δημοσιογράφοι φαίνεται να αγνοούν τελείως τον κώδικα δημοσιογραφικής _____.

Σκέφτομαι

3. Αν «κόψουμε» αυτή την είδηση θα είναι σαν να περνάμε το κείμενό του από _____.
4. Καλά, διασκεδάζετε πειράζοντας το γάτο; Έτσι καταλαβαίνετε εσείς την ψυχαγωγία;
5. Οι εκδόσεις μας απευθύνονται σε όσους αναζητούν έγκυρη _____ για τις διεθνείς οικονομικές εξελίξεις.
6. _____ ανάμεσά τους δεν ήταν ποτέ εύκολη, αλλά τώρα έχει γίνει αδύνατη.

6 Διαβάστε τον παρακάτω πίνακα και διαλέξτε το σωστό.

1. διαδίδω	α. υποχωρώ μετά από πίεση
2. εκδίδω	β. παραχωρώ, μεταβιβάζω
3. ενδίδω	γ. κάνω κάποια είδηση γνωστή στους πολλούς
4. μεταδίδω	δ. αποκαλύπτω κάτι που θα έπρεπε να παραμείνει κρυφό
5. παραδίδ(ν)ω	ε. παράγω έντυπο υλικό
6. προδίδω	στ. βοηθώ ώστε να εξαπλωθεί κάτι

1. Η θεία Λίτσα είναι η μεγαλύτερη κουτσομπόλα του κόσμου. Πες της κάτι και να είσαι σίγουρη ότι θα το **διαδώσει** / **εκδώσει** παντού.
2. Με παρακαλούσε τρεις ώρες να του δανείσω το μηχανάκι, αλλά εγώ δεν **μετέδωσα** / **ενέδωσα**, γιατί δεν έχει δίπλωμα.
3. Λοιπόν, θα σας **μεταδώσω** / **παραδώσω** τα κλειδιά του σπιτιού αύριο, κι εσείς μετά κάνετε ό,τι νομίζετε.
4. Αυτό το βιβλίο **εκδόθηκε** / **παραδόθηκε** τον 16ο αιώνα.
5. Προσπάθησε να κρύψει τη λύπη της, αλλά δεν μπόρεσε. Την **διέδωσαν** / **πρόδωσαν** τα μάτια της, που ήταν κατακόκκινα από το κλάμα.
6. Όχι, Γιάννη μου, η μυωπία δεν είναι **εκδοτική** / **μεταδοτική** ασθένεια!

7 Συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο όπως στο παράδειγμα.

1. διαδίδω διέδωσα, διαδώσαμε
2. εκδίδω _____
3. ενδίδω _____
4. μεταδίδω _____

5. παραδίδ(ν)ω _____

6. προδίδω_____

8 **Σχολιάστε τα παρακάτω αποφθέγματα:**

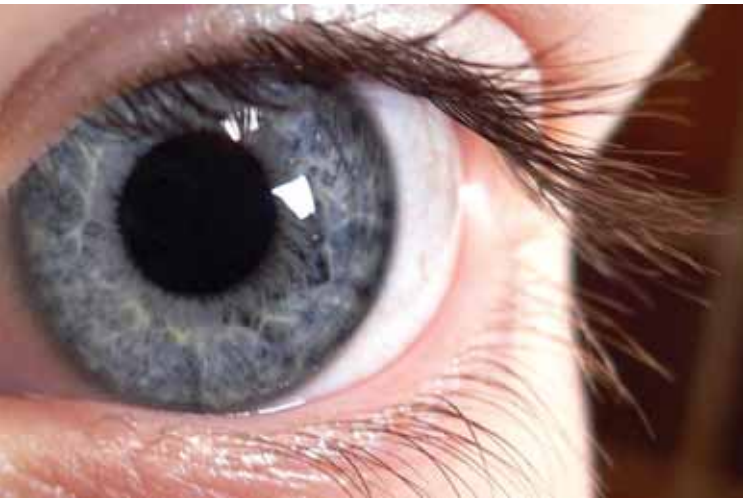

«Βρίσκω την τηλεόραση πολύ εκπαιδευτική. Μόλις κάποιος την ανοίξει, πάω στο άλλο δωμάτιο και διαβάζω ένα βιβλίο»

Γκράουτσο Μαρξ

«Η τηλεόραση είναι σαν τα φιστίκια. Προσωπικά τα μισώ, αλλά αν τα αρχίσω δεν μπορώ να τα σταματήσω»

Όρσον Γουέλς

«Έχουμε καταλήξει να λέμε πως μπορείς να νιώσεις δικούς σου μόνο εκείνους που βλέπουν το ίδιο κανάλι με εσένα»

Γούντι Άλεν

«Σήμερα μόνο οι ηλίθιοι κάνουν δικτατορίες με τανκ, τη στιγμή που υπάρχουν οι τηλεοράσεις»

Ουμπέρτο Έκο

9 **Οργανώστε μια έρευνα για να βρείτε τις τηλεοπτικές προτιμήσεις και τις απόψεις της τάξης σας για τα προγράμματα της τηλεόρασης. Συνεργαστείτε με τους συμμαθητές σας και ετοιμάστε ένα ερωτηματολόγιο. Στη συνέχεια επεξεργαστείτε τα δεδομένα, παρουσιάστε τα στην τάξη και σχολιάστε τα αποτελέσματα της έρευνας.**

Ορισμένες ενδεικτικές ερωτήσεις είναι οι εξής:

1. Πόσο συχνά παρακολουθείτε τηλεόραση;
2. Πόσες ώρες αφιερώνετε στην τηλεόραση περίπου την ημέρα ή την εβδομάδα;
3. Ποιο είδος ταινιών και εκπομπών προτιμάτε;
4. Ποια τηλεοπτικά προγράμματα δεν παρακολουθείτε; Γιατί;
5. Με ποιες εκπομπές διασκεδάζετε περισσότερο;
6. Παρακολουθείτε ενημερωτικές εκπομπές;
7. Είστε ευχαριστημένοι ή δυσαρεστημένοι με τα προγράμματα της τηλεόρασης;
8. Εξηγήστε σύντομα τους λόγους κ.λπ.

ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Α. ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

1. ΕΥΚΟΛΟ

2. ΜΕΤΡΙΟ

3. ΔΥΣΚΟΛΟ

Β. ΤΑ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ ΤΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

1. ΔΙΑΒΑΖΩ

2. ΜΙΛΑΩ

3. ΓΡΑΦΩ

4. ΔΙΑΛΕΓΩ ΤΟ ΣΩΣΤΟ / ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΖΩ

5. ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΩ

Γ. ΤΟ ΥΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗ ΘΕΜΑ

1. ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

2. ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ

4. ΣΥΝΘΕΣΗ

5. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΛΕΞΕΩΝ

6. ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

7. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Τα λήμματα λεξικών που παρουσιάζονται στο βιβλίο έχουν βασιστεί στο υλικό του ηλεκτρονικού λεξικού του ΚΕΓ.
Τα εικονίδια των συμβόλων είναι κινούμενα αρχεία που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στο Ιντερνετ και θα τα βρείτε στο http://emoticons.msn-beta.com/big.php?page=1.